

ark

TK16

TALOUDELLINEN KATSAUS 2016

Sisällys

Tilinpäätös

Hallituksen toimintakertomus	4
Konsernitilinpäätös (IFRS)	12
Konsernin tuloslaskelma	12
Konsernin laaja tuloslaskelma	13
Konsernitase	14
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	16
Konsernin rahavirtalaskelma	17
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot (IFRS)	18
1. Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet	19
2. Johdon harkintaa edellyttävät keskeiset arviot ja oletukset	28
3. Rahoitusriskien hallinta	30
4. Segmentti-informaatio	36
5. Yrityshankinnat ja -myynnit	41
6. Pitkäaikaishankkeet	42
7. Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	43
8. Uudelleenjärjestelykulut	44
9. Henkilöstökulut	44
10. Poistot ja arvonalentumiset	45
11. Rahoitustuotot ja -kulut	46
12. Tuloverot	47
13. Osakekohtainen tulos	48
14. Liikearvo	48
15. Muut aineettomat hyödykkeet	50
16. Aineelliset hyödykkeet	52
17. Osakkuusyhtiöt ja yhteisyritykset	54
18. Myytävissä olevat sijoitukset	57
19. Laskennalliset verosaamiset ja -velat	58
20. Vaihto-omaisuus	59
21. Rahoitusvarat ja -velat arvostusryhmittäin	60
22. Myyntisaamiset ja muut korottomat saamiset	61
23. Rahavarat	62
24. Oma pääoma	63
25. Osakeperusteiset maksut	64
26. Korolliset velat	66
27. Eläkevelvoitteet	67
28. Varaukset	71
29. Ostovelat ja muut korottomat velat	72
30. Johdannaissopimukset	72
31. Vastuut	73
32. Vuokrasopimukset	74
33. Lähipiiritapahtumat	75
34. Tytäryhtiöt	77

Emoyhtiön tilinpäätös (FAS)	81
Emoyhtiön tuloslaskelma	81
Emoyhtiön tase	82
Emoyhtiön rahavirtalaskelma	83
Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot	84
1. Emoyhtiön tilinpäätöksen laatimisperiaatteet	85
2. Rahoitusriskien hallinta	86
3. Henkilöstökulut	87
4. Poistot ja arvonalentumiset	87
5. Tilintarkastajan palkkiot	87
6. Rahoitustuotot ja -kulut	88
7. Tuloverot	88
8. Aineettomat hyödykkeet	89
9. Aineelliset hyödykkeet	90
10. Sijoitukset	90
11. Pitkäaikaiset saamiset	91
12. Lyhytaikaiset saamiset	91
13. Oma pääoma	92
14. Pitkäaikaiset velat	93
15. Lyhytaikaiset velat	93
16. Vastuut	94
17. Johdannaissopimukset	94
Tunnusluvut	95
Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut	95
Osakekohtaiset tunnusluvut	96
Tunnuslukujen laskentakaavat	97
Euron valuuttakurssit	98
Osakkeet ja osakkeenomistajat	99
Osakkeet ja osakepääoma	100
Osakkeen arvon kehitys ja kaupankäynti	101
Osakkeenomistajat	102
Hallituksen ja johdon osakeomistukset	104
Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitukset	105
Tilintarkastuskertomus	106
Hallinnointi	
Selvitys Cargotecin hallinto- ja ohjausjärjestelmästä 2016	111
Hallitus	111
Hallituksen valiokunnat	112
Toimitusjohtaja	114
Sisäpiirihallinto	114
Tilintarkastus	115
Taloudellisen raportointiprosessin valvonta	115
Cargotecin palkka- ja palkkioselvitys 2016	117
Päätöksentekojärjestys	117
Palkitsemisen periaatteet	117
Palkitsemisraportti	119
Sijoittajasuhteet	121

Hallituksen toimintakertomus

Markkinaympäristö

Satamissa käsiteltävien konttien määrän arvioidaan kasvaneen noin yhden prosentin, ja siten kasvu vuonna 2016 oli aiempia vuosia hitaampaa. Kiinnostus toimintaa merkittävästi tehostaviin satama-automaattioratkaisuihin jatkui vahvana, mutta uusia automaattioratkaisuinvestointipäätöksiä tehtiin vain muutamia. Asiakkaat harkitsevat suurempia projekti- ja automaattioratkaisujaan huolellisesti laivanvarustamoiden voimakkaan konsolidaation aiheuttamasta epävarmuudesta johtuen. Kontinkäsittelylaitteiden kysyntä oli tyydyttävä, ja huoltopalveluiden kysyntä oli edellisvuoden tasolla.

Kuormankäsittelylaitteiden markkina vahvistui Yhdysvalloissa vahvan rakentamisaktiiviteetin vetämänä. Kuorma-automarkkina Yhdysvalloissa oli edelleen hyvällä tasolla, vaikka kuorma-autojen rekisteröintimäärät laskivatkin edellisestä vuodesta. Euroopassa markkina-aktiiviteetti parani, joskin aktiiviteettitaso vaihteli maittain. Huoltopalveluiden kysyntä oli hyvä ja kasvoi edellisestä vuodesta.

Laivojen lastinkäsittelylaitteiden markkina heikkeni edelleen vuonna 2016 uusien tilausten laskettua voimakkaasti. Haastava markkinatilanne saattaa johtaa lisääntyvään toimialan keskittymiseen, uudelleenjärjestelyihin ja konkursseluihin. Tilausten siirtämisten ja peruutusten riski on edelleen korkea. Offshore-teollisuudessa hieman noussut öljyn hinta ei vielä tukenut investointiaktiiviteettia loppuvuonna 2016. Myös offshore-sektorissa toimijoiden keskittyminen on jatkossa todennäköistä. Huoltopalveluiden kysyntä on laskenut eri toimijoiden minimoidessa myös ylläpito- ja huoltokustannuksiaan.

Saadut tilaukset ja tilauskanta

Saadut tilaukset vuonna 2016 alenivat kahdeksan prosenttia vertailukaudesta ja olivat 3 283 (3 557) miljoonaa euroa. Valuuttakurssivaihteluilla oli yhden prosenttiyksikön negatiivinen vaikutus tilauksiin vertailukauteen verrattuna. Tilauksista 52 prosenttia saatiin Kalmarissa, 31 prosenttia Hiabissa ja 17 prosenttia MacGregorissa. Maantieteellisesti Amerikkojen osuus saaduista tilauksista oli 30 (31) prosenttia. Aasian ja Tyynenmeren alueen osuus laski 23 (28) prosenttiin. EMEA:n osuus saaduista tilauksista kasvoi ja oli 47 (41) prosenttia. Huoltoliiketoiminnan saadut tilaukset olivat 27 (25) prosenttia tilauksista.

Tilauskanta laski vuoden 2015 lopun tasoon verrattuna, ja vuoden 2016 lopussa se oli 1 783 (31.12.2015: 2 064) miljoonaa euroa. Kalmarin tilauskanta oli 900 (877) miljoonaa euroa eli 50 (42) prosenttia, Hiabin 286 (305) miljoonaa euroa eli 16 (15) prosenttia ja MacGregorin 598 (883) miljoonaa euroa eli 34 (43) prosenttia konsernin tilauskannasta.

Liikevaihto

Vuoden 2016 liikevaihto laski kuusi prosenttia vertailukaudesta ja oli 3 514 (3 729) miljoonaa euroa. Valuuttakurssivaihteluilla oli yhden prosenttiyksikön negatiivinen vaikutus liikevaihtoon vertailukauteen verrattuna. Liikevaihto laski Aasian ja Tyynenmeren alueella ja pysyi ennallaan Amerikoissa ja EMEA:ssa. Aasian ja Tyynenmeren alueen osuus konsernin liikevaihdosta laski 27 (32) prosenttiin, kun taas EMEA:n osuus nousi 42 (40) prosenttiin ja Amerikkojen osuus 31 (28) prosenttiin. Huoltoliiketoiminnan liikevaihto oli 872 (883) miljoonaa euroa eli 25 (24) prosenttia liikevaihdosta, ja se pysyi edellisen vuoden tasolla kaikilla markkina-alueilla.

Tulos

Vuoden 2016 liikevoitto laski vertailukaudesta ja oli 197,7 (213,1) miljoonaa euroa. Liikevoitto sisältää 52,5 (17,7) miljoonaa euroa uudelleenjärjestelykuluja. Kuluista 19,7 (2,5) miljoonaa euroa kohdistui Kalmarin, 1,2 (0,9) miljoonaa euroa Hiabiin ja 31,6 (14,3) miljoonaa euroa MacGregoriin.

Vuoden 2016 liikevoitto ilman uudelleenjärjestelykuluja oli 250,2 (230,7) miljoonaa euroa eli 7,1 (6,2) prosenttia liikevaihdosta. Ilman uudelleenjärjestelykuluja Kalmarin liikevoitto oli 135,3 (129,9) miljoonaa euroa, Hiabin 140,0 (100,5) miljoonaa euroa ja MacGregorin 17,9 (30,1) miljoonaa euroa. Konsernihallinnon ja tukitoimintojen kustannukset nousivat 42,9 (29,7) miljoonaa euroon, mikä johtui pääosin osakkuusyhtiöiden vertailukaudesta heikommasta tuloksesta sekä digitalisaatioon ja johtamisen kehittämiseen liittyneistä kustannuksista.

Vuonna 2016 lainojen ja saatavien nettokorkokulut olivat 20,4 (20,6) miljoonaa euroa ja nettorahoituskulut 28,6 (26,9) miljoonaa euroa. Vuoden 2016 tulos oli 125,3 (142,9) miljoonaa euroa eli 1,95 (2,21) euroa osaketta kohden.

Tase, rahavirta ja rahoitus

Konsernin taseen loppusumma vuoden 2016 lopussa oli 3 736 (31.12.2015: 3 571) miljoonaa euroa. Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma oli 1 395 (1 339) miljoonaa euroa eli 21,65 (20,73) euroa osaketta kohden. Aineellinen käyttöomaisuus taseessa oli 309 (306) miljoonaa euroa ja aineeton käyttöomaisuus 1 315 (1 249) miljoonaa euroa.

Oman pääoman tuotto (ROE, vuositason) vuonna 2016 oli 9,1 (11,2) prosenttia ja sijoitetun pääoman tuotto (ROCE, vuositason) oli 8,8 (9,8) prosenttia. Cargotecin taloudellisena tavoitteena on saavuttaa 15 prosentin tuotto sijoitetulle pääomalle.

Vuonna 2016 liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja oli 373 (315) miljoonaa euroa. Nettokäyttöpääoma

laski vuoden 2016 lopussa 57 miljoonaa euroon vuoden 2015 lopun 151 miljoonasta eurosta.

Cargotecin likviditeettiasema on hyvä. Korollinen nettovelka oli vuoden 2016 lopussa 503 (31.12.2015: 622) miljoonaa euroa. Korolliset velat olivat 782 (803) miljoonaa euroa, josta 142 (69) miljoonaa euroa oli lyhytaikaisia ja 640 (734) miljoonaa euroa pitkäaikaisia velkoja. Lainasalkun keskikorko 31.12.2016 oli 2,3 (2,2) prosenttia. Rahavarat, lainasaamiset ja muut korolliset saamiset olivat 278 (31.12.2015: 180) miljoonaa euroa.

Cargotecin omavaraisuusaste vuoden 2016 lopussa oli 39,1 (31.12.2015: 39,8) prosenttia. Nettovelkaantumisaste (gearing) oli 36,0 (46,4) prosenttia. Vuonna 2016 maksettiin osinkoja 52,2 (36,1) miljoonaa euroa. Lisäksi Cargotec lahjoitti 0,6 miljoonaa euroa Tampereen teknilliselle yliopistolle vuonna 2016.

Lainoista on tarkempi kuvaus konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 26, Korolliset velat.

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut esitetään vertailutietoineen konsernitilinpäätöksen osiossa Tunnusluvut.

Tutkimus ja kehitys

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot vuonna 2016 olivat 90,8 (82,8) miljoonaa euroa eli 2,6 (2,2) prosenttia liikevaihdosta. Taseeseen aktivoitiin 2,3 (4,3) miljoonaa euroa. Tutkimus- ja tuotekehityksessä panostuksia kohdistettiin digitalisaatioon, kilpailukykyyn ja tuotteiden kustannustehokkuuteen.

Kalmar

Neljännellä vuosineljänneksellä Kalmar lanseerasi uuden valikoiman tyhjen konttien käsittelylaitteita. Uusi laite lupaa asiakkaille markkinoiden parhaan elinkaariarvon paremmalla tuottavuudella, lyhyemmällä seisonta-ajoilla sekä alhaisemmilla käyttökustannuksilla. Lisäksi Kalmar ilmoitti aloittavansa yhteistyön SSAB:n kanssa Ruotsissa vedyllä kulkevan keskikokoisen haarukkatrukin kehittämissä.

Kolmannella vuosineljänneksellä Cargotec tiedotti, että se osallistuu aloitteeseen, jonka tavoitteena on luoda autonomisten laivojen ekosysteemi Itämerelle vuoteen 2025 mennessä. Kalmarin automaatoratkaisujen uskotaan hyötyvän tästä aloitteesta, kun automaatio lisäänty merikuljetusten toimitusketjussa.

Aikaisemmin vuoden kuluessa Kalmar esitteli Kalmar Insight -ratkaisun, joka mahdollistaa terminaalien tuottavuuden ja suorituskyvyn seuraamisen reaaliajassa. Lisäksi Kalmar laajensi pikalatausteknologiansa

hybridikonttilukki- ja hybridikuljetuslukki-tuoteportfolioon sekä esitteli uuden litiumioniakuteknologian 5–9 tonnin sähkökäyttöisiin haarukkatrukkeihinsa.

Vuonna 2016 Kalmar on myös aloittanut ruotsalaisen Linné-yliopiston kanssa digitaalisen liiketoiminnan kehitysohjelman, jonka tavoitteena on kehittää uusia älykkäitä palveluita teollisiin tuotteisiin, sekä on lanseerannut uuden konttikurottajien voimansiirtojärjestelmänsä Aasian ja Tyynenmeren alueelle.

Hiab

Neljännellä vuosineljänneksellä Hiab aloitti kamerateknologiaan perustuvan HiVision™-ohjausjärjestelmän tilausten vastaanottamisen. Ensimmäiset toimitukset asiakkaille toteutuivat tammikuussa 2017. Vuosineljänneksen aikana Hiab toi markkinoille uuden kierrätysnosturimallin, jonka nostokapasiteetti on 13,8 tonnimetriä ja ulottuma yli yhdeksän metriä. Hiab pidensi myös koukkulaitteiden ja keinukippilaitteiden takuuajkoja.

Kolmannella vuosineljänneksellä Hiab julkaisi uuden varaosien verkkokaupan ja pidensi kuormausnosturien takuuajkoja. Hiabin raskaiden nosturien sarja täydentyi kolmiakselisiin kuorma-autoihin asennettavalla kuormausnosturilla, ja keskiraskaiden kuormausnosturien valikoima uudistui 24 uudella tai päivitetyllä mallilla. Kuormausnostureihin lanseerattiin modulaarinen järjestelmä, joka tarjoaa asiakkaan valitsemaan kuorma-autoon sopivan asennusvalmiin alustan ja lyhentää nosturin asennusaikaa jopa 75 prosenttia. Lisäksi kuormausnostureihin esiteltiin ohjaamista yksinkertaistava puomin kärjen ohjausjärjestelmä.

Hiab lanseerasi kolmannen vuosineljänneksen aikana myös uusia takalaitanostimia, uuden sukupolven ajoneuvotrukin, jossa turvallisuutta on parannettu ja huollettavuutta helpotettu, sekä uuden keinukippilaitteen, joka sopii erityisesti kaupunkiympäristössä käytettäviin pienempiin kuorma-autoihin.

Aikaisemmin vuoden kuluessa Hiab on esitellyt kaksi uutta puutavaranosturia, saanut valmiiksi Ruotsin Hudiksvalliin suunnittelemansa tuotekehityskeskukseen ja lanseerannut HiVision™-3D-ohjausjärjestelmän, jolla nosturitoimintoja voidaan ohjata ajoneuvon ohjaamosta. Lisäksi Hiab on lanseerannut toistuviin kuormauksiin suunnitellun koukkulaitteen, kaksi uutta kuormausnosturiluokkaa sekä mobiilisovelluksen, jonka avulla asiakkaat voivat helposti paikantaa lähimmän sopimushuoltopaikan.

MacGregor

Neljännellä vuosineljänneksellä MacGregor järjesti ”Hack the Sea”-hackathonin, jossa kymmenen tiimiä kehitti turvallisuus-, tehokkuus- ja ympäristökonsepteja, joilla

voitaisiin vähentää tehottomuutta merenkulkuteollisuudessa. MacGregor esitteli myös jälkiasennettavan 3D Motion Compensator (3DMC) -laitteen, joka haastavissa meriolosuhteissa tehostaa offshore-nosturien tarkkuutta.

Vuoden 2016 aikana Cargotec tiedotti, että se on mukana aloitteessa, jonka tavoitteena on luoda autonomisten laivojen ekosysteemi Itämerelle vuoteen 2025 mennessä. MacGregor on vahvasti mukana aloitteessa.

Vuoden 2016 aikana MacGregor on esitellyt offshore-kuituköysinosturin jälkiasennusvaihtoehdon, jossa nosturin alkuperäinen teräsköysi korvataan synteettisellä kuituköydellä. Ensimmäisellä vuosineljänneksellä MacGregor esitteli offshore-kuituköysinosturin, jossa on muun muassa helppokäyttöinen kuituköyden nostojärjestelmä. Nosturin avulla kuormia voidaan käsitellä entistä syvemmällä. Vuoden kuluessa MacGregor on lanseerannut myös uuden tilankäyttöään tehokkaan Pusnes-vintturin. Lisäksi MacGregor avasi keskustelun uudesta yhteisestä kampanjasta meriteollisuuden uudistamiseksi teemalla ”Niin paljon potentiaalia – ei haaskata sitä”.

Käyttöomaisuusinvestoinnit

Investoinnit ilman yrityshankintoja ja asiakasrahoitusta vuonna 2016 olivat 40,1 (38,2) miljoonaa euroa. Investoinnit asiakasrahoitukseen olivat 40,4 (40,6) miljoonaa euroa. Käyttöomaisuusinvestoinneista 10,5 (12,1) miljoonaa euroa liittyi aineettomiin hyödykkeisiin, kuten globaaleihin järjestelmiin, joilla voidaan jatkossa tehostaa sekä operatiivista liiketoimintaa että tukitoimintoja. Poistot ja arvonalentumiset olivat 84,8 (76,5) miljoonaa euroa.

Osana suunnitelmiaan keskittää kokoonpanotoiminta Euroopassa Kalmar ilmoitti maaliskuussa suunnitelmistaan investoida noin yhdeksän miljoonaa euroa Stargardissa Puolassa sijaitsevan kokoonpanotehtaan laajennukseen vuosina 2016–2017. Laajennusprojekti alkoi kolmannella vuosineljänneksellä.

Toukokuussa Kalmar aloitti tuotantolaitoksen laajennustyöt Kansasissa Yhdysvalloissa. Laajennuksen kustannukset ovat noin viisi miljoonaa euroa.

Yrityshankinnat

MacGregor hankki syyskuussa osake-enemmistön isobritannialaisesta Flintstone Technology -yhtiöstä, joka on erikoistunut kiinnitysten sekä nesteiden käsittelyyn uudenaikaiseen teknologiaan ja ratkaisuihin. Flintstone Technologyn tulos on konsolidoitu MacGregor-liiketoiminta-alueen tulokseen 1.10.2016 alkaen.

Syyskuussa MacGregor allekirjoitti China State Shipbuilding Corporation (CSSC) -yhtiön omistaman Nanjing Luzhou Machine Co Ltd (LMC) -yhtiön kanssa sopimuksen CSSC Luzhou MacGregor Machine Co Ltd -yhteisyrityksen perustamisesta. Suunnitelman mukaan LMC omistaisi yhteisyrityksestä 51 prosenttia ja

MacGregor 49 prosenttia. Suunnitelma edellyttää viranomais hyväksyntää, jotka odotetaan saatavan vuoden 2017 kuluessa. Yhteisyrityksen odotetaan vahvistavan MacGregorin asemaa ja paikallisia yhteyksiä Kiinassa.

Cargotec sai maaliskuussa päätökseen INTERSCHALT maritime systems AG:n oston. INTERSCHALT:n ohjelmistoliiketoiminta on konsolidoitu Kalmar-liiketoiminta-alueeseen ja huoltoliiketoiminta MacGregor-liiketoiminta-alueeseen 1.3.2016 alkaen.

Lisää tietoa yritysostoista on konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 5, Yrityshankinnat ja -myynnit.

Toiminnan uudelleenjärjestelyt

Lokakuussa Cargotec tiedotti aloittavansa ohjelman noin 25 miljoonan euron vuositason kustannussäästöjen löytämiseksi MacGregorissa. Globaalien yhteistoimintaneuvottelujen lopputuloksena on päädytty 230 henkilötyövuoden vähennykseen. Toimenpiteet vaikuttavat erityisesti Kiinan, Suomen, Norjan, Singaporen ja Ruotsin toimintoihin.

Lisäksi MacGregor on sopinut Uetersenissä Saksassa olevan tuotantolaitoksensa myynnistä uudelle perustettavalle yhtiölle, Uetersener Maschinenfabrik GmbH:lle. Sopimus saatettiin päätökseen 30.12.2016 ja 79 tuotannossa työskentelevää siirtyi uuden yhtiön palvelukseen 30.12.2016.

Syyskuussa Cargotec ilmoitti järjestävänsä uudelleen merikuljetusalan ohjelmistoyrityksen INTERSCHALT:n toimintoja Saksassa, Yhdysvalloissa ja Kiinassa. Järjestelyjen piirissä on kymmeniä työntekijöitä. Uudelleenjärjestelyjen odotetaan tuovan noin kahden miljoonan euron vuosisäästöt vuodesta 2017 alkaen.

Kolmannella vuosineljänneksellä MacGregor saattoi päätökseen Norjassa huhtikuussa aloitetut henkilöstöjärjestelyt, joiden seurauksena vähennettiin yhteensä 85 henkilöä kolmannen vuosineljänneksen loppuun mennessä. Vähennyksistä koituvan hyödyn arvioidaan olevan noin kaksi miljoonaa euroa vuoden viimeisellä vuosineljänneksellä ja vuositasolla noin seitsemän miljoonaa euroa alkaen vuodesta 2017.

Kalmar sai heinäkuussa päätökseen maaliskuussa tiedotetut yhteistoimintaneuvottelut Lidhultissa, Ruotsissa. Neuvottelujen tuloksena Kalmar siirtää haarukkatrukkien kokoonpanon Ruotsista Puolaan. Samanaikaisesti Kalmar investoi uusiin toimitiloihin, jonka myötä Kalmarin Etelä-Ruotsin toiminnot muuttuvat liiketoiminta-, innovaatio- ja teknologiakeskukseksi.

Lidhultissa vähennetään muutoksen seurauksena 160 henkilöä ja toiminnot lakkautetaan vähitellen. Tuotannon siirtoon liittyvien uudelleenjärjestelykulujen arvioidaan olevan noin 18 miljoonaa euroa, joista noin 16 miljoonaa euroa kirjattiin Cargotecin vuoden 2016 tulokseen ja noin

kaksi miljoonaa kirjataan vuoden 2017 tulokseen. Uudelleenjärjestelykuluista noin 13 miljoonaa euroa on kassa-vaikutteista. Toimenpiteistä saatava hyöty on vuositasolla noin 13 miljoonaa euroa vuodesta 2018 alkaen.

Edellä mainittujen toimenpiteiden säästövaikutukset ovat Cargotecille noin 27 miljoonaa euroa vuonna 2017 ja lisäksi noin 13 miljoonaa euroa vuonna 2018 verrattuna vuoden 2016 kustannustasoon.

Henkilöstö

Cargotecissa työskenteli vuoden 2016 lopussa 11 184 (31.12.2015: 10 837) henkilöä. Kalmarissa työskenteli 5 702 (5 328), Hiabissa 2 997 (2 757), MacGregorissa 2 256 (2 543) ja konsernihallinnossa ja tukitoiminnoissa 230 (209) henkilöä. Vuoden 2016 keskimääräinen henkilömäärä oli 11 193 (10 772).

Vuoden 2016 lopussa henkilöstöstä 11 (31.12.2015: 12) prosenttia työskenteli Ruotsissa, 9 (8) prosenttia Suomessa ja 40 (38) prosenttia muualla Euroopassa. Aasian ja Tyynenmeren alueella konsernin henkilöstöstä työskenteli 24 (25) prosenttia, Amerikoissa 14 (14) prosenttia ja muualla maailmassa 2 (2) prosenttia.

Henkilöstön palkkojen ja palkkioiden kokonaissumma vuonna 2016 oli 572 (538) miljoonaa euroa.

Cargotecin vuosittaisen Compass-henkilöstötutkimuksen osallistumisaste oli 88 prosenttia (2015: 86 %). Tulokset kertovat, että olemme edenneet johtajuudessa sekä henkilöstön suorituksessa ja kehityksessä. Yleinen tyytyväisyys ja sitoutuminen yhtiöön olivat edelleen keskeisiä vahvuksiimme. Tavoitteet ja odotukset nähtiin nekin nyt aiempaa selkeämmin, ja rajoja ylittävä joustava ryhmätyö oli korkealla tasolla. Toisaalta tulokset kertoivat, että meidän on panostettava enemmän yksilölliseen toimien ja tavoitteiden sekä yhtiön strategian ymmärtämiseen, ja että markkinaepävarmuudet aiheuttavat liiketoimintojemme tulevaisuuteen liittyviä huolia.

Vastuullisuus

Vuonna 2016 keskeisin päämäärämme oli vastuullisuuskäytäntöjen mukaisen toiminnan edistäminen huolehtimalla siitä, että vastuullisuustyömme perusteet ovat kunnossa. Tavoitteemme oli vakinaistaa pysyvät vastuullisuuskatsaukset eri johtotasoilla, saavuttaa työtapaturmataajuustavoite (IIFR) 5, kehittää ympäristö-, terveys- ja turvallisuuskonsepti (EHS) huoltoliiketoimintaan sekä toteuttaa toimittajien vastuullisuusriskianalyysi.

Kokonaisuutena edistymme hyvin useimpien tavoitteiden suhteen. Säännöllisesti pidettävät vastuullisuuskatsaukset ovat nyt hallituksemme, johtoryhmämme ja liiketoimintalueiden johtoryhmien ohjelmissa. Onnistuimme laskemaan IIFR-astettamme useassa tuotantolaitoksessa, ja noin 40 prosenttia niistä jopa saavutti IIFR 0 -tason. Olemme asettaneet IIFR-tavoitteet huoltotoiminnoillemme ja edenneet tavoitteiden mukaisesti myös toimittajiarviointien kehittämisessä.

Huoltoliiketoiminnan ympäristö-, terveys- ja turvallisuustoimintamallin osalta edistymme merkittävästi MacGregorissa. Kalmar ja Hiab eivät saavuttaneet asetettuja tavoitteita, ja työ jatkuu vuonna 2017.

Turvallisuus on edelleen painopistealueemme vuonna 2017, samalla kun keskitymme vastuullisuusviestintään ja -koulutuksen lisäämiseen sekä toimitusketjun vastuullisuuden kehittämiseen.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Cargotecin sisäisen valvonnan tavoitteena on varmistaa, että konsernin toiminta on tehokasta ja tulokSELLISTA, että riskien hallinta on riittävää ja asianmukaista ja että taloudellinen ja muu tuotettu informaatio on luotettavaa. Cargotecin sisäinen valvonta pohjautuu yhtiön eettisiin toimintaohjeisiin (Code of Conduct) ja sisäisiin kontrolleihin, joita taloudellisen raportointiprosessin osalta tukevat ohjesäännöt, muut ohjeistukset sekä sisäinen taloudellinen raportointiprosessi ja viestintä.

Hallituksen hyväksymässä Cargotecin sisäistä valvontaa koskevassa ohjesäännössä (Internal control policy) määritellään valvonnan periaatteet, menetelmät ja vastuut. Kuten kaiken muunkin toiminnan osalta, myös taloudellisessa raportoinnissa sisäisen valvonnan vastuu on jaettu Cargotecissa kolmelle tasolle. Ensisijaisesti sisäisestä valvonnasta on vastuussa linjajohto. Sitä tukevat konsernin tukitoiminnot, jotka laativat koko konsernia koskevat ohjeistukset ja valvovat riskien hallintaa. Kolmannen tason sisäisestä valvonnasta muodostavat sisäinen ja ulkoinen tarkastus, joiden tehtävänä on varmistaa, että kaksi ensimmäistä tasoa toimivat tehokkaasti.

Cargotecin sisäinen tarkastus (Corporate Audit) on riippumaton valvonta- ja neuvontaelin, joka toimii erillään operatiivisesta organisaatiosta ja raportoi hallituksen tarkastus- ja riskienhallintavaliokunnalle sekä hallinnollisesti toimitusjohtajalle. Sisäinen tarkastus laatii tarkastussuunnitelman yhtiön riskikartan pohjalta esiin nousseiden keskeisten riskien perusteella ja seuraa valittujen riskien hallintaa. Tytäryhtiöiden ja liiketoimintayksiköiden tarkastuksissa arvioidaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuutta sekä toimintaperiaatteiden ja ohjeiden noudattamista. Lisäksi sisäinen tarkastus tarkastaa ja arvioi taloudellisen raportoinnin prosesseja ja niihin liittyvien valvontatoimenpiteiden noudattamista yksiköissä. Sisäinen tarkastus raportoi havainnoistaan ja tarkastustoiminnastaan säännöllisesti yhtiön johdolle ja hallituksen tarkastus- ja riskienhallintavaliokunnalle.

Riskienhallinta on Cargotecissa osa sisäistä valvontaa. Hallituksen hyväksymässä ja yhtiön arvoihin pohjautuvassa riskienhallinnan ohjesäännössä (Risk management policy) määritellään riskienhallinnan tavoitteet, periaatteet ja vastuut. Keskeisenä periaatteena on jatkuva, järjestelmällinen ja ennaltaehkäisevä toiminta riskien tunnistamiseksi, yhtiön hyväksymän riskitason määrittelemiseksi,

riskien arvioimiseksi ja käsittelemiseksi sekä riskien toteutuessa niiden tehokkaaksi hoitamiseksi. Toimitusjohtaja ja johtoryhmä vastaavat riskienhallinnan toimintatavoista, toimeenpanosta sekä valvonnasta ja raportoivat edelleen hallitukselle. Cargotecin riskienhallinta on hajautettu yksiköihin ja konsernin tukitoimintoihin, jotka määrittelevät riskienhallinnan vastuulliset tahot ja vastaavat riskien tunnistamisesta, hallinnasta ja raportoinnista. Rahoitusriskien hallinta on keskitetty konsernirahoitukseen, ja niistä raportoidaan säännöllisesti johdolle ja hallitukselle.

Cargotecin kannalta tärkeimmät vuonna 2016 tunnistetut markkinariskit olivat markkinakehitys, yritysraenteen muutokset sekä häiriöt toimitusketjussa. Toiminnalliset riskit liittyivät lainmukaisuuteen, eettiseen toimintatapaan, sopimuksiin sekä tietoturvaan ja tuotevastuisiin. Cargotec kiinnittää jatkuvasti huomiota henkilöstöön, asiakkaisiin ja kolmansiiin osapuoliin liittyviin terveys-, turvallisuus- ja ympäristöriskeihin.

Johtoryhmä

Mikko Puolakka aloitti Cargotecin talous- ja rahoitusjohtajana 1.5.2016. Hän seuraa tehtävässä Eeva Sipilää, joka työskenteli Cargotecissa 31.7.2016 saakka. Puolakka on Cargotecin johtoryhmän jäsen ja raportoi toimitusjohtaja Mika Vehviläiselle. Toukokuussa Cargotec tiedotti, että Antti Kaunonen on nimitetty Kalmarin johtajaksi 1.7.2016 alkaen. Hän seuraa tehtävässä Olli Isotaloa, joka työskenteli Kalmarissa 30.6.2016 saakka. Kaunonen on yhtiön johtoryhmän jäsen ja raportoi toimitusjohtaja Mika Vehviläiselle.

31.12.2016 Cargotecin johtoryhmään kuuluivat toimitusjohtaja Mika Vehviläinen, talous- ja rahoitusjohtaja Mikko Puolakka, henkilöstöjohtaja Mikko Pelkonen, strategiajohtaja Mikael Laine sekä liiketoiminta-alueiden johtajat Antti Kaunonen (Kalmar), Roland Sundén (Hiab) ja Michel van Roozendaal (MacGregor). Johtoryhmän sihteerinä toimii lakiasiaintoimittaja Outi Aaltonen.

Raportointisegmentit

Kalmar

Kalmarin vuonna 2016 saadut tilaukset alenivat kaksi prosenttia ja olivat 1 721 (1 764) miljoonaa euroa. Tilauskanta kasvoi kolme prosenttia vuoden 2015 lopusta, ja vuoden 2016 lopussa se oli 900 (31.12.2015: 877) miljoonaa euroa.

Vuoden 2016 liikevaihto kasvoi kaksi prosenttia vertailukauden tasosta ja oli 1 700 (1 663) miljoonaa euroa. Huoltoliiketoiminnan osuus oli 436 (433) miljoonaa euroa eli 26 (26) prosenttia liikevaihdosta. Kalmar on käynnistänyt uusia ohjelmia nopeuttamaan huoltoliiketoiminnan kasvua.

Vuoden 2016 liikevoitto oli 115,6 (127,3) miljoonaa euroa. Liikevoitto sisältää 19,7 (2,5) miljoonaa euroa uudelleenjärjestelykuluja. Liikevoitto ilman uudelleenjärjestelykuluja

oli 135,3 (129,9) miljoonaa euroa eli 8,0 (7,8) prosenttia liikevaihdosta. Tehostunut projektinhallinta tuki kannattavuuden kehitystä, mutta lisääntyneet panostukset automaatio- ja ohjelmistoratkaisujen kehitykseen heikensivät kannattavuutta.

Hiab

Hiabin vuonna 2016 saadut tilaukset kasvoivat viisi prosenttia vertailukaudesta 1 016 (967) miljoonaan euroon. Tilauskanta laski kuusi prosenttia vuoden 2015 lopusta, ja vuoden 2016 lopussa se oli 286 (31.12.2015: 305) miljoonaa euroa.

Vuoden 2016 liikevaihto kasvoi 12 prosenttia vertailukaudesta 1 036 (928) miljoonaan euroon. Huoltoliiketoiminnan liikevaihto oli 233 (218) miljoonaa euroa eli 22 (23) prosenttia liikevaihdosta.

Vuoden 2016 liikevoitto parani vertailukaudesta 138,8 (99,6) miljoonaan euroon. Liikevoitto sisältää 1,2 (0,9) miljoonaa euroa uudelleenjärjestelykuluja. Liikevoitto ilman uudelleenjärjestelykuluja oli 140,0 (100,5) miljoonaa euroa eli 13,5 (10,8) prosenttia liikevaihdosta. Volyymin kasvulla oli myönteinen vaikutus tulokseen. Lisäksi tulosparannustoimenpiteet ja investoinnit kilpailukykyisempiin tuotteisiin tukivat kannattavuuden paranemista.

MacGregor

MacGregorin vuonna 2016 saadut tilaukset alenivat heikosta markkinatilanteesta johtuen 34 prosenttia ja olivat 546 (828) miljoonaa euroa. Tilauskanta aleni vuoden 2015 lopusta 32 prosenttia, ja vuoden 2016 lopussa se oli 598 (31.12.2015: 883) miljoonaa euroa. Tilauskannasta noin kaksi kolmannesta liittyy kauppalaivoihin ja yksi kolmannes offshore-aluksiin.

Vuoden 2016 liikevaihto laski 32 prosenttia vertailukaudesta 778 (1 139) miljoonaan euroon. Noin kolme neljänestä liikevaihdosta liittyi kauppalaivoihin ja yksi neljännes offshore-aluksiin. Huoltoliiketoiminnan osuus oli 204 (232) miljoonaa euroa eli 26 (20) prosenttia liikevaihdosta.

Vuoden 2016 liikevoitto oli -13,7 (15,8) miljoonaa euroa. Liikevoitto sisältää 31,6 (14,3) miljoonaa euroa uudelleenjärjestelykuluja. Liikevoitto ilman uudelleenjärjestelykuluja oli 17,9 (30,1) miljoonaa euroa eli 2,3 (2,6) prosenttia liikevaihdosta. Resurssien sopeuttaminen nopeasti laskeneeseen liikevaihtoon tapahtuu viiveellä, mikä vaikutti liikevoittoon negatiivisesti.

Varsinaisen yhtiökokouksen päätökset

Cargotec Oyj:n varsinainen yhtiökokous vahvisti 22.3.2016 vuoden 2015 tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen sekä myönsi vastuuvapauden toimitusjohtajalle ja hallituksen jäsenille tilikaudelta 1.1.–31.12.2015. Yhtiökokous vahvisti osingoksi 0,79 euroa kutakin A-sarjan osaketta kohden ja 0,80 euroa kutakin ulkona olevaa B-sarjan osaketta kohden. Osinko maksettiin 4.4.2016.

Hallitus valtuutettiin päättämään yhteensä enintään 6 400 000 oman osakkeen hankkimisesta niin, että A-sarjan osakkeita voidaan hankkia enintään 952 000 kappaletta ja B-sarjan osakkeita enintään 5 448 000 kappaletta.

Hallitukseen valittiin Kimmo Alkio, Jorma Eloranta, Tapio Hakakari, Ilkka Herlin, Peter Immonen, Kaisa Olkkonen, Teuvo Salminen ja Heikki Soljama. Hallituksen vuosipalkkiot ovat: hallituksen puheenjohtaja 80 000 euroa, varapuheenjohtaja 55 000 euroa, tarkastus- ja riskienhallintavaliokunnan puheenjohtaja 55 000 euroa ja muut jäsenet 40 000 euroa. Hallituksen ja valiokuntien kokouspalkkiona maksetaan lisäksi 1 000 euroa/kokous. 30 prosenttia vuosipalkkiosta suoritetaan Cargotecin B-sarjan osakkeina ja loput rahana.

Tilintarkastusyhteisö PricewaterhouseCoopers Oy ja KHT Tomi Hyryläinen valittiin Cargotecin tilintarkastajiksi. Tampereen teknilliselle yliopistolle päätettiin lahjoittaa 600 000 euroa.

Hallituksen järjestäytyminen

Cargotec Oyj:n hallitus valitsi järjestäytymiskokouksessaan 22.3.2016 Ilkka Herlinin jatkamaan hallituksen puheenjohtajana ja Tapio Hakakarin varapuheenjohtajana. Hallituksen sihteerinä jatkaa Cargotecin lakiasiaintoimittaja Outi Aaltonen.

Tarkastus- ja riskienhallintavaliokunnan jäseniksi valittiin Ilkka Herlin, Kaisa Olkkonen ja Teuvo Salminen (puheenjohtaja). Nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan jäseniksi valittiin Jorma Eloranta, Tapio Hakakari, Ilkka Herlin (puheenjohtaja) ja Peter Immonen.

Hallitus päätti jatkaa käytäntöä, että jäsenten on säilytettävä hallituspalkkioina saamansa Cargotecin osakkeet omistuksessaan kahden vuoden ajan palkkion maksamisesta. Osakkeet hankitaan markkinahintaan neljännesvuosittain.

Osakkeet ja kaupankäynti

Osakepääoma, omat osakkeet ja osakeanti

Cargotec Oyj:n osakepääoma oli vuoden 2016 lopussa 64 304 880 euroa. B-sarjan osakkeiden määrä oli 55 182 079 kappaletta ja A-sarjan osakkeiden määrä 9 526 089 kappaletta. B-sarjan osakkeiden lukumäärä kasvoi vuoden aikana 17 096 kappaleella, kun 2010B-optio-oikeuksilla merkittiin uusia osakkeita.

B-sarjan osakkeiden osuus osakkeiden kokonaislukumäärästä 31.12.2016 oli 85,3 (85,3) prosenttia ja äänimäärästä 36,7 (36,7) prosenttia. A-sarjan osakkeiden osuus osakkeiden kokonaislukumäärästä oli 14,7 (14,7) prosenttia ja äänimäärästä 63,3 (63,3) prosenttia. Kaikkien osakkeiden tuottama yhteenlaskettu äänimäärä oli 15 041 877 (15 039 972). Vuoden 2016 päättyessä Cargotec Oyj:llä oli 22 068 (24 705) rekisteröitynyttä osakkeenomistajaa. Hallintarekisteröityjen osakkeiden

lukumäärä oli 16 622 504 (13 127 208), ja niiden osuus kaikista osakkeista oli 25,7 (20,3) prosenttia ja kaikkien osakkeiden äänimäärästä 11,1 (8,7) prosenttia.

Hallitus päätti 22.3.2016 suunnatusta maksuttomasta osakeannista Cargotecin osakepohjaiseen kannustinohjelmaan 2014 sisältyvän rajoitettujen osakkeiden ohjelman 2015 palkkion maksamista varten. Osakeannissa luovutettiin vastikkeetta kannustinohjelman ehtojen mukaisesti 27 601 yhtiön hallussa ollutta omaa B-sarjan osaketta avainhenkilöille, joiden osalta ansaintakriteerit täyttyivät.

Marraskuussa Cargotec osti yhteensä 200 000 omaa B-sarjan osaketta 22.3.2016 kokoontuneen yhtiökokouksen myöntämään valtuutukseen perustuen kokonaishintaan 7 590 656,76 euroa. Osakkeet ostettiin yhtiön osakepalkkio-ohjelmien palkkioiden maksuun. Palkkioiden maksut toteutetaan ohjelmien ehtojen mukaisesti ja ne aloitetaan aikaisintaan maaliskuussa 2017.

Vuoden 2016 lopussa Cargotecin hallussa on 265 099 omaa B-sarjan osaketta, mikä vastaa 0,41 prosenttia osakkeiden yhteismäärästä ja 0,18 prosenttia osakkeiden yhteisäänimäärästä. Ulkona olevien B-sarjan osakkeiden lukumäärä oli vuoden 2016 lopussa 54 916 980.

Osakemääristä, osakkeenomistajista, markkina-arvosta ja kaupankäynnistä on tarkempia tietoja tilinpäätöksen osiossa Osakkeet ja osakkeenomistajat.

Osakepohjaiset kannustinohjelmat

Cargotecin hallitus hyväksyi helmikuussa 2016 uuden pitkän aikavälin osakepohjaisen kannustinohjelman Cargotecin avainhenkilöille vuosille 2016–2019. Ohjelman piiriin kuuluu 84 henkilöä, mukaan lukien Cargotecin toimitusjohtaja ja johtoryhmän jäsenet. Ohjelman ensimmäinen vaihe sisältää määritellyt taloudelliset tavoitteet vuodelle 2016 (liiketoiminta-alueen tai konsernin sijoitetun pääoman tuotto, ROCE). Toinen vaihe sisältää lisäansaintakertoimen, joka perustuu Cargotecin osakkeen kokonaistuottoon (TSR) kolmen vuoden tarkasteluajanjakson lopussa eli maaliskuussa 2019. Palkkioon oikeutettujen osallistujien tulee olla Cargotecin palveluksessa, kun ohjelman toinen vaihe on päättynyt keväällä 2019.

Mahdollinen palkkio suoritetaan Cargotecin B-sarjan osakkeina vuonna 2019. Bruttopalkkio ennen verojen ja sivukulujen vähentämistä on 25–120 prosenttia vuosittaisesta peruspalkasta, kun suoriutuminen on ollut tavoitteiden mukaista (tavoitteiden ylärajojen mukaiselle suoriutumiselle vaihteluväli on 75–360 prosenttia vuosittaisesta peruspalkasta). Mikäli suoriutuminen on tavoitteiden mukaista koko osallistujajoukon osalta, ovat ohjelman kustannukset kolmen vuoden ajanjaksolta arviolta 7,3 miljoonaa euroa (tavoitteiden ylärajojen mukaisen suoriutumisen osalta arviolta 21,8 miljoonaa euroa). Ohjelman mukaisia kannustinpalkkioita ei makseta, mikäli taloudellisten tavoitteiden alarajoja ei

saavuteta. Ohjelman ensimmäisen vaiheen perusteella palkitaan 64 osallistujaa.

Kokonaispalkitsemisen osana voidaan osalle avainhenkilöistä myöntää lisäksi niin sanottuja rajoitettuja osakkeita vuosina 2016–2018. Bruttopalkkio ennen verojen ja sivukulujen vähentämistä on 25–100 prosenttia vuosittaisesta peruspalkasta. Mikäli tavoitteiden alaraja saavutetaan, ovat ohjelman kustannukset arviolta 1,75 miljoonaa euroa vuodessa. Ohjelman mukaisia kannustinpalkkioita ei makseta, mikäli taloudellisten tavoitteiden alarajoja ei saavuteta.

Ohjelman yhteydessä ei lasketa liikkeelle uusia osakkeita eikä ohjelmalla siten ole laimentavaa vaikutusta.

Osakepohjaisista kannustinjärjestelmistä on tarkempi kuvaus konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 25, Osakeperusteiset maksut.

Optio-ohjelma

Vuoden 2010 varsinainen yhtiökokous päätti optio-oikeuksien antamisesta Cargotecin ja sen tytäryhtiöiden avainhenkilöille. Optio-ohjelmassa oli 2010A-, 2010B- ja 2010C-optio-oikeuksia, kutakin sarjaa 400 000 kappaletta, ja kukin optio-oikeus oikeutti haltijansa merkittämään yhden (1) Cargotecin uuden B-sarjan osakkeen. Osakemerkinnän alkaminen edellytti hallituksen määrittämien tavoitteiden täyttymistä. Yhtiön hallussa olleet 378 864 kappaletta 2010B-optio-oikeuksia ja 400 000 kappaletta 2010C-optio-oikeuksia mitätöitiin, koska niiden ansaintakriteerit eivät täytyneet.

2010B-optio-oikeudet oli listattu Nasdaq Helsinki Oy:n päälistalla. 2010B-optio-oikeuksien osakemerkintäaika oli 1.4.2014–30.4.2016. Vuoden 2016 toisella vuosineljänneksellä 2010B-optio-oikeuksilla merkittiin yhteensä 17 096 uutta B-sarjan osaketta ja koko merkintäaikana yhteensä 18 376 B-sarjan osaketta. Osakemerkintäajan päätyttyä 2.5.2016 käyttämättä jääneet 2010B-optio-oikeudet ovat rauenneet, ja ne on poistettu haltijoiden arvo-osuustileiltä. 2010B-optio-oikeuksien merkintäajan päättymisen jälkeen yhtiöllä ei ole voimassa olevia optio-ohjelmia.

Optio-ohjelmasta on tarkempi kuvaus konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 25, Osakeperusteiset maksut.

Markkina-arvo ja kaupankäynti

B-sarjan osakkeiden markkina-arvo vuoden 2016 lopussa ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita oli 2 355 (1 900) miljoonaa euroa. Kaikkien osakkeiden markkina-arvo, jossa pörssissä noteeraamattomat A-sarjan osakkeet on arvostettu B-sarjan osakkeen katsauskauden viimeisen kaupankäyntipäivän keskipurssiin, oli katsauskauden lopussa ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita 2 762 (2 228) miljoonaa euroa.

B-sarjan osakkeen päätöskurssi vuoden 2016 viimeisenä kaupankäyntipäivänä oli 42,89 (34,50) euroa ja tilikauden

vaihdolla painotettu keskipurssi 34,31 (31,58) euroa Nasdaq Helsinki Oy:ssä. Katsauskauden ylin kurssi oli 43,35 (37,37) euroa ja alin 24,30 (23,70) euroa. Osakkeita vaihdettiin vuoden 2016 aikana Nasdaq Helsinki Oy:ssä 43 (58) miljoonaa kappaletta, mikä vastasi 1 456 (1 837) miljoonan euron vaihtoa. Lisäksi B-sarjan osakkeita vaihdettiin Fidessan mukaan useilla vaihtoehtoisilla markkinapaikoilla, kuten BATS BXE:ssä ja BATS OTC:ssä, yhteensä 68 (62) miljoonaa kappaletta, mikä vastasi 2 334 (1 966) miljoonan euron vaihtoa.

Lainat, vastuut ja vastuusitoumukset yhtiön lähipiiriin kuuluville

Cargotecilla ei ollut lainoja, vastuita ja vastuusitoumuksia yhtiön lähipiiriin kuuluville 31.12.2016.

Hallitus ja toimitusjohtaja

Yhtiön hallituksen jäsenten ja tilintarkastajien valitsemisesta ja heidän palkkioistaan sekä yhtiöjärjestyksen muutoksesta päättää yhtiökokous. Hallitus valitsee toimitusjohtajan ja päättää hänen palvelussuhteensa ehdoista.

Lähiajan riskit ja epävarmuustekijät

Maailmantalouden ja tavaravirtojen kehityksellä on suora vaikutus Cargotecin toimintaympäristöön ja asiakkaiden investointihalukkuuteen. Taloudelliseen kehitykseen liittyvän yleisen epävarmuuden arvioidaan edelleen jatkuvan, ja muutokset taloudellisesti merkittävien valtioiden poliittisessa johdossa voivat viivästyttää asiakkaiden investointipäätöksiä.

Globaalin talouskasvun hidastuminen on alentanut konttiliikenteen kasvuvauhtia, ja laivayhtiöiden konsolidointi saattaa tulevaisuudessa muuttaa satamien volyymeja. Näillä seikoilla voi olla vaikutusta asiakkaiden päätöksentekoon. Projektien toteutukseen saattaa liittyä aikataulu-, kustannus- ja toimitustakuuriskejä. Epävarmuutta voivat lisätä poliittiseen epävarmuuteen, valuuttatai raaka-ainemarkkinoiden volatiliiteettiin tai rahoitussektoriin liittyvät riskit. Rahoituksen saatavuuden vaikeutuminen heikentäisi asiakkaiden maksuvalmiutta ja investointeja.

MacGregorin markkinatilanteen kehitykseen liittyy edelleen epävarmuutta. Kauppalaivamarkkinalla vallitsevan ylitarjonnan tasapainottumisen arvioidaan vievän pidemmän aikaa, sillä kapasiteetti kasvaa edelleen samaan aikaan, kun kysynnän ennakoidaan vahvistuvan hyvin maltillisesti. Samaan aikaan öljyn alhainen hinta ja sen kehitykseen liittyvä epävarmuus on johtanut öljyteollisuuden investointien voimakkaaseen vähentymiseen ja aiheuttanut ylitarjontaa offshore-markkinalla. Molempien markkinoiden samanaikainen heikkous vaikuttaa kielteisesti niin telakoiden, laivanomistajien kuin operaattoreiden taloudelliseen tilanteeseen. Haastavassa markkinatilanteessa asiakkaat voivat myös pyrkiä siirtämään tai peruuttamaan tilauksiaan. Joissakin tapauksissa asiakkaiden taloudellinen tilanne voi heikentyä merkittävästi tai jopa johtaa asiakkaan maksukyvyttömyyteen.

Cargotec on osallisena eräissä oikeudenkäynneissä ja vaateissa. Kansainvälisten sopimusten ja lakien tulkinta voi heikentää lopputulosten ennustettavuutta.

Riskejä on kuvattu myös Cargotecin internet-sivuilla www.cargotec.fi, osiossa Sijoittajat > Hallinnointi > Sisäinen valvonta ja riskienhallinta.

Hallituksen ehdotus voitonjaosta

Emoyhtiön jakokelpoinen oma pääoma 31.12.2016 oli 1 246 390 066,86 euroa, johon sisältyy tilikauden tulos 116 865 006,68 euroa. Hallitus ehdottaa 21.3.2017 kokoontuvalle yhtiökokoukselle, että käytettävissä olevista voittovaroista jaetaan osinkoa 0,94 euroa kutakin 9 526 089 A-sarjan ja 0,95 euroa kutakin 54 916 980 ulkona olevaa B-sarjan osaketta kohden eli yhteensä 61 125 654,66 euroa. Jäljelle jäävät jakokelpoiset varat, 1 185 264 412,20 euroa, jätetään vapaaseen omaan pääomaan.

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä, eikä ehdotettu voitonjako vaaranna yhtiön maksukykyä.

Vuoden 2017 näkymät

Vuoden 2017 liikevoiton ilman uudelleenjärjestelykuluja arvioidaan paranevan vuodesta 2016 (250,2 miljoonaa euroa).

Varsinainen yhtiökokous 2017

Cargotec Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään tiistaina 21.3.2017 klo 13 alkaen Marina Congress Centerissä Helsingissä.

Helsingissä 7.2.2017

Cargotec Oyj
Hallitus

Konsernitilinpäätös (IFRS)

Konsernin tuloslaskelma

MEUR	Liite	1.1.–31.12.2016	%	1.1.–31.12.2015	%
Liikevaihto	4, 6	3 513,7		3 729,3	
Myytyjä suoritteita vastaavat kulut		-2 674,0		-2 942,0	
Bruttokate		839,7	23,9	787,3	21,1
Liiketoiminnan muut tuotot	7	38,1		40,4	
Myynnin ja markkinoinnin kulut		-221,1		-210,4	
Tutkimus- ja kehitystoiminnan kulut		-94,1		-85,2	
Hallinnon kulut		-277,0		-264,3	
Uudelleenjärjestelykulut	8	-52,5		-17,7	
Liiketoiminnan muut kulut	7	-37,8		-39,8	
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	17	2,5		2,8	
Liikevoitto	4, 7, 8, 9, 10	197,7	5,6	213,1	5,7
Rahoitustuotot	11	1,8		2,2	
Rahoituskulut	11	-30,5		-29,1	
Voitto ennen veroja		169,1	4,8	186,2	5,0
Tuloverot	12	-43,8		-43,3	
Tilikauden voitto		125,3	3,6	142,9	3,8
Tilikauden voiton jakautuminen:					
Emoyhtiön omistajille		126,0		143,0	
Määräysvallattomille omistajille		-0,7		-0,1	
Yhteensä		125,3		142,9	
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos:					
Laimentamaton osakekohtainen tulos, EUR	13	1,95		2,21	
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, EUR		1,94		2,21	

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä.

Konsernin laaja tuloslaskelma

MEUR	Liite	1.1.–31.12.2016	1.1.–31.12.2015
Tilikauden voitto		125,3	142,9
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi:			
Vakuutusmatemaattiset voitot (+)/tappiot (-) etuuspuhjeisista järjestelyistä	27	-6,9	3,0
Verot laajan tuloksen eristä, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi	12	1,5	-0,4
Yhteensä		-5,4	2,6
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi:			
Voitot (+)/tappiot (-) rahavirran suojauksista		1,7	-11,1
Tulokseen siirretyt voitot (+)/tappiot (-) rahavirran suojauksista		1,4	3,6
Voitot (+)/tappiot (-) nettoinvestoinnin suojauksista		22,4	-4,0
Muuntoerot		-34,8	36,0
Verot laajan tuloksen eristä, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi	12	1,0	-10,1
Yhteensä		-8,3	14,4
Tilikauden laaja tulos		111,6	159,9
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen:			
Emoyhtiön omistajille		112,2	160,0
Määräysvallattomille omistajille		-0,7	0,0
Yhteensä		111,6	159,9

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä.

Konsernitase

MEUR	Liite	31.12.2016	31.12.2015
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Liikearvo	14	1 024,5	976,4
Muut aineettomat hyödykkeet	15	290,2	272,4
Aineelliset hyödykkeet	16	308,6	306,0
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	17	123,4	116,7
Myytavissä olevat sijoitukset	18, 21	3,8	3,8
Lainasaamiset ja muut korolliset saamiset *	21	3,0	2,0
Laskennalliset verosaamiset	19	185,0	183,5
Johdannaisvarat	21, 30	16,9	35,3
Muut korottomat saamiset	21, 22	7,9	5,7
Pitkäaikaiset varat yhteensä		1 963,4	1 901,8
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	20	647,0	655,4
Lainasaamiset ja muut korolliset saamiset *	21	1,9	2,6
Tuloverosaamiset		26,1	20,0
Johdannaisvarat	21, 30	45,8	36,7
Myyntisaamiset ja muut korottomat saamiset	21, 22	778,9	778,4
Rahavarat *	21, 23	273,2	175,8
Lyhytaikaiset varat yhteensä		1 773,0	1 668,9
Varat yhteensä		3 736,3	3 570,7

* Sisältyvät korolliseen nettovelkaan.

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä.

MEUR	Liite	31.12.2016	31.12.2015
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma		64,3	64,3
Ylikurssirahasto		98,0	98,0
Muuntoerot		37,3	47,7
Arvonmuutosrahasto		-24,7	-26,7
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		69,0	76,1
Kertyneet voittovarot		1 151,1	1 079,9
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä	24, 25	1 395,0	1 339,3
Määräysvallattomien omistajien osuus		2,2	2,4
Oma pääoma yhteensä		1 397,2	1 341,8
Pitkäaikaiset velat			
Korolliset velat *	21, 26, 32	656,8	768,1
Laskennalliset verovelat	19	73,1	72,1
Eläkeveloitteet	27	81,4	71,3
Varaukset	28	37,6	22,9
Muut korottomat velat	21, 29	49,4	42,3
Pitkäaikaiset velat yhteensä		898,2	976,7
Lyhytaikaiset velat			
Pitkäaikaisten lainojen seuraavan vuoden lyhennykset *	21, 26, 32	119,4	5,9
Muut korolliset velat *	21, 26	45,8	62,8
Varaukset	28	112,8	75,9
Saadut ennakot		160,6	197,2
Tuloverovelat		32,0	24,3
Johdannaisvelat	21, 30	34,1	14,2
Ostovelat ja muut korottomat velat	21, 29	936,2	872,1
Lyhytaikaiset velat yhteensä		1 440,8	1 252,3
Oma pääoma ja velat yhteensä		3 736,3	3 570,7

* Sisältyvät korolliseen nettovelkaan.

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä.

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

MEUR	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma							Määräysvallattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
	Osake-Liite pääoma	Yli-kurssi-rahasto	Muuntoerot	Arvonmuutos-rahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Kertyneet voittovarajat	Yhteensä		
Oma pääoma 1.1.2015	64,3	98,0	26,7	-20,1	74,9	965,0	1 208,8	5,0	1 213,8
Tilikauden voitto						143,0	143,0	-0,1	142,9
Rahavirran suojaukset				-6,6			-6,6		-6,6
Nettoinvestoinnin suojaukset			-4,0				-4,0		-4,0
Muuntoerot			25,0				25,0	0,1	25,1
Vakuutusmatemaattiset voitot (+)/tappiot (-) etuusperusteisista eläkejärjestelyistä	12 27					2,6	2,6		2,6
Tilikauden laaja tulos *			21,0	-6,6	-	145,6	160,0	0,0	159,9
Voitonjako	24					-35,3	-35,3	-0,8	-36,1
Omien osakkeiden hankinta					-3,4		-3,4		-3,4
Osakemerkinnöistä saadut maksut	25				4,6		4,6		4,6
Osakeperusteiset palkkiot *	25					2,8	2,8		2,8
Liiketoimet omistajien kanssa					1,2	-32,5	-31,3	-0,8	-32,0
Liiketoimet määräysvallattomien omistajien kanssa						1,8	1,8	-1,8	0,0
Oma pääoma 31.12.2015	64,3	98,0	47,7	-26,7	76,1	1 079,9	1 339,3	2,4	1 341,8
Oma pääoma 1.1.2016	64,3	98,0	47,7	-26,7	76,1	1 079,9	1 339,3	2,4	1 341,8
Tilikauden voitto						126,0	126,0	-0,7	125,3
Rahavirran suojaukset				2,0			2,0		2,0
Nettoinvestoinnin suojaukset			17,9				17,9		17,9
Muuntoerot			-28,2				-28,2	0,1	-28,2
Vakuutusmatemaattiset voitot (+)/tappiot (-) etuusperusteisista eläkejärjestelyistä	12 27					-5,4	-5,4		-5,4
Tilikauden laaja tulos *			-10,3	2,0	-	120,6	112,2	-0,7	111,6
Voitonjako	24					-52,2	-52,2	-0,6	-52,8
Omien osakkeiden hankinta					-7,6		-7,6		-7,6
Osakemerkinnöistä saadut maksut	25				0,5		0,5		0,5
Osakeperusteiset palkkiot *	25					2,8	2,8		2,8
Liiketoimet omistajien kanssa					-7,1	-49,4	-56,5	-0,6	-57,2
Liiketoimet määräysvallattomien omistajien kanssa						-	-	1,1	1,1
Oma pääoma 31.12.2016	64,3	98,0	37,3	-24,7	69,0	1 151,1	1 395,0	2,2	1 397,2

* Netto verojen jälkeen.

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä.

Konsernin rahavirtalaskelma

MEUR	Liite	1.1.–31.12.2016	1.1.–31.12.2015
Tilikauden voitto		125,3	142,9
Poistot ja arvonalentumiset	10	84,8	76,5
Rahoituserät	11	28,6	26,9
Verot	12	43,8	43,3
Saamisten muutos		10,3	74,6
Velkojen muutos		66,9	-108,4
Vaihto-omaisuuden muutos		13,3	63,2
Muut oikaisut		0,0	-4,4
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja		373,0	314,6
Saadut korot		1,1	1,3
Maksetut korot		-21,9	-22,0
Muut rahoituserät		10,7	-50,9
Maksetut tuloverot		-49,4	-47,4
Liiketoiminnan nettorahavirta		313,5	195,6
Yrityshankinnat vähennettynä hankintahetken rahavaroilla	5	-66,8	-0,6
Investoinnit osakkuus- ja yhteisyrityksiin	17	-2,7	-2,9
Käyttöomaisuusinvestoinnit	15,16	-80,5	-78,8
Käyttöomaisuuden myynnit	7,15,16	17,6	21,3
Investointien nettorahavirta, muut erät		0,9	3,2
Investointien nettorahavirta		-131,5	-57,8
Osakemerkinnöistä saadut maksut	25	0,5	4,6
Omien osakkeiden hankinta		-7,6	-3,4
Osakkeiden hankinta määräysvallattomilta omistajilta		-	-3,5
Pitkäaikaisten lainojen nostot		-	120,0
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut		-3,2	-125,0
Lyhytaikaisten lainojen nostot		38,2	177,0
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut		-58,9	-311,5
Voitonjako	24	-52,8	-36,1
Rahoituksen nettorahavirta		-83,9	-177,9
Rahavarojen muutos		98,1	-40,2
Rahavarat ja käytetyt pankkitililimiitit 1.1.	23	164,9	203,4
Valuuttakurssien muutosten vaikutus		-2,2	1,7
Rahavarat ja käytetyt pankkitililimiitit 31.12.	23	260,8	164,9
Käytetyt pankkitililimiitit 31.12.	23	12,4	10,9
Rahavarat 31.12.		273,2	175,8

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot (IFRS)

Sisällysluettelo

1. Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet
2. Johdon harkintaa edellyttävät keskeiset arviot ja oletukset
3. Rahoitusriskien hallinta
4. Segmentti-informaatio
5. Yrityshankinnat ja -myynnit
6. Pitkäaikaishankkeet
7. Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut
8. Uudelleenjärjestelykulut
9. Henkilöstökulut
10. Poistot ja arvonalentumiset
11. Rahoitustuotot ja -kulut
12. Tuloverot
13. Osakekohtainen tulos
14. Liikearvo
15. Muut aineettomat hyödykkeet
16. Aineelliset hyödykkeet
17. Osakkuusyhtiöt ja yhteisyritykset
18. Myytävissä olevat sijoitukset
19. Laskennalliset verosaamiset ja -velat
20. Vaihto-omaisuus
21. Rahoitusvarat ja -velat arvostusryhmittäin
22. Myyntisaamiset ja muut korottomat saamiset
23. Rahavarat
24. Oma pääoma
25. Osakeperusteiset maksut
26. Korolliset velat
27. Eläkevelvoitteet
28. Varaukset
29. Ostovelat ja muut korottomat velat
30. Johdannaissopimukset
31. Vastuut
32. Vuokrasopimukset
33. Lähipiiritapahtumat
34. Tytäryhtiöt

1. Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Perustiedot

Cargotec Oyj on suomalainen julkinen osakeyhtiö, jonka kotipaikka on Helsinki ja rekisteröity osoite Porkkalankatu 5, 00180 Helsinki. Cargotec Oyj ja sen tytäryhtiöt muodostavat Cargotec-konsernin (jäljempänä Cargotec tai konserni). Cargotecin B-osake on noteerattu Nasdaq Helsinki Oy:ssä 1.6.2005 lähtien.

Cargotec on maailman johtava lastinkäsittelyratkaisujen toimittaja, jonka kolme liiketoiminta-alueetta Kalmar, Hiab ja MacGregor tunnetaan johtavista lastin- ja kuormankäsittelyalan ratkaisuistaan ympäri maailman. Niiden maailmanlaajuiset verkostot toimivat lähellä asiakkaita ja kattavat huoltopalvelut takaavat jatkuvan, luotettavan ja ympäristöystävällisen toiminnan asiakkaiden tarpeiden mukaisesti.

Kalmarin lastinkäsittelylaite-, automaatio-, ohjelmisto- ja huoltopalveluita käytetään satamissa, terminaaleissa, jakelukeskuksissa ja teollisuudessa. Hiab tarjoaa kuormankäsittelylaitteita ja niihin liittyviä palveluita ja varaosia erilaisiin maakuljetus- ja jakelutarpeisiin. MacGregor tarjoaa arvoa tuottavia palveluita ja ratkaisuja lastinkäsittelyyn, laivan toimintaan, offshore-kuormankäsittelyyn, öljyn- ja nesteytetyn maakaasun kuljetukseen sekä offshore-kiinnitykseen.

Cargotec Oyj:n hallitus on kokouksessaan 7.2.2017 hyväksynyt tämän konsernitilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä varsinaisessa yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksella on myös mahdollisuus muuttaa tilinpäätöstä. Jäljennös tilinpäätöksestä on saatavilla internet-osoitteessa www.cargotec.fi tai osoitteesta Cargotec Oyj, sijoittajasuhteet, PL 61, 00501 Helsinki.

Laatimisperusta ja uudet laskentastandardit

Cargotec Oyj:n konsernitilinpäätös on laadittu EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti. Sitä laadittaessa on noudatettu 31.12.2016 voimassa olleita IAS- ja IFRS-standardeja sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja.

Konsernitilinpäätös perustuu alkuperäisen hankintamenon käyttämiseen lukuun ottamatta tiettyjä rahoitusinstrumenttiluokkia, osakeperusteisiin etuuksiin liittyviä rahana maksettavia osuuksia sekä etuus pohjaisiin eläkejärjestelyihin sijoitettuja varoja, jotka arvostetaan käypään arvoon.

Konsernitilinpäätös esitetään euroina, joka on konsernin emoyhtiön toiminta- ja esittämismuoto. Tilinpäätöstiedot esitetään miljoonina euroina, ja ne perustuvat liiketapahtumien alkuperäisiin hankintamenoihin, ellei laatimisperiaatteissa ole erikseen toisin mainittu. Kaikki esitetyt luvut

ovat pyöristettyjä, minkä vuoksi yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetyistä summavastuuista.

Cargotec on soveltanut 1.1.2016 alkaen seuraavia uusia standardeja ja standardimuutoksia:

Muutos standardiin IFRS 11 Yhteisjärjestelyt. Muutos tarjoaa uutta ohjeistusta yhteistoiminnosta hankittavan osuuden käsittelyyn tämän täyttäessä liiketoiminnan määritelmän. Muutokset edellyttävät, että tällöin hankintaan sovelletaan liiketoimintojen yhdistämisen periaatteita.

Muutos standardiin IAS 1 Tilinpäätöksen esittäminen. Muutos lisää yleisiä periaatteita, joita sovelletaan tilinpäätöstä laadittaessa.

Muutos standardiin IAS 16 Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet ja IAS 38 Aineettomat hyödykkeet. Muutos selvittää, että tuottoihin perustuvat poistomenetelmät eivät yleisesti ottaen ole hyväksytyjä.

Muutokset standardeihin IFRS 10 Konsernitilinpäätös ja IAS 28 Sijoitukset osakkuusyrityksiin. Muutokset tarjoavat ohjeistusta tilanteeseen, jossa omaisuusyhtiö myydään tai luovutetaan sijoittajan ja osakkuusyrityksen tai yhteisyrityksen välillä.

Vuosittaiset parannukset liittyen parannuskierrokseen 2012–2014 sisältävät lukuisia muutoksia ja selvennyksiä standardeihin.

Näillä muutoksilla ei ole ollut merkittävää vaikutusta Cargotecin konsernitilinpäätökseen.

Konsolidointiperiaatteet

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiö Cargotec Oyj:n ja kaikki ne tytäryhtiöt, joissa emoyhtiöllä on määräysvalta, sekä osakkuus- ja yhteisyritykset. Määräysvalta saavutetaan, kun Cargotec altistuu tai on oikeutettu sijoituskohde muuttavalle tuotolle ja pystyy vaikuttamaan tähän tuottoon käyttämällä sijoituskohdetta koskevaa valtaansa. Tytäryhtiöt on lueteltu liitetiedossa 34, Tytäryhtiöt.

Tytäryhtiöt yhdistellään konsernitilinpäätökseen käyttäen hankintamenetelmää. Tytäryhtiön hankinnasta maksettava vastike määritetään luovutettujen varojen, vastattaviksi otettujen velkojen ja konsernin liikkeeseen laskemien oman pääoman ehtoisten osuuksien käypänä arvona. Luovutettu vastike sisältää ehdollisesta vastikejärjestelystä johtuvan omaisuusarvon tai velan käyvän arvon. Kun ehdollinen vastike luokitellaan rahoitusvelaksi, se arvostetaan käypään arvoon jokaisena raportointipäivänä ja käyvän arvon muutos kirjataan tulosvaikutteisesti. Omaksi pääomaksi luokiteltua lisäkauppahintaa ei arvosteta uudelleen.

Yksilöitävissä olevat liiketoimintojen yhdistämisessä hankitut varat ja vastattaviksi otetut velat arvostetaan alun perin hankinta-ajankohdan käypiin arvoihin. Määräysvaltattomien omistajien osuus hankinnan kohteesta kirjataan

hankintakohtaisesti joko käypään arvoon tai määrään, joka vastaa määräysvallattomien omistajien suhteellista osuutta hankinnan kohteen nettovarallisuudesta. Tilikauden aikana hankitut tytäryhtiöt sisällytetään konsernitilinpäätökseen siitä hetkestä lähtien, kun konserni on saanut määräysvallan, ja myydyt tytäryhtiöt siihen hetkeen asti, jolloin määräysvalta lakkaa.

Vaiheittain toteutetun hankinnan yhteydessä aiempi omistusosuus arvostetaan käypään arvoon hankintahetkellä ja tästä syntyvä voitto tai tappio kirjataan tulostuloksesta. Hankintaan liittyvät menot kirjataan kuluksi toteutuessaan. Määräysvallattomien omistajien kanssa toteutuneita liiketoimia, jotka eivät johda muutokseen määräysvallassa, käsitellään omaa pääomaa koskevinä liiketoimina. Lunastettaessa määräysvallattomilta omistajilta omistusosuutta erot luovutetun vastikkeen ja tytäryrityksen nettovarallisuudesta hankitun osuuden välillä kirjataan omaan pääomaan. Luovutuksista määräysvallattomille omistajille realisoituvat voitot ja tappiot käsitellään vastaavalla tavalla omassa pääomassa. Tilikauden voiton jakautuminen emoyhtiön omistajille ja määräysvallattomille omistajille esitetään tuloslaskelman yhteydessä, ja määräysvallattomille omistajille kuuluva osuus omasta pääomasta esitetään taseessa omana eränään.

Konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset, velat ja realisoitumattomat katteet sekä sisäinen voitonjako eliminoidaan konsernitilinpäätöstä laadittaessa. Tytäryhtiöiden noudattamat tilinpäätöksen laatimisperiaatteet on tarvittaessa muutettu vastaamaan konsernin noudattamia periaatteita.

Sijoitukset osakkuusyrityksiin, joissa Cargotecilla on huomattava vaikutusvalta, mutta ei määräysvaltaa ja yhteisyrityksiin, joissa Cargotecillä on yhteinen määräysvalta sekä oikeus yhteisyrityksen nettovarallisuuteen toisten osapuolten kanssa on yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Sijoitukset osakkuus- ja yhteisyrityksiin merkitään taseeseen alun perin hankintamenoa sisältäen hankinnassa syntyneen liikearvon sekä hankintaan tai perustamiseen liittyvät kulut.

Konsernin osuus osakkuus- tai yhteisyrityksen tuloksesta esitetään erillisenä eränä ennen liikevoittoa konsernin tuloslaskelmassa. Osakkuus- ja yhteisyrityksen tulokset käsitellään pääomaosuusmenetelmällä perustuen näiden viimeisimpiin tilinpäätöksiin. Osakkuus- ja yhteisyritysten kirjanpitoarvot tarkastetaan tasaisin väliajoin ja mikäli arvonalentumista on tapahtunut, kirjataan muutos samalle kaudelle jolloin arvonalentuminen tunnistetaan. Jos konsernin osuus osakkuus- tai yhteisyrityksen tappioista ylittää sijoituksen kirjanpitoarvon, sijoitus merkitään taseeseen nolla-arvoon, eikä kirjanpitoarvon ylittäviä tappioita yhdistellä, ellei konserni ole sitoutunut osakkuus- tai yhteisyritysten veloitteiden täyttämiseen.

Konsernin ja sen osakkuus- tai yhteisyrityksen välisistä liiketoimista merkitään konsernitilinpäätökseen vain

osakkuusyrityksen ulkopuoliselle omistajalle kuuluva osuus. Realisoitumattomat tappiot eliminoidaan, ellei liiketapahtuma anna viitteitä luovutetun omaisuuserän arvon alentumisesta. Osakkuus- ja yhteisyritysten noudattamat tilinpäätöksen laatimisperiaatteet on tarvittaessa muutettu vastaamaan konsernin noudattamia periaatteita.

Ulkomaanrahan määräiset tapahtumat

Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat kirjataan tapahtumapäivän kurssiin. Tilikauden päättyessä avoimina olevat konsernin sisäiset ja ulkoiset ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat arvostetaan tilinpäätöspäivän kurssiin ja kurssierot kirjataan tulostuloksesta paitsi suojauslaskettavien erien osalta. Myynnin ja ostojen varsinaiseen liiketoimintaan liittyvät kurssivoitot ja -tappiot käsitellään myynnin tai ostojen oikaisuerinä. Suojauslaskennan piirissä olevien, myyntiin ja ostoihin kohdistettujen valuuttasuojauksen kurssivoitot ja -tappiot kirjataan konsernin laajaan tuloslaskelmaan ja tuloutetaan myynnin ja ostojen oikaisuerinä samanaikaisesti niihin liittyvien liiketapahtumien kanssa. Muiden varsinaiseen liiketoimintaan liittyvien suojauksen kurssivoitot ja -tappiot kirjataan liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin. Rahoitukseen liittyvät valuuttakurssivoitot ja -tappiot kirjataan rahoitus- tuottoihin ja -kuluihin.

Ulkomaiset konserniyritykset

Konserniyritysten tilinpäätökseen sisältyvät luvut raportoidaan siinä valuutassa, joka on kunkin yrityksen pääasiallisen toimintaympäristön valuutta ("toimintavaluutta"). Konserniyritysten, joiden toimintavaluutta ei ole euro, tuloslaskelmat ja rahavirrat muunnetaan euroon käyttäen tilikauden keskimursseja ja taseiden varat ja velat käyttäen tilinpäätöspäivän kursseja. Eri kurssien käytöstä syntyvät muuntoerot kirjataan konsernin laajan tuloslaskelman erien kautta konsernin oman pääoman muuntoeroihin. Eräitä konsernin sisäisiä lainasopimuksia käsitellään osana nettoinvestointia, koska niiden takaisinmaksua ei ole suunniteltu eikä se ole todennäköistä ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa. Tällöin myös näihin investointeihin liittyvät valuuttakurssivoitot ja -tappiot käsitellään oman pääoman muuntoeroina. Kun suojauslaskentaa sovelletaan ulkomaiseen tytäryhtiöön tehdyn nettosijoituksen suojaukseen, kirjataan suojaavan instrumentin kurssivoittojen ja -tappioiden tehokas osuus laajaan tuloslaskelmaan ja tehoton osuus tuloslaskelmaan.

Ulkomaisen yksikön hankinnasta syntyneitä liikearvoja ja käypiä arvoihin pääsemiseksi tehtyjä oikaisuja käsitellään ulkomaisen yksikön varoina ja velkoina, ja ne muunnetaan tilinpäätöspäivän kurssiin. Tästä syntyvät muuntoerot kirjataan omaan pääomaan.

Euroalueen ulkopuolisten tytäryhtiöiden, osakkuus- ja yhteisyritysten hankintamenoa eliminoidaan ja hankinnan jälkeen kertyneistä oman pääoman eristä syntyvät muuntoerot kirjataan konsernin laajaan tuloslaskelmaan. Kun ulkomainen yhtiö myydään kokonaan tai osittain, kumulatiiv-

viset muuntoerot kirjataan konsernin laajasta tuloslaskelmasta tuloslaskelmaan osana myyntivoittoa tai -tappiota.

Segmenttiraportointi

Toimintasegmentit raportoidaan tavalla, joka on yhdenmukainen ylimmälle operatiiviselle päätöksentekijälle toimitettavan sisäisen raportoinnin kanssa. Ylimmäksi operatiiviseksi päätöksentekijäksi, joka vastaa resurssien kohdistamisesta toimintasegmenteille ja niiden tuloksen arvioinnista, on nimetty Cargotecin hallitus yhdessä toimitusjohtajan kanssa. Toimintasegmenttejä ei ole yhdistelty raportoitavien segmenttien muodostamiseksi.

Cargotecilla on kolme raportointisegmenttiä: Kalmar, Hiab ja MacGregor.

Tuottojen kirjaaminen

Liikevaihto sisältää tuotteiden ja palvelujen myynnistä saadut tuotot oikaistuna välillisillä veroilla, alennuksilla ja valuuttamääräisen myynnin kurssieroilla. Tuloutusedellytysten täyttymistä tarkastellaan yleensä kunkin liiketoimen osalta erikseen. Tietyissä tapauksissa yksi sopimus voi kuitenkin sisältää useita erityyppisiä osia, kuten koneita, ohjelmistoja ja palveluita. Jos sopimuksen osat ovat yksilöitävissä, sopimuksesta saatavan vastikkeen käyvistä arvosta allokoidaan osuus yksilöidyille osille ja tuloutuksen kirjaamisedellytyksien täyttymistä tarkastellaan erikseen kunkin osatekijän kannalta.

Tuotot laitteiden ja varaosien myynnistä tuloutetaan, kun tuotteeseen liittyvät merkittävät riskit ja edut ovat siirtyneet ostajalle eikä konsernilla ole enää tuotteeseen liittyvää valvonta- eikä määräysvaltaa. Yleensä tämä tarkoittaa hetkeä, jolloin myyty tai rahoitusleasingsopimuksella vuokrattu tuote on toimitettu asiakkaalle sopimusehtojen mukaisesti tai asiakas on hyväksynyt tuotteen. Kun vaihtokoneita vastaanotetaan osana myyntisopimusta, vaihtokoneen hyvitysarvon ja varastoarvon erotus kirjataan hankinnan ja valmistuksen kuluihin myynnin katetta oikaistamaan.

Tuotot erikseen määritellyistä pitkäaikaishankkeista tuloutetaan valmistusasteen perusteella, kun hankkeen lopputulos voidaan arvioida luotettavasti. Valmistusaste määritetään tarkasteluhetkeen mennessä toteutuneiden menojen osuutena hankkeen arvioiduista kokonaismenoista (ns. cost-to-cost-menetelmä) tai hankkeen tietyn fyysisen osuuden valmistumisen perusteella (ns. milestone-menetelmä). Mikäli pitkäaikaishankkeen lopputulosta ei voida arvioida luotettavasti, hankkeesta aiheutuvat menot kirjataan kuluksi samalla kaudella, jolla ne ovat syntyneet, ja hankkeesta saatavia tuottoja kirjataan vain toteutuneita menoja vastaava määrä. Pitkäaikaishankkeesta odotettavissa oleva tappio kirjataan välittömästi tulovaikutteisesti.

Tuotot palvelusopimuksista tuloutetaan valmistusasteen perusteella, kun hankkeen lopputulos voidaan arvioida luotettavasti. Valmistusaste määritetään tarkasteluhetkeen mennessä toteutuneiden menojen osuutena

hankkeen arvioiduista kokonaismenoista (ns. cost-to-cost-menetelmä) tai toteutuneiden työsuoritteiden osuutena arvioiduista kokonaissuoritteista (ns. milestone-menetelmä). Pienten palvelusopimusten osalta toteutunutta valmistumisastetta ei määritetä sopimuskohteisesti syntyneiden kulujen tai tehdyn työmäärän perusteella, vaan perustuen arvioon kustannusten ja työmäärän jakautumisesta yli sopimusajan. Mikäli palvelu on jatkuvaa, kuten ohjelmistojen ylläpito- ja tukipalveluissa ja käyttöleasingsopimuksissa, tai palvelu sisältää määrittämättömän määrän suoritteita, sopimus tuloutetaan tasaisesti sopimusajalle. Mikäli palvelusopimuksen lopputulosta ei voida arvioida luotettavasti, kirjataan työsuoritteista aiheutuvat menot kuluksi samalla kaudella, jolla ne ovat syntyneet, ja hankkeesta saatavia tuottoja kirjataan vain toteutuneita menoja vastaava määrä. Odotettavissa oleva tappio kirjataan välittömästi tulovaikutteisesti. Tuotot lyhytkestoisista korjaustoimenpiteistä tuloutetaan, kun työ on suoritettu, ja myyntituotot lyhytaikaisista palveluista, kun palvelu on tuotettu.

Tuotot ohjelmistojen käyttölisensseistä tuloutetaan toimitushetkellä, kun toimitettava ohjelmisto ei edellytä merkittävää muutostyötä. Kun myyty ohjelmisto edellyttää merkittävää muutostyötä, tuloutus tapahtuu valmiusteen mukaisesti, mikäli lopputulos voidaan arvioida luotettavasti.

Konserni tarjoaa asiakasrahoituspalveluita tietyille asiakassegmenteille, tietyissä jakelukanavissa sekä tietyillä markkina-alueilla. Näissä sopimuksissa konserni on yhteistyössä rahoituspalveluntarjoajan kanssa järjestämässä rahoitusta asiakkaalle ja/tai jälleenmyyjälle. Asiakasrahoitusjärjestelyt käsitellään normaaleina myynteinä, käyttöleasings- tai rahoitusleasingsopimuksina, osamaksusopimuksina tai lainoina riippuen liiketapahtuman tosiasiallisesta sisällöstä eli siitä, kuinka rahoitetun laitteen omistamiseen liittyvät riskit ja edut jakaantuvat konsernin, asiakkaiden ja rahoituspalveluntarjoajien välillä.

Julkiset avustukset

Julkiset avustukset, joiden saamiseen ei liity ehtoja, kirjataan tuloslaskelmaan, kun oikeus saatavaan avustukseen syntyy. Muut julkiset avustukset kirjataan alussa käypään arvoon velaksi taseeseen, kun avustuksen saaminen on kohtuullisen varmaa ja Cargotec täyttää avustukselle asetetut ehdot, ja jaksotetaan systemaattisesti tuloksi niille kausille, jolloin avustuksia vastaavat kulut syntyvät.

Vieraan pääoman menot

Vieraan pääoman menot kirjataan kuluksi sillä tilikaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet, lukuun ottamatta pysyviin vastaaviin kuuluvien, pitkää rakennusaikaa edellyttävien hankkeiden rakennusaikaisia korkoja, jotka aktivoidaan osana asianomaisen omaisuuserän hankintamenoa.

Tuloverot

Tuloslaskelman veroissa esitetään konserniyhtiöiden tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verot, aikaisempien tilikausien verojen oikaisu sekä laskennallisten verojen muutokset. Konsernin laajaan tuloslaskelmaan kirjattavien erien verovaikutus kirjataan vastaavasti suoraan konsernin laajaan tuloslaskelmaan. Tuloverovelka tai -saaminen kirjataan odotettavaa verokulua tai -hyvitystä vastaavaan määrään. Laskennallinen verovelka tai -saaminen lasketaan kirjanpidon ja verotuksen välisistä väliaikaisista eroista kulloinkin säädettyjä tai käytännössä hyväksytyjä verokantoja käyttäen. Väliaikaisia eroja syntyy muun muassa etuusperusteisista eläkejärjestelyistä, varauksista, konsernin sisäisen varastokatteen eliminoinnista, aineellisten hyödykkeiden poistoeroista, vahvistetuista tappioista ja hankittujen yhtiöiden nettovarallisuuden arvostamisesta käypään arvoon. Laskennallinen verovelka kirjataan taseeseen täysimääräisenä ja verosaaminen siihen määrään asti kuin on todennäköistä, että sitä voidaan käyttää hyväksi tulevien vuosien verotettavaa tuloa vastaan.

Liikearvo

Liikearvo kirjataan alun perin taseeseen määrään, jolla luovutettu vastike, määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteessa ja aiemmin omistetun osuuden käypä arvo yhteen laskettuina ylittävät hankitun nettovarallisuuden käyvän arvon. Jos vastikkeen, määräysvallattomien omistajien osuuden ja aiemmin omistetun osuuden yhteisarvo on pienempi kuin tytäryrityksen hankitun nettovarallisuuden käypä arvo eli kyseessä on edullinen kauppa, erotus kirjataan suoraan tuloslaskelmaan. Liikearvosta ei tehdä poistoja, vaan sille suoritetaan vuosittain arvonalentumistestaus, joka on kuvattu tarkemmin kohdassa Arvonalentumiset. Liikearvo arvostetaan hankintamenoon vähennettynä arvonalentumisilla. Arvonalentumistappiot kirjataan tuloslaskelmaan.

Muut aineettomat hyödykkeet

Muita aineettomia hyödykkeitä ovat patentit, tavaramerkit, lisenssit, ohjelmistot, aktivoituidut kehitysmenot, teknologia sekä hankittu tilauskanta ja asiakassuhteet. Ne on merkitty taseeseen alkuperäiseen hankintamenoonsa vähennettynä kertyneillä poistoilla ja mahdollisilla arvonalentumisilla lukuun ottamatta liiketoimintojen yhdistymisissä hankittuja aineettomia hyödykkeitä, jotka arvostetaan hankintahetkellä käypään arvoon.

Rajallisen taloudellisen vaikutusajan omaavat aineettomat hyödykkeet kirjataan tasapoistoina kuluksi taloudelliselle vaikutusajalleen seuraavasti:

- aktivoituidut kehitysmenot 3–10 vuotta
- tavaramerkit 3–15 vuotta
- asiakassuhteet 5–15 vuotta
- patentit ja lisenssit 5–10 vuotta.

Hyödykkeiden taloudellinen vaikutusaika tarkistetaan ja tarvittaessa oikaistaan jokaisena tilinpäätöspäivänä. Rajoittamattoman taloudellisen vaikutusajan omaavia

tavaramerkkejä tai keskeneräisiä aineettomia investointeja ei poisteta, vaan niille suoritetaan vähintään vuosittain arvonalentumistestaus, joka on kuvattu tarkemmin kohdassa Arvonalentumiset.

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot kirjataan pääsääntöisesti tulosvaikutteisesti. Tuotekehitysmenot aktivoidaan kuitenkin tiettyjen kaupalliseen ja tekniseen toteutettavuuteen liittyvien kriteerien täytyessä, kun tuotteesta lisäksi odotetaan saatavan vastaista taloudellista hyötyä. Aktivoituidut tuotekehitysmenot sisältävät pääasiassa materiaaleja, tarvikkeita ja työvoimakustannuksia. Aiemmin kuluksi kirjattuja tuotekehitysmenoja ei aktivoida enää myöhemmin. Aktivoituidut tuotekehitysmenot sisällytetään osaksi aineettomia hyödykkeitä ja poistetaan tasapoistoin vaikutusaikanaan. Keskeneräiset kehityshankkeet testataan vuosittain arvonalentumisen varalta.

Aineelliset hyödykkeet

Aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen alkuperäiseen hankintamenoonsa vähennettynä kertyneillä poistoilla ja mahdollisilla arvonalentumisilla. Hankintameno arvioidulla jäännösarvolla vähennettynä poistetaan tasasuuruksina erinä arvioituna taloudellisena vaikutusaikanaan seuraavasti:

- koneet ja laitteet 3–10 vuotta
- rakennukset 5–40 vuotta
- Maa- ja vesialueita ei poisteta.

Hyödykkeiden jäännösarvo ja taloudellinen vaikutusaika tarkistetaan ja tarvittaessa oikaistaan jokaisena tilinpäätöspäivänä. Merkittävät perusparannusmenot sisällytetään joko hyödykkeen tasearvoon tai erotetaan omaksi hyödykkeekseen silloin, kun on todennäköistä, että niistä saadaan tulevaisuudessa taloudellista hyötyä ja niistä aiheutuneet kustannukset voidaan erottaa tavanomaisista korjaus- ja kunnossapitokustannuksista. Aineellisten hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot sisältyvät liikevoittoon.

Arvonalentumiset

Konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä, onko jonkin omaisuuserän arvon alentumisesta viitteitä. Mikäli viitteitä ilmenee, suoritetaan kyseiselle omaisuuserälle arvonalentumistestaus. Arvonalentumistestissä arvioidaan kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä myynnistä aiheutuville menoilla tai sitä korkeampi kassavirtaperusteinen käyttöarvo. Mikäli kerrytettävissä olevaa rahamäärää ei pystytä määrittämään yksittäisen omaisuuserän tasolla, arvonalentumistarvetta tarkastellaan sillä alimmalla rahavirtaa tuottavan yksikön (CGU) tasolla, joka on pääosin muista yksiköistä riippumaton ja jonka rahavirrat ovat erotettavissa muiden vastaavien yksiköiden rahavirroista.

Arvonalentumistappio kirjataan tuloslaskelmaan, mikäli omaisuuserän kirjanpitoarvo ylittää siitä kerrytettävissä

olevan rahamäärän. Aiemmin tuloslaskelmaan kirjattu arvonalentumistappio peruutetaan, mikäli arviot kerrytetävissä olevasta rahamäärästä muuttuvat olennaisesti. Arvonalentumistappiota voidaan kuitenkin peruuttaa vain siihen asti, että omaisuuserän kirjanpitoarvo nousee tasolle, jolla se olisi ollut ilman aikaisempien vuosien arvonalentumistappion kirjaamista.

Liikearvosta tai aineettomista hyödykkeistä, joiden taloudellinen vaikutusaika on rajoittamaton, ei kirjata poistoja, vaan niille tehdään arvonalentumistesti aina, kun on viitteitä arvonalentumisesta, kuitenkin vähintään vuosittain. Liikearvon testaus suoritetaan rahavirtaa tuottavan yksikön tasolla (CGU). Liikearvoa kohdistetaan niille yksiköille tai yksikköjen ryhmille, joiden odotetaan hyötyvän liiketoimintojen yhdistämisestä toimintasegmenttien mukaisesti määritettynä. Muiden taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomien aineettomien hyödykkeiden testaus suoritetaan puolestaan joko osana rahavirtaa tuottavaa yksikköä tai yksittäisen omaisuuserän tasolla, jos sille pystytään määrittämään itsenäinen rahavirta. CGU:n kerrytettävissä oleva rahamäärä määritetään käyttöarvolaskelmaan perustuen. Kassavirtaperusteinen käyttöarvo määritetään laskemalla ennustettujen nettokassavirtojen nykyarvo. Käyttöarvolaskelmien diskonttokorkona käytetään painotettua keskimääräistä pääoman kustannusta ennen veroja, joka huomioi markkinoiden näkemyksen rahan aika-arvosta sekä testattavaan yksikköön liittyvistä erityisriskeistä.

Arvonalentumistappio kirjataan tuloslaskelmaan, mikäli CGU:n kirjanpitoarvo on suurempi kuin kerrytettävissä oleva rahamäärä. Arvonalentumistappio kohdistetaan ensin liikearvolle ja tämän jälkeen muille omaisuuserille tasasuhteisesti. Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei voida myöhemmin peruuttaa.

Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät

Pitkäaikaiset omaisuuserät luokitellaan myytävänä oleviksi, mikäli niiden kirjanpitoarvoa vastaava määrä tulee kertymään normaalin käytön sijaan pääasiallisesti niiden myynnistä ja myyntiä pidetään erittäin todennäköisenä. Myytävänä olevaksi luokiteltavat pitkäaikaiset omaisuuserät arvostetaan välittömästi ennen uudelleenluokittelua normaalien arvostusperiaatteiden mukaisesti, jonka jälkeen erät arvostetaan kirjanpitoarvoon tai tätä alhaisempaan käypään arvoon vähennettynä myynnistä aiheutuvilla menoilla sen mukaan, kumpi näistä on alhaisempi. Arvonalentumistappiot tai voitot kirjataan tulosvaikutteisesti. Myytävänä olevaksi luokitellusta pitkäaikaisesta omaisuuserästä ei kirjata poistoja.

Vuokrasopimukset, konserni vuokralle ottajana

Konserni on vuokrannut käyttöönsä koneita ja kalustoa sekä kiinteistöjä. Vuokrasopimukset, joissa omistamiseen liittyvät riskit ja edut eivät oleellisesti osin siirry konsernille, käsitellään käyttöleasingisopimuksina, joihin liittyviä vuokravastuita ei kirjata taseeseen ja joihin liittyvät vuokratulot jaksotetaan tuloslaskelmaan vuokra-ajan perusteella.

Vuokrasopimukset, joissa konsernilla on olennainen osa riskeistä ja eduista, käsitellään rahoitusleasingisopimuksina, jotka merkitään taseeseen varoiksi ja veloiksi vuokra-ajan alkamisajankohtana hyödykkeen käypään arvoon tai sitä alempaan vähimmäisvuokrien nykyarvoon. Rahoitusleasingisopimuksilla hankitut hyödykkeet poistetaan joko käyttöaikanaan tai vuokrakauden aikana siten, että poistoajaksi valitaan näistä lyhyempi. Vuokranmaksut jaetaan rahoituskuluihin ja velan lyhennyksiin siten, että tilikausittain jäljellä olevalle velalle muodostuu samansuuruinen korkoprosentti. Vuokraveloitteet rahoituskuluilla vähennettynä sisältyvät korollisiin velkoihin.

Vuokrasopimukset, konserni vuokralle antajana

Konserni vuokraa asiakkailleen koneita ja laitteita ehdoitetaan vaihtelevilla käyttöleasingisopimuksilla. Näissä sopimuksissa omistamisen riskit ja edut jäävät vuokralle antajalle. Vuokrattu hyödyke merkitään taseeseen sen luonteen mukaiseen luokkaan. Käyttöleasingisopimukseen liittyvät vuokratuotot jaksotetaan tuloslaskelmaan tasaisesti vuokra-ajalle. Vuokrattu hyödyke poistetaan noudattaen vastaavien omassa käytössä olevien hyödykkeiden normaalia poisto-ohjelmaa.

Rahoitusleasingisopimuksissa omistamiseen liittyvät riskit ja edut ovat siirtyneet vuokralle ottajalle. Sopimukseen liittyvä myyntivoitto tuloutetaan samoin periaattein kuin hyödykkeen myynnissä. Rahoitusleasingisaamiset kirjataan taseeseen nykyarvoon. Rahoitusleasingisopimukseen liittyvä rahoitustuotto tuloutetaan vuokra-aikana siten, että jäljellä oleva nettosijoitus tuottaa tilikausittain saman tuottoosentoin vuokra-ajan kuluessa.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoon tai sitä alempaan arvioituun nettorealisointiarvoon. Hankintameno määritetään pääasiassa painotetun keskihinnan menetelmää käyttäen. Varaston hankintamenoon sisällytetään ostohinta sekä kuljetus- ja valmistuskustannukset. Itse valmistettujen valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden hankintameno sisältää raaka-aineet, välittömät valmistuspalkat ja muut välittömät menot sekä suhteellisen osuuden valmistuksen muuttuvista kustannuksista ja kiinteistä yleismenoista. Vaihto-omaisuuden arvossa huomioidaan epäkuranttiudesta johtuva arvonalentuminen. Nettorealisointiarvo on tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava arvioitu myyntihinta vähennettynä arvioiduilla tuotteen valmiiksi saattamisesta ja myynnistä johtuvilla menoilla.

Pitkäaikaishankkeet

Keskeneräisten pitkäaikaishankkeiden osalta esitetään näihin liittyvät bruttosaatavat asiakkailta tehdyn työn osalta. Ne arvostetaan kertyneiden kustannusten mukaisesti lisätyn kirjatulla voitolla ja vähennettynä työn edistymiseen perustuvalla laskutuksella sekä kirjatulla tappioilla. Kertyneet kustannukset sisältävät hankkeeseen liittyvät välittömät menot sekä soveltuvin osin hankkeille allokoitavia kiinteitä ja muuttuvia yleiskuluja.

Keskeneräiset pitkäaikaishankkeet esitetään taseessa osana myyntisaamisia ja muita korottomia saamisia kaikkien niiden hankkeiden osalta, joissa kertyneet toteutuneet menot ja kirjatut voitot ylittävät määrältään työn edistymiseen perustuvan laskutuksen sekä kirjatut tappiot. Mikäli työn edistymiseen perustuva laskutus sekä kirjatut tappiot ylittävät kertyneet toteutuneet menot ja kirjatut voitot, näiden erotus esitetään taseessa velkana osana ostovelkoja ja muita korottomia velkoja. Asiakkaalta saadut ennakot esitetään taseessa velkana.

Rahoitusvarat

Konsernin rahoitusvarat luokitellaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin, lainoihin ja muihin saamisiin sekä myytävissä oleviin rahoitusvaroihin. Varat luokitellaan hankinnan yhteydessä niiden ominaisuuksien ja käyttötarkoituksen perusteella. Rahoitusvarat esitetään pitkäaikaisina, jos niiden maturiteetti ylittää vuoden.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia rahoitusvaroja ovat johdannaisinstrumentit, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin liittyvät transaktiokulut sekä myöhemmät muutokset käyvässä arvossa kirjataan suoraan tuloslaskelmaan. Arvonmuutokset johdannaisista, joihin sovelletaan suojauslaskentaa, kirjataan laajaan tuloslaskelmaan ja sieltä myöhemmin tuloslaskelmaan, kun suojauslaskenta päättyy.

Jaksotettuun hankintamenuun kirjattavat lainat ja muut saamiset sisältävät pääosin myyntisaamisia sekä rahavaroja, joita ei noteerata toimivilla markkinoilla ja joita ei pidetä kaupankäyntitarkoituksessa. Lainasaamiset arvostetaan alun perin käypään arvoon transaktiokuluilla lisättyinä ja tämän jälkeen jaksotettuun hankintamenuun käyttäen efektiivisen korkokannan menetelmää. Lainasaamisista kirjataan arvonalentuminen tuloslaskelmaan niissä tapauksissa, joissa kirjanpitoarvo on korkeampi kuin niistä arvioitu kerrytettävissä oleva rahamäärä.

Myyntisaamiset arvostetaan alussa käypään arvoon ja myöhemmin jaksotettuun hankintamenuun arvonalentumisilla vähennettynä. Yksittäisille myyntisaamisille kirjattavat arvonalentumistappiot perustuvat myyntisaamisten säännölliseen läpikäyntiin ja Cargotecin parhaaseen käsitykseen asiakkaan maksukyvyistä. Lisäksi yliaikaisista myyntisaatavista kirjataan vähennyserä, joka perustuu arvioon toteutuneista luottotappioista, joista Cargotecilla ei ole vielä tietoa. Tuloslaskelmassa arvonalentumiset ja vähennyserät kirjataan myynnin ja hallinnon yleiskustannuksiin. Epävarma myyntisaaminen kirjataan menetetyksi, kun likvidaatiosta tai maksukyvyttömyydestä on saatu virallinen ilmoitus, jonka mukaan saamista ei tulla maksamaan.

Myytävissä olevat rahoitusvarat koostuvat pääosin noteeraamattomien yhtiöiden osakkeista, ja ne on arvostettu hankintahintaan, koska näiden erien käyvät arvot eivät ole luotettavasti selvitetävissä tai ne eivät olennaisesti poikkeaisi hankinta-arvoista. Myytävissä

oleviin rahoitusvaroihin sisältyy myös muita sijoituksia, jotka on arvostettu alun perin käypään arvoon transaktiokuluilla lisättyinä ja tämän jälkeen käypään arvoon muun laajan tuloslaskelman kautta. Sijoituksesta kirjataan arvonalentumistappio, mikäli sen arvo on objektiivisesti tarkastellen alentunut. Osakesijoituksiin liittyvää arvonalentumistappiota ei voida myöhemmin peruuttaa.

Johdannaisinstrumenttien ostot ja myynnit kirjataan kaupantekopäivän perusteella ja transaktiot muissa rahoitusvarojen ryhmissä selvityspäivän mukaan.

Rahoitusvarat kirjataan pois taseesta, kun oikeudet sijoituksen rahavirtoihin ovat lakanneet tai ne on siirretty toiselle osapuolelle ja konserni on oleellisilta osin siirtänyt omistukseen liittyvät riskit ja edut.

Rahavarat

Rahavarat koostuvat käteisvaroista, lyhytaikaisista pankkitalletuksista sekä muista lyhytaikaisista likvideistä sijoituksista, joiden alkuperäinen maturiteetti on korkeintaan kolme kuukautta. Käytetyt pankkitililimiitit on esitetty muissa lyhytaikaisissa veloissa. Rahavirtalaskelmassa käytetyt pankkitililimiitit on vähennetty rahavaroista.

Rahoitusvelat

Rahoitusvelat luokitellaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin sekä jaksotettuun hankintamenuun kirjattaviin rahoitusvelkoihin. Rahoitusvelat esitetään pitkäaikaisina, jos niiden maturiteetti ylittää vuoden.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia rahoitusvelkoja ovat johdannaisinstrumentit, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvelkoihin liittyvät transaktiokulut sekä myöhemmät muutokset käyvässä arvossa kirjataan suoraan tuloslaskelmaan. Arvonmuutokset johdannaisista, joihin sovelletaan suojauslaskentaa, kirjataan laajaan tuloslaskelmaan ja sieltä myöhemmin tuloslaskelmaan, kun suojauslaskenta päättyy.

Jaksotettuun hankintamenuun kirjattavat rahoitusvelat sisältävät pääosin korollisia velkoja sekä ostovelkoja. Jaksotettuun hankintamenuun kirjattavat rahoitusvelat kirjataan taseeseen alun perin käypään arvoon transaktiokustannuksilla vähennettynä. Myöhemmin rahoitusvelat arvostetaan jaksotettuun hankintamenuun. Korot ja transaktiokustannukset jaksotetaan tuloslaskelmaan velan juoksuajalle käyttäen efektiivisen koron menetelmää.

Johdannaisinstrumenttien ostot ja myynnit kirjataan kaupantekopäivän perusteella ja transaktiot muista rahoitusveloista selvityspäivän mukaan.

Rahoitusvelka kirjataan pois taseesta, kun velkaan liittyvä velvoite on täytetty, kumottu tai sen voimassaolo on lakannut. Jos olemassa oleva rahoitusvelka vaihdetaan saman lainantajan kanssa toiseen velkaan oleellisesti erilaisin ehdoin tai olemassa olevan rahoitusvelan ehtoja muutetaan oleellisesti, muutos käsitellään alkuperäisen

rahoitusvelan kuoletuksena ja uuden rahoitusvelan kirjaamisena. Tällöin ero rahoitusvelkojen kirjanpitoarvoissa kirjataan tulosvaikutteisesti.

Johdannaisinstrumentit ja suojauslaskenta

Cargotec käyttää pääasiassa valuuttatermiinejä sekä koron- ja valuutanvaihtosopimuksia suojautuakseen tunnistetuilta merkittäviltä markkinariskeiltä. Sopimuksen-tekohetkellä johdannaisinstrumentit kirjataan taseeseen hankintamenuon, joka vastaa niiden käypää arvoa. Tilinpäätöksessä johdannaisinstrumentit arvostetaan käypään arvoon. Johdannaiset luokitellaan tekohetkellään joko sitovien sopimusten ja tulevien rahavirtojen suojaukseksi, jolloin niihin sovelletaan rahavirran suojauslaskentaa, tai tulosvaikutteisesti kirjattaviksi, kun edellytykset suojauslaskennalle eivät täysin täyty.

Valuuttatermiinien käyvät arvot perustuvat tilinpäätöspäivänä noteerattuihin termiinikursseihin. Koron- ja valuutanvaihtosopimukset arvostetaan odotettujen kassavirtojen nykyarvojen perusteella. Johdannaisinstrumentit esitetään pitkäaikaisina, jos niiden maturiteetti ylittää vuoden.

Rahavirran suojauslaskentaa sovelletaan pääasiassa liiketoiminnan rahavirtojen suojauksiin. Lisäksi rahavirran suojauslaskentaa sovelletaan tiettyjen valuuttamääräisten lainojen rahavirtojen suojauksiin sekä tiettyihin ulkomaisiin tytäryhtiöihin tehtyjen nettosijoitusten suojauksiin. Yhtiö dokumentoi suojauslaskentaa aloittaessaan suojattavien kohteiden ja suojausinstrumenttien välisen suhteen, konsernin riskienhallintatavoitteet sekä suojaukseen ryhtymisen strategian. Yhtiö dokumentoi ja arvioi suojaus-suhteiden tehokkuuden suojausta aloittaessaan sekä vähintään jokaisen tilinpäätöksen ja välitilinpäätöksen yhteydessä mittaamalla suojausinstrumentin kykyä kumota suojauskohteen rahavirtojen arvon muutokset.

Suojauslaskennan kriteerit täyttävien suojausinstrumenttien käyvän arvon muutokset kirjataan rahavirran suojaussissa konsernin laajan tuloslaskelman kautta oman pääoman arvonmuutosrahastoon ja nettoinvestoinnin suojauksessa konsernin laajan tuloslaskelman kautta oman pääoman muuntoeroihin. Suojauslaskennassa olevien termiinien osalta kuitenkin vain valuuttakurssin muutos kirjataan laajan tuloksen eriin ja muutokset termiinien korkopisteissä kirjataan suoraan tuloslaskelman rahoituseriin. Laajan tuloslaskelman kautta arvonmuutosrahastoon tai muuntoeroihin kirjattu johdannaisten kumulatiivinen voitto tai tappio kirjataan tuloslaskelmaan suojatun erän oikaisuna samanaikaisesti, kun suojattu erä kirjataan tuloslaskelmaan. Myyntien ja ostojen suojauslaskennassa käytettävien valuuttatermiinien tehokas osa kirjataan liikevaihtoon ja hankinnan ja valmistuksen kuluihin. Mikäli suojatun ennakoitun liiketoimen ei enää odoteta toteutuvan, siirretään kyseisen suojausinstrumentin kumulatiivinen käyvän arvon muutos välittömästi tuloslaskelmaan. Kun suojausinstrumentti erääntyy, myydään, sopimus puretaan tai toteutetaan tai suojaus-suhde keskeytetään, arvonmuutosten kertymä jää laajan tuloslaskelman eräksi ja tuloutetaan vasta, kun ennakoitu

liiketoimi toteutuu. Mikäli suojauslaskennan tehokkuustauksessa on havaittu tehottomuutta, tehottoman osan arvonmuutos kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti.

Suojauslaskennan ulkopuolella olevien suojausinstrumenttien käyvän arvon muutokset kirjataan suoraan tuloslaskelmaan, suojatun kohteen mukaisesti joko liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin tai rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Rahoitusvarojen ja -velkojen esittäminen nettomääräisesti

Rahoitusvarat ja -velat vähennetään toisistaan ja esitetään nettomääräisesti taseessa, mikäli netottamiseen on tarkasteluhetkellä laillisesti toimeenpantavissa oleva kuittausoikeus sekä aikomus toteuttaa suoritus nettomääräisesti tai realisoida rahoitusvara ja -velka samanaikaisesti.

Eläkevelvoitteet

Konsernin eläkejärjestelyt noudattavat eri maiden paikallisia säännöstöjä ja käytäntöjä. Nämä eläkejärjestelyt luokitellaan joko maksu- tai etuus pohjaisiksi järjestelyiksi.

Maksupohjaiset järjestelyt ovat työsuhteen päättymisen jälkeisiä etuuksia koskevia järjestelyjä, joiden mukaisesti konserni suorittaa kiinteitä maksuja erilliselle yksikölle ilman oikeudellista tai tosiasiallista velvoitetta suorittaa lisämaksuja, jos rahastolla ei ole riittävästi varoja kaikkien niiden työsuhte-etuuksien suorittamiseen, jotka perustuvat tarkasteltavana olevan kauden ja aikaisempien kausien työsuoritukseen. Konsernin suoritukset maksupohjaisiin järjestelyihin kirjataan kuluksi sille tilikaudelle, jota veloitus koskee.

Etuuspohjaiset järjestelyt ovat eläkejärjestelyitä, joissa konserni itse vastaa eläkemaksuvelvoitteista ja kantaa riskin vastuuvelan arvon sekä varojen tuoton muutoksista. Etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä merkitään taseeseen velaksi velvoitteen raportointikauden päättämispäivän nykyarvo, josta vähennetään järjestelyyn kuuluvat varat. Kunkin merkittävän eläkejärjestelyn osalta etuuspohjaisen järjestelyn eläkevastuun määrittää vuosittain riippumaton aktuaari käyttäen ennakoitua etuus-oikeusyksikköön perustuvaa menetelmää (projected unit credit method). Eläkevelvoitteen nykyarvo saadaan diskonttaamalla arvioidut vastaiset maksettavat rahavirrat käyttäen diskonttokorkona jäljellä olevilta laina-ajoilta ja valuutoilta maksettavia eläke-etuuksia vastaavia yritysten liikkeelle laskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen tai valtion liikkeelle laskemien joukkovelkakirjalainojen markkinatuottoja. Käytettävät diskonttokorot määritetään kussakin maassa ulkopuolisen aktuaarin toimesta. Mikäli järjestelystä kirjataan vara taseeseen, kirjattavan omaisuuserän enimmäismäärä on palautuksena järjestelystä tai vastaisten järjestelyyn suoritettavien maksujen vähennyksenä saatavan taloudellisen hyödyn nykyarvo.

Uudelleen määrittämisestä johtuviin eriin sisältyvät vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot sekä omaisuuserän enimmäismäärän mahdollinen vaikutus kirjataan suoraan muuhun laajaan tuloslaskelmaan. Etuuspohjaiseen eläkejärjestelyyn liittyvät korot ja kaikki muut kulut kirjataan suoraan tulosvaikutteisesti.

Mikäli etuuspohjaista eläkejärjestelyä muutetaan tai supistetaan, muutos etuudessa kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan siltä osin kuin se perustuu etuuden saajan aiempaan työsuoritukseen.

Varaukset

Varaus merkitään taseeseen, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena olemassa oleva oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite ja on todennäköistä, että velvoitteen täyttäminen edellyttää taloudellista suoritusta tai aiheuttaa taloudellisen menetyksen. Lisäksi velvoitteen määrän on oltava luotettavasti arvioitavissa. Varauksena kirjattava määrä vastaa parasta arviota menoista, joita olemassa olevan velvoitteen täyttäminen edellyttää tilinpäätöspäivänä. Jos rahan aika-arvon vaikutus on olennainen, varauksen määränä kirjataan odotettujen menojen nykyarvo.

Takuuvaraukset sisältävät tuotteiden korjaamisesta tai korvaamisesta aiheutuvat odotetut kustannukset, mikäli takuu-aikaa on tilinpäätöspäivänä jäljellä. Takuuvaraukset määrittellään aiemman kokemuksen perusteella.

Tuotevastuuvaraukset sisältävät odotetut kustannukset asiakasvaateiden hyvittämisestä, mikäli vaateen määrä, todennäköisyys ja toteutuminen ovat arvioitavissa.

Tappiollisista sopimuksista kirjataan varaus, kun velvoitteiden täyttämiseksi vaadittavat välttämättömät menot ylittävät sopimuksesta saatavat hyödyt.

Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan, kun konserni on laatinut yksityiskohtaisen uudelleenjärjestelysuunnitelman, aloittanut suunnitelman toimeenpanon tai asianmukaisesti tiedottanut asiasta. Uudelleenjärjestelyä koskevassa suunnitelmassa tulee olla yksilöitynä, mitä toimintoja ja henkilöstöä se koskee sekä mikä on sen arvioitu toteuttamisaikataulu ja -kustannukset. Uudelleenjärjestelyvaraus ja muut toiminnan sopeuttamiseen liittyvät kustannukset kirjataan sen toiminnon kuluihin, mihin ne luonteensa puolesta liittyvät. Kun kyseessä on merkittävä Cargotecin tai sen liiketoiminta-alueen uudelleenjärjestelysuunnitelma, varaus ja muut toiminnan sopeuttamiseen liittyvät kustannukset esitetään tuloslaskelmassa erillisenä eränä.

Voitonjako

Voitonjako pitää sisällään yhtiökokouksen päättämät osingot ja lahjoitukset. Hallituksen yhtiökokoukselle ehdottamaa voitonjakoa ei kirjata tilinpäätökseen ennen kuin yhtiön osakkeenomistajat ovat vahvistaneet sen yhtiökokouksessa.

Omat osakkeet

Kun emoyhtiö tai sen tytäryhtiöt ostavat Cargotec Oyj:n osakkeita, osakkeista maksettu vastike sekä hankintaan liittyvät kustannukset vähentävät omaa pääomaa. Kun nämä osakkeet myydään, merkitään omaan pääomaan osakkeista saatu vastike, josta on vähennetty suorat transaktiokustannukset sekä tuloverojen vaikutus.

Osakeperusteiset maksut

Konsernilla on osakepohjaisia kannustinjärjestelyjä, joissa maksut suoritetaan osakkeina, optioina tai käteisvaroina. Järjestelyissä myönnettävät etuudet arvostetaan käypään arvoon niiden myöntämishetkellä ja kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan tasaerinä oikeuden syntymisajanjakson aikana. Osakkeina maksettavan etuuden käypä arvo on osakkeen markkinahinta myöntämishetkellä. Optioiden käypä arvo määritetään Black-Scholes-optiohinnoittelumallin perusteella. Oman pääoman ehtoisina instrumentteina maksettavia osakeperusteisia etuuksia ei uudelleenarvosteta ja niistä kirjataan omaan pääomaan kuluja vastaava lisäys. Rahana maksettava osakeperusteinen etuus arvostetaan käypään arvoon kunkin tilikauden päättyessä velan suorittamishetkeen asti sekä kirjataan velaksi taseeseen.

Etuuksien kuluksi kirjattava määrä perustuu konsernin arvioon tulevien osakkeina tai optioina maksettavien etuuksien määrästä syntymisajanjakson lopussa. Markkinaperusteiset ehdot sekä muut kuin ansaintaehdot otetaan huomioon etuuden käypää arvoa määritettäessä. Sen sijaan ei-markkinaperusteisia ehtoja, jotka perustuvat esimerkiksi kannattavuuteen tai liikevaihdon kasvuun, ei oteta huomioon määritettäessä etuuden käypää arvoa, vaan ne vaikuttavat arvioon etuuksien lopullisesta määrästä. Konserni päivittää oletuksen lopullisesta etuuksien määrästä jokaisena tilinpäätöspäivänä ja kirjaa arvioiden muutokset tuloslaskelmaan.

Kun optio-oikeuksia käytetään osakkeiden merkitsemiseen, merkitään osakkeen merkintähinta sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Saadun vastikkeen määrästä vähennetään mahdolliset transaktiokustannukset.

Uusien tai muutettujen IFRS-standardien ja -tulkintojen soveltaminen

Konserni ottaa vuonna 2017 käyttöön seuraavat IASB:n julkistamat uudet ja uudistetut standardit sekä tulkinnat:

Muutokset standardiin IAS 7 Rahavirtalaskelmat* (voimaantulo 1.1.2017). Muutoksen johdosta Cargotecin on selitettävä rahoitustoimien aiheuttamat muutokset veloissa mukaan lukien muutokset, jotka aiheutuvat rahavirroista, sekä muutokset, joihin ei liity rahavirtoja, kuten hankinnat, luovutukset, kertyneet korot sekä realisoitumattomat valuuttakurssierot. Muutokset rahoitusvaroissa sisällytetään tähän liitteeseen, mikäli niihin liittyvät rahavirrat on sisällytetty tai tullaan sisällyttämään rahoituksen rahavirtoihin.

Muutokset standardiin IAS 12 Laskennallisen verosaatavan kirjaaminen realisoitumattomista tappioista* (voimaantulo 1.1.2017). Muutokset selventävät laskennallisen veron kirjaamista tilanteessa, jossa omaisuuserä on arvostettu käypään arvoon ja käypä arvo alittaa omaisuuserän verotuksellisen arvon. Erityisesti standardimuutos tarkentaa laskennallisen veron käsittelyä tilanteissa, joissa omaisuuserän kirjanpitoarvo alittaa sen verotuksellisen arvon, omaisuuserä odotetaan realisoitavan sen kirjanpitoarvoa korkeampaan arvoon, laskennallisesta verosaatavasta kerrytettävissä oleva määrä voidaan ainoastaan arvioida yhdessä muiden vastaavien laskennallisten verosaatavien kanssa ja laskennallisten verosaatavien purkautumisesta aiheutuvia verovähennyksiä ei sisällytetä arvioituun verotettavaan voittoon tulevaisuudessa, jonka perusteella arvioidaan kyseisistä omaisuuseristä kerrytettävissä oleva määrä.

Näillä muutoksilla ei odoteta olevan merkittävää vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

Konserni ottaa käyttöön vuonna 2018 tai myöhemmin seuraavat standardit, tulkinnat ja muutokset olemassa oleviin standardeihin:

IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista* sekä erilliset selvennykset ja näitä vastaavat muutokset muissa standardeissa (voimaantulo 1.1.2018). IFRS 15 korvaa nykyisen tuloutusohjeistuksen, joka sisältyy standardeihin IAS 18 Tuotot, IAS 11 Pitkäaikaishankkeet sekä näihin liittyviin tulkintoihin. IFRS 15 sisältää kattavan ohjeistuksen, jonka mukaan voidaan määrittää onko tuloutus mahdollista, kuinka paljon voidaan tulouttaa ja koska voidaan tulouttaa. IFRS 15:n vaikutus tuloutukseen on selvitetty erikseen kunkin Cargotecin päätuotteen osalta. Selvityksessä on analysoitu tämän hetkistä toimintatapaa, sopimuksia sekä näihin liittyviä toimintoveloitteita pyrkimyksenä IFRS 15:n edellyttämien muutosten tunnistaminen.

Tehdyn vaikutusarvion perusteella uusi standardi muuttaa tuloutusta pääasiassa johtuen tarkentuneesta ohjeistuksesta kirjata myyntituottoja erikseen kullekin erotettavissa olevalle suoriteveloitteelle. Ohjeistus on erityisen merkittävä myyntitransaktiossa, jossa myydyt suoritteet eivät yhdessä muodosta yksittäistä erotettavissa olevaa suoriteveloitetta. Tämä on tyypillistä tilanteessa, jossa yhdessä myydyt komponentit eivät muodosta toimivaa tuotetta. Lisäksi tuotoksi kirjaaminen ajan kuluessa lisääntyy tiettyjen tuotteiden osalta vaihtoehtoisen käyttötarkoituksen määrittämisestä johtuen. Muilla myyntituottomallin pääkohdilla, kuten ohjeistuksella liittyen sopimuksen tunnistamiseen, transaktiohinnan määrittämiseen sekä transaktiohinnan allokoinnilla yksilöitävissä oleville suoriteveloitteille, ei katsota olevan merkittävää vaikutusta, sillä nykyiset kirjausperiaatteet ja käytännöt ovat pääosin IFRS 15:n vaatimusten mukaisia. Edellä mainittujen muutosten lisäksi standardin tarkentunut ohjeistus koskien myyntisopimukseen sisältyviä oikeuksia ja veloituksia, joiden johdosta myyty laite voi

myöhemmin palautua Cargotecille, muuttaa tiettyjen asiakasrahoitusjärjestelyiden käsittelyperiaatteita.

Tunnistetuilla muutoksilla on vaikutusta pääasiassa MacGregor-liiketoiminta-alueen keskikokoisten ja yksilöllisesti suunniteltujen tuotteiden tuloutukseen kun taas havaitut vaikutukset Kalmar- ja Hiab-liiketoiminta-alueille ovat vähäisiä. IFRS 15:n kokonaisvaikutusta ei ole määritetty, mutta konsernitasonla sen ei arvioida olevan merkittävä.

Cargotec pyrkii ottamaan standardin käyttöön takautuvasti sekä hyödyntäen standardin sallimia helpotuksia siirtymässä.

IFRS 9 Rahoitusinstrumentit* sekä muutokset IFRS 9:ään (voimaantulo 1.1.2018). IFRS 9 korvaa voimaantullessaan nykyisen ohjeistuksen standardissa IAS 39 Rahoitusinstrumentit: Kirjaaminen ja arvostaminen. IFRS 9 sisältää uudistetun ohjeistuksen rahoitusinstrumenttien luokitteluun ja arvostamiseen, uuden odotettuihin luottotappioihin perustuvan mallin laskettaessa rahoitusvarojen arvonalentumistappiota sekä uusia yleisiä vaatimuksia suojauslaskennalle. Uudella luokittelu- ja arvostamissäännöillä ei odoteta olevan merkittävää vaikutusta Cargotecin taloudelliseen raportointiin. Uudet rahoitusvarojen arvonalentumissäännöt muuttavat tavan, jolla Cargotec laskee luottotappion määrän, mutta muutoksen vaikutusta ei ole arvioitu vielä. Muutoksilla suojauslaskentasäännöissä ei ole merkittävää vaikutusta Cargotecin suojauslaskentamalliin.

Muutokset standardiin IFRS 2 Osakeperusteiset maksut* (voimaantulo 1.1.2018). Muutokset selventävät ohjeistusta tilanteessa, jossa osakeperusteisen palkkiojärjestelyn luokittelu muuttuu rahana selvitettävästä osakkeina selvitettäväksi. Lisäksi, muutokset sisältävät uutta ohjeistusta koskien järjestelyitä, jotka toteutetaan nettomääräisesti palkkionsaajien veroennakonpidätyksestä johtuen. Näiden muutosten vaikutus riippuu Cargotecin tulevaisuudessa myöntämien osakepalkkioiden ehdoista.

IFRIC 22 Valuuttamääräiset transaktiot ja ennakkomaksut* (voimaantulo 1.1.2018). Tulkinta tarjoaa ohjeistusta valuuttamääräisten ennakkomaksujen kirjanpito-käsittelyyn selventämällä minkä transaktiopäivän kurssiin valuuttamääräinen erä muunnetaan toimintovaluuttaan tilanteessa, jossa ei-monetaarisena eränä käsiteltävän saadun valuuttamääräisen ennakkomaksun ja varsinaisen tähän liittyvän transaktion välillä on ajallista eroa.

IFRS 16 Vuokrasopimukset* (voimaantulo 1.1.2019). IFRS 16 korvaa IAS 17 standardin sekä siihen liittyvät tulkinnat. IFRS 16:lla on vaikutusta pääasiallisesti vuokralle ottajan kirjauksiin, sillä standardi poistaa nykyisen erottelun käyttöleasing- ja rahoitusleasingsopimusten välillä ja edellyttää jatkossa kaikkien vuokrasopimusten osalta käyttöoikeus omaisuuserän ja vuokranmaksuvelan kirjaamisen taseelle lukuun ottamatta vuokrasopimuksia,

jotka ovat arvoltaan pieniä tai kestoaltaan lyhyitä. Tasevaikutusten lisäksi muutos johtaa aiempaa suurempiin korkokuluihin ja poistoihin tuloslaskelmassa sekä suurempiin rahoituksen rahavirtoihin rahavirtalaskelmalla johtuen vuokranmaksuvelan lyhennyksistä. Vuokralle antajan kirjauksiin standardi ei aiheuta muutoksia, sillä nykyiset käyttöleasing- ja rahoitusleasingmallit säilyvät ennallaan.

IFRS 16:n vaikutusta ei ole vielä laskettu, mutta vaikutuksen odotetaan olevan merkittävä. Liitteen 32 Vuokrasopimukset mukaisesti käyttöleasingsopimukseen liittyvät ei-purettavissa olevat vuokravastuut olivat tilinpäätöshetkellä 194,9 miljoonaa euroa. Vuokravastuiden nykyarvo on tätä alhaisempi, mutta kun otetaan huomioon IFRS 16:n vaatimukset koskien vuokrasopimukseen sisältyviä osto- ja jatko-optioita, voidaan raportoitujen käyttöleasingsopimusten ei-purettavissa olevien vuokravastuiden yhteismäärää pitää hyvänä estimaattina vuokravastuiden kasvusta IFRS 16:n käyttöönotossa. Jos oletetaan, että muutos Cargotecin korollisessa velassa vastaa tilinpäätöshetkellä voimassa olevien käyttöleasingsopimusten ei-purettavissa olevia vuokravastuita, kasvaisi Cargotecin nettovelkaantumistasite tilinpäätöshetken 36 prosentista 50 prosenttiin. Muutoksesta huolimatta Cargotec täyttäisi kaikki lainoihinsa sisältyvät kovenanttiehdot.

* Kyseistä standardia/tulkintaa tai muutosta ei vielä ole hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

2. Johdon harkintaa edellyttävät keskeiset arviot ja oletukset

Laadittaessa konsernitilinpäätöstä yhtiön johto joutuu tekemään tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat taseen varojen ja velkojen määriin, ehdollisten varojen ja velkojen raportointiin liitetiedoissa sekä tilikaudelta raportoitujen tuottojen ja kulujen määriin. Lisäksi tilinpäätöksen laadintaperiaatteiden soveltamisessa saatetaan joutua käyttämään harkintaa.

Harkintaa edellyttävät arviot ja oletukset perustuvat johdon aikaisempaan kokemukseen, parhaaseen tietoon tapahtumista ja muista tekijöistä, kuten tulevaisuuden tapahtumia koskevista odotuksista, joiden katsotaan olevan olosuhteet huomioon ottaen järkeviä. Siten on mahdollista, että lopulliset toteumat poikkeavat merkittävästi tilinpäätöksessä käytetyistä arvioista. Konsernissa seurataan arvioiden ja oletusten toteutumista sekä näiden taustalla olevien tekijöiden muutoksia käyttämällä useita sekä sisäisiä että ulkoisia tietolähteitä. Mahdolliset arvioiden ja oletusten muutokset merkitään kirjanpitoon sillä tilikaudella, jonka aikana arviota tai oletusta korjataan. Seuraavassa käsitellään konsernitilinpäätöksen olennaisimmat johdon harkintaa edellyttävät erät, joihin voi liittyä epävarmuutta.

Arvon alentumistestaus

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet testataan arvonalentumisen varalta aina, kun on viitteitä siitä, että niiden arvo saattaa olla alentunut. Viitteinä huomioidaan sekä ulkoiset lähteet, kuten merkittävä lasku markkina-arvossa, joka ei johdu ajan kulumisesta, normaalikäytöstä tai korkotasosta, että sisäiset lähteet, kuten todiste varojen epäkuranttiudesta tai fyysisestä vauriosta. Jos varojen arvo käytössä tai myytynä on pienempi kuin niiden arvo taseessa, kirjataan arvonalentumistappio välittömästi siten, että kirjanpitoarvo vastaa varojen käyttö- tai myyntiarvoa.

Liikearvo ja muut taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomat aineettomat hyödykkeet testataan arvonalentumisen varalta vähintään vuosittain. Arvon alentumistestausta varten liikearvo ja vaikutusajaltaan rajoittamattomat aineettomat hyödykkeet kohdistetaan rahavirtaa tuottaville yksiköille. Rahavirtaa tuottavien yksikköjen kerrytettävissä olevat rahamäärät perustuvat käyttöarvolaskelmiin. Nämä laskelmat edellyttävät arvioiden tekemistä. Cargotecin taseessa oli 31.12.2016 liikearvoa 1 024,5 (31.12.2015: 976,4) miljoonaa euroa ja taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomia pitkäaikaisia aineettomia hyödykkeitä 40,9 (31.12.2015: 41,1) miljoonaa euroa. Lisätietoja kerrytettävissä olevan rahamäärän herkkyydestä käytettyjen oletusten muutoksille on annettu liitetietojen kohdassa 14, Liikearvo.

Verot

Tuloverojen sekä laskennallisten verosaamisten ja -velkojen määrittämiseen sekä siihen, mihin määrään asti laskennallista verosaamista kirjataan, tarvitaan johdon harkintaa. Yhtiön taseeseen 31.12.2016 sisältyy vahvistetuista tappioista kirjattua laskennallista verosaamista 58,2 (31.12.2015: 64,5) miljoonaa euroa.

Konserni on tuloverotuksen kohteena useassa eri maassa. Useiden liiketoimien ja laskelmien osalta lopullisen veron määrä on epävarma. Konsernissa ennakoitua tulevia verotarkastuksia ja kirjataan velkoja, jotka perustuvat arvioihin siitä, joudutaanko maksamaan lisää veroja. Jos näihin liittyvä lopullinen vero poikkeaa alun perin kirjattua määrästä, erot vaikuttavat sekä kauden verotettavaan tulokseen perustuviin että laskennallisiin verosaamisiin ja -velkoihin kaudella, jolla ne todetaan. Lisätietoa veroista esitetään liitetiedoissa 12, Tuloverot ja 19, Laskennalliset verosaamiset ja -velat.

Liiketoimintojen yhdistäminen

Yhdistettäessä liiketoimintoja hankittu nettovarallisuus arvostetaan käypään arvoonsa. Hankitun nettovarallisuuden ylittävä hankintahinta kirjataan taseelle liikearvoksi laadintaperiaatteiden mukaisesti. Hankitun nettovarallisuuden käyvän arvon määrittäminen perustuu joko vastaavien hyödykkeiden arviointiin markkinahintaan (aineelliset hyödykkeet) tai arvioihin niihin liittyvistä rahavirroista (aineettomat hyödykkeet). Arvonmäärittäminen perustuu hyödykkeen senhetkiseen jälleenhankintahintaan, odotettuihin kassavirtoihin tai arviointiin myyntihintaan, edellyttäen johdolta harkintaa ja oletusten käyttöä. Johto uskoo käytettyjen arvioiden ja oletusten olevan riittävän tarkkoja käyvän arvon määrittämisen pohjaksi. Lisätietoa liiketoimintojen yhteydessä hankittujen omaisuuserien arvostamisesta on esitetty liitetiedossa 5, Yrityshankinnat ja -myynnit.

Etuuspohjaiset eläkevelvoitteet

Eläkevelvoitteiden nykyarvo riippuu useista eri tekijöistä, jotka määritetään vakuutusmatemaattisesti useita rahoituksellisia ja demografisia oletuksia käyttäen ja muutokset näissä vaikuttavat eläkevelvoitteiden kirjanpitoarvoon. Eläkkeistä aiheutuvien nettomenojen (tai -tulojen) määrittämisessä käytetyistä rahoituksellisista oletuksista tärkein on diskonttokorko. Asianmukainen diskonttokorko määritetään jokaisen vuoden lopussa ja sitä käytetään laskettaessa nykyarvo eläkevelvoitteiden täyttämiseksi edellytettävälle arvioiduille vastaisille rahavirroille. Asianmukaista diskonttokorkoa määrittäessä otetaan huomioon maasta riippuen yritysten tai valtion liikkeeseen laskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen tuotto tarkasteluhetkellä. Nämä lainat ovat sen valuutan määräisiä, jossa etuudet maksetaan, ja niiden juoksu-aika on lähellä eläkevelvoitteen voimassaoloajan pituutta. Muut eläkevelvoitteita koskevat keskeiset oletukset sisältävät rahoituksellisia oletuksia, kuten odotetut palkkojen ja eläkkeiden korotukset, sekä demografisia oletuksia, kuten eliniän odotteen. Lisätietoa käytetyistä oletuksista ja niihin liittyvistä epävarmuuksista esitetään liitetiedossa 27, Eläkevelvoitteet.

Tuloutus

Palvelusopimukset sekä erikseen määritellyt pitkäaikais-hankkeet tuloutetaan valmiusasteen mukaisesti. Valmiusasteen mukainen tulouttaminen edellyttää joko arviota tilinpäätöspäivään mennessä kertyneistä kustannuksista verrattuna pitkäaikais-hankkeen arviointiin kokonaiskustannuksiin tai arviota pitkäaikais-hankkeen fyysisestä valmiusasteesta. Mikäli arvio hankkeen lopputulemasta muuttuu, muutetaan tuloutettua myyntiä ja voittoa sillä tilikaudella, jolloin muutos oli ensi kertaa tiedossa ja arvioitavissa. Pitkäaikais-hankkeesta odotettavissa oleva tappio kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti. Vuonna 2016 noin 8,6 (2015: 8,7) prosenttia liikevaihdosta on tuloutettu osatuloutusmenetelmällä. Lisätietoa osatuloutuksesta esitetään liitetiedossa 6, Pitkäaikais-hankkeet.

Varaukset

Varaus kirjataan, kun yhtiöllä on aikaisemman tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite ja maksuvelvoitteen toteutuminen on todennäköistä. Varaus voidaan kirjata vain, kun varauksen määrä on luotettavasti arvioitavissa. Kirjattava määrä on tilinpäätöspäivän paras arvio velvoitteen täyttämiseksi vaadittavasta kustannuksesta. Arvio tapahtuman taloudellisesta vaikutuksesta edellyttää yhtiön johdon harkintaa, joka perustuu aiempiin samankaltaisiin tapahtumiin ja joissakin tapauksissa ulkopuolisen asiantuntijan lausuntoihin. Varauksia tarkastellaan säännöllisesti ja korjataan tarpeen mukaan vastaamaan tarkasteluhetken parasta arviota. Toteutuvat menot voivat poiketa arviosta. Merkittävimmät säännöllisesti kirjattavat varaukset aiheutuvat tuotteiden korjaamisesta tai korvaamisesta takuuaikana. Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan, kun Cargotec on laatinut yksityiskohdallisen uudelleenjärjestelysuunnitelman, aloittanut suunnitelman toimeenpanon tai asianmukaisesti tiedottanut asiasta. Uudelleenjärjestelykulut sisältävät uudelleenjärjestelyvarauksiin liittyvät odotettavissa olevat kulut sekä muut aiheutuneet kulut, joiden osalta ei ole kirjattu varauksia, mutta jotka johto katsoo uudelleenjärjestelyohjelmiin liittyviksi. Varausten määrä Cargotecin taseessa 31.12.2016 oli 150,4 (31.12.2015: 98,8) miljoonaa euroa, josta 38,1 (31.12.2015: 8,9) miljoonaa euroa liittyi uudelleenjärjestelyihin. Lisätietoa varauksista on esitetty liitetiedossa 28, Varaukset.

Vaihto-omaisuus

Cargotec kirjaa tilinpäätöshetkellä parhaan arvionsa mukaan epäkuranttiudesta johtuvan arvonalentumisen vaihto-omaisuudesta. Arviot perustuvat vaihto-omaisuuden systemaattiseen ja jatkuvaan seurantaan. Epäkuranttiusvarauksista arvioidessa otetaan huomioon varaston luonne, kunto, ikärakenne ja määrät ennustetun tarpeen pohjalta. Epäkuranttiusvarauksen määrä Cargotecin taseessa 31.12.2016 oli 96,0 (31.12.2015: 95,8) miljoonaa euroa. Lisätietoa vaihto-omaisuudesta esitetään liitetiedossa 20, Vaihto-omaisuus.

Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot

Noteeraamattomien rahoitusinstrumenttien käyvät arvot määritetään arvostusmenetelmiä käyttäen. Suojauksiin käytettyjen noteeraamattomien johdannaisien käypä arvo

määritetään yleisesti käytössä olevalla arvostusmenetelmällä ja saatavilla olevia markkina-arvoja mahdollisimman paljon hyödyntäen. Harkintaa on käytetty arvostusmenetelmää valittaessa sekä tarvittaessa tehtäessä oletuksia, jotka pääosin perustuvat vallitseviin markkinaolosuhteisiin raportointihetkellä.

Cargotec kirjaa tilinpäätöshetkellä parhaan arvionsa mukaan arvonalentumisen saamisista, kun on olemassa objektiivista näyttöä siitä, että saamista ei saada perityksi täysimääräisenä. Arviot perustuvat järjestelmälliseen ja jatkuvaan saatavien läpikäyntiin osana luottoriskin valvontaa. Kirjattu arvonalentumisen määrä Cargotecin taseessa 31.12.2016 oli 20,0 (31.12.2015: 20,6) miljoonaa euroa. Myyntisaamisten arvonalentumista on kuvattu tarkemmin liitetiedossa 22, Myyntisaamiset ja muut korottomat saamiset.

Määräysvallan, jaetun määräysvallan ja huomattavan vaikutusvallan arviointi

Cargotec käyttää harkintaa määrittäessään soveltuvaa yhdistelytapaa sijoituskohteilleen. Liitetiedossa 34, Tytäryhtiöt mainitaan tytäryhtiöinä yhdistellyt sijoitukset, joissa Cargotecin äänivalta on alle 50 prosenttia. Näissä sijoituksissa Cargotecilla on arvioitu olevan tosiasiallinen määräysvalta osakkaiden välisten sopimusten perusteella. Liitetiedossa 17 esitetään Cargotecin yhteisyrityksinä ja osakkuusyhtiöinä yhdistellyt sijoitukset. Cargotecin sijoitukset yhteisjärjestelyissä on luokiteltu yhteisyrityksiksi perustuen yhteiseen määräysvaltaan, oikeuteen järjestelyn nettovaroista sekä järjestelyn luokittelun kannalta muihin merkityksellisiin olosuhteisiin. Cargotecin osakkuusyhtiöt sisältävät sijoituksen, jossa Cargotecin äänivalta on alle 20 prosenttia. Sijoituksen yhdistely osakkuusyhtiönä perustuu sijoituskohteen omistusrakenteeseen sekä Cargotecin hallituspaikkaan ja merkittävään asiakuuteen yhtiössä.

3. Rahoitusriskien hallinta

Rahoituksen ja rahoitusriskien hallinnan pääpiirteet

Konsernin rahoitusta ja rahoitusriskejä hallitaan Cargotecin hallituksen hyväksymän rahoituspolitiikan (Treasury Policy) mukaisesti. Rahoituspolitiikassa määritellään rahoitusorganisaation vastuunjako, rahoitusriskien hallintaperiaatteet sekä valvonta- ja raportointiperiaatteet. Hallituksen nimittämä rahoituskomitea (Treasury Committee) on vastuussa rahoituspolitiikan noudattamisesta sekä konsernirahoituksen organisoinnista ja valvonnasta. Rahoituskomitea hyväksyy rahoitusohjeiston (Treasury Instructions), joka sisältää yksityiskohtaisemman ohjeistuksen rahoituspolitiikan mukaiseen rahoituksen hallintaan.

Rahoitushallinnon tavoitteena on varmistaa, että yhtiöllä on tarpeeksi varoja harjoittaa liiketoimintaa ilman rajoitteita kaikkina aikoina, tuottaa tarpeellisia rahoituspalveluja liiketoimintayksiköille, minimoida rahoituskustannukset, hallita rahoitusriskejä (valuutta-, korko-, maksuvalmius- ja jälleenrahoitusriskit, luotto- ja vastapuoliriskit sekä operationaalinen riski) sekä tuottaa johdolle säännöllisesti informaatiota koskien konsernin ja sen liiketoimintayksiköiden rahoituksesta tilannetta ja riskejä.

Cargotecin konsernirahoitusyksikkö vastaa konsernitasolla varainhankinnasta ja likviditeetin ja rahoitusriskien hallinnasta, luo puitteet rahoituksen hoidon tehokkaalle organisoinnille ja valvoo liiketoimintayksiköiden rahoitusta. Konsernirahoitusyksikkö raportoi näistä aiheista kuukausittain. Liiketoimintayksiköt ovat vastuussa omien rahoitusriskiensä suojaamisesta rahoituspolitiikan ja konsernirahoituksen ohjeiden mukaisesti.

Valuuttariskit

Cargotecilla on liiketoimintaa yli 100 maassa ja kansainvälisen liiketoimintansa vuoksi konserni altistuu valuuttakurssivaihteluista aiheutuville riskeille. Huomattava osa liikevaihdosta ja tuotannon kuluista on euron lisäksi Yhdysvaltain dollareissa ja Ruotsin kruunuissa.

Valuuttariskien hallinnan tavoitteena on suojata konsernin liiketoiminta valuuttakurssien muutoksilta ja antaa liiketoimintayksiköille aikaa reagoida ja mukautua valuuttakurssitason vaihteluun. Valuuttapositiot, jotka muodostuvat sitovien myynti-, osto- ja rahoitussopimusten kassavirroista (transaktiopositio), suojataan kokonaisuudessaan. Muita erittäin todennäköisiä kassavirtoja voidaan suojata, mikäli konsernirahoitusyksikkö ja liiketoimintayksikkö toteavat suojaamistoimet tarpeelliseksi. Liiketoimintayksiköt raportoivat riskipositionsa konsernirahoitukselle ja suojaavat ne konsernin sisäisillä termiinisolimuksilla. Maissa, joissa valuuttariskeiltä suojautumista on valuuttasäännösin rajoitettu, valuuttariskeiltä voidaan suojautua myös valuuttamääräisillä lainoilla ja talletuksilla.

Valuuttasuojauksiin sovelletaan pääsääntöisesti rahavirran suojauslaskentaa. Cargotecin suojauslaskentamallissa spot-kurssin muutoksesta johtuva osuus suojaavan instrumentin käyvän arvon muutoksesta kirjataan omaan pääomaan sisältyvään arvonmuutosrahastoon, kunnes kertynyt voitto tai tappio tuloutetaan samanaikaisesti suojattavan erän kanssa. Korkomuutoksista aiheutuva käypä arvo on rajattu suojauslaskennan ulkopuolelle ja kirjataan suoraan tulokseen. Suojauslaskenta aloitetaan, kun alla oleva riski on tunnistettu ja Cargotec suojaa riskin. Suojauslaskenta lopetetaan, kun suojattava erä kirjataan tulokseen. Suojauslaskentaa ei sovelleta niissä tapauksissa, joissa konsernirahoitus arvioi laskentatavan vaikutuksen tilikauden tulokseen konsernin kannalta merkityksettömäksi.

Helmikuussa 2007 nostettuun ja vuosina 2017–2019 erääntyvään kiinteäkorkoiseen 205,0 (2015: 205,0) miljoonan Yhdysvaltain dollarin Private Placement -joukkovelkakirjalainaan sovelletaan rahavirran suojausta. Rahavirrat on muunnettu pitkäaikaisilla koron- ja valuutanvaihtosopimuksilla euromääräisiksi. Näiden suojaustoimenpiteiden jälkeen Cargotecilla on tosiasiallisesti pitkäaikainen 154,2 (2015: 154,2) miljoonan euron kiinteäkorkoinen velka.

Cargotec altistuu valuuttariskeille sekä tase-eristä että taseen ulkopuolisista eristä. Tasepositio alla kuvaa riskiä, joka muodostuu rahoitusinstrumenteista, ja nettopositio kuvaa konsernirahoituksen määrittelemää ja seuraamaa kokonaispositiota.

31.12.2016 MEUR	EUR	USD	SEK	PLN	NOK	CNY	Muut
Tase-erät	-5,9	86,0	-39,5	12,1	-16,6	-0,3	-35,7
Valuuttasuojaukset	97,3	-339,1	83,9	14,0	94,6	61,3	-12,1
Taseriski	91,4	-253,1	44,4	26,1	78,0	61,0	-47,8
Tilaukanta ja ostot	-88,3	264,6	-48,1	-33,2	-76,8	-54,7	36,6
Nettoriski	3,1	11,5	-3,7	-7,1	1,2	6,3	-11,2

31.12.2015 MEUR	EUR	USD	SEK	PLN	NOK	CNY	Muut
Tase-erät	5,6	44,0	-22,2	7,8	-23,5	1,7	-13,4
Valuuttasuojaukset	111,7	-454,1	95,6	14,0	135,8	111,2	-14,1
Taseriski	117,3	-410,2	73,4	21,8	112,4	112,9	-27,5
Tilaukanta ja ostot	-105,3	417,7	-73,7	-33,9	-110,3	-111,5	17,0
Nettoriski	12,0	7,6	-0,3	-12,1	2,0	1,4	-10,4

Valuuttapositiot yllä sisältävät merkittävimmät liiketoimintayksiköiden valuuttavirrat. Taulukossa luvut on esitetty bruttona sisältäen sekä valuuttamäärät vieraassa valuutassa että vasta-arvon kotivaluutassa.

Cargotecin tytäryhtiöt seuraavat jatkuvasti valuuttariskipositiotaan ja raportoivat ne kuukausittain konsernirahoitukselle, joka on vastuussa kokonaisriskiposition seurannasta sekä tunnistettujen riskipositioiden suojaamisesta. Lisäksi konsernirahoitus seuraa eri valuutoista aiheutuvaa translaatoriskiä, ja siltä osin kun riski katsotaan merkittäväksi, riskipositio suojataan ja suojaukseen sovelletaan nettoinvestoinnin suojauslaskentaa.

Cargotecilla on toimintaa Venäjällä. Pääosa liiketoiminnasta tapahtuu euroissa, mikä eliminoi valuuttariskin paikallisesti. Varaosia myydään Venäjän ruplissa Suomesta ja Ruotsista, mutta määrät eivät ole olennaisia konsernille. Cargotecilla ei ollut tilikauden eikä vertailukauden aikana ruplamääräisiä lainoja eikä termiinejä.

Valuuttakurssien muutokset vaikuttavat konsernin tulokseen ja omaan pääomaan. Tulokseen vaikuttavat tilinpäätöshetkellä konserniyhtiöiden taseissa olevat

vieraan valuutan määräiset rahoitusvarat ja -velat sisältäen johdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa. Omaan pääomaan vaikuttavat johdannaiset, joihin sovelletaan suojauslaskentaa. Näiden valuuttakurssimuutoksista johtuvat käyvän arvon muutokset kirjataan arvonmuutosrahastoon muuhun laajaan tuloslaskelmaan. Arvonmuutosrahastoon kirjatun valuuttakurssivaikutuksen odotetaan kumoutuvan päivävästaisella muutoksella suojattavassa erässä tuloslaskelmaan kirjattaessa. Suurin osa suojausinstrumenteista erääntyy ja suojauskohteina olevista rahavirroista toteutuu seuraavan kahden vuoden kuluessa.

Jos Yhdysvaltain dollari olisi ollut tilinpäätöshetkellä euroon nähden 10 prosenttia vahvempi/heikompi, olisi vaikutus konsernin voittoon ennen veroja ollut 0,2 miljoonaa euroa negatiivinen/positiivinen (31.12.2015: 2,1 negatiivinen/positiivinen) sekä konsernin laajaan tulokseen 8,4 miljoonaa euroa negatiivinen/positiivinen (31.12.2015: 10,5 negatiivinen/positiivinen).

Jos Ruotsin kruunu olisi ollut tilinpäätöshetkellä euroon nähden 10 prosenttia vahvempi/heikompi, olisi vaikutus konsernin voittoon ennen veroja ollut 0,7 miljoonaa euroa

positiivinen/negatiivinen (31.12.2015: 0,4 negatiivinen/positiivinen) sekä konsernin laajaan tulokseen 2,5 miljoonaa euroa positiivinen/negatiivinen (31.12.2015: 1,9 positiivinen/negatiivinen).

Jos Ruotsin kruunu olisi ollut tilinpäätöshetkellä Yhdysvaltain dollariin nähden 10 prosenttia vahvempi/heikompi, olisi vaikutus konsernin voittoon ennen veroja ollut 0,3 miljoonaa euroa positiivinen/negatiivinen (31.12.2015: 1,0 negatiivinen/positiivinen) sekä konsernin laajaan tulokseen 1,8 miljoonaa euroa positiivinen/negatiivinen (31.12.2015: 3,1 positiivinen/negatiivinen).

Konsernin nettoinvestoinneista euroalueen ulkopuolisiin tytäryhtiöihin aiheutuu laskennallisia muuntoeroja konsernin omaan pääomaan (translaatoriski). Tytäryhtiö-osakkeiden lisäksi konsernissa on nettoinvestoinniksi luokiteltavia konsernin sisäisiä lainasopimuksia, joihin liittyvät valuuttakurssierot käsitellään muuntoeroina. Translaatioposition hallinnan tarkoituksena on suojata taserakenne siten, että valuuttakurssien muutoksen vaikutus velkaan ja omaan pääomaan on tasapainossa. Cargotec on joulukuussa 2015 aloittanut Ruotsin kruunumääräisen translaatoriskin osittaisen suojaamisen johdannaisilla. Suojauskiin sovelletaan suojauslaskentaa pyrkimyksenä vähentää Ruotsin kruunumääräisen translaatoriskin vaikutusta Cargotecin nettovelkaantumisasteeseen. Tilinpäätöshetkellä Ruotsin kruunumääräinen translaatoriski ennen suojauksia oli 1 351,7 (31.12.2015: 1 442,0) miljoonaa euroa ja suojausten jälkeen 786,3 (31.12.2015: 853,2) miljoonaa euroa. Muista valuutoista aiheutuvan translaatoriskin vaikutus konsernin nettovelkaantumisasteeseen ei ole merkittävä eikä translaatoriskin suojausta näiden valuuttojen osalta ole katsottu tarpeelliseksi.

Korkoriski

Markkinakorkojen muutokset vaikuttavat konsernin nettokorkoihin sekä korollisten velkojen, saamisten ja johdannaissopimusten käypiin arvoihin. Cargotecin korkoriskin hallinnan tavoitteena on vähentää korkojen muutoksen vaikutusta tuloslaskelmaan, taseeseen ja rahavirtaan. Korkoriskiä hallitaan pitämällä rahoituserien keskimääräinen korkosidonnaisuus (korkoduraatio) rahoituskomitean määrittämien minimi- ja maksimitasojen rajoissa muuttamalla laina- ja sijoitussalkun kiinteä- ja vaihtuvakorkoisten lainojen suhdetta sekä käyttämällä tarvittaessa johdannaisinstrumentteja.

Tilinpäätöshetkellä konsernin taseessa korolliset velat olivat yhteensä 821,9 (31.12.2015: 836,8) miljoonaa euroa, josta 343,9 (31.12.2015: 337,5) miljoonaa euroa oli kiinteäkorkoisia joukkovelkakirjalainoja, 0,0 (31.12.2015: 4,9) miljoonaa euroa muita pitkäaikaisia kiinteäkorkoisia lainoja, 3,2 (31.12.2015: 4,4) miljoonaa euroa rahoitusleasingsopimuksia ja loput 474,8 (31.12.2015: 490,0) miljoonaa euroa vaihtuvakorkoisia pankkilainoja, lyhytaikaisia lainoja, käytettyjä tililimiittejä ja muita korollisia velkoja. Tilinpäätöshetkellä korollisten velkojen, sisältäen lainoja suojaavat johdannaissopimukset, keskimääräinen korkosidonnaisuusaika oli 12 (31.12.2015: 16) kuukautta.

Konsernin 278,2 (31.12.2015: 180,4) miljoonan euron sijoitussalkku koostui pääosin lyhytaikaisista talletuksista ja pankkitileillä olevista rahavaroista. Korollisia lainasaatavia oli yhteensä 3,9 (31.12.2015: 3,4) miljoonaa euroa ja asiakasrahoitukseen liittyviä rahoitusleasingsaatavia 1,1 (31.12.2015: 1,2) miljoonaa euroa. Sijoitussalkun keskimääräinen korkosidonnaisuusaika oli alle kuukauden (31.12.2015: alle kuukauden).

Herkkyysanalyysin perusteella korkotason yhden prosenttiyksikön nousu/lasku olisi lisännyt/vähentänyt nettokorkokuluja 1,9 (31.12.2015: 1,9) miljoonaa euroa. Tuloksen herkkyyteen vaikuttavat vaihtuvakorkoiset lainat, lyhytaikaiset lainat, lainasaatavat ja talletukset sekä pankkitilit ja tililimiittien käyttö. Vaikutus on laskettu vuositasolle olettaen, että konsernin taserakenne ei muutu.

Konserni kirjaa valuuttatermiinien korkovaikutuksen rahoituseriin, joten mahdolliset muutokset lyhyissä markkinakoroissa voivat vaikuttaa konsernin rahoituskustannuksiin myös valuuttasuojauksien kautta. Herkkyyssanalyysissä ei ole huomioitu valuuttatermiinien vaikutusta, sillä korkotason yhden prosenttiyksikön nousu/laskun vaikutus olisi vähäinen, mikäli muutos tapahtuisi kaikissa valuuttapareissa samansuuntaisesti ja konsernin nykyinen valuuttapositio säilyisi ennallaan.

Lisäksi konsernilla oli vuoden lopussa nimellisarvoltaan 194,5 (31.12.2015: 188,3) miljoonalla eurolla koron- ja valuuttavaihtosopimuksia, joissa molemmissa valuutoissa rahavirrat ovat kiinteällä korolla. Siksi samansuuruinen koronmuutos EUR- ja USD-koroissa ei vaikuta voittoon ennen veroja eikä laajaan tulokseen.

Korkojen sidonnaisuusjaksot

31.12.2016 MEUR	0–6 kk	6–12 kk	12–24 kk	24–36 kk	Myöhemmin	Yhteensä
Lainasaamiset ja muut korolliset saamiset*	276,5	1,7	-	-	-	278,2
Pitkäaikaiset lainat rahoituslaitoksilta	-424,7	-	-	-	-	-424,7
Joukkovelkakirjalainat	-113,8	-	-	-80,6	-149,5	-343,9
Rahoitusleasingvelat	-0,6	-0,6	-1,1	-0,5	-0,5	-3,2
Lyhytaikaiset lainat ja muut korolliset velat**	-34,3	-15,8	-	-	-	-50,1
Netto	-296,9	-14,7	-1,1	-81,1	-149,9	-543,7

31.12.2015 MEUR	0–6 kk	6–12 kk	12–24 kk	24–36 kk	Myöhemmin	Yhteensä
Lainasaamiset ja muut korolliset saamiset*	180,4	-	-	-	-	180,4
Pitkäaikaiset lainat rahoituslaitoksilta	-423,8	-	-4,9	-	-	-428,8
Joukkovelkakirjalainat	-	-	-110,2	-	-227,3	-337,5
Rahoitusleasingvelat	-1,2	-1,3	-0,4	-0,7	-0,8	-4,4
Yritystodistukset	-30,9	-	-	-	-	-30,9
Lyhytaikaiset lainat ja muut korolliset velat**	-34,0	-1,2	-	-	-	-35,3
Netto	-309,6	-2,5	-115,5	-0,7	-228,1	-656,4

* Sisältää rahavarat

** Sisältää pankkitililimiitit

Joukkovelkakirjalainojen korkosidonnaisuusjaksot tilinpäätöshetkellä vaihtelivat välillä 0–4 vuotta.

Muut markkinariskit

Varsinaisten rahoitusriskien lisäksi Cargotec altistuu lähinnä raaka-aineiden ja komponenttien hankinnasta johtuville hinta- ja saatavuusriskeille. Liiketoimintayksiköt ovat vastuussa näiden riskien tunnistamisesta ja suojausasteen määrittämisestä. Riskejä pyritään hallitsemaan huolellisella toimittajien valinnalla ja pitkäaikaisella yhteistyöllä keskeisten toimittajien kanssa.

Maksuvalmius- ja lainojen jälleerahoitusriski

Likviditeettihallinnan tavoitteena on ylläpitää jatkuvaa optimaalista maksuvalmiutta konsernin liiketoiminnan rahoittamiseksi korko- ja muut rahoituskustannukset minimoiden ja välttää maksuvaikeustilannetta (likviditeettiriski).

Maksuvalmiusriskiä hallitaan pitämällä pitkäaikainen likviditeettivaranto yli lyhytaikaisen likviditeettitarpeen. Konsernin likviditeettivaranto, sisältäen kassavarat, rahamarkkinasijoitukset sekä pitkäaikaiset nostamattomat valmiusluottolimiitit, oli tilinpäätöshetkellä yhteensä 573,2 (31.12.2015: 475,8) miljoonaa euroa. Konsernin lyhytaikaiseen likviditeettitarpeeseen luetaan lyhyt- ja pitkäaikaisen korollisten lainojen lyhennykset seuraavan 12 kuukauden aikana sekä rahoituskomitean erikseen määrittelemä niin sanottu strateginen likviditeettitarve, jossa huomioidaan myös operatiivisen liiketoiminnan rahoitustarve seuraavan 12 kuukauden aikana. Tilinpäätöshetkellä lyhyt- ja pitkäaikaisen lainojen lyhennystarve seuraavan 12 kuukauden aikana oli 165,1 (31.12.2015: 68,7) miljoonaa euroa.

Tilinpäätöshetkellä Cargotecilla oli käytössään 300,0 (31.12.2015: 300,0) miljoonan euron pitkäaikainen nostamaton valmiusluottolimiitti, joka erääntyy vuonna 2019. Limiittien puitteissa Cargotecilla on sitovasti oikeus nostaa lyhytaikaisia lainoja kolmen päivän varoitusajalla lainasopimuksissa määritellyin ehdoin. Cargotecilla on lisäksi käytettävissään lyhytaikaisia tililimiittejä yhteensä 129,4 (31.12.2015: 136,8) miljoonaa euroa, sekä kotimainen 150,0 (31.12.2015: 150,0) miljoonan euron yritystodistusohjelma, josta tilinpäätöshetkellä oli käytössä 0,0 (31.12.2015: 30,9) miljoonaa euroa.

MEUR	31.12.2016	31.12.2015
Käteinen raha ja pankkitilit	273,2	175,8
Sitova pitkäaikainen nostamaton luottolimiitti	300,0	300,0
Korollisten velkojen takaisinmaksut seuraavien 12 kk:n aikana	-165,1	-68,7
Likviditeettiasema	408,1	407,1

Lainojen jälleerahoitusriskiä eli riskiä siitä, että liian suuri osa konsernin lainoista tai luottolimiiteistä erääntyy ajanjaksona, jolloin lainojen jälleerahoitus on taloudellisesti tai sopimuksellisesti epäedullista, minimoidaan tasapainottamalla lainojen tai luottolimiittien erääntymisaiakatauluja sekä pitämällä lainojen sopimusehdot riittävän joustavina. Cargotecin lainasopimukset sisältävät yhtiön pääomarakennetta rajoittavan ehdon. Tämän mukaan konsernin nettovelkojen suhde omaan pääomaan (nettovelkaantumisaste) tulee olla alle 125 prosenttia.

Tilinpäätöshetkellä nettovelkaantumisaste oli 36,0 (31.12.2015: 46,4) prosenttia. Johdon näkemyksen mukaan konsernin likvideettitilanne on hyvä eikä konsernilla ole merkittäviä rahoituksen saatavuuteen tai jälleenrahoitukseen liittyviä riskikeskittymiä.

Seuraavissa taulukoissa on esitetty rahoitusvelkojen ja johdannaisinstrumenttien sopimusperusteinen maturiteettianalyysi. Luvut kuvaavat diskonttaamattomia kassavirroja. Konsernirahoitus raportoi kassavirroista sekä likvideetin riittävydestä säännöllisesti Cargotecin hallitukselle.

Rahoitusvelkojen maturiteettijakauma

31.12.2016 MEUR	2017	2018	2019	2020	2021	Myöhemmin	Yhteensä
Johdannaiset							
Valuuttatermiinit, kassastamaksut	-3 568,5	-	-	-	-	-	-3 568,5
Valuuttatermiinit, kassaanmaksut	3 556,6	-	-	-	-	-	3 556,6
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset, kassastamaksut	-97,5	-3,0	-67,0	-	-	-	-167,6
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset, kassaanmaksut	121,6	4,6	82,9	-	-	-	209,1
Johdannaiset, netto	12,1	1,5	15,9	-	-	-	29,6
Ostovelat ja muut korottomat velat							
Rahoituslaitoslainojen lyhennykset	-37,2	-232,0	-92,0	-42,1	-42,1	-16,5	-461,8
Rahoituslaitoslainoihin liittyvät rahoituskulut	-5,6	-3,9	-1,6	-1,0	-0,5	-0,1	-12,6
Yritystodistusten lyhennykset	-	-	-	-	-	-	-
Yritystodistusten korkokulut	-	-	-	-	-	-	-
Joukkovelkakirjalainojen lyhennykset	-113,8	-	-80,6	-149,4	-	-	-343,9
Joukkovelkakirjalainoihin liittyvät rahoituskulut	-12,8	-9,7	-7,4	-5,1	-	-	-34,9
Muiden korollisten velkojen lyhennykset	-14,1	-1,1	-0,5	-0,2	-0,1	-0,1	-16,2
Muihin korollisiin velkoihin liittyvät rahoituskulut	-0,3	-0,1	-0,1	-	-	-	-0,4
Yhteensä	-602,1	-263,3	-175,5	-209,6	-50,7	-19,0	-1 320,1

31.12.2015 MEUR	2016	2017	2018	2019	2020	Myöhemmin	Yhteensä
Johdannaiset							
Valuuttatermiinit, kassastamaksut	-3 864,6	-	-	-	-	-	-3 864,6
Valuuttatermiinit, kassaanmaksut	3 886,3	-	-	-	-	-	3 886,3
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset, kassastamaksut	-7,2	-97,5	-3,0	-67,0	-	-	-174,8
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset, kassaanmaksut	10,6	115,5	4,4	80,3	-	-	210,8
Johdannaiset, netto	25,1	18,0	1,4	13,3	-	-	57,8
Ostovelat ja muut korottomat velat							
Rahoituslaitoslainojen lyhennykset	-378,4	-16,6	-6,1	-7,6	-9,0	-2,9	-420,6
Rahoituslaitoslainoihin liittyvät rahoituskulut	-35,3	-4,2	-231,6	-92,1	-42,2	-58,7	-464,0
Rahoituslaitoslainoihin liittyvät rahoituskulut	-5,4	-5,3	-4,1	-1,8	-1,1	-0,7	-18,4
Yritystodistusten lyhennykset	-30,9	-	-	-	-	-	-30,9
Yritystodistusten korkokulut	-0,1	-	-	-	-	-	-0,1
Joukkovelkakirjalainojen lyhennykset	-	-110,2	-	-78,0	-149,3	-	-337,5
Joukkovelkakirjalainoihin liittyvät rahoituskulut	-15,6	-12,6	-9,5	-7,3	-5,1	-	-50,1
Muiden korollisten velkojen lyhennykset	-2,5	-0,4	-0,7	-0,3	-0,2	-0,3	-4,4
Muihin korollisiin velkoihin liittyvät rahoituskulut	-0,1	-0,1	-0,1	-	-	-	-0,4
Yhteensä	-443,3	-131,4	-250,7	-173,8	-206,8	-62,6	-1 268,6

Joukkovelkakirjalainat erääntyvät vuosina 2017–2020 ja rahoituslaitoslainat vuosina 2017–2022.

Luotto- ja vastapuoliriski

Operatiiviseen toimintaan liittyvistä luottoriskeistä ja niiden hallinnasta vastaavat liiketoimintayksiköt. Konsernilla ei ole merkittäviä luottoriskikeskittymiä, koska sillä on monipuolinen ja laaja asiakaskunta, joka on jakautunut eri puolille maailmaa. Luottoriskejä vastaan suojaudutaan käyttämällä myyntisopimuksissa maksuehtoja, jotka perustuvat ennakkomaksuihin, pankkitakauksiin ja muihin takauksiin. Luottotappio- ja väärinkäytösriskejä seurataan käyttämällä hyväksi asiakasyrityksistä saatavia luottokelpoisuustietoja. Suuriin kauppoihin liittyvät luottoriskit pyritään jakamaan pankkien, vakuutusyhtiöiden ja vientitakuulaitosten kanssa. Myyntisaamisista, saamisten ikäjakaumasta sekä luottotappiovarauksista on esitetty lisätietoja liitetiedossa 22, Myyntisaamiset ja muut korottomat saamiset.

Konsernilla ei ole merkittäviä määriä konsernin ulkopuolisia lainasaatavia. Kassavarojen sijoittamisessa ja rahoitusinstrumenttien kaupankäynnissä hyväksytään ainoastaan rahoituskomitean vahvistamat vastapuolet. Johdannaissopimuksia tehdään ISDA-sopimuksen puitteissa useiden vastapuolien kanssa. Lisätietoja liittyen johdannaisten vastapuoliriskiihin on esitetty liitetiedossa 21, Rahoitusvarat ja -velat arvostusryhmittäin. Rahoituskomitea valitsee vastapuolet ja niille asetettavat enimmäissijoitusmäärät yhtiöiden vakavaraisuuden ja luottokelpoisuuden perusteella. Konsernirahoitus seuraa vastapuoliriskejä aktiivisesti ja voi tarvittaessa poistaa vastapuolen hyväksyttävien listalta välittömästi. Vain suuret rahoituslaitokset, joilla on korkea luottoluokitus, hyväksytään vastapuoliksi. Sijoitettuihin kassavaroihin liittyvä maksimiluottotappioriski vastaa sijoitusten kirjanpitoarvoa. Johdon näkemyksen mukaan sijoitettuihin kassavaroihin ei liity merkittävää luottoriskiä.

Rahoitushallinnon toiminnallinen riski

Rahoitushallinnon toiminnallisen riskienhallinnan tavoitteena on eliminoida tilanteet, joissa puutteellisista rahoituksen valvontajärjestelmistä tai toimintatavoista aiheutuu konsernille tappioita tai jotka lisäävät rahoitusriskien kokonaismäärää. Cargotecissa riskiä minimoidaan pitämällä konsernirahoitusyksikön ammattitaito korkealla tasolla, kuvaamalla ja dokumentoimalla rutiinit sekä työtehtävien organisoimalla.

Transaktioihin liittyviä riskejä minimoidaan limiittiseurannalla, markkina-arvostuksilla, päivittäisellä kauppohen vahvistusten seurannalla sekä säännöllisellä kokonaisarviointilla.

Pääoman hallinta

Konsernin pääoman hallinnan tavoitteena on varmistaa konsernin toimintaedellytykset kaikissa olosuhteissa ja säilyttää pääomakustannusten kannalta optimaalinen pääomarakenne. Osakkeenomistajat päättävät pääomarakenteen tavoitteista, ja hallitus seuraa pääomarakennetta säännöllisesti.

Kokonaispääomaan lasketaan taseen oma pääoma ja korollinen nettovelka. Pääomarakenteen tunnuslukuna seurataan nettovelkaantumisasastetta eli korollisen nettovelan suhdetta omaan pääomaan. Korollinen nettovelka lasketaan vähentämällä korollisten velkojen summasta korolliset saatavat, mukaan lukien rahavarat ja pankkisäämiset. Konsernin pitkän aikavälin tavoitteena on pitää nettovelkaantumisaste alle 50 prosentissa. Tunnusluvun arvot on esitetty alla olevassa taulukossa.

MEUR	31.12.2016	31.12.2015
Lainat ja muut korolliset velat*	821,9	836,8
Lainasaamiset ja muut korolliset saamiset	-5,0	-4,6
Rahavarat	-273,2	-175,8
Korollinen nettovelka taseessa	543,7	656,4
Joukkovelkakirjalainan valuuttasuojaus*	-40,2	-34,0
Korollinen nettovelka	503,5	622,4
Oma pääoma	1 397,2	1 341,8
Nettovelkaantumisaste	36,0 %	46,4 %

* Kiinteäkorkoisin 205,0 miljoonan Yhdysvaltain dollarin Private Placement-joukkovelkakirjalainoihin sovelletaan rahavirran suojausta. Rahavirrat on muunnettu pitkäaikaisilla koron- ja valuuttavaihtosopimuksilla euromääräisiksi. Näiden suojaustoimenpiteiden jälkeen Cargotecilla on tosiasiallisesti pitkäaikaiset euromääräiset kiinteäkorkoiset lainat.

Segmenttien varat ja velat

Segmentin varat ja velat ovat eriä, joita segmentti käyttää liiketoiminnassaan tai jotka ovat perustellusti kohdistettavissa segmentille. Konsernin sisäiset saamiset ja velat eivät sisälly segmentin varoihin ja velkoihin. Kohdistamattomat varat sisältävät lainasaamiset ja muut korolliset saamiset, rahavarat, tuloverosaamiset, laskennalliset

verosaamiset, korkosaamiset ja rahoituksen tulevien kassavirtojen suojaukseen käytetyt johdannaisvarat. Kohdistamattomat velat sisältävät lainat ja muut korolliset velat, tuloverovelat, laskennalliset verovelat, korkovelat ja rahoituksen tulevien kassavirtojen suojaukseen käytetyt johdannaisvelat.

31.12.2016 MEUR	Kalmar	Hiab	MacGregor	Segmentit yhteensä	Konserni- hallinto, tukitoiminnot ja eliminoinnit	Konserni yhteensä
Korottomat varat	1 398,6	589,6	1 000,3	2 988,5	97,2	3 085,6
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	50,8	13,6	1,7	66,0	57,3	123,4
Kohdistamattomat varat, korolliset	-	-	-	-	278,2	278,2
Kohdistamattomat varat, korottomat	-	-	-	-	249,1	249,1
Varat yhteensä	1 449,4	603,1	1 002,0	3 054,5	681,8	3 736,3
Korottomat velat	676,7	209,9	438,1	1 324,7	66,4	1 391,2
Kohdistamattomat velat, korolliset *	-	-	-	-	781,7	781,7
Kohdistamattomat velat, korottomat	-	-	-	-	166,2	166,2
Velat yhteensä	676,7	209,9	438,1	1 324,7	1 014,4	2 339,1
Operatiivinen sitoutunut pääoma	772,7	393,2	563,9	1 729,8	88,1	1 817,9
Investoinnit	60,1	7,7	4,7	72,5	7,9	80,5

31.12.2015 MEUR	Kalmar	Hiab	MacGregor	Segmentit yhteensä	Konserni- hallinto, tukitoiminnot ja eliminoinnit	Konserni yhteensä
Korottomat varat	1 298,4	593,8	1 033,5	2 925,8	124,7	3 050,5
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	43,7	11,1	2,1	56,9	59,8	116,7
Kohdistamattomat varat, korolliset	-	-	-	-	180,4	180,4
Kohdistamattomat varat, korottomat	-	-	-	-	223,1	223,1
Varat yhteensä	1 342,2	604,9	1 035,7	2 982,7	588,0	3 570,7
Korottomat velat	568,7	185,4	482,3	1 236,4	72,6	1 309,0
Kohdistamattomat velat, korolliset *	-	-	-	-	802,7	802,7
Kohdistamattomat velat, korottomat	-	-	-	-	117,2	117,2
Velat yhteensä	568,7	185,4	482,3	1 236,4	992,6	2 229,0
Operatiivinen sitoutunut pääoma	773,4	419,5	553,4	1 746,4	111,9	1 858,2
Investoinnit	56,8	7,7	7,7	72,2	6,6	78,8

* Kohdistamattomat korolliset velat sisältävät 205 (31.12.2015: 205) miljoonan Yhdysvaltain dollarin Private Placement -joukkovelkakirjalainan valuuttakurssiriskisuojaus, joka oli 31.12.2016 -40,2 (31.12.2015: -34,0) miljoonaa euroa.

Tilaukset

MEUR	Saadut tilaukset		Tilaukanta	
	1.1.–31.12.2016	1.1.–31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Kalmar	1 721,0	1 763,6	900,0	877,2
Hiab	1 016,1	966,8	285,9	304,7
MacGregor	546,5	828,1	597,9	883,0
Eliminoinnit	-0,9	-1,2	-0,7	-0,5
Yhteensä	3 282,7	3 557,2	1 783,1	2 064,5

Henkilöstö

	Keskimäärin		Vuoden lopussa	
	1.1.–31.12.2016	1.1.–31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Kalmar	5 588	5 286	5 702	5 328
Hiab	2 995	2 638	2 997	2 757
MacGregor	2 390	2 652	2 256	2 543
Konsernihallinto ja tukitoiminnot	221	195	230	209
Yhteensä	11 193	10 772	11 184	10 837

4.2. Maantieteellisiä alueita koskevat tiedot

Liikevaihto on esitetty asiakkaan sijaintimaan mukaan ja varat sekä investoinnit niiden sijaintimaan mukaan. Maantieteelliset alueet perustuvat päämarkkina-alueisiin.

Liikevaihto

1.1.–31.12.2016 MEUR				Segmentit yhteensä	Konserni- hallinto, tukitoiminnot ja eliminoinnit	Konserni yhteensä
	Kalmar	Hiab	MacGregor			
Suomi	27,8	28,4	6,1	62,3	0,0	62,3
Muu EMEA (Eurooppa, Lähi-itä ja Afrikka)	691,0	472,6	256,9	1 420,4	-0,4	1 420,0
Kiina	108,3	9,0	219,5	336,8	0,0	336,8
Etelä-Korea	21,7	26,5	111,1	159,3	0,0	159,3
Muu Aasia ja Tyynenmeren alue	245,4	79,0	131,9	456,3	-0,1	456,2
Yhdysvallat	403,8	366,8	33,6	804,2	0,0	804,2
Muu Amerikka	201,9	53,6	19,4	274,8	0,0	274,8
Yhteensä	1 700,0	1 035,9	778,5	3 514,3	-0,6	3 513,7

1.1.–31.12.2015 MEUR				Segmentit yhteensä	Konserni- hallinto, tukitoiminnot ja eliminoinnit	Konserni yhteensä
	Kalmar	Hiab	MacGregor			
Suomi	24,6	26,9	4,7	56,2	0,0	56,2
Muu EMEA (Eurooppa, Lähi-itä ja Afrikka)	672,8	422,0	321,3	1 416,1	-0,7	1 415,5
Kiina	103,2	16,1	386,0	505,3	0,0	505,3
Etelä-Korea	20,0	15,7	187,9	223,6	0,0	223,6
Muu Aasia ja Tyynenmeren alue	238,1	62,4	170,1	470,6	0,0	470,6
Yhdysvallat	435,5	329,2	44,8	809,5	0,0	809,4
Muu Amerikka	169,2	55,7	23,8	248,7	0,0	248,7
Yhteensä	1 663,4	928,1	1 138,6	3 730,0	-0,8	3 729,3

Pitkäaikaiset varat ja liikearvo*

MEUR	31.12.2016	31.12.2015
Suomi	101,0	109,4
Muu EMEA (Eurooppa, Lähi-itä ja Afrikka)	454,2	420,4
Aasia ja Tyynenmeren alue	57,0	52,0
Amerikat	110,1	113,3
Liikearvo	1 024,5	976,4
Yhteensä	1 746,8	1 671,5

* Lukuun ottamatta rahoitusinstrumentteja ja laskennallisia verosaamisia. Liikearvoa ei ole kohdistettu maantieteellisille alueille.

Investoinnit

MEUR	1.1.–31.12.2016	1.1.–31.12.2015
Suomi	9,1	9,9
Muu EMEA (Eurooppa, Lähi-itä ja Afrikka)	57,8	57,0
Aasia ja Tyynenmeren alue	6,6	4,8
Amerikat	7,0	7,0
Yhteensä	80,5	78,8

Henkilöstö

	31.12.2016	31.12.2015
Suomi	949	905
Muu EMEA (Eurooppa, Lähi-itä ja Afrikka)	5 980	5 645
Aasia ja Tyynenmeren alue	2 643	2 716
Amerikat	1 612	1 571
Yhteensä	11 184	10 837

5. Yrityshankinnat ja -myynnit

Yrityshankinnat ja -myynnit 2016

INTERSCHALT maritime systems AG

Kalmar ja MacGregor hankkivat 2.3.2016 yksityisomisteisen INTERSCHALT maritime systems AG:n ("INTERSCHALT") ostamalla yhtiön koko osakekannan hintaan 62,1 miljoonaa euroa. Kauppa sisältää saksalaisen emoyhtiön sekä tytäryhtiöt Kiinassa, Saksassa, Singaporessa ja Yhdysvalloissa. INTERSCHALT toimittaa päätuotteinaan ohjelmistoratkaisuja ylläpitopalveluineen, joilla muun muassa tehostetaan ja optimoidaan kontti-alusten lastinkäsittelyä ja ohjattavuutta. Lisäksi INTERSCHALTilla on laivojen navigaatiolaitteisiin liittyvää huoltoliiketoimintaa, ja yhtiö toimittaa ja huoltaa laivoihin asennettavia kulku- ja ohjaustietoja rekisteröiviä laitteita. Yrityshankinnassa ohjelmistotuotteet ylläpitopalveluineen siirtyvät Kalmarille ja laitteet sekä huoltopalvelut MacGregorille. Yritysosto tukee Cargotecin kasvustrategiaa laajentamalla Kalmarin ennestään vahvaa konttikäsittelyyn liittyvää ohjelmisto- ja automaatioliiketoimintaa satamista merille ja satamien välille, sekä kasvattamalla MacGregorin huoltoliiketoimintaa. Hankinnan myötä Kalmarin ja MacGregorin palvelukseen siirtyi 231 henkilöä, joista suurin osa työskentelee Saksassa.

Liiketoiminnan yhdistely on tehty alustavana 31.12.2016 ja omaisuuserien ja velkojen käypien arvojen määrittäminen on raportointipäivänä kesken. Alustaviin arvoihin voi tulla muutoksia, kunnes arvonmäärittäminen saadaan valmiiksi. Alustavassa käypien arvojen määrittämisessä on tunnistettu asiakassuhteisiin, teknologiaan ja tilauskantaan perustuvia aineettomia hyödykkeitä. Alustavan arvion mukaan hankinnasta syntyy liikearvoa, joka ei ole verotuksessa vähennyskelpoista. Muodostuva liikearvo perustuu pääosin henkilöstöön ja odotettuihin synergia-etuihin.

Hankittu nettovarallisuus ja liikearvo, MEUR	
Aineettomat hyödykkeet	28,7
Aineelliset hyödykkeet	6,2
Vaihto-omaisuus	2,6
Myyntisaamiset ja muut korottomat saamiset	4,1
Korolliset saatavat	1,2
Rahavarat	3,7
Laskennalliset verosaatavat	3,3
Ostovelat ja muut korottomat velat	-11,2
Korolliset velat	-5,9
Laskennalliset verovelat	-10,8
Nettovarat	21,8
<hr/>	
Kauppahinta, rahana maksettava	62,1
Vastike yhteensä	62,1
<hr/>	
Liikearvo	40,2
<hr/>	
Kauppahinta, rahana maksettu	62,1
Hankitut rahavarat ja käytössä olevat pankkitililimiitit	2,2
Rahavirtavaikutus	64,3

Hankinnassa syntyvä liikearvo kohdistuu pääosin Kalmar-segmentille sekä osin MacGregor-segmentille.

Kauppahinta suoritettiin kokonaisuudessaan rahana. Hankintahinta ei sisällä ehdollista lisäkauppahintaa.

INTERSCHALTin vaikutus Cargotecin liikevaihtoon hankintahetkestä lähtien oli 24,1 miljoonaa euroa ja tilikauden voittoon -7,0 miljoonaa euroa. Hankintaan liittyviä kuluja on sisällytetty Kalmar- ja MacGregor-segmenttien liikevoittoon ja konsernin tuloslaskelmaan liiketoiminnan muihin kuluihin 0,3 miljoonaa euroa vuonna 2015 ja 1,3 miljoonaa euroa vuonna 2016. Lisäksi vuoden 2016 kumulatiiviseen liikevoittoon sisältyy 1,9 miljoonaa euroa hankinnassa syntyneen käyttöomaisuuden poistoja sekä 3,6 miljoonaa euroa uudelleenjärjestelykuluja.

Jos kauppa olisi toteutettu 1.1.2016, niin konsolidointijakso mukaanluettuna INTERSCHALTin vaikutus Cargotecin vuoden 2016 liikevaihtoon olisi ollut noin 28,9 miljoonaa euroa ja vaikutus tilikauden voittoon olisi ollut noin -7,7 miljoonaa euroa. Pro forma -tappio sisältää hankinnan yhteydessä kirjattujen arvonmuutosten poistoja yhteensä noin 2,3 miljoonaa euroa.

Muut hankinnat

MacGregor hankki 22.9.2016 määräysvallan yksityisomisteisesta Flintstone Technology Ltd:stä ostamalla 51 % tämän osakekannasta. Flintstone Technology Ltd on isobritannialainen kymmenen työntekijän teknologiayritys, joka kehittää offshore-teollisuudelle laitteita kiinnittämisiin ja nesteiden käsittelyyn. Hankintahetkellä maksetun 2,0 miljoonan punnan lisäksi MacGregor on sitoutunut maksamaan enintään 1,6 miljoonaa puntaa ehdollista

kauppahintaa perustuen yhtiön saamien tilausten määrään vuoden 2018 loppuun mennessä. Hankinnalla ei ole merkittävää vaikutusta Cargotecin kassavirtaan tai taseeseen.

Yrityshankinnat ja -myynnit 2015

Cargotecilla ei ole ollut yrityshankintoja tai -myyntejä vuoden 2015 aikana.

6. Pitkäaikaishankkeet

MEUR	1.1.–31.12.2016	1.1.–31.12.2015
Pitkäaikaishankkeiden liikevaihto tuloslaskelmassa	302,5	324,1

Keskeneräisten projektien tase-erät tilinpäätöshetkellä

Pitkäaikaishankkeita koskevat saamiset asiakkailta sisältyvät taseen erään myyntisaamiset ja muut korottomat saamiset.

Pitkäaikaishankkeita koskevat velat asiakkaille sisältyvät taseen erään ostovelat ja muut korottomat velat.

31.12.2016 MEUR	Toteutuneiden menojen, kirjattujen voittojen ja tappioiden nettosumma	Työn edistymiseen perustuva laskutus	Netto
Pitkäaikaishankkeita koskevat saamiset asiakkailta	-	-	104,7
Pitkäaikaishankkeita koskevat velat asiakkaille	-	-	30,3
Pitkäaikaishankkeet yhteensä	773,7	699,2	74,5

31.12.2015 MEUR	Toteutuneiden menojen, kirjattujen voittojen ja tappioiden nettosumma	Työn edistymiseen perustuva laskutus	Netto
Pitkäaikaishankkeita koskevat saamiset asiakkailta	-	-	108,8
Pitkäaikaishankkeita koskevat velat asiakkaille	-	-	28,9
Pitkäaikaishankkeet yhteensä	660,2	580,4	79,8

Pitkäaikaishankkeita koskevat velat asiakkaille sisältävät 29,7 (31.12.2015: 24,2) miljoonaa euroa asiakkaiden suorittamia ennakkomaksuja.

7. Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

Liiketoiminnan muut tuotot

MEUR	1.1.–31.12.2016	1.1.–31.12.2015
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myyntivoitot	0,8	2,7
Asiakasrahoitukseen liittyvät muut tuotot	27,2	28,1
Vuokratuotot	4,6	4,2
Tilausten peruutuksista aiheutuneet tuotot	2,5	0,2
Muut tuotot	3,0	5,2
Yhteensä	38,1	40,4

Liiketoiminnan muut kulut

MEUR	1.1.–31.12.2016	1.1.–31.12.2015
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myyntitappiot	0,4	0,8
Asiakasrahoitukseen liittyvät muut kulut	26,8	27,6
Tilausten peruutuksista aiheutuneet kulut	0,4	1,0
Yritysjärjestelyihin liittyvät kulut	1,8	0,1
Muut kulut	8,4	10,3
Yhteensä	37,8	39,8

Tilintarkastajan palkkiot

MEUR	1.1.–31.12.2016	1.1.–31.12.2015
Tilintarkastus	2,6	2,6
Veroneuvonta	1,0	1,5
Muut palvelut	0,5	0,9
Yhteensä	4,0	5,0

Liikevoittoon sisältyy valuuttakurssieroja rahavirran suojausiksi määritellyistä johdannaisista yhteensä -1,4 (2015: -3,6) miljoonaa euroa, joista liikevaihtoon sisältyy 1,6 (2015: -7,0) miljoonaa euroa, myytyjä suoritteita vastaaviin kuluihin -3,1 (2015: 2,8) miljoonaa euroa, sekä liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin 0,2 (2015: 0,7) miljoonaa euroa liittyen suojausten tehottomaan osuuteen

sekä peruutettujen projektien purettuihin rahavirran suojauksiin.

Lisäksi liikevoittoon sisältyy 0,9 (2015: 0,4) miljoonaa euroa kurssieroja suojaamattomista myynneistä ja ostoista sekä suojatuihin myynneistä ja ostoista, joihin ei ole sovellettu suojauslaskentaa.

8. Uudelleenjärjestelykulut

Cargotecin raportointisegmentit ovat jatkaneet vuonna 2016 toimintansa sopeuttamis- ja uudelleenjärjestelyjä parantaakseen kannattavuuttaan. MacGregorissa vuoden aikana käytyjen globaalien yhteistoimintaneuvottelujen lopputuloksena on päädytty 315 henkilötyövuoden vähennykseen. Toimenpiteet vaikuttavat erityisesti Kiinan, Suomen, Norjan, Singaporen ja Ruotsin toimintoihin. Lisäksi MacGregor on sopinut Uetersenissä Saksassa olevan tuotantolaitoksensa myynnistä uudelle perustetulle yhtiölle, Uetersener Maschinenfabrik GmbH:lle. Sopimus saatettiin päätökseen 30. joulukuuta 2016 ja 79 tuotannossa työskentelevää siirtyi uuden yhtiön palvelukseen. Kalmar keskittää haarukkatrukkien kokoonpanon Ruotsista Puolaan, jonka johdosta Lidhultissa vähenne-

tään pysyvästi 160 henkilöä ja toiminnot lakkautetaan vähitellen. Merikuljetusalan ohjelmistoyrityksen INTERSCHALT:n toimintoja järjestellään uudelleen Saksassa, Yhdysvalloissa ja Kiinassa, joissa järjestelyjen piirissä on kymmeniä työntekijöitä.

Uudelleenjärjestelyihin liittyvät kulut on esitetty konsernin tuloslaskelmassa erillisenä eränä. Taseeseen uudelleenjärjestelykuluja on kirjattu niiden luonteesta riippuen alentamaan omaisuuserän arvoa, toiminnan uudelleenjärjestelyvarauksiin, tappiollisten sopimusten varauksiin tai siirtovelkoihin. Osa kuluista on kirjattu suoriteperusteisesti ja myös maksettu tilikauden aikana.

1.1.–31.12.2016 MEUR	Kalmar	Hiab	MacGregor	Muut	Yhteensä
Työsuhteiden päättämiseen liittyvät kulut	8,2	0,7	10,1	-	19,1
Käyttöomaisuuden arvon alentuminen	4,2	-	1,3	-	5,5
Vaihto-omaisuuden arvon alentuminen	0,3	0,3	4,8	-	5,4
Muut uudelleenjärjestelykulut *	7,0	0,2	15,3	-	22,5
Yhteensä	19,7	1,2	31,6	-	52,5

1.1.–31.12.2015 MEUR	Kalmar	Hiab	MacGregor	Muut	Yhteensä
Työsuhteiden päättämiseen liittyvät kulut	2,3	0,8	12,5	0,0	15,6
Käyttöomaisuuden arvon alentuminen	-	0,1	0,6	-	0,6
Vaihto-omaisuuden arvon alentuminen	-	0,1	0,0	-	0,1
Muut uudelleenjärjestelykulut *	0,2	-0,1	1,2	-	1,3
Yhteensä	2,5	0,9	14,3	0,0	17,7

* Sisältää mm. sopimusten (pl. työsopimukset) päättämiseen ja toimintojen siirtoihin ja ulkoistuksiin liittyvät kulut, tyhjen toimitilojen kustannukset sekä aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot. Vuonna 2016 kulut liittyvät lähinnä MacGregorin Saksan tuotantolaitoksen myyntiin, MacGregorin Norjan toimitilojen uudelleenjärjestelyyn sekä Kalmarin haarukkatrukkien kokoonpanon siirtoon Ruotsin Lidhultista Puolaan.

9. Henkilöstökulut

MEUR	1.1.–31.12.2016	1.1.–31.12.2015
Palkat ja palkkiot	565,1	532,7
Osakeperusteiset maksut, osakkeina maksettavat	2,8	2,8
Osakeperusteiset maksut, rahana maksettavat	3,9	2,4
Eläkekulut	52,4	48,0
Muut henkilösivukulut	93,1	94,6
Yhteensä	717,3	680,4

Tuloslaskelmaan kirjatut eläkekulut on esitetty tarkemmin liitetiedossa 27, Eläkevelvoitteet. Tiedot ylimmän johdon työsuhte-etuuksista esitetään liitetiedossa 33, Lähipiirita-pahumat, ja tiedot myönnettyistä optioista sekä muista

osakepalkkioista liitetiedossa 25, Osakeperusteiset maksut.

10. Poistot ja arvonalentumiset

Poistot ja arvonalentumiset toiminnoittain

MEUR	1.1.–31.12.2016	1.1.–31.12.2015
Myydyt tuotteet	36,8	36,4
Myynti ja markkinointi	13,7	14,5
Tutkimus- ja kehitystoiminta	10,8	9,9
Hallinto	16,7	15,2
Uudelleenjärjestely	5,5	0,6
Muut	1,3	-0,1
Yhteensä	84,8	76,5

Poistot hyödykeryhmittäin

MEUR	1.1.–31.12.2016	1.1.–31.12.2015
Aineettomat hyödykkeet	29,2	28,7
Rakennukset	8,6	8,2
Koneet ja kalusto	40,0	39,0
Yhteensä	77,8	76,0

Arvonalentumiset hyödykeryhmittäin

MEUR	1.1.–31.12.2016	1.1.–31.12.2015
Muut aineettomat hyödykkeet	0,1	0,0
Aineelliset hyödykkeet	6,9	0,6
Yhteensä	7,0	0,6

11. Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot

MEUR	1.1.–31.12.2016	1.1.–31.12.2015
Korkotuotot lainasaamisista ja rahavaroista	1,2	1,7
Muut rahoitustuotot	0,6	0,5
Yhteensä	1,8	2,2

Rahoituskulut

MEUR	1.1.–31.12.2016	1.1.–31.12.2015
Korkokulut jaksotettuun hankintamenoön arvostettavista rahoituslainoista	21,6	22,3
Korollisiin velkoihin liittyvät järjestely- ja varauspalkkiot	1,2	1,6
Valuuttatermiinien korkokomponentti	6,2	2,6
Muut rahoituskulut	1,3	1,3
Valuuttakurssierot, netto	0,1	1,4
Yhteensä	30,5	29,1

Rahoitustuottoihin ja -kuluihin sisältyvät valuuttakurssierot

MEUR	1.1.–31.12.2016	1.1.–31.12.2015
Valuuttakurssierot korollisista rahoitussaamisista ja -veloista	12,1	-27,4
Valuuttakurssierot johdannaissopimuksista	-12,3	26,1
Yhteensä	-0,1	-1,4

Jaksotettuun hankintamenoön arvostettavien rahoituslainojen korkokulujen oikaisuksi on kirjattu rahavirran suojauksiksi määritellyistä koron- ja valuutanvaihtosopimuksista syntynyt positiivinen tulosvaikutus 3,2 (2015: 3,4) miljoonaa euroa.

12. Tuloverot

Tuloslaskelman tuloverot

MEUR	1.1.–31.12.2016	1.1.–31.12.2015
Tilikauden verot	53,0	65,6
Laskennallisten verosaamisten ja -velkojen muutos	-8,0	-19,8
Verot edellisiltä tilikausilta	-1,1	-2,5
Yhteensä	43,8	43,3

Efektiivisen veroasteen täsmäytyslaskelma

MEUR	1.1.–31.12.2016	1.1.–31.12.2015
Voitto ennen veroja	169,1	186,2
Suomalaisen verokannan mukainen vero (20 %)	33,6	37,2
Ulkomaisten tytäryhtiöiden poikkeavien verokantojen vaikutus	6,2	2,7
Verot edellisiltä tilikausilta	-1,1	-2,5
Verovapaat tuotot ja vähennyskelvottomat menot	0,7	10,3
Aiemmin kirjaamattomien tappioiden ja väliaikaisten erojen hyödyntäminen	-2,5	-7,8
Tuloveroihin kirjaamattomat tilikauden tappiot ja väliaikaiset erot	5,6	3,3
Edellisinä vuosina muodostettujen laskennallisten verojen oikaisut	2,9	-0,4
Verokantojen muutosten vaikutus laskennallisiin veroihin	-1,6	0,3
Tuloslaskelman verot yhteensä	43,8	43,3
Efektiivinen veroaste, %	25,9	23,3

Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot

MEUR	1.1.–31.12.2016			1.1.–31.12.2015		
	Ennen veroja	Vero	Verojen jälkeen	Ennen veroja	Vero	Verojen jälkeen
Rahavirran suojaukset	3,1	-1,1	2,0	-7,5	0,9	-6,6
Muuntoerot	-12,4	2,1	-10,3	32,0	-11,0	21,0
Vakuutusmatemaattiset voitot (+)/tappiot (-) etuusperusteisista järjestelyistä	-6,9	1,5	-5,4	3,0	-0,4	2,6
Muut laajan tuloksen erät yhteensä	-16,3	2,6	-13,7	27,5	-10,5	17,1

13. Osakekohtainen tulos

Laimentamaton osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva kauden tulos kauden aikana ulkona olleiden osakkeiden lukumäärän painotetulla keskiarvolla. Konsernin laimentavat potentiaaliset kantaosakkeet liittyvät osakkeina maksettaviin osakeperusteisiin kannustinjärjestelyihin. Kannustinjärjestelyissä annettavat osakkeet ovat ehdollisesti liikkeeseen laskettavia, jolloin ne huomioidaan laimennettua osakekohtaista tulosta laskettaessa optioiden tavoin. Osakkeilla ja optioilla on laimentava vaikutus, kun niiden merkintä-

hintaa sisältäen työntekijän vielä suorittamattoman työn käyvän arvon on alempi kuin osakkeen keskimääräinen markkinahinta tilikaudella. Laimennusvaikutukseksi tulee liikkeeseen laskettavien osakkeiden lukumäärän ja niiden osakkeiden lukumäärän välinen erotus, jotka olisi laskettu liikkeeseen osakkeiden kauden keskimääräiseen markkinahintaan. Lisätietoja optio-ohjelmasta ja osakepohjaisista järjestelyistä on esitetty liitetiedossa 25, Osakeperusteiset maksut.

	1.1.–31.12.2016	1.1.–31.12.2015
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden tulos, MEUR	126,0	143,0
Osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo tilikaudella, 1 000 kpl	64 602	64 568
Laimentamaton osakekohtainen tulos, EUR	1,95	2,21

	1.1.–31.12.2016	1.1.–31.12.2015
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden tulos, MEUR	126,0	143,0
Osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo tilikaudella, 1 000 kpl	64 602	64 568
Osakeoptioiden vaikutus, 1 000 kpl	-	2
Osakepohjaisten kannustinohjelmien vaikutus, 1 000 kpl	170	29
Osakkeiden lukumäärän laimennusvaikutuksella oikaistu painotettu keskiarvo tilikaudella, 1 000 kpl	64 772	64 599
Laimennettu osakekohtainen tulos, EUR	1,94	2,21

14. Liikearvo

MEUR	2016	2015
Kirjanpitoarvo 1.1.	976,4	962,9
Kurssierot	4,7	13,6
Yrityshankinnat	43,4	0,1
Muut muutokset	-	-0,1
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 024,5	976,4

Liikearvojen arvonalentumistestaus

MEUR	31.12.2016	31.12.2015
Kalmar	376,9	342,8
Hiab	208,6	209,4
MacGregor	439,1	424,3
Yhteensä	1 024,5	976,4

Liikearvoa arvioidaan mahdollisen arvonalentumisen selvittämiseksi aina, kun on viitteitä siitä, että arvo saattaa olla alentunut, mutta kuitenkin vähintään kerran vuodessa. Liikearvon testausta varten liikearvo on kohdistettu alimmille itsenäistä rahavirtaa tuottaville tasoille (CGU), jotka on määritelty operatiivisen liiketoimintamallin mukaisesti raportoiduiksi toimintasegmenteiksi. Yhtiön johtamis- ja organisointitavasta johtuen alemmille tuotedivisioonatasoille ei ole mahdollista määrittää itsenäisiä rahavirtoja.

Rahavirtaa tuottavan yksikön kerrytettävissä olevan rahamäärän arvo perustuu laskelmiin sen käyttöarvosta. Laskelmissa käytetyt tulevaisuuden rahavirtaennusteet perustuvat ylimmän johdon ja hallituksen hyväksymiin strategisiin suunnitelmiin. Laskelmien ennustejakso on viisi vuotta, joista viimeisen avulla määritellään terminaaliarvo. Ennustejakson viimeisen vuoden arvot määritellään ekstrapoloimalla ne keskimääräisen toteutuneen ja ennustejanjakson arvioidun kehityksen perusteella huomioiden rahavirtaa tuottavien yksiköiden liiketoiminnan syklisyys. Ennustejakson jälkeiset rahavirrat on arvioitu käyttäen 2 prosentin pitkän aikavälin kasvuvauhtia, joka perustuu varovaiseen arvioon toimialojen pitkän aikavälin kasvuvauhdista.

Tulevaisuuden rahavirtaennusteiden määrittämisessä eniten johdon harkintaa vaativat oletukset liittyvät markkina- ja kannattavuusnäkyymiin. Tulevien vuosien kasvuolettamien pohjana ovat ulkopuolisten markkinaintosten arviot markkinakehityksestä ja syklin käänteiden ajoituksesta. Lisäksi liikevaihdon kasvun arvioinnissa on otettu huomioon yhtiön markkina-asema ja kasvupotentiaali markkinoilla sekä uuslaitteissa että huoltopalveluissa. Keskeiset ennustettuun kannattavuuteen vaikuttavat tekijät ovat myyntivolyyymi, kilpailukyky ja kustannustehokkuus. Huolto liiketoiminnan suhteellisella osuudella liikevaihdosta on myös merkitystä sen keskimääräistä paremman kannattavuuden johdosta. Lisäksi Kalmar- ja Hiab-segmenteissä sekä MacGregorin offshore-liiketoiminnassa tehtaiden ja kokoonpanoyksiköiden käyntias- teella ja kustannuskilpailukyvyllä on olennainen merkitys kannattavuuteen. Kalmarissa ja Hiabissa vuonna 2012 aloitettu tehostaminen on heijastunut myönteisesti

tuloskehitykseen, ja meneillään olevien kannattavuuden parantamiseen tähtäävien ohjelmien odotetaan parantavan kannattavuutta entisestään lähivuosien aikana. MacGregor on jatkanut sopeutustoimenpiteitä suojatakseen kannattavuuttaan markkinatilanteen jatkuessa heikkona. Rahavirtaennusteissa on lisäksi huomioitu Kalmarissa ja Hiabissa tyypillinen käyttöpääoman sitoutuminen kasvusuhdanteessa ja vapautuminen laskusuhdanteessa. MacGregorin liiketoimintamalli, lähinnä kauppalaivadivisioonassa, sitoo vähän käyttöpää- omaa, mutta saatujen tilausten ja niihin liittyvien ennakkoma- ksumien ajoituksen ennustaminen on huomioitu kassa- virrassa.

Laskelmissa on käytetty diskonttokorkona raportointise- gmenteille määritettyä keskimääräistä painotettua pääoma- kustannusta ennen veroja (WACC), joka kuvaa oman ja vieraan pääoman kokonaiskustannusta ja asianomaisiin segmentteihin liittyviä markkinariskejä. WACC:n osate- kijät ovat riskitön korko, markkinariskipremio, verrokite- ollisuuskohtainen beta ja nettovelkaantumisaste sekä luottoriskipremio. Diskonttokorko on laskettu vastaavilla periaatteilla kuin vuoden 2015 arvonalentumistestauk- sissa. Ennen veroja määritettynä diskonttokorkona (WACC) on käytetty Kalmarille 10,0 (2015: 10,8) prosenttia, Hiabille 8,4 (2015: 9,0) prosenttia ja MacGre- gorille 9,1 (2015: 9,7) prosenttia. Diskonttokorkojen lasku edellisestä vuodesta johtuu pääosin valtion lainakorkoihin perustuvan riskittömän koron laskusta.

Suoritettujen arvonalentumistestien perusteella ei ole tehty arvonalennuksia vuonna 2016 tai 2015.

Osana arvonalentumistestausta yhtiö on tehnyt rahavirtaa tuottaville yksiköille herkkyyyslaskelmat keskeisten oletusten osalta perustuen kolmeen eri skenaarioon. Laskelmissa testatut muutokset ovat ensimmäisessä skenaariossa diskonttokoron 2 prosenttiyksikön nousu, toisessa skenaariossa liikevaihdon 10 prosentin laskun ja liikevoittomarginaalin 2 prosenttiyksikön laskun yhteisvai- kutus sekä kolmannessa skenaariossa edellisten skena- rioiden yhteisvaikutus. Vuosina 2016 ja 2015 suoritettu herkkyyksianalyysit eivät ole osoittaneet minkään segmentin kohdalla arvonalentumisriskiä.

15. Muut aineettomat hyödykkeet

2016 MEUR	Kehittä- mismenot	Tavara- merkit	Asiakas- suhteet	Patentit ja lisenssit	Keskeneräiset aineettomat investoinnit	Muut *	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	59,4	68,9	154,5	76,8	11,8	77,0	448,3
Kurssierot	0,8	0,7	5,5	1,2	0,0	-4,1	4,2
Lisäykset	1,7	-	-	1,0	7,6	0,1	10,5
Vähennykset	-0,2	-	-	-0,9	0,0	-0,7	-1,8
Uudelleenryhmittelyt	6,1	-	-	0,2	-11,1	4,9	0,1
Yrityshankinnat ja -myynnit	6,5	-	21,8	3,5	-	0,7	32,6
Hankintameno 31.12.	74,3	69,6	181,8	81,9	8,4	77,9	493,8
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-36,7	-7,8	-36,1	-46,9	-	-48,5	-176,0
Kurssierot	-0,3	-0,1	-1,5	-0,4	0,0	4,1	1,8
Tilikauden poistot	-5,9	-1,7	-10,8	-6,0	-0,2	-4,6	-29,2
Arvonalentumiset	-	-	-	-0,1	-	0,0	-0,1
Vähennykset	0,2	-	-	0,8	-	0,7	1,7
Uudelleenryhmittelyt	-	-	-	-0,1	-	0,0	0,0
Yrityshankinnat ja -myynnit	-0,4	-	-	-1,0	-	-0,3	-1,7
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-43,2	-9,6	-48,3	-53,6	-0,2	-48,8	-203,6
Kirjanpitoarvo 1.1.	22,7	61,1	118,4	29,8	11,8	28,5	272,4
Kirjanpitoarvo 31.12.	31,1	60,0	133,5	28,4	8,2	29,1	290,2

2015 MEUR	Kehittä- mismenot	Tavara- merkit	Asiakas- suhteet	Patentit ja lisenssit	Keskeneräiset aineettomat investoinnit	Muut *	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	58,6	69,3	149,0	74,0	7,2	71,2	429,3
Kurssierot	0,8	-0,4	5,5	0,3	0,4	0,8	7,2
Lisäykset	-	-	-	0,7	11,0	0,3	12,1
Vähennykset	-	-	-	-0,4	-0,6	0,0	-0,9
Uudelleenryhmittelyt	0,0	0,0	0,0	1,8	-6,2	4,7	0,3
Yrityshankinnat ja -myynnit	-	-	-	0,4	-	-	0,4
Hankintameno 31.12.	59,4	68,9	154,5	76,8	11,8	77,0	448,3
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-30,8	-5,9	-23,7	-41,1	-	-43,3	-144,8
Kurssierot	0,1	-0,1	-1,0	-0,4	-	-0,7	-2,2
Tilikauden poistot	-5,7	-2,1	-11,1	-5,6	-	-4,2	-28,7
Arvonalentumiset	-	-	-	0,0	-	0,0	0,0
Vähennykset	-	-	-	0,2	-	0,0	0,2
Uudelleenryhmittelyt	-0,2	0,4	-0,1	0,0	-	-0,3	-0,3
Yrityshankinnat ja -myynnit	-	-	-	-	-	-	-
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-36,7	-7,8	-36,1	-46,9	-	-48,5	-176,0
Kirjanpitoarvo 1.1.	27,8	63,4	125,3	32,8	7,2	27,9	284,4
Kirjanpitoarvo 31.12.	22,7	61,1	118,4	29,8	11,8	28,5	272,4

* Muut aineettomat oikeudet sisältää pääosin sisäiseen käyttöön tarkoitettujen toiminnanohjaus- ja IT-järjestelmien aktivoituja kehitys- ja käyttöönottokuluja.

Tavaramerkit on arvostettu yrityshankintojen yhteydessä käypään arvoon. Osa tavaramerkeistä on määritelty taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomiksi hyödykkeiksi, mukaan lukien MacGregor. Niiden on arvioitu kerryttävän nettorahavirtaa rajoittamattoman ajan. Arvio perustuu niiden maailmanlaajuiseen, alueelliseen tai asiakassegmenttikohtaiseen markkinajohtajuuteen ja pitkään historiaan. MacGregor-tavaramerkkiä on käytetty 1930-luvulta lähtien ja sitä kehitetään edelleen. Tavaramerkkien arvoa arvioidaan mahdollisen arvonalentumisen selvittämiseksi aina, kun on viitteitä siitä, että arvo on alentunut, kuitenkin vähintään kerran vuodessa. Taloudel-

liselta vaikutusajaltaan rajoittamattomien tavaramerkkien arvonalentumistestaus tehdään osana rahavirtaa tuottavien yksiköiden (CGU) testausta, josta on kerrottu enemmän liitetiedossa 14, Liikearvo. Taloudelliselta pitoajaltaan rajoittamattomien aineettomien hyödykkeiden kirjanpitoarvo oli 31.12.2016 40,9 (31.12.2015: 41,1) miljoonaa euroa.

Muiden tavaramerkkien on arvioitu kerryttävän nettorahavirtaa taloudellisena vaikutusaikanaan, joka vaihtelee 3 vuodesta 15 vuoteen. Nämä tavaramerkit poistetaan taloudellisena vaikutusaikanaan tasapoistoin.

16. Aineelliset hyödykkeet

2016 MEUR	Maa-alueet	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Keskeneräiset aineelliset investoinnit	Maksetut ennakot	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	21,0	239,8	501,0	3,9	0,3	766,0
Kurssierot	0,0	-1,4	-4,8	0,0	0,0	-6,3
Lisäykset	0,3	3,0	53,0	13,5	0,1	70,0
Vähennykset	-0,2	-0,7	-81,8	-0,7	-	-83,3
Uudelleenryhmittelyt	0,2	1,1	4,5	-6,8	-0,3	-1,2
Yrityshankinnat ja -myynnit	1,7	6,5	4,3	-	-	12,5
Hankintameno 31.12.	23,1	248,3	476,2	9,9	0,1	757,6
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-1,0	-113,7	-345,2	0,0	-	-459,9
Kurssierot	0,0	0,7	2,9	0,0	-	3,6
Tilikauden poistot	-	-8,6	-40,0	0,0	-	-48,6
Arvonalentumiset	-0,1	-6,4	-0,4	-	-	-6,9
Vähennykset	0,1	0,3	67,3	-	-	67,7
Uudelleenryhmittelyt	-	-0,4	1,5	-	-	1,0
Yrityshankinnat ja -myynnit	-	-2,6	-3,2	-	-	-5,8
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-1,0	-130,7	-317,2	0,0	-	-448,9
Kirjanpitoarvo 1.1.	20,0	126,0	155,8	3,8	0,3	306,0
Kirjanpitoarvo 31.12.	22,1	117,6	159,0	9,9	0,1	308,6

2015 MEUR	Maa-alueet	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Keskeneräiset aineelliset investoinnit	Maksetut ennakot	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	21,4	231,7	487,7	5,2	0,1	746,0
Kurssierot	0,3	5,7	8,3	0,3	0,0	14,6
Lisäykset	0,6	2,5	55,4	7,9	0,3	66,7
Vähennykset	-1,2	-2,3	-43,3	-3,2	-	-50,0
Uudelleenryhmittelyt	-	2,1	-7,1	-6,3	0,0	-11,3
Yrityshankinnat ja -myynnit	-	-	-	-	-	-
Hankintameno 31.12.	21,0	239,8	501,0	3,9	0,3	766,0
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-0,9	-104,9	-337,0	-0,2	-	-443,1
Kurssierot	0,0	-2,6	-7,1	0,0	-	-9,6
Tilikauden poistot	0,0	-8,2	-39,0	0,0	-	-47,2
Arvonalentumiset	0,0	0,0	-0,7	0,2	-	-0,6
Vähennykset	-	1,7	29,5	-	-	31,2
Uudelleenryhmittelyt	-	0,3	9,1	-	-	9,4
Yrityshankinnat ja -myynnit	-	-	-	-	-	-
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-1,0	-113,7	-345,2	0,0	-	-459,9
Kirjanpitoarvo 1.1.	20,5	126,7	150,7	5,0	0,1	302,9
Kirjanpitoarvo 31.12.	20,0	126,0	155,8	3,8	0,3	306,0

Rahoitusleasingsopimukset

Aineellisiin hyödykkeisiin sisältyy rahoitusleasingsopimuksilla hankittua omaisuutta seuraavasti:

2016 MEUR	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	5,0	9,6	14,7
Kurssierot	-0,3	0,0	-0,3
Lisäykset	0,0	1,3	1,3
Vähennykset	0,0	-0,2	-0,2
Uudelleenryhmittelyt	-0,2	0,1	-0,1
Hankintameno 31.12.	4,6	10,9	15,5
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-4,3	-6,6	-11,0
Kurssierot	0,3	0,0	0,3
Tilikauden poistot	-0,1	-1,4	-1,5
Vähennykset	-	0,1	0,1
Uudelleenryhmittelyt	0,2	0,0	0,1
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-4,0	-7,9	-11,9
Kirjanpitoarvo 1.1.	0,7	3,0	3,7
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,6	2,9	3,5

2015 MEUR	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	4,9	8,6	13,4
Kurssierot	0,1	0,0	0,1
Lisäykset	0,1	0,8	0,9
Vähennykset	-0,1	-2,1	-2,1
Uudelleenryhmittelyt	-	2,4	2,4
Hankintameno 31.12.	5,0	9,6	14,7
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-4,1	-4,7	-8,8
Kurssierot	-0,1	0,0	-0,1
Tilikauden poistot	-0,2	-1,6	-1,8
Vähennykset	0,1	2,0	2,1
Uudelleenryhmittelyt	0,0	-2,3	-2,4
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-4,3	-6,6	-11,0
Kirjanpitoarvo 1.1.	0,8	3,9	4,7
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,7	3,0	3,7

Asiakasrahoitusjärjestelyt

Aineellisiin hyödykkeisiin sisältyy asiakasrahoitusjärjestelyihin liittyviä koneita ja kalustoa, joita on vuokrattu asiakkaille käyttöleasingsopimuksilla tai myyty rahoitusyhtiöille ehtoilla, jotka eivät mahdollista välitöntä tuloutusta. Lisätietoa asiakasrahoitusjärjestelyihin liittyvistä yli ajan

tuloutettavista vuokrasaatavista on esitetty liitteessä 32, Vuokrasopimukset. Lisätietoa rahoitusyhtiöiltä saaduista yli ajan tuloutettavista ennakkomaksuista sekä näihin transaktioihin liittyvistä takaisinostovelvoitteista on esitetty liitteessä 29, Ostovelat ja muut korottomat velat.

Koneet ja kalusto MEUR	2016	2015
Hankintameno 1.1.	159,9	153,6
Kurssierot	-3,0	0,7
Lisäykset	40,4	40,6
Vähennykset	-40,6	-23,1
Uudelleenryhmittelyt	0,0	-11,9
Hankintameno 31.12.	156,7	159,9
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-67,8	-70,8
Kurssierot	1,3	-0,7
Tilikauden poistot	-20,4	-18,5
Vähennykset	28,2	11,5
Uudelleenryhmittelyt	0,5	10,6
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-58,3	-67,8
Kirjanpitoarvo 1.1.	92,1	82,8
Kirjanpitoarvo 31.12.	98,4	92,1

17. Osakkuusyhtiöt ja yhteisyritykset

MEUR	Osakkuusyhtiöt		Yhteisyritykset		Yhteensä	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Kirjanpitoarvo 1.1.	61,0	60,3	55,7	44,5	116,7	104,8
Kurssierot	1,5	0,4	-1,7	3,3	-0,1	3,7
Osuus kauden tuloksesta *	-4,0	0,4	6,5	2,4	2,5	2,8
Osinkotuotot	-0,1	-0,1	-0,3	-0,4	-0,3	-0,5
Lisäykset	-	-	4,7	5,9	4,7	5,9
Kirjanpitoarvo 31.12.	58,5	61,0	64,9	55,7	123,4	116,7

* Yhtiöillä ei ole muun laajan tuloslaskelman kautta kirjattavia eriä.

Pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävät osuudet muissa yhtiöissä

31.12.2016 MEUR	Maa*	Luokittelu	Varat	Velat	Liike- vaihto	Tilikauden voitto/tappio	Omistusosuus (%)	
							Emoyhtiö	Konserni
Hymetal S.A.	Ranska	Osakkuusyhtiö	5,2	3,4	11,0	0,0	-	40,0
Sanger Metal SP z.o.o.	Puola	Osakkuusyhtiö	1,5	1,4	0,5	-0,1	-	30,0
Jumbo Logistics Ltd.	Kypros	Osakkuusyhtiö	0,3	0,0	0,5	0,2	-	30,0
Jiangsu Rainbow Heavy Industries Co., Ltd.	Kiina	Osakkuusyhtiö	618,0	287,8	350,8	-53,9	-	7,9
Sinotruk Hiab (Shandong) Equipment Co., Ltd.	Kiina	Yhteisyritys	21,4	6,3	1,8	-4,4	50,0	50,0
Rainbow-Cargotec Industries Co., Ltd.	Kiina	Yhteisyritys	182,5	79,9	140,1	17,9	49,0	49,0
Haida-MacGregor Jiangyin Sealing Co., Ltd.	Kiina	Yhteisyritys	6,4	1,5	5,4	0,2	-	25,0

31.12.2015 MEUR	Maa*	Luokittelu	Varat	Velat	Liike- vaihto	Tilikauden voitto/tappio	Omistusosuus (%)	
							Emoyhtiö	Konserni
Hymetal S.A.	Ranska	Osakkuusyhtiö	5,5	3,8	10,8	0,1	-	40,0
Sanger Metal SP z.o.o.	Puola	Osakkuusyhtiö	2,2	0,5	0,6	-0,3	-	30,0
Jumbo Logistics Ltd.	Kypros	Osakkuusyhtiö	0,4	0,0	0,5	0,2	-	30,0
Jiangsu Rainbow Heavy Industries Co., Ltd.	Kiina	Osakkuusyhtiö	697,1	277,1	326,4	3,9	-	7,5
Sinotruk Hiab (Shandong) Equipment Co., Ltd.	Kiina	Yhteisyritys	18,3	1,9	1,2	-4,4	50,0	50,0
Rainbow-Cargotec Industries Co., Ltd.	Kiina	Yhteisyritys	181,3	93,4	110,9	8,5	49,0	49,0
Haida-MacGregor Jiangyin Sealing Co., Ltd.	Kiina	Yhteisyritys	9,2	3,2	10,3	1,1	-	25,0

* Yhtiöiden rekisteröintimaat ja päätoiminta-alueet ovat samat.

Sijoitukset yhtiöissä Jiangsu Rainbow Heavy Industries Co., Ltd. ja Rainbow-Cargotec Industries Co., Ltd on luokiteltu kokonsa puolesta merkittäviksi sijoituksiksi. Lisäksi Sinotruk Hiab (Shandong) Equipment Co., Ltd. on luokiteltu merkittäväksi sijoitukseksi yhteisyrittäykseen tehdyn kokonaissijoitusmäärän vuoksi.

Cargotec omistaa 7,9 (31.12.2015: 7,5) prosenttia Jiangsu Rainbow Heavy Industries Co., Ltd:stä. Omistussuhde on luokiteltu osakkuusyhtiöksi, koska Cargotecilla on merkittävän asiakkuutensa ja hallituspaikkansa johdosta huomattava vaikutusvalta yhtiössä. Jiangsu Rainbow Heavy Industries Co, Limited on Cargotecin strateginen kumppani yhteisyrittäyksessä Rainbow-Cargotec Industries Co., Ltd. Cargotecin tuloslaskelmaan kirjatut luvut perustuvat syyskuuhun päättyvään 12 edellisen kuukauden jaksoon, koska viimeisimpiä tilinpäätöstietoja ei ole ollut käytettävissä.

Rainbow-Cargotec Industries Co., Ltd perustettiin vuonna 2012. Cargotec omistaa yhtiöstä 49 prosenttia ja Cargotecin osakkuusyhtiö Jiangsu Rainbow Heavy Industries Co., Ltd. 51 prosenttia. Johto on luokitellut omistussuhteen yhteisyrittäykseksi, koska järjestely on perustettu erillisenä yhtiönä, osapuolilla on oikeus järjestelyn nettovaroihin omistusosuksiensa suhteessa ja määräysvalta on jaettu edellyttäen yksimielisyyttä päätettäessä

järjestelyn toimintaa koskevista merkittävistä asioista. Yhteisyrittäys Rainbow-Cargotec Industries Co., Ltd valmistaa nostureita satama- ja offshore-käyttöön ja on näissä tuotteissa Kalmarin ja MacGregorin strateginen kumppani. Yhteisyrittäyksen osapuolet ovat sitoutuneet tarvittaessa rahoittamaan yhtiötä enintään 117 miljoonalla eurolla, josta Cargotecin osuus on noin 57 miljoonaa euroa. Tilinpäätöshetken mennessä lisärahoitusta ei ole tarvittu, eikä tätä sitoumusta ole kirjattu tilinpäätökseen.

Yhteisyrittäys Sinotruk Hiab (Shandong) Equipment Co., Ltd. aloitti toimintansa vuonna 2014 ja toimii Hiabin strategisena kumppanina valmistaen ajoneuvonostureita. Cargotec ja China National Heavy Duty Truck Group Co., Ltd omistavat kumpikin 50 prosenttia yhtiöstä. Johto on luokitellut omistussuhteen yhteisyrittäykseksi, koska järjestely on perustettu erillisenä yhtiönä, osapuolilla on oikeus järjestelyn nettovaroihin sijoitusosuksiensa suhteessa ja määräysvalta on jaettu edellyttäen yksimielisyyttä päätettäessä järjestelyn toimintaa koskevista merkittävistä asioista. Tilinpäätöshetkellä Cargotec on kirjannut osakassopimuksen mukaisesti 50 prosenttia kauden tuloksesta ja omistaa yhtiöön sijoitetusta pääomasta 50 (31.12.2015: 40,8) prosenttia.

MacGregor ja China State Shipbuilding Corporation's (CSSC) Nanjing Luzhou Machine Co., Ltd. (LMC) perus-

tivat 15.9.2016 yhteisyrityksen CSSC Luzhou MacGregor Machine Co., Ltd. Saatuaan toimiluvan, yhtiö erikoistuu laivojen käyttämään kompressoritekologiaan. LMC omistaa perustetusta yhtiöstä 51 % ja MacGregor 49 %.

Tilinpäätöshetkellä uuden yhtiön rekisteröinti on kesken ja MacGregor on sitoutunut investoimaan siihen 3,9 miljoonaa Kiinan yuania (0,5 miljoonaa euroa). Sitoumista ei ole kirjattu tilinpäätökseen.

Yhteenveto taloudellisesta informaatiosta koskien olennaisia osakkuusyhtiöitä ja yhteisyrityksiä

Yhteenveto taseista 31.12. MEUR	Jiangsu Rainbow Heavy Industries Co., Ltd.		Rainbow-Cargotec Industries Co., Ltd.		Sinotruk Hiab (Shandong) Equipment Co., Ltd.	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Pitkäaikaiset varat	257,6	208,5	74,5	70,1	14,0	14,5
Rahavarat	94,1	137,1	31,2	29,2	3,3	0,7
Muut lyhytaikaiset varat	266,3	351,4	76,9	82,0	4,1	3,1
Varat yhteensä	618,0	697,1	182,5	181,3	21,4	18,3
Pitkäaikaiset rahoitusvelat	8,4	18,5	-	-	-	-
Muut pitkäaikaiset velat	62,8	45,5	-	-	-	-
Lyhytaikaiset rahoitusvelat	40,7	35,9	-	-	4,1	-
Muut lyhytaikaiset velat*	175,8	177,2	79,9	93,4	2,2	1,9
Velat yhteensä	287,8	277,1	79,9	93,4	6,3	1,9
Nettovarat	330,3	420,0	102,6	87,9	15,1	16,4

*Ostovelat on sisällytetty muihin lyhytaikaisiin velkoihin.

Yhteenveto tuloslaskelmista MEUR	Jiangsu Rainbow Heavy Industries Co., Ltd.		Rainbow-Cargotec Industries Co., Ltd.		Sinotruk Hiab (Shandong) Equipment Co., Ltd.	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Liikevaihto	350,8	326,4	140,1	110,9	1,8	1,2
Poistot ja arvonalentumiset*	-	-	2,5	2,4	1,0	0,9
Rahoitustuotot*	-	-	-	-	-	0,0
Rahoituskulut*	-	-	2,4	0,1	-	-
Voitto ennen veroja	-48,7	8,1	21,0	9,9	-4,4	-4,4
Tuloverot	5,3	4,2	3,2	1,4	-	-
Tilikauden tulos**	-53,9	3,9	17,9	8,5	-4,4	-4,4
Saadut osingot	-	-	-	-	-	-

* Tietoja ei edellytetä osakkuusyhtiöistä.

** Yhtiöillä ei ole muun laajan tuloslaskelman kautta kirjattavia eriä.

Täsmäytyslaskelma yhteenvetotiedoista

MEUR	Jiangsu Rainbow Heavy Industries Co., Ltd.		Rainbow-Cargotec Industries Co., Ltd.		Sinotruk Hiab (Shandong) Equipment Co., Ltd.	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Nettovarat 1.1.	420,0	324,0	87,9	74,5	16,4	15,9
Tilikauden tulos	-53,9	3,9	17,9	8,5	-4,4	-4,4
Lisäykset/vähennykset	-20,9	111,6	-	-	4,7	5,7
Osingot	-	-2,6	-	-	-	-
Kurssierot	-14,9	-16,9	-3,1	4,9	-1,6	-0,8
Nettovarat 31.12.	330,3	420,0	102,6	87,9	15,1	16,4
Cargotecin osuus nettovaroista	26,0	31,3	50,3	43,1	7,5	8,2
Liikearvo	31,3	28,5	0,5	0,6	5,3	2,2
Kirjanpitoarvo	57,3	59,8	50,8	43,7	12,8	10,4

Jiangsu Rainbow Heavy Industries Co., Limited on listattu Kiinassa Shenzhenin osakepörssissä. Cargotecin 7,9 prosentin omistusosuuden käypä arvo 31.12.2016 oli 53,3

(31.12.2015: 54,0) miljoonaa euroa. 2015 käypä arvo perustuu yhtiön osakkeen päätöskurssiin 29.9.2015, koska osakkeen kaupankäynti oli tilapäisesti keskeytetty.

18. Myytävissä olevat sijoitukset

MEUR	2016	2015
Kirjanpitoarvo 1.1.	3,8	3,8
Kurssierot	0,0	0,0
Vähennykset	0,0	-
Kirjanpitoarvo 31.12.	3,8	3,8

Myytävissä olevat sijoitukset koostuvat noteeraamattomien yhtiöiden osakkeista ja ne on arvostettu hankintahin-

taan, koska luotettavat käyvät arvot eivät ole selvitetävissä tai ne eivät olennaisesti poikkeaisi hankinta-arvoista.

19. Laskennalliset verosaamiset ja -velat

Laskennalliset verosaamiset

MEUR	1.1.2016	Kirjattu tulos-laskelmaan	Kirjattu muihin laajan tuloksen eriin	Kurssierot	Yritys-hankinnat/-myynnit	31.12.2016
Vahvistetut tappiot	64,5	-8,0	-	0,6	1,1	58,2
Varaukset	16,8	-4,3	-	0,2	0,0	12,7
Poistoerot	46,2	4,7	-	0,1	-	51,0
Eläkevelvoitteet	6,5	0,5	1,7	0,1	0,0	8,7
Konsernin sisäisten katteiden eliminointi	19,9	0,9	-	0,0	-	20,8
Käyvän arvon muutokset	6,6	5,2	-5,1	0,2	-	6,9
Muut väliaikaiset erot	62,1	6,3	-	0,7	3,3	72,5
Yhteensä	222,6	5,3	-3,4	1,8	4,5	230,8
Netotettu laskennallisesta verovelasta *	-39,1	-2,1	0,4	-1,0	-4,1	-45,8
Yhteensä, netto	183,5	3,3	-2,9	0,8	0,4	185,0

Laskennalliset verovelat

MEUR	1.1.2016	Kirjattu tulos-laskelmaan	Kirjattu muihin laajan tuloksen eriin	Kurssierot	Yritys-hankinnat/-myynnit	31.12.2016
Poistoerot	3,3	-3,0	-	0,2	9,0	9,4
Eläkevelvoitteet	0,0	0,3	0,2	0,0	-	0,6
Liiketoiminnan poistot	32,6	0,1	-	1,4	1,9	36,1
Käyvän arvon kohdistukset yrityshankinnoissa	22,5	-2,6	-	1,4	0,4	21,7
Tutkimus- ja tuotekehityskulut	0,6	-0,3	-	-	0,4	0,7
Käyvän arvon muutokset	0,8	4,9	-3,6	0,0	-	2,2
Muut väliaikaiset erot	51,2	-4,3	-	0,7	0,7	48,3
Yhteensä	111,1	-4,8	-3,4	3,6	12,3	118,9
Netotettu laskennallisesta verosaamisesta *	-39,1	-2,1	0,4	-1,0	-4,1	-45,8
Yhteensä, netto	72,1	-6,9	-3,0	2,6	8,2	73,1

Laskennalliset verosaamiset

MEUR	1.1.2015	Kirjattu tulos-laskelmaan	Kirjattu muihin laajan tuloksen eriin	Kurssierot	Yritys-hankinnat/-myynnit	31.12.2015
Vahvistetut tappiot	65,3	-0,5	-	-0,3	-	64,5
Varaukset	15,2	1,0	-	0,6	-	16,8
Poistoerot	34,2	12,2	-	-0,1	-	46,2
Eläkevelvoitteet	6,6	0,3	-0,8	0,3	-	6,5
Konsernin sisäisten katteiden eliminointi	14,8	5,1	-	-	-	19,9
Käyvän arvon muutokset	9,0	-2,3	0,2	-0,2	-	6,6
Muut väliaikaiset erot	57,5	2,3	-	2,3	-	62,1
Yhteensä	202,4	18,1	-0,6	2,6	-	222,6
Netotettu laskennallisesta verovelasta *	-24,4	-15,1	-0,4	0,8	-	-39,1
Yhteensä, netto	178,0	3,0	-1,0	3,4	-	183,5

Laskennalliset verovelat

MEUR	1.1.2015	Kirjattu tulos-laskelmaan	Kirjattu muihin laajan tuloksen eriin	Kurssierot	Yritys-hankinnat/-myynnit	31.12.2015
Poistoerot	7,8	-5,0	-	0,5	-	3,3
Eläkevelvoitteet	0,0	0,1	-0,1	0,0	-	0,0
Liikearvon poistot	24,8	4,7	-	3,1	-	32,6
Käyvän arvon kohdistukset yrityshankinnoissa	25,8	-1,1	-	-2,2	-	22,5
Tutkimus- ja tuotekehityskulut	0,8	-0,2	-	-	-	0,6
Käyvän arvon muutokset	2,2	-0,3	-1,3	0,2	-	0,8
Muut väliaikaiset erot	40,8	10,9	-	-0,5	-	51,2
Yhteensä	102,1	9,2	-1,4	1,1	-	111,1
Netotettu laskennallisesta verosaamisesta *	-24,4	-15,1	-0,4	0,8	-	-39,1
Yhteensä, netto	77,8	-5,9	-1,8	1,9	-	72,1

* Laskennalliset verosaamiset ja -velat vähennetään toisistaan, mikäli on olemassa laillisesti toimeenpantavissa oleva oikeus kuitata tilikauden verotettavaan tuloon perustuvia verovelkoja tilikauden verotettavaan tuloon perustuvia verosaamisia vastaan.

Käyttämättömistä verotuksellisista tappioista kirjataan laskennallisia verosaamisia siihen määrään asti kuin verohyödyn saaminen verotettavan tulon perusteella on todennäköistä. Konserni on arvioissaan huomionut varovaisuusperiaatteen mukaisesti verotappioiden vanhenemisaikataulun. Konsernissa oli vuoden 2016 lopussa 53,8 (31.12.2015: 51,0) miljoonaa euroa verotuksessa vähennyskelpoisia käyttämättömiä tappioita, joista ei ole kirjattu verosaamista, koska verohyödyn realisointi ei ole todennäköistä. Näistä tappioista 7,7 (31.12.2015: 12,2) miljoonaa euroa vanhenee viiden

vuoden kuluessa ja 46,1 (31.12.2015: 38,8) miljoonan euron tappioilla ei ole vanhenemisaikaa tai se on yli viisi vuotta.

Laskennallinen verovelka kirjataan sellaisissa maissa sijaitsevien tytäryhtiöiden jakamattomista voittovaroista, joissa osingonjaosta aiheutuu veroseuraamus ja jos osinkojakoa lähitulevaisuudessa pidetään todennäköisenä. Konsernissa oli vuoden 2016 lopussa 1 372,6 (31.12.2015: 1 407,0) miljoonaa euroa voittovaroja, joista ei ole kirjattu laskennallista verovelkaa.

20. Vaihto-omaisuus

MEUR	31.12.2016	31.12.2015
Aineet ja tarvikkeet	236,9	226,2
Keskeneräiset tuotteet	230,1	213,5
Valmiit tuotteet	156,3	164,3
Vaihto-omaisuudesta maksetut ennakkomaksut	23,7	51,4
Yhteensä	647,0	655,4

Vaihto-omaisuuden arvoa on alennettu nettorealisointiarvoa vastaavaksi 96,0 (31.12.2015: 95,8) miljoonan euron epäkuranttiusvarauksella.

21. Rahoitusvarat ja -velat arvostusryhmittäin

31.12.2016 MEUR	Liite	Hankinta- menoon tai jaksotettuun hankinta- menoon arvostettavat	Käypään arvoon laajan tuloslaskelman kautta arvostettavat	Käypään arvoon tulos- vaikutteisesti arvostettavat	Yhteensä
Myytavissä olevat sijoitukset	18	3,8	-	-	3,8
Lainasaamiset ja muut korolliset saamiset		5,0	-	-	5,0
Johdannaisvarat	30	-	42,0	20,7	62,7
Myyntisaamiset ja muut korottomat saamiset	22	679,5	-	-	679,5
Rahavarat	23	273,2	-	-	273,2
Rahoitusvarat yhteensä		961,5	42,0	20,7	1 024,2
Korolliset velat	26	821,9	-	-	821,9
Johdannaisvelat	30	-	22,1	12,0	34,1
Muut korottomat velat	29	479,8	-	-	479,8
Rahoitusvelat yhteensä		1 301,7	22,1	12,0	1 335,8

31.12.2015 MEUR	Liite	Hankinta- menoon tai jaksotettuun hankinta- menoon arvostettavat	Käypään arvoon laajan tuloslaskelman kautta arvostettavat	Käypään arvoon tulos- vaikutteisesti arvostettavat	Yhteensä
Myytavissä olevat sijoitukset	18	3,8	-	-	3,8
Lainasaamiset ja muut korolliset saamiset		4,6	-	-	4,6
Johdannaisvarat	30	-	43,1	28,9	72,0
Myyntisaamiset ja muut korottomat saamiset	22	647,9	-	-	647,9
Rahavarat	23	175,8	-	-	175,8
Rahoitusvarat yhteensä		832,1	43,1	28,9	904,1
Korolliset velat	26	836,8	-	-	836,8
Johdannaisvelat	30	-	5,4	8,8	14,2
Ostovelat ja muut korottomat velat	29	420,6	-	-	420,6
Rahoitusvelat yhteensä		1 257,4	5,4	8,8	1 271,6

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavien rahoitusvarojen ja -velkojen ryhmä sisältää valuuttaterminejä sekä koron- ja valuuttanvaihtosopimuksia, joita käytetään rahoitusriskeiltä suojautumiseen, mutta joihin ei sovelleta suojauslaskentaa. Käyvän arvon muutokset johdannaisista, joihin sovelletaan suojauslaskentaa, kerrytetään suojauslaskennan ajan laajaan tuloslaskelmaan, josta ne puretaan tuloslaskelmaan suojauslaskennan päättyessä. Näiden instrumenttien arvostus käypään arvoon perustuu yleisesti käytössä oleviin arvostusmenetelmiin sekä saatavilla oleviin markkinaperusteisiin muuttujiin. Tämän johdosta arvostukset luokitellaan käyvän arvon hierarkiatason 2 mukaisiksi käyviksi arvoiksi. Muut erät on kirjattu taseeseen joko hankintameno- tai jaksotettuun hankintameno- ja näiden erien

käyvistä arvoista on annettu lisätietoja kutakin erää koskevan erillisen liitetiedon yhteydessä siltä osin kuin ero kirjanpitoarvon ja käyvän arvon välillä on merkittävä.

Johdannaisvarojen ja -velkojen esitetyt arvot ovat bruttoarvoja, sillä IFRS:n mukaiset kriteerit netottamiselle eivät täyty. Cargotecilla on johdannaispositioita usean pankin kanssa ja transaktioihin sovelletaan ISDA-sopimusta, joka mahdollistaa kaikkien sopimukseen kuuluvien erien selvittämisen nettona esim. konkurssitilanteessa. Tilinpäätöshetkellä ISDA:n mahdollistaman netoutuksen jälkeisen vastapuoliriskin määrä Cargotecille oli 28,9 (31.12.2015: 57,8) miljoonaa euroa ja vastapuolille 0,3 (31.12.2015: 0,0) miljoonaa euroa.

22. Myyntisaamiset ja muut korottomat saamiset

MEUR	Liite	31.12.2016	31.12.2015
Pitkäaikaiset			
Pitkäaikaiset korottomat saamiset	21	7,9	5,7
Lyhytaikaiset			
Myyntisaamiset	21	549,3	522,6
Saamiset pitkäaikaishankkeista	21	104,7	108,8
ALV-saamiset		54,7	71,8
Saamiset huoltosopimuksista	21	13,6	6,2
Korkojaksotukset	21	4,0	3,9
Muut siirtosaamiset		52,5	65,2
Yhteensä		778,9	778,4
Myyntisaamiset ja muut korottomat saamiset yhteensä		786,8	784,1

Myyntisaamisten ikäjakauma

MEUR	31.12.2016	31.12.2015
Erääntymättömät myyntisaamiset	394,2	387,2
1–90 päivää erääntyneet myyntisaamiset	120,2	112,9
91–360 päivää erääntyneet myyntisaamiset	31,4	21,6
Yli 360 päivää erääntyneet myyntisaamiset	3,5	0,9
Yhteensä	549,3	522,6

Arvonalentumiset, sisältyvät myyntisaamisten ikäjakaumaan

MEUR	31.12.2016	31.12.2015
1–90 päivää erääntyneet myyntisaamiset	0,3	0,4
91–360 päivää erääntyneet myyntisaamiset	4,3	11,7
Yli 360 päivää erääntyneet myyntisaamiset	15,4	8,5
Yhteensä	20,0	20,6

23. Rahavarat

MEUR	31.12.2016	31.12.2015
Käteinen raha ja pankkitilit	264,2	172,0
Lyhytaikaiset talletukset	9,0	3,8
Yhteensä	273,2	175,8

Rahavarat rahavirtalaskelmassa

MEUR	31.12.2016	31.12.2015
Rahavarat	273,2	175,8
Pankkitililimiittien käyttö	-12,4	-10,9
Rahavarat rahavirtalaskelmassa	260,8	164,9

24. Oma pääoma

Oma pääoma koostuu osakepääomasta, ylikurssirahastosta, muuntoeroista, arvonmuutosrahastosta, sijoitetun vapaan oman pääoman rahastosta, kertyneistä voittovaroista ja määräysvallattomien omistajien osuudesta. Ylikurssirahastoon on kirjattu osakemerkinnän yhteydessä yhtiölle tullut osakkeen merkintähinnan kirjanpidollisen vasta-arvon ylittävä osa niissä tapauksissa, joissa optio-oikeuksista on päätetty vanhan osakeyhtiölain (29.9.1978/734) aikana. Muuntoerot sisältää ulkomaisten tytäryhtiöiden tilinpäätösten euroiksi muuntamisesta syntyvät muuntoerot, valuuttakurssivoitot ja -tappiot lainasopimuksista, jotka käsitellään nettoinvestointina ulkomaiseen tytäryhtiöön, ja valuuttakurssivoitot ja -tappiot ulkomaiseen tytäryhtiöön tehdyistä nettosijoituksen suojauksista. Arvonmuutosrahasto sisältää rahavirran suojauksena käytettävien johdannaisinstrumenttien käyvän arvon muutosten suojauslaskettavan osuuden. Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto sisältää yhtiön hallussa olleilla omilla osakkeilla tehdyt transaktiot sekä optio-ohjelmien perusteella tehdyt osakemerkinnät. Kertyneet voittovarot sisältää tilikauden voiton, josta vähennetään maksetut osingot sekä yhtiö-

kokouksen hyväksymät lahjoitukset. Lisäksi kertyneet voittovarot sisältävät vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot etuusperusteisista eläkejärjestelyistä sekä kuluvaikutuksen osakkeina maksettavista osakeperusteisista palkkioista.

Osakkeet ja osakepääoma

Cargotecin yhtiöjärjestyksen mukaan osakekanta jakaantuu A- ja B-sarjan osakkeisiin, joilla ei ole nimellisarvoa. Cargotecin B-sarjan osake on noteerattu Nasdaq Helsinki Oy:ssä. Kaikki liikkeeseen lasketut osakkeet on maksettu täysimääräisesti.

Yhtiökokouksessa jokaisella A-sarjan osakkeella on yksi ääni ja kymmenellä B-sarjan osakkeella yksi ääni kuitenkin niin, että jokaisella osakkeenomistajalla on vähintään yksi ääni. Yhtiöjärjestyksen mukaan B-sarjan osakkeet oikeuttavat korkeampaan osinkoon kuin A-sarjan osakkeet. Eri osakesarjoille jaettavan osingon välisen eron tulee olla vähintään yksi (1) sentti ja enintään kaksi ja puoli (2,5) senttiä.

Osakkeiden lukumäärä, kpl	A-sarjan osakkeet	B-sarjan osakkeet	Yhteensä
Osakkeiden lukumäärä 1.1.2015	9 526 089	54 911 209	64 437 298
Optioilla merkityt osakkeet	-	253 774	253 774
Osakkeiden lukumäärä 31.12.2015	9 526 089	55 164 983	64 691 072
Yhtiön hallussa olevat omat osakkeet 31.12.2015	-	-92 700	-92 700
Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä 31.12.2015	9 526 089	55 072 283	64 598 372
Osakkeiden lukumäärä 1.1.2016	9 526 089	55 164 983	64 691 072
Optioilla merkityt osakkeet	-	17 096	17 096
Osakkeiden lukumäärä 31.12.2016	9 526 089	55 182 079	64 708 168
Yhtiön hallussa olevat omat osakkeet 31.12.2016	-	-265 099	-265 099
Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä 31.12.2016	9 526 089	54 916 980	64 443 069

Osingonjako

Tilinpäätöspäivän 31.12.2016 jälkeen hallitus on ehdottanut jaettavaksi osinkoa 0,94 euroa kutakin A-sarjan osaketta kohden ja 0,95 euroa kutakin ulkona olevaa

B-sarjan osaketta kohden eli yhteensä 61 125 654,66 euroa.

25. Osakeperusteiset maksut

Rajoitettu osakepohjainen palkitsemisjärjestelmä

Osana kokonaispalkitsemista voidaan valituille avainhenkilöille myöntää rajallinen määrä lisäosakepalkkioita vuosina 2014–2018. Vuosittain myönnettävä rajoitettu palkitsemisjärjestelmä koostuu pääasiassa taloudellisiin tavoitteisiin perustuvista vuoden mittaisista ansaintajaksista sekä näitä seuraavista vuoden mittaisista sitouttamisjaksoista. Verot ja veronluonteiset maksut vähennetään ansaitusta bruttopalkkiosta ja näiden vähennysten jälkeinen nettopalkkio toimitetaan Cargotecin B-sarjan osakkeina ansaintajakson päätyttyä. Mikäli taloudelliset tulostavoitteet eivät täyty tai henkilön työsuhde päättyy ennen osakepalkkioiden maksamista, palkkiota ei makseta ja enimmillään palkkion määrä voi olla 100 % osallistujan vuosipalkasta. Ohjelman alkamishetkellä vuonna 2014 ohjelman kokonaiskustannukseksi ansaintajaksille 2014–2016 arvioitiin noin kolme miljoonaa euroa, mikäli asetetut taloudelliset tavoitteet täyttyisivät kaikkien osallistujien osalta. Uuden vuonna 2016 alkaneen lisäohjelman kokonaiskustannuksen arvioidaan olevan 1,75 miljoonaa euroa vuodessa, mikäli tavoitteiden alaraja saavutetaan.

- Vuonna 2014 lisäpalkkioita myönnettiin kahdeksalle henkilölle mukaan lukien toimitusjohtaja sekä osa johtoryhmän jäsenistä ja ohjelmalle asetetut vähimmäistavoitteet täyttyivät. Ohjelman toteutunut kustannus oli 1,7 miljoonaa euroa.

- Vuonna 2015 lisäpalkkioita myönnettiin kahdeksalle henkilölle mukaan lukien toimitusjohtaja sekä johtoryhmän jäseniä ja ohjelmalle asetetut vähimmäistavoitteet täyttyivät. Ohjelman toteutunut kustannus oli 1,4 miljoonaa euroa.
- Vuonna 2016 lisäpalkkioita myönnettiin yhdeksälle henkilölle mukaan lukien toimitusjohtaja sekä johtoryhmän jäseniä. Ohjelmalle asetetut vähimmäistavoitteet täyttyivät.

Osakepohjaiset kannustinohjelmat 2014–2016

Cargotecin hallitus on vuosina 2014–2016 päättänyt vuosittain helmikuussa uudesta kolmevuotisesta osakeperusteisesta kannustinohjelmasta, johon kuuluvat Cargotecin johtoryhmän jäsenet sekä joukko muita avainhenkilöitä. Ohjelmien ansaintajaksot ovat kaksivaiheisia koostuen alussa ensimmäiselle vuodelle liiketoiminta-alueittain asetetuista taloudellisista tavoitteista ja toisessa vaiheessa ansaintakertoimesta, joka perustuu Cargotecin B-sarjan osakkeen kokonaistuottoon (TSR) ansaintajakson päätyttyä. Ohjelmien arvioidut kustannukset myöntämishetkellä perustuvat asetettujen taloudellisten tavoitteiden odotetusta toteumasta, odotetusta menetettyjen palkkioiden osuudesta sekä arvioidusta ansaintakertoimesta ansaintajakson lopussa, joka on määritetty Black-Scholes-optiohinnoittelumallilla. Lopullinen palkkio määräytyy ensimmäisessä vaiheessa ansaitun palkkion ja toisessa vaiheessa määräytyneen kertoimen tulosta. Verot ja veronluonteiset maksut vähennetään ansaituista bruttopalkkioista, ja näiden vähennysten jälkeiset nettopalkkiot toimitetaan Cargotecin B-sarjan osakkeina. Palkkiota ei makseta, mikäli ensimmäisen vaiheen vähimmäistavoitteet eivät täyty tai henkilön työsuhde päättyy ennen palkkion maksamista.

Yhteenveto vuosittaisista kannustinohjelmissa

	2016	2015	2014
			Liiketulos, saadut tilaukset, käyttöpääomaan sidotut taloudelliset tavoitteet
Ensimmäisen vaiheen ansaintakriteerit	Liiketulos, saadut tilaukset, sijoitetun pääoman tuotto	Liiketulos, saadut tilaukset, sijoitetun pääoman tuotto	
Toisen vaiheen lisäansaintakriteerit	Osakkeen kokonaistuotto	Osakkeen kokonaistuotto	Osakekurssi
Ensimmäisen vaiheen palkkion vaihteluväli suhteutettuna vuosipalkkaan	0–120 %	0–120 %	0–120 %
Toisen vaiheen lisäansaintakerroin suhteutettuna ensimmäisen vaiheen palkkioon	100–300 %	100–300 %	100–300 %
Ohjelman odotettu kokonaiskustannus myöntämishetkellä, MEUR	7,3	6,5	5,6
Ohjelman ylin mahdollinen kokonaiskustannus, MEUR	21,8	19,0	12,0
Ohjelman piiriin kuuluneet henkilöt	84	77	56
Ohjelman vähimmäistavoitteet täyttävät henkilöt 31.12.2016	64	55	42
Ohjelman vähimmäistavoitteet täyttävät henkilöt 31.12.2015	-	62	49

Optio-ohjelma 2010

Cargotec Oyj:n varsinainen yhtiökokous päätti maaliskuussa 2010 optio-oikeuksien antamisesta Cargotecin ja sen tytäryhtiöiden avainhenkilöille osana konsernin avainhenkilöiden kannustus- ja sitouttamisjärjestelmää. Optio-ohjelmassa oli 2010A-, 2010B- ja 2010C-optio-oikeuksia, kutakin sarjaa 400 000 kappaletta. Optio-oikeudet annettiin vastikkeetta. Kukin optio-oikeus oikeutti haltijansa merkitsemään yhden (1) Cargotecin uuden B-sarjan osakkeen. Osakemerkinnän alkaminen edellytti hallituksen vuosittain määrittämälle taloudelliselle

kriteerille asetettujen tavoitteiden täyttymistä ja hallitus päätti niiden jakamisesta vuosittain keväällä 2010, 2011 ja 2012. Yhtiön hallussa olleet 378 864 kappaletta 2010B-optio-oikeuksia ja 400 000 kappaletta 2010C-optio-oikeuksia mitätöitiin, koska niiden ansaintakriteerit eivät täytyneet. Merkintä-aika optio-oikeuksilla 2010A päättyi 30.4.2015 ja optio-oikeuksilla 2010B 30.4.2016. Optio-oikeuden 2010A osingoilla oikaistu merkintähinta vuonna 2015 oli 18,05 euroa osakkeelta ja optio-oikeuden 2010B vuonna 2016 27,74 (2015: 28,54) euroa osakkeelta.

Ulkona olevien optio-oikeuksien määrän muutos

	2010B	2010A
Optio-oikeuksien lukumäärä 1.1.2015	20 496	268 222
Toteutetut optio-oikeudet	640	253 134
Rauenneet optio-oikeudet	-	15 088
Optio-oikeuksien lukumäärä 31.12.2015	19 856	-
Toteutettavissa olevat optio-oikeudet 31.12.2015	19 856	-
Optio-oikeuksien lukumäärä 1.1.2016	19 856	-
Toteutetut optio-oikeudet	17 096	-
Rauenneet optio-oikeudet	2 760	-
Optio-oikeuksien lukumäärä 31.12.2016	-	-

Osakeperusteisten maksujen vaikutus konsernitilinpäätökseen

Osakeperusteisten maksujen tulosvaikutus on kerrottu liitetiedossa 9, Henkilöstökulut. Käteisvaroina maksetta-

vista etuuksista on kirjattu velaksi 6,2 (31.12.2015: 2,4) miljoonaa euroa.

26. Korolliset velat

Korollisten velkojen kirjanpitoarvot

MEUR	Liite	31.12.2016	31.12.2015
Pitkäaikaiset			
Lainat rahoituslaitoksilta		424,7	428,8
Joukkovelkakirjalainat		230,0	337,5
Rahoitusleasingvelat	32	2,1	1,9
Yhteensä		656,8	768,1
Lyhytaikaiset			
Lainat rahoituslaitoksilta		24,7	24,4
Joukkovelkakirjalainat		113,8	-
Yritystodistukset		-	30,9
Rahoitusleasingvelat	32	1,2	2,5
Muut korolliset velat		13,0	-
Käytetyt pankkitililimitit		12,4	10,9
Yhteensä		165,1	68,7
Korolliset velat yhteensä		821,9	836,8

Pitkäaikaisten lainojen keskiporko 31.12.2016, jonka laskennassa on otettu huomioon Yhdysvaltain dollarimääräisten joukkovelkakirjalainojen suojaus eurokorkoisiksi, oli 1,9 (31.12.2015: 2,3) prosenttia. Lyhytaikaisten lainojen keskiporko oli 4,6 (31.12.2015: 1,9) prosenttia.

Alla olevassa taulukossa esitetyt joukkovelkakirjalainojen käyvät arvot on laskettu diskontaamalla lainojen kassavirrat käyttäen korkokantana markkinakorkoja ja Cargotec Oyj:n luottoriskiä. Muiden korollisten velkojen käyvät arvot eivät poikkea olennaisesti kirjanpitoarvoista.

Joukkovelkakirjalainat

Laina-aika	Kuponkikorko, %	Nimellisarvo	Käypä arvo, MEUR		Kirjanpitoarvo, MEUR	
			31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
2007–2017	5,6	120,0 MUSD	114,5	113,9	113,8	110,2
2007–2019	5,7	85,0 MUSD	84,9	81,4	80,6	78,0
2014–2020	3,4	150,0 MEUR	159,6	152,9	149,4	149,3

Yhdysvaltain dollarimääräiset Private Placement -joukkovelkakirjalainat on suojattu rahavirran suojausiksi määritetyillä valuutan- ja koronvaihtosopimuksilla. Suojaus huomioiden Cargotecillä ei ole merkittäviä määriä valuuttamääräisiä korollisia velkoja.

27. Eläkevelvoitteet

Konsernilla on lukuisia työntekijöiden eläketurvan kattamiseksi tehtyjä eläkejärjestelyjä eri puolilla maailmaa. Eläkejärjestelyt on tehty paikallisten lakien ja vakiintuneiden käytäntöjen mukaisesti maksu- tai etuuspohjaisten järjestelyjen puitteissa.

Etuuspohjaisissa järjestelyissä on määritelty maksettava eläke, mahdolliset työkyvyttömyyskorvaukset ja työsuhteen irtisanomisen yhteydessä suoritettavat etuudet.

Eläke-edut määräytyvät näissä järjestelyissä yleensä työvuosien määrän ja loppupalkan perusteella.

Suurin osa konsernin etuuspohjaisista järjestelyistä on Ruotsissa, Isossa-Britanniassa ja Norjassa. Ruotsin järjestelyt ovat merkittävimmät. Konsernin etuuspohjaisiin eläkejärjestelyihin maksamat ja rahastoidut erät vastaavat kunkin maan paikallisten viranomaisten vaatimuksia.

Yhteenveto työsuhteen päättymisen jälkeisten etuuksien vaikutuksesta tilinpäätöksessä

MEUR	2016	2015
Rahastoimattomien velvoitteiden nykyarvo	72,4	67,9
Rahastoitujen velvoitteiden nykyarvo	46,7	42,7
Varojen käypä arvo	37,7	39,3
Velka taseessa	81,4	71,3
Kulut maksuperusteisista eläkejärjestelyistä	45,4	41,2
Kulut etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä ja muista työsuhteen päättymisen jälkeisistä etuuksista	7,0	6,7
Kulu tuloslaskelmassa	52,4	48,0
Arvonmuutos etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä ja muista työsuhteen päättymisen jälkeisistä etuuksista	-6,9	3,0
Arvonmuutos laajassa tuloslaskelmassa	-6,9	3,0

Odotettavissa olevat suoritukset etuuspohjaisiin järjestelyihin seuraavan tilikauden aikana ovat 2,2 (31.12.2015: 1,6) miljoonaa euroa. Etuuspohjaisten velvoitteiden duraation painotettu keskiarvo tilinpäätöshetkellä oli 16,6 (31.12.2015: 17,4) vuotta.

Muutokset eläkevelvoitteessa kauden aikana

MEUR	Järjestelyyn sisältyvien velvoitteiden nykyarvo	Järjestelyyn sisältyvien varojen käypä arvo	Yhteensä
1.1.2016	110,6	-39,3	71,3
Tilikauden työsuorituksen perustuvat menot	4,9	-	4,9
Korkokulu (+)/-tuotto (-)	3,2	-1,2	2,0
Aiempaan työsuorituksen perustuva meno	-0,1	-	-0,1
Arvon uudelleenmäärittäminen:			
Järjestelyyn kuuluvien varojen tuotto pois lukien tuloslaskelmaan kirjattu korko	-	-1,4	-1,4
Vakuutusmatemaattiset voitot (-) ja tappiot (+) johtuen muutoksista väestötilastollisissa oletuksissa	-0,1	-	-0,1
Vakuutusmatemaattiset voitot (-) ja tappiot (+) johtuen muutoksista taloudellisissa oletuksissa	7,7	-	7,7
Kokemusperusteiset voitot (-) ja tappiot (+)	0,7	-	0,7
Valuuttakurssivoitot (-)/tappiot (+)	-0,6	2,8	2,2
Työnantajan suorittamat maksut	-	-1,8	-1,8
Järjestelyyn osallistuvien suorittamat maksut	-	-0,1	-0,1
Maksetut etuudet	-6,5	2,4	-4,1
Velvoitteen täyttäminen	-0,8	0,8	-0,1
Yrityshankinnat ja -myynnit	0,1	-	0,1
31.12.2016	119,1	-37,7	81,4

MEUR	Järjestelyyn sisältyvien velvoitteiden nykyarvo	Järjestelyyn sisältyvien varojen käypä arvo	Yhteensä
1.1.2015	109,5	-37,9	71,6
Tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot	4,7	-	4,7
Korkokulu (+)/-tuotto (-)	3,1	-1,2	1,9
Aiempaan työsuoritukseen perustuva meno	-	-	-
Arvon uudelleenmäärittäminen:			
Järjestelyyn kuuluvien varojen tuotto pois lukien tuloslaskelmaan kirjattu korko	-	0,9	0,9
Vakuutusmatemaattiset voitot (-) ja tappiot (+) johtuen muutoksista väestötilastollisissa oletuksissa	0,0	-	0,0
Vakuutusmatemaattiset voitot (-) ja tappiot (+) johtuen muutoksista taloudellisissa oletuksissa	-3,1	-	-3,1
Kokemusperusteiset voitot (-) ja tappiot (+)	-0,9	-	-0,9
Valuuttakurssivoitot (-)/tappiot (+)	2,1	-1,1	0,9
Työnantajan suorittamat maksut	-	-1,8	-1,8
Järjestelyyn osallistuvien suorittamat maksut	0,0	-0,2	-0,2
Maksetut etuudet	-4,4	1,9	-2,5
Velvoitteen täyttäminen	-0,2	-	-0,2
Yrityshankinnat ja -myynnit	0,0	-	0,0
31.12.2015	110,6	-39,3	71,3

Varojen ja velkojen jakautuminen maantieteellisesti

MEUR	Ruotsi	Iso-Britannia	Norja	Muut	Yhteensä
Järjestelyyn sisältyvien velvoitteiden nykyarvot:					
2016	71,3	20,6	9,9	17,4	119,1
2015	66,2	21,1	9,7	13,6	110,6
Järjestelyyn sisältyvien varojen käypä arvo:					
2016	5,9	19,7	8,0	4,1	37,7
2015	5,9	21,1	7,6	4,7	39,3

Varojen jakautuminen

MEUR	2016		2015	
	Noteerattu	Noteeraamaton	Noteerattu	Noteeraamaton
Korkosijoitukset	3,1	0,7	0,8	17,3
Sijoitusrahastot	0,1	11,0	0,1	8,1
Hyväksyttävät vakuutukset	0,8	4,9	-	5,6
Osakesijoitukset	3,3	0,2	3,5	0,1
Muut varat	1,1	12,6	2,9	1,0
Yhteensä	8,4	29,3	7,3	32,1

Varoihin ei sisälly yhtiön omia instrumentteja tai sen käytössä olevia muita omaisuuseriä.

Etuuspohjaiset järjestelyt: käytetyt vakuutusmatemaattiset olettamukset

%	Ruotsi	Iso-Britannia	Norja	Muut maat*
Diskonttokorko 2016 (2015)	2,7 (3,0)	2,5 (3,6)	2,1 (2,3)	1,9 (1,5)
Tuleva palkankorotusolettama 2016 (2015)	2,3 (2,3)	2,8 (3,4)	2,3 (2,5)	2,5 (2,7)
Eläkkeiden korotusolettama 2016 (2015)	1,5 (1,5)	3,5 (3,3)	2,1 (1,9)	1,5 (1,7)

* Painotettu keskiarvo

Diskonttokorko on määritetty erikseen kullekin järjestelylle, ja korko perustuu mahdollisuuksien mukaan korkean luottoluokituksen omaavien ja valuutaltaan sekä kestoltaan eläkevelkaa vastaavien yritysvelkakirjojen tuottoon. Ruotsissa käytetty diskonttokorko perustuu ruotsalaisten asuntovakuudellisten joukkovelkakirjalainojen tuottoon, Isossa-Britanniassa käytetty diskonttokorko puntamäärä-

sistä yritysvelkakirjalainoista lasketun iBoxx-indeksin tuottoon ja Norjassa käytetty diskonttokorko norjalaisten vakuudellisten velkakirjojen tuottoon. Euromaissa käytetty korko perustuu euomääräisistä yritysvelkakirjalainoista lasketun iBoxx-indeksin tuottoon ja USA:ssa käytetty diskonttokorko Mercerin tuottokäyrään.

Etuspohjaiseen velkaan liittyvien keskeisten vakuutusmatemaattisten oletusten herkkyyshanalyysi

MEUR	2016	2015
0,5 %-yksikön lisäys käytetyssä muuttujassa vaikuttaisi etuspohjaiseen velkaan seuraavasti:		
Diskonttokorko	-7,6	-7,1
Tuleva palkankorotusolettama	2,7	2,3
Eläkkeiden korotusolettama	5,7	4,9
0,5 %-yksikön vähennys käytetyssä muuttujassa vaikuttaisi etuspohjaiseen velkaan seuraavasti:		
Diskonttokorko	8,6	8,0
Tuleva palkankorotusolettama	-2,2	-2,0
Eläkkeiden korotusolettama	-4,7	-4,4
Elinajaodotteen kasvu yhdellä vuodella	3,4	3,2
Elinajaodotteen lasku yhdellä vuodella	-3,4	-3,3

Yllä oleva taulukko sisältää yhteenvedon ulkopuolisten aktuaarien kullekin järjestelylle suorittamasta herkkyyshanalyysistä merkittävien vakuutusmatemaattisten muuttujien osalta. Herkkyyshanalyysi on suoritettu yhdelle muuttujalle kerrallaan olettaen, että muut muuttujat pysyvät ennallaan, ja olettamalla muuttujalle taulukon mukainen muutos riippumatta tämän todellisesta muutoksesta. Näin ollen herkkyyshanalyysin tarkoituksena ei ole määrittää mahdollisia tai odotettavissa olevia muutoksia eläkevelan määrässä, vaan havainnollistaa velan arvon herkkyyttä näille riskitekijöille, joiden todellinen muutos voi erota esitetyistä arvoista.

Yllä esitetty herkkyyshanalyysi tarkastelee ainoastaan muuttujien vaikutusta eläkevelkaan huomioimatta järjestelyn varoja. Vaikka korkomuutoksesta aiheutuukin merkittävin riski järjestelylle herkkyyshanalyysin perusteella,

käytännössä järjestelyn varoihin kuuluvat velkainstrumenttisijoitukset kumoavat osittain korkoherkkyyden vaikutusta. Järjestelyn varoihin kuuluu myös instrumentteja, kuten osakkeita ja rahastoja, joiden arvovaihtelut lyhyellä aikavälillä voivat olla merkittäviä mutta joista saatavan tuoton odotetaan pitkällä aikavälillä ylittävän yritysvelkakirjoista saatavan tuoton. Järjestelyn varojen tuottokehitykseen liittyvät riskit ovat merkittäviä johtuen sekä varojen absoluuttisesta että suhteellisesta määrästä verrattuna järjestelyn velkaan. Riskiä pyritään vähentämään sopivalla sijoitusallokaatiolla sekä riskin ja tuoton tasapainolla. Määritetyn eläkevelan suuruus perustuu tämän hetkiseen parhaaseen arvioon elinajanodotteesta. Mikäli elinajanodote osoittautuu aliarvioituksi, myös eläkevelan kirjattu määrä on riittämätön. Elinajanarvioon liittyvä epävarmuus aiheuttaa näin riskiä järjestelylle.

28. Varaukset

2016 MEUR	Takuut	Tuotevastuut	Toiminnan uudelleen- järjestelyt	Tappiolliset sopimukset	Muut	Yhteensä
Varaukset 1.1.	66,0	6,5	8,9	15,0	2,4	98,8
Kurssierot	0,8	0,3	0,4	0,4	0,0	1,9
Lisäykset	39,5	4,9	35,4	13,9	2,0	95,7
Yrityshankinnat ja -myynnit	0,2	-	-	0,5	0,0	0,7
Käytetyt varaukset	-12,3	-1,9	-5,0	-7,4	-0,5	-27,2
Varausten peruutukset	-13,3	-1,5	-1,6	-2,0	-1,1	-19,4
Varaukset 31.12.	80,9	8,3	38,1	20,3	2,9	150,4

2015 MEUR	Takuut	Tuotevastuut	Toiminnan uudelleen- järjestelyt	Tappiolliset sopimukset	Muut	Yhteensä
Varaukset 1.1.	56,0	5,2	12,1	28,8	3,0	105,0
Kurssierot	2,5	0,5	-0,1	2,7	0,0	5,6
Lisäykset	38,0	4,9	15,9	5,5*	1,1	65,3
Yrityshankinnat ja -myynnit	-	-	-	-	-	-
Käytetyt varaukset	-17,8	-1,4	-16,4	-20,4*	-1,6	-57,5
Varausten peruutukset	-12,7	-2,6	-2,6	-1,6	-0,2	-19,7
Varaukset 31.12.	66,0	6,5	8,9	15,0	2,4	98,8

MEUR	31.12.2016	31.12.2015
Pitkäaikaiset varaukset	37,6	22,9
Lyhytaikaiset varaukset	112,8	75,9
Yhteensä	150,4	98,8

* Vuoden 2015 tappiollisiin sopimuksiin liittyvien varausten lisäyksiä ja käyttöä on oikaistu 31,4 miljoonaa euroa.

Tuotetakuuta koskevat varaukset kattavat takuuvaateisiin liittyvät odotetut kustannukset tuotteista, jotka on myyty tilikauden aikana tai aiemmin ja joissa tuotetakuu on voimassa. Takuuajat vaihtelevat tuotteittain, mutta ovat pääosin 1–2 vuotta.

Tuotevastuuvarauksia koskeva varaus tehdään, mikäli vaatimuksen määrä, todennäköisyys ja toteutuminen voidaan arvioida. Varausten odotetaan pääsääntöisesti realisoituvan 1–2 vuodessa.

Uudelleenjärjestelyvaraukset koskevat johdon hyväksymiä ja toimeenpanemia suunnitelmia toimintojen uudelleenjärjestelyistä. Varaukset odotetaan käytettävän 1–2 vuoden

kuluessa. Uudelleenjärjestelykuluja on käsitelty tarkemmin liitetiedossa 8, Uudelleenjärjestelykulut.

Tappiollisista sopimuksista tehdään varaus, kun on todennäköistä, että sopimuksen kustannukset ylittävät arvioidun sopimuksen kokonaisyhtymän. Odotettu tappio kirjataan kuluksi välittömästi. Tappiollisista sopimuksista tehtyjen varausten odotetaan realisoituvan pääsääntöisesti 1–2 vuoden aikana.

Muut varaukset sisältävät eriä, jotka liittyvät muun muassa henkilöstöön, veroihin ja oikeudenkäynteihin. Lisätietoa varausten arvioinnista löytyy liitetiedosta 2, Johdon harkintaa edellyttävät keskeiset arviot ja oletukset.

29. Ostovelat ja muut korottomat velat

MEUR	Liite	31.12.2016	31.12.2015
Pitkäaikaiset			
Takaisinostovelvoitteet asiakasrahoitus sopimuksista	21	44,8	36,8
Muut korottomat velat	21	4,7	5,4
Yhteensä		49,4	42,3
Lyhytaikaiset			
Ostovelat	21	408,2	359,9
Palkka- ja sosiaalikulujaksotukset		56,8	71,3
Jälkikustannusvaraukset		84,6	100,0
Pitkäaikaishankkeita koskevat kuluvaraukset		64,2	63,8
Pitkäaikaishankkeita koskevat velat asiakkaille		30,3	28,9
Ennakkomaksut asiakasrahoitusjärjestelyistä		50,7	43,1
Ennakkomaksut huoltosopimuksista		18,4	12,7
Korkojaksotukset	21	14,6	14,6
Yritysjärjestelyihin liittyvät velat	21	7,6	3,9
Osakeperusteiset palkkiot		2,3	0,3
Muut siirtovelat		198,6	173,5
Yhteensä		936,2	872,1
Ostovelat ja muut korottomat velat yhteensä		985,6	914,3

30. Johdannaissopimukset

31.12.2016 MEUR	Nimellisarvo	Positiivinen käypä arvo	Negatiivinen käypä arvo	Netto käypä arvo
Pitkäaikaiset				
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset, rahavirran suojauslaskenta	80,6	16,9	-	16,9
Lyhytaikaiset				
Valuuttatermiinit, rahavirran suojauslaskenta	1 311,4	1,6	9,9	-8,4
Valuuttatermiinit, nettoinvestoinnin suojauslaskenta	566,4	-	12,2	-12,2
Valuuttatermiinit, muut	1 700,8	20,7	12,0	8,8
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset, rahavirran suojauslaskenta	113,8	23,5	-	23,5
Yhteensä	3 692,5	45,8	34,1	11,8
Johdannaiset yhteensä	3 773,1	62,7	34,1	28,7

31.12.2015 MEUR	Nimellisarvo	Positiivinen käypä arvo	Negatiivinen käypä arvo	Netto käypä arvo
Pitkäaikaiset				
Valuuttatermiinit, rahavirran suojauslaskenta	-	-	-	-
Valuuttatermiinit, nettoinvestoinnin suojauslaskenta	-	-	-	-
Valuuttatermiinit, muut	-	-	-	-
Koron- ja valuuttavaihtosopimukset, rahavirran suojauslaskenta	188,3	35,3	-	35,3
Yhteensä	188,3	35,3	-	35,3
Lyhytaikaiset				
Valuuttatermiinit, rahavirran suojauslaskenta	1 161,0	7,8	0,6	7,1
Valuuttatermiinit, nettoinvestoinnin suojauslaskenta	588,8	-	4,7	-4,7
Valuuttatermiinit, muut	2 124,7	28,9	8,8	20,1
Koron- ja valuuttavaihtosopimukset, rahavirran suojauslaskenta	-	-	-	-
Yhteensä	3 874,5	36,7	14,2	22,5
Johdannaiset yhteensä	4 062,8	72,0	14,2	57,8

Koron- ja valuuttavaihtosopimukset suojaavat helmikuussa 2007 liikkeellelaskettua US Private Placement -joukkovelkakirjalainaa, joka erääntyy vuosina 2017–2019. Instrumenteille sovelletaan rahavirran suojauslaskentaa. Valuuttatermiinien suojauskohteena olevat erittäin todennäköiset rahavirrat toteutuvat pääosin seuraavan kahden vuoden kuluessa.

Johdannaisten käyvät arvot on kirjattu taseeseen bruttona, sillä konsernin johdannaissopimuksiin liittyvät eri nettotamissopimukset antavat ehdottoman oikeuden netotukseen luottoriskin realisoituessa, mutta eivät normaalitilanteessa. Konserni ei ole antanut tai saanut vakuuksia johdannaistavastapuolilta.

31. Vastuut

MEUR	31.12.2016	31.12.2015
Takaukset	0,2	-
Asiakasrahoitus	20,6	13,1
Käyttöleasingsopimukset	194,9	165,9
Muut vastuut	2,4	5,2
Yhteensä	218,1	184,2

Cargotec Oyj on antanut takauksia konserniyhtiöiden normaaliin liiketoimintaan liittyvien sitoumusten vakuudeksi 424,3 (31.12.2015: 494,1) miljoonaa euroa.

Käyttöleasingsopimuksista on esitetty lisätietoa liitteessä 32, Vuokrasopimukset. Asiakasrahoitusvastuista ei odoteta aiheutuvan oleellisia velvoitteita.

Lisäksi Cargotecilla on sitoumuksia koskien sijoituksia yhteisyhtymyksissä. Näistä sitoumuksista on annettu lisätietoa liitteessä 17, Osakkuusyhtiöt ja yhteisyhtymykset.

Ehdolliset velat

Cargotec sai lokakuussa 2016 paikallisen alioikeuden lautamiespäätöksen 13 miljoonan Yhdysvaltain dollarin korvausvelvollisuudesta Hempsteadissa, USA:ssa. Päätös liittyy Cargotec USA:n vuosina 2010 ja 2011 käymiin, tuloksettomina päättyneisiin yrityskauppaneuvotteluihin, joihin liittynyt luottamusvelvoite Cargotecin väitetään rikkoneen. Cargotecin mielestä syyte on perusteeton, ja Cargotec tulee valittamaan päätöksestä seuraavaan oikeusasteeseen.

Lisäksi Cargotecia vastaan on vireillä eri puolella maailmaa eri perusteisiin nojaavia oikeudellisia vaateita ja erimielisyyksiä. Johdon arvion mukaan kyseisten riita-asioiden lopputuloksilla ei ole olennaista vaikutusta konsernin taloudelliseen asemaan.

32. Vuokrasopimukset

Cargotec vuokralleottajana

MEUR	31.12.2016	31.12.2015
Ei-purettavissa olevat käyttöleasingmaksut		
Yhden vuoden kuluessa	34,9	31,8
Yli vuoden ja enintään viiden vuoden kuluttua	85,1	69,9
Yli viiden vuoden kuluttua	74,9	64,2
Yhteensä	194,9	165,9
Ei-purettavissa olevat rahoitusleasingmaksut		
Yhden vuoden kuluessa	1,3	2,7
Yli vuoden ja enintään viiden vuoden kuluttua	2,1	1,8
Yli viiden vuoden kuluttua	0,1	0,3
Yhteensä	3,6	4,8
Ei-purettavissa olevien rahoitusleasingmaksujen nykyarvo		
Yhden vuoden kuluessa	1,2	2,5
Yli vuoden ja enintään viiden vuoden kuluttua	1,9	1,6
Yli viiden vuoden kuluttua	0,1	0,3
Yhteensä	3,2	4,4
Tulevat rahoituskulut	0,3	0,4

Cargotec vuokraa maailmanlaajuisesti suuren osan toiminnassa tarvittavista kiinteistöistä käyttöleasingsopimuksilla, jotka ovat kestoiltaan ja ehdoiltaan vaihtelevia. Cargotecin rahoitusleasingvastuut sisältävät pääosin toiminnassa tarvittavia koneita ja laitteita.

Tilikauden tulokseen sisältyy 39,5 (2015: 36,6) miljoonaa euroa vuokrakulua käyttöleasingsopimuksista.

Cargotec vuokralleantajana

MEUR	31.12.2016	31.12.2015
Ei-purettavissa olevat käyttöleasingsaatavat		
Yhden vuoden kuluessa	5,8	8,0
Yli vuoden ja enintään viiden vuoden kuluttua	13,8	13,8
Yli viiden vuoden kuluttua	0,8	0,8
Yhteensä	20,4	22,6
Ei-purettavissa olevat rahoitusleasingsaatavat		
Yhden vuoden kuluessa	0,7	0,6
Yli vuoden ja enintään viiden vuoden kuluttua	0,6	0,8
Yli viiden vuoden kuluttua	-	-
Yhteensä	1,3	1,4
Ei-purettavissa olevien rahoitusleasingsaatavien nykyarvo		
Yhden vuoden kuluessa	0,6	0,5
Yli vuoden ja enintään viiden vuoden kuluttua	0,6	0,7
Yli viiden vuoden kuluttua	-	-
Yhteensä	1,1	1,2
Tulevat rahoitustuotot	0,2	0,2

Cargotecin käyttöleasingsaatavat koskevat pääosin kontinkäsittelyä ja teollisuuskäyttöä varten vuokrattuja laitteita, joihin liittyvät sopimukset ovat ehdoiltaan ja kestoiltaan vaihtelevia.

Tilikauden liikevaihtoon sisältyy 5,4 (2015: 6,2) miljoonaa euroa vuokratuottoja käyttöleasingsopimuksista.

33. Lähipiiritapahtumat

Konsernin lähipiiriin kuuluvat emoyhtiö sekä tytär-, osakkuus- ja yhteisyritykset. Lähipiiriin luetaan myös hallituksen ja johtoryhmän jäsenet mukaan lukien toimitusjohtaja. Ilkka Herlin ja hänen määräysvallassaan oleva

Wipunen varainhallinta oy, Mariatorp Oy (Niklas Herlinin määräysvallassa) ja Pivosto Oy (Ilona Herlinin määräysvallassa, 31.8.2015 asti D-sijoitus Oy) omistavat yhtiöstä osuuden, joka tuottaa heille huomattavan vaikutusvallan yhtiössä.

Liiketapahtumat osakkuus- ja yhteisyritysten kanssa

1.1.–31.12.2016 MEUR	Osakkuusyritykset	Yhteisyritykset	Yhteensä
Tavaroiden ja palveluiden myynnit	5,4	7,7	13,2
Tavaroiden ja palveluiden ostot	6,0	134,5	140,5

1.1.–31.12.2015 MEUR	Osakkuusyritykset	Yhteisyritykset	Yhteensä
Tavaroiden ja palveluiden myynnit	4,7	11,4	16,1
Tavaroiden ja palveluiden ostot	6,5	168,2	174,6

Osakkuus- ja yhteisyrityssaamiset ja -velat

31.12.2016 MEUR	Osakkuusyritykset	Yhteisyritykset	Yhteensä
Myyntisaamiset	1,6	2,1	3,7
Ostovelat	1,5	5,8	7,3

31.12.2015 MEUR	Osakkuusyritykset	Yhteisyritykset	Yhteensä
Myyntisaamiset	1,4	3,1	4,5
Ostovelat	0,8	4,0	4,8

Liiketapahtumat osakkuus- ja yhteisyritysten kanssa tapahtuvat käyvin markkinahinnoin.

Ylimmän johdon työsuhde-etuudet

Ylin johto koostuu hallituksesta ja johtoryhmästä. Heille työsuorituksesta maksettu tai maksettava kompensatio koostuu seuraavista eristä:

MEUR	1.1.–31.12.2016	1.1.–31.12.2015
Palkat, palkkiot ja muut lyhytaikaiset työsuhde-etuudet	4,6	3,5
Osakeperusteiset palkkiot	3,1	2,7
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet	0,7	-
Työsuhteen päättymisen yhteydessä suoritettavat etuudet	0,5	-
Yhteensä	8,9	6,2

Cargotecin johtoryhmän kokoonpano on muuttunut tilikausien 2015 ja 2016 aikana. Johtoryhmästä pois jääneiden etuudet sisältyvät ylimmän johdon työsuhde-etuuksiin siltä ajalta, kun he kuuluivat johtoryhmään.

Toimitusjohtaja ja johtoryhmä kuuluvat osakepohjaisen kannustinohjelman 2014–2016 piiriin. 2014 kannustinohjelman ensimmäisen vaiheen perusteella palkitaan toimitusjohtaja ja kolme muuta johtoryhmän jäsentä, 2015 kannustinohjelman ensimmäisen vaiheen perusteella toimitusjohtaja ja neljä muuta johtoryhmän jäsentä ja 2016 kannustinohjelman ensimmäisen vaiheen perusteella toimitusjohtaja ja viisi muuta johtoryhmän jäsentä. Palkkiota ei makseta, mikäli henkilön työsuhde päättyy ennen palkkion maksamista kannustinohjelman toiseen vaiheeseen päättyessä. Toimitusjohtaja ja johtoryhmä ovat lisäksi mukana rajoitettujen osakkeiden kannustinjärjestelmässä. 2014 ansaintajakson taloudellisten tavoitteiden täytyttyä annettiin keväällä 2015 toimitusjohtajalle 10 782 kappaletta ja muille johtoryhmän jäsenille 11 490 kappaletta Cargotecin B-sarjan osakkeita, joiden rajoitusjakso päättyi keväällä 2016. 2015 ansaintajakson taloudellisten tavoitteiden täytyttyä annettiin keväällä 2016 toimitusjohtajalle 8 097 kappaletta ja muille johtoryhmän jäsenille 13 174 kappaletta Cargotecin B-sarjan osakkeita. Näihin osakkeisiin liittyy vuoden rajoitusjakso. 2016 ansaintajakson taloudellisten tavoitteiden täytyttyä palkkio-osakkeet annetaan toimitusjohtajalle ja kolmelle muulle johtoryhmän jäsenelle keväällä 2017 ja ne vapautuvat keväällä 2018.

Osakepohjaisen kannustinohjelman 2013 palkkio suoritettiin keväällä 2014, jolloin toimitusjohtajalle annettiin 3 183 kappaletta ja kahdelle muulle johtoryhmän jäsenelle yhteensä 2 443 kappaletta Cargotecin B-sarjan osakkeita.

Osakkeet vapautuivat luovutettaviksi kahdessa erässä vuonna 2015. Lisätietoa kannustinohjelmista on liitetiedossa 25, Osakeperusteiset maksut.

Cargotecin toimitusjohtaja on oikeutettu maksuperusteiseen lisäeläkkeeseen. Eläkesopimuksen mukaisesti toimitusjohtaja on oikeutettu jäämään eläkkeelle 60–65 vuoden iässä. 0,7 miljoonan euron kertamaksu on maksettu kokonaisuudessaan vuonna 2016 vakuutusyhtiölle, joka hallinnoi toimitusjohtajan lisäeläkettä. Cargotecille ei koidu toimitusjohtajan lisäeläkkeestä muita kuluja. Lisäksi toimitusjohtajalla on oikeus lakisääteiseen eläkkeeseen, josta kirjattu eläkekulu oli vuonna 2016 0,2 (2015: 0,2) miljoonaa euroa. Johtoryhmän muilla suomalaisilla jäsenillä on oikeus lakisääteiseen eläkkeeseen. Heidän eläkeikänsä määräytyy lakisääteisen työeläkejärjestelmän puitteissa. Johtoryhmässä olevien Suomen kansalaisten lakisääteinen eläkeikä on vuonna 2016 voimassa olevan lainsäädännön nojalla 63 vuotta (uusi lainsäädäntö tammikuusta 2017 eteenpäin nostaa lakisääteistä eläkeikää). Hiabin ja MacGregorin liiketoiminta-alueiden johtajilla on Belgian ja Alankomaiden markkinakäytäntöjen mukaiset maksuperusteiset eläkejärjestelyt. Cargotecin johtoryhmän jäsenien irtisanomisaika on kuusi kuukautta, ja heillä on oikeus 6–12 kuukauden erorahaan.

Cargotecilla ei ollut lainoja, vastuita tai vastuusitoumuksia yhtiön lähipiiriin kuuluville henkilöille tilikauden 2016 tai 2015 lopussa.

Maksetut palkat, palkkiot ja luontoisedut

1 000 EUR		1.1.–31.12.2016	1.1.–31.12.2015
Mika Vehviläinen	Toimitusjohtaja*	1 689,5	2 536,9
Ilkka Herlin	Hallituksen puheenjohtaja	101,2	101,2
Tapio Hakakari	Hallituksen varapuheenjohtaja	69,2	71,2
Kimmo Alkio	Hallituksen jäsen (22.3.2016 alkaen)	36,7	-
Jorma Eloranta	Hallituksen jäsen	53,0	54,0
Peter Immonen	Hallituksen jäsen	53,0	56,0
Antti Lagerroos	Hallituksen jäsen (22.3.2016 asti)	11,0	52,0
Kaisa Olkkonen	Hallituksen jäsen (22.3.2016 alkaen)	44,7	-
Teuvo Salminen	Hallituksen jäsen	70,0	70,0
Anja McAlister (Silvennoinen)	Hallituksen jäsen (22.3.2016 asti)	12,0	52,0
Heikki Soljama	Hallituksen jäsen (22.3.2016 alkaen)	38,7	-

* Sisältää vuonna 2016 peruspalkan, luontoisetujen ja tulospalkkion lisäksi rajoitettujen osakkeiden ohjelman 2015 veronalaisen ansiotulon. Sisältää vuonna 2015 peruspalkan, luontoisetujen ja tulospalkkion lisäksi osakepohjaisen kannustinohjelman 2014 ja optio-ohjelman 2010 veronalaisen ansiotulon.

Lisätietoa hallituksen ja johdon osake- ja optio-omistuksista on esitetty kohdassa "Osakkeet ja osakkeenomistajat".

34. Tytäryhtiöt

31.12.2016	Maa	Emoyhtiön omistusosuus (%)	Konsernin omistusosuus (%)
Cargotec Holding Netherlands B.V.	Alankomaat	100	100
Hiab Benelux B.V.	Alankomaat		100
Kalmar Netherlands B.V.	Alankomaat		100
MacGregor Netherlands B.V.	Alankomaat		100
MacGregor Netherlands Holding B.V.	Alankomaat		100
Cargotec Argentina S.R.L.	Argentiina		100
Cargotec Australia Pty Ltd	Australia		100
Cargotec Automation Solutions Australia Pty Ltd	Australia		100
Kalmar Equipment (Australia) Pty. Ltd.	Australia		100
MacGregor Australia Pty Ltd	Australia		100
Cargotec Caribbean Services Ltd.	Bahama		100
Cargotec Belgium NV	Belgia	100	100
MacGregor Belgium NV	Belgia		100
Cargotec Brazil Indústria e Comércio de Equipamentos para Movimentacao de Cargas Ltda	Brasilia		100
MLS Servicos Offshore e Navais Ltda	Brasilia		100
Hiab Chile S.A.	Chile		100
Triplex Chile Ltda.	Chile		95
Cargotec Iberia, S.A.	Espanja		100
Hiab Cranes, S.L. Unipersonal	Espanja		100
Hiab Iberia, S.L.	Espanja		100
Hiab (Pty) Ltd	Etelä-Afrikka		100
Kalmar Industries South Africa (Pty) Ltd	Etelä-Afrikka	100	100
Cargotec Korea Limited	Etelä-Korea		100
MacGregor Korea Ltd	Etelä-Korea		100
MacGregor Pusnes Korea Co., Ltd.	Etelä-Korea		100
PT MacGregor Indonesia	Indonesia		100
Cargotec India Private Limited	Intia		100
MacGregor Marine India Private Limited	Intia		100
Cargotec Engineering Ireland Ltd	Irlanti		100
Cargotec Research & Development Ireland Ltd	Irlanti		100
Cargotec UK Limited	Iso-Britannia		100
Del Equipment (U.K.) Limited	Iso-Britannia		100
Flintstone Technology Limited	Iso-Britannia		51
Hiab Limited	Iso-Britannia	100	100
Kalmar Limited	Iso-Britannia	100	100
MacGregor (GBR) Limited	Iso-Britannia		100
MacGregor Marine Equipment Ltd.	Iso-Britannia		100
P&C Compressor Spares Ltd	Iso-Britannia		100
Player and Cornish Marine Limited	Iso-Britannia		100
Woodfield Rochester Engineering Limited	Iso-Britannia		100
Woodfield Systems Limited	Iso-Britannia		100
Hiab Italia S.r.l.	Italia		100
Kalmar Italia S.r.l.	Italia		100
MacGregor Italy S.r.l.	Italia		100
Hiab Austria GmbH	Itävalta		100

31.12.2016	Maa	Emoyhtiön omistusosuus (%)	Konsernin omistusosuus (%)
Interhydraulik Zepro GmbH	Itävalta		100
Kalmar Austria GmbH	Itävalta		100
Cargotec Japan Ltd	Japani		100
MacGregor Japan Ltd	Japani		100
Waltco Lift Inc.	Kanada		100
Cargotec Asia Limited	Kiina		100
Cargotec Industries (China) Co., Ltd	Kiina		100
Cargotec (Shanghai) Trading Company Limited	Kiina		100
China Crane Investment Holdings Limited	Kiina		100
Hiab Load Handling Equipment (Shanghai) Co., Ltd	Kiina		100
INTERSCHALT Maritime Systems Trading (Shanghai) Co., Ltd.	Kiina		100
Kalmar Port Machinery (Shenzhen) Co., Ltd	Kiina		100
MacGREGOR (CHN) Ltd	Kiina		100
MacGregor (HKG) Limited	Kiina		100
MacGREGOR (Shanghai) Trading Co., Ltd.	Kiina		100
MacGregor (Tianjin) Co., Ltd	Kiina		100
MacGregor Greece Ltd	Kreikka		100
Hiab d.o.o.	Kroatia	100	100
MacGregor Croatia d.o.o.	Kroatia		100
HATLAPA (Eastmed) Limited	Kypros		70
HATLAPA Filtration Technology Ltd.	Kypros		51
ISMS Holdings Limited	Kypros		100
MacGregor Cyprus Limited	Kypros		100
MacGREGOR BLRT Baltic UAB	Liettua		51
Cargotec Luxembourg S.a.r.l.	Luxemburg		100
Bromma (Malaysia) Sdn. Bhd.	Malesia		100
Cargotec Terminal Solutions (Malaysia) Sdn Bhd	Malesia		70
Hiab Sdn Bhd	Malesia		100
MacGregor Malaysia Sdn. Bhd.	Malesia		100
Kalmar Maghreb S.A.	Marokko		100
Kalmar Mexico Equipos S.A. de C.V.	Meksiko		100
MacGregor PCS Mexico S. de R.L. de C.V.	Meksiko		100
HATLAPA Marine Equipment AS	Norja		100
Hiab Norway AS	Norja		100
Kalmar Holding Norway AS	Norja	100	100
Kalmar Norway AS	Norja		100
MacGregor Holding Norway AS	Norja	50	100
MacGregor MDH AS	Norja		100
MacGregor Norway AS	Norja		100
Cargotec Panama, S.A.	Panama		100
Cargotec Services Panama, S.A.	Panama		100
Kalmar Portugal, Unipessoal Lda	Portugali		100
Cargotec Poland Sp. z.o.o.	Puola		100
MacGregor Poland Sp. z.o.o.	Puola		100
MacGregor Doha WLL	Qatar		49*
Hiab France SAS	Ranska	100	100
Kalmar France SAS	Ranska		100
MacGregor France S.A.S.	Ranska		100
SRMP – Société Réunionnais de Maintenance Portuaire	Ranska		51

31.12.2016	Maa	Emoyhtiön omistusosuus (%)	Konsernin omistusosuus (%)
Cargotec Holding Sweden AB	Ruotsi	100	100
Cargotec Patenter AB	Ruotsi		100
Cargotec Patenter HB	Ruotsi		100
Cargotec Sweden AB	Ruotsi	100	100
Hiab AB	Ruotsi		100
Koffert Sverige AB	Ruotsi		100
MacGregor Sweden AB	Ruotsi		100
ME Real Estate Ljungby AB	Ruotsi		100
Siwertell AB	Ruotsi		100
Zeteco AB	Ruotsi		100
Z-Lyften Produktion AB	Ruotsi		100
HATLAPA Verwaltungsgesellschaft mbH	Saksa		100
Hiab Germany GmbH	Saksa		100
INTERSCHALT Bluedrive GmbH	Saksa		100
INTERSCHALT maritime systems GmbH	Saksa	100	100
Kalmar Germany GmbH	Saksa		100
MacGregor Germany GmbH	Saksa		100
MacGregor Hatlapa GmbH & Co. KG	Saksa		100
Müller + Blank Software GmbH	Saksa		100
Cargotec CHS Pte. Ltd.	Singapore		100
HATLAPA Asia Pacific Pte. Ltd.	Singapore		100
IS Seacos Asia Pte. Ltd	Singapore		100
ISMS Services Pte. Ltd.	Singapore		100
MacGREGOR Plimsoll Offshore Services Pte Ltd	Singapore		100
MacGREGOR Plimsoll Pte Ltd	Singapore		100
MacGregor Pte Ltd	Singapore	100	100
MacGREGOR (SGP) Pte Ltd.	Singapore		100
Cargotec Slovakia Spol. s.r.o.	Slovakia	100	100
InterElektro, spol. s.r.o.	Slovakia		100
Tagros d.o.o.	Slovenia	100	100
Cargotec Finland Oy	Suomi		100
Cargotec Holding Finland Oy	Suomi	100	100
Cargotec Solutions Oy	Suomi	100	100
Forastar Oy Ab	Suomi	100	100
MacGregor Finland Oy	Suomi		100
Oy Sisu Ab	Suomi	100	100
MacGregor Denmark A/S	Tanska		100
Zepro Danmark A/S	Tanska		100
Cargotec (Thailand) Co., Ltd.	Thaimaa		100
Cargotec Czech Republic s.r.o.	Tsekin tasavalta	100	100
Kalmar Turkey Yuk Tasima Sistemleri Anonim irketi	Turkki		100
Cargotec Ukraine, LLC	Ukraina		100
Cargotec RUS LLC	Venäjä		100
Cargotec Estonia AS	Viro	100	100
Linda Properties OÜ	Viro		45*
MacGREGOR BLRT Baltic OÜ	Viro		51
Bromma Middle East DMCC	Yhdistyneet arabiemiirikunnat		100
Kalmar Middle East DMCC	Yhdistyneet arabiemiirikunnat		100
MacGregor (ARE) Gulf LLC	Yhdistyneet arabiemiirikunnat		49*

31.12.2016	Maa	Emoyhtiön omistusosuus (%)	Konsernin omistusosuus (%)
MacGregor (ARE) LLC	Yhdistyneet arabiemiirikunnat		49*
Cargotec Crane and Electrical Services Inc.	Yhdysvallat		100
Cargotec Holding, Inc.	Yhdysvallat	100	100
Cargotec Port Security LLC	Yhdysvallat		100
Hiab USA Inc.	Yhdysvallat		100
IS Maritime Services Corporation	Yhdysvallat		100
Kalmar RT Center LLC	Yhdysvallat		100
Kalmar Solutions LLC	Yhdysvallat		100
Kalmar USA Inc.	Yhdysvallat		100
MacGregor USA Inc.	Yhdysvallat		100
Navis LLC	Yhdysvallat		100
Waltco Lift Corp.	Yhdysvallat		100

* Cargotecilla on osakassopimukseen perustuva määräysvalta yrityksessä ja se konsolidoidaan täysimääräisesti.

Emoyhtiön tilinpäätös (FAS)

Emoyhtiön tuloslaskelma

MEUR	Liite	1.1.–31.12.2016	1.1.–31.12.2015
Liikevaihto		152,4	142,3
Hallinnon kulut	3, 4, 5	-152,9	-138,8
Liiketoiminnan muut tuotot		0,0	1,0
Liiketappio/-voitto		-0,5	4,5
Rahoitustuotot ja -kulut	6	128,5	104,7
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		128,0	109,2
Konserniavustus		-8,9	56,7
Tuloverot	7	-2,2	-11,2
Tilikauden voitto		116,9	154,7

Emoyhtiön tilinpäätös on laadittu suomalaisen tilinpäätöskäytännön (FAS) mukaisesti.

Emoyhtiön tase

MEUR	Liite	31.12.2016	31.12.2015
VASTAAVAA			
Pysyvät vastaavat			
Aineettomat hyödykkeet	8	35,8	33,5
Aineelliset hyödykkeet	9	0,1	0,1
Sijoitukset			
Osuudet saman konsernin yrityksissä	10	2 798,5	2 720,5
Osuudet yhteisyrityksissä	10	50,5	45,8
Muut osakkeet ja osuudet	10	3,8	3,8
Pysyvät vastaavat yhteensä		2 888,7	2 803,8
Vaihtuvat vastaavat			
Pitkäaikaiset saamiset	11, 17	425,8	537,6
Lyhytaikaiset saamiset	12, 17	755,2	915,4
Rahavarat		191,0	86,9
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		1 372,0	1 539,9
Vastaavaa yhteensä		4 260,7	4 343,7

MEUR	Liite	31.12.2016	31.12.2015
VASTATTAVAA			
Oma pääoma			
Osakepääoma		64,3	64,3
Ylikurssirahasto		98,0	98,0
Käyvän arvon rahasto		0,2	1,0
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		71,7	78,0
Edellisten tilikausien voitto		1 057,8	955,3
Tilikauden voitto		116,9	154,7
Oma pääoma yhteensä	13	1 408,9	1 351,3
Pakolliset varaukset			
		-	0,1
Vieras pääoma			
Pitkäaikaiset velat			
Muut pitkäaikaiset velat	14, 17	654,8	762,3
Lyhytaikaiset velat	15, 17	2 197,1	2 230,0
Vieras pääoma yhteensä		2 851,8	2 992,3
Vastattavaa yhteensä		4 260,7	4 343,7

Emoyhtiön tilinpäätös on laadittu suomalaisen tilinpäätöskäytännön (FAS) mukaisesti.

Emoyhtiön rahavirtalaskelma

MEUR	1.1.–31.12.2016	1.1.–31.12.2015
Liikevoitto/-tappio	-1,7	4,5
Oikaisut liikevoittoon/-tappioon	6,2	4,9
Käyttöpääoman muutos:		
Korottomien liikesaamisten muutos	-10,9	10,9
Korottomien velkojen muutos	6,9	19,7
Maksetut korot	-21,7	-23,1
Saadut korot	16,1	20,1
Saadut osingot	107,7	103,3
Maksetut verot	0,0	0,0
Johdannaiset	53,8	-118,6
Liiketoiminnan rahavirta	156,4	21,7
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-7,7	-6,6
Investoinnit tytäryhtiöosakkeisiin ja muihin sijoituksiin	-61,6	-782,9
Luovutustulot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	-	1,6
Luovutustulot tytäryhtiöosakkeista	-	2,0
Investointien rahavirta	-69,3	-785,9
Saadut ja maksetut konserniavustukset	56,7	10,6
Osakemerkinnöistä saadut maksut	0,5	4,6
Omien osakkeiden hankinta	-7,6	-3,4
Omien osakkeiden myynti	0,4	0,2
Myönnettyt lainat	-126,1	-822,9
Lainasaamisten takaisinmaksut	304,5	1 767,1
Lyhytaikaisten lainojen nostot	423,5	1 007,3
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut	-580,2	-1 183,4
Pitkäaikaisten lainojen nostot	-	100,0
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-2,5	-105,0
Maksetut osingot ja muu voitonjako	-52,2	-35,3
Rahoituksen rahavirta	17,0	739,8
Rahavarojen muutos	104,2	-24,5
Rahavarat 1.1.	86,9	111,3
Rahavarat 31.12.	191,0	86,9

Emoyhtiön tilinpäätös on laadittu suomalaisen tilinpäätöskäytännön (FAS) mukaisesti.

Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot

Sisällysluettelo

1. Emoyhtiön tilinpäätöksen laatimisperiaatteet
2. Rahoitusriskien hallinta
3. Henkilöstökulut
4. Poistot ja arvonalentumiset
5. Tilintarkastajan palkkiot
6. Rahoitustuotot ja -kulut
7. Tuloverot
8. Aineettomat hyödykkeet
9. Aineelliset hyödykkeet
10. Sijoitukset
11. Pitkäaikaiset saamiset
12. Lyhytaikaiset saamiset
13. Oma pääoma
14. Pitkäaikaiset velat
15. Lyhytaikaiset velat
16. Vastuut
17. Johdannaissopimukset

1. Emoyhtiön tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Cargotec Oyj:n tilinpäätös on laadittu Suomen kirjanpitolainsäädännön periaatteiden mukaisesti.

Ulkomaanrahan määräiset tapahtumat

Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat kirjataan tapahtumapäivän kurssiin. Tilikauden päättyessä avoimina olevat ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat arvostetaan tilinpäätöspäivän kurssiin. Varsinaiseen liiketoimintaan liittyvät kurssivoitot ja -tappiot käsitellään myynnin tai ostojen oikaisuerinä. Rahoituksen kurssivoitot ja -tappiot kirjataan rahoituksen tuottoihin ja kuluihin.

Tuloutusperiaate

Liikevaihto koostuu pääasiassa konsernin sisäisistä palveluluovutuksista. Palveluiden myynti tuloutetaan, kun palvelu on suoritettu.

Tuloverot

Laskennallinen verovelka ja -saaminen on laskettu verotuksen ja tilinpäätöksen välisille väliaikaisille eroille käyttäen tilinpäätöshetkellä vahvistettua seuraavien vuosien verokantaa. Taseeseen sisältyy laskennallinen verovelka kokonaisuudessaan ja laskennallinen verosaaminen arvioidun todennäköisen saamisen suuruisena.

Tuloveroihin sisältyy kauden verotettavasta tuloksesta Suomen verosäännösten perusteella laskettu vero.

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet ja poistot

Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden arvot perustuvat alkuperäisiin hankintamenoihin vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja arvonalennuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot perustuvat tasapoistomenetelmään jaksotettuna hyödykkeen arvioidulle taloudelliselle käyttöajalle. Odotettuihin taloudellisiin käyttöaikoihin perustuvat poistoajat ovat seuraavat:

- aineettomat oikeudet 3–10 vuotta
- muut pitkävaikutteiset menot 5–10 vuotta
- rakennukset 25 vuotta
- koneet ja kalusto 3–5 vuotta.

Sijoitukset

Osuudet saman konsernin yrityksissä ja yhteisyrityksissä on arvostettu hankintameno arvon alentumisilla oikaisutuna. Muut sijoitukset, joiden käypää arvoa ei pystytä luotettavasti määrittämään, koska julkisia markkinoita tai luotettavia arvostusmenetelmiä ei ole, kirjataan myös pääasiallisesti hankintameno vähennettynä arvonalentumisilla.

Lainasaamiset

Lainasaamiset sisältävät pääosin lainoja saman konsernin yrityksille. Lainasaamiset kirjataan alunperin käypään arvoon, ja myöhemmin lainasaamiset arvostetaan jaksotettuun hankintameno arvon alentumisilla vähennettynä efektiivisen koron menetelmän mukaisesti. Korkotuotot lainasaamisista kirjataan rahoitustuottoihin efektiiviseen korkoon perustuen.

Rahavarat

Rahavarat koostuvat käteisvaroista, lyhytaikaisista pankkitalletuksista sekä muista lyhytaikaisista likvideistä sijoituksista, joiden alkuperäinen maturiteetti on korkeintaan kolme kuukautta.

Rahoituslainat

Rahoituslainat kirjataan alunperin velaksi taseelle määrään, joka on saatu liikkeelle laskettaessa vähennettynä transaktiokuluilla. Myöhempi arvostaminen tapahtuu jaksotettuun hankintameno efektiivisen koron menetelmän mukaisesti. Transaktiokulut ja lainan korot kirjataan tuloslaskelmassa rahoituskuluihin efektiivisen koron mukaisesti.

Johdannaisinstrumentit

Sopimuksentekohetkellä johdannaisinstrumentit kirjataan taseeseen hankintameno, joka vastaa niiden käypää arvoa. Tilinpäätöksessä johdannaisinstrumentit arvostetaan Suomen kirjanpitolainsäädännön sallimalla tavalla IFRS-periaatteiden mukaisesti määritettyyn käypään arvoon, ja arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan paitsi jos sovelletaan suojauslaskentaa. Valuuttatermiinit ja koron- ja valuuttavaihtosopimukset arvostetaan käypään arvoon käyttäen yleisesti tunnettuja arvostusmenetelmiä. Arvostukset perustuvat koroille ja valuutoille saatavissa oleviin markkinahintatietoihin. Johdannaisinstrumentit, joiden maturiteetti tilinpäätöshetkellä on yli 12 kuukautta, kirjataan taseen pitkäaikaisiin varoihin ja velkoihin, ja muut johdannaisinstrumentit kirjataan taseen lyhytaikaisiin varoihin ja velkoihin.

IAS 39:n mukaista suojauslaskentaa sovelletaan valuuttamääräisten lainojen rahavirtojen suojauksiin. Emoyhtiö dokumentoi suojauslaskentaa aloittaessaan suojattavan kohteen ja suojausinstrumentin välisen suhteen sekä emoyhtiön riskienhallintatavoitteet ja suojausstrategian. Emoyhtiö dokumentoi ja arvioi, suojausta aloittaessaan ja vähintään jokaisen vuositilinpäätöksen ja välitilinpäätöksen yhteydessä, suojaussuhteiden tehokkuuden mittaamalla suojausinstrumentin kykyä kumota suojauskohteen käyvän arvon tai rahavirtojen arvon muutokset suojatun riskin osalta.

Suojauslaskennan kriteerit täyttävien rahavirtojen suojausinstrumenttien tehokkaan osuuden käyvän arvon muutokset kirjataan oman pääoman käyvän arvon rahastoon. Tehoton osa kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti. Oman pääoman käyvän arvon rahastoon kirjattu johdannaisten kumulatiivinen voitto tai tappio kirjataan tuloslaskelmaan suojatun erän oikaisuna samalla kaudella kuin suojattu erä kirjataan tuloslaskelmaan. Mikäli

ennakoidun liiketoimen ei enää odoteta toteutuvan, siirretään kyseisen suojausinstrumentin kumulatiivinen käyvän arvon muutos välittömästi tuloslaskelman muihin liiketoiminnan tuottoihin tai kuluihin. Kun suojausinstrumentti erääntyy, myydään, sopimus puretaan tai toteutetaan tai suojaussuhde keskeytetään, aiemmin omaan pääomaan kirjattu arvonmuutosten kertymä jää omaan pääomaan ja tuloutetaan vasta, kun ennakoitu liiketoimi toteutuu.

Suojauslaskennan ulkopuolella olevien suojausinstrumenttien käyvän arvon muutokset kirjataan suoraan tuloslaskelmaan, suojatun kohteen mukaisesti joko liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin tai rahoituskuluihin ja -tuottoihin. Valuuttatermiinien korkopisteiden muutoksista johtuva käyvän arvon muutos kirjataan aina suoraan rahoituskuluihin ja -tuottoihin.

Oma pääoma

Oma pääoma koostuu osakepääomasta, ylikurssirahastosta, käyvän arvon rahastosta, sijoitetun vapaan oman pääoman rahastosta sekä edellisten tilikausien voitosta, josta on vähennetty maksetut osingot sekä yhtiökoukousen päättämät lahjoitukset. Ylikurssirahasto on muodostunut vanhan osakeyhtiölain (29.9.1978/734) aikana, jolloin rahastoon on kirjattu osakkeiden merkintähinnan kirjanpidollisen vasta-arvon ylittävä osa. Käyvän arvon rahasto sisältää kumulatiivisen spot-kurssimuutoksen osuuden rahavirtojen suojauksena käytettävien johdannaisinstrumenttien käyvän arvon muutoksesta. Uuden osakeyhtiölain (21.7.2006/624) voimaantulon (1.9.2006) jälkeen päätettyjen optio-ohjelmien perusteella tehdyistä osakemerkinnöistä saadut maksut merkitään sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Muutokset yhtiön omien osakkeiden omistuksessa kirjataan sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Tilikauden voitto kirjataan edellisten tilikausien voittoon.

Pakolliset varaukset

Pakolliset varaukset ovat vastaisia menoja, joiden suorittamiseen emoyhtiö on sitoutunut ja joista ei todennäköisesti kerry niitä vastaavaa tuloa, tai vastaisia menetyksiä, joiden toteutumista on pidettävä ilmeisenä.

2. Rahoitusriskien hallinta

Emoyhtiö hallinnoi konsernin rahoitusriskejä, ja sitä koskee sama rahoituspolitiikka ja ohjeisto kuin konsernia.

Valuuttariskit

Emoyhtiön Treasury toimii sisäisenä pankkina konsernin tytäryhtiöille. Emoyhtiön valuuttapositio muodostuu pääasiassa tytäryhtiöille annettusta valuuttamääräisestä rahoituksesta sekä emoyhtiön ottamista valuuttamääräisistä lainoista. Lisäksi valuuttapositio koostuu tytäryhtiöiden kanssa solmituista sisäisistä termiinisopimuksista,

ulkoisista termiinisopimuksista ja koron- ja valuutanvaihtosopimuksista. Kurssierot näistä sopimuksista kirjataan emoyhtiössä tulosvaikutteisesti rahoituserien kurssieroihin. Emoyhtiö myös laskuttaa tytäryhtiöitä tuottamistään konsernipalveluista. Kurssierot näistä laskuista ja niitä suojaavista johdannaisista kirjataan emoyhtiön operatiiviseen tulokseen.

Emoyhtiön avoin positio 31.12.2016 oli absoluuttisina arvoina 17,3 (31.12.2015: 6,2) miljoonaa euroa.

Konsernissa tunnistettu translaatoriski Ruotsin kruunuissa on suojattu emoyhtiössä. Kruunukurssin vaikutusta konsernin velkaantumisasasteeseen on suojattu nimellisarvoltaan 566,4 (31.12.2015: 588,8) miljoonan euron johdannaisilla. Näiden johdannaisien vaikutus emoyhtiön rahoitustuottoihin tilikaudella oli 23,4 (2015: -4,7) miljoonaa euroa.

Korkoriski

Emoyhtiön korkoriski syntyy ulkoisista ja sisäisistä lainoista sekä talletuksista. Sisäisen rahoituksen hinta määräytyy siirtohinnoittelusääntöjen perusteella, ja sisäiset korkokulut ja -tuotot eliminoituvat konsernitasolla. Tästä johtuen emoyhtiötasolla ei erikseen seurata korkoriskiä ja konsernitilinpäätöksessä esitetyt tiedot korkoriskistä ja sen hallinnasta ovat yhtenevät emoyhtiön kanssa.

Maksuvalmius- ja lainojen jälleenrahoitusriski

Valtaosa konsernin johdannaisista, lainoista ja käteisvaroista on emoyhtiön hallussa. Emoyhtiötasolla ei erikseen seurata rahoitusvelkojen maturiteettijakaumaa, koska konsernitilinpäätöksessä esitetyt tiedot antavat oikean kuvan maksuvalmiusriskistä. Valtaosa lainoista, rahavaroista ja johdannaisista on emoyhtiön nimissä, ja ainoastaan ostovelat ja myyntisaamiset poikkeavat huomattavasti konsernin luvuista.

Luotto- ja vastapuoliriski

Emoyhtiön myyntisaatatavat ja lainasaatatavat ovat pääasiassa muilta konserniyhtiöiltä eikä niiden katsota aiheuttavan vastapuoliriskiä.

Ulkopuoliset lainasaatatavat 31.12.2016 olivat 1,2 (31.12.2015: 0,1) miljoonaa euroa ja rahavarat 191,0 (31.12.2015: 86,9) miljoonaa euroa. Emon rahavarat on sijoitettu rahoituskomitean hyväksymiin hyvän luottoluokituksen omaaviin pankkeihin. Johdannaisopimusten luottoriskistä on kerrottu konsernin liitetiedossa 21. Rahoitusvarat ja -velat arvostusryhmittäin.

Rahoitushallinnon toiminnallinen riski

Rahoitusyksikkö toimii emoyhtiössä, joten sitä koskevat samat riskienhallinnan tavoitteet kuin konsernia.

3. Henkilöstökulut

MEUR	1.1.–31.12.2016	1.1.–31.12.2015
Palkat ja palkkiot	18,0	15,1
Eläkekulut	3,3	2,1
Muut henkilösivukulut	1,2	0,9
Yhteensä	22,5	18,1

Henkilökunnan eläketurva on hoidettu ulkopuolisessa eläkeyhtiössä.

Henkilökunnan lukumäärä keskimäärin

	1.1.–31.12.2016	1.1.–31.12.2015
Toimihenkilöt	180	160

Johdon työsuhde-etuudet

Hallituksen jäsenille tilikauden aikana hallitustyöskentelystä maksetut palkkiot sekä heille myönnetyt luontoisedut olivat yhteensä 0,5 (2015: 0,5) miljoonaa euroa.

Toimitusjohtajalle maksetut palkat ja palkkiot sisältäen peruspalkan, luontoisetujen ja tulospalkkion lisäksi rajoitettujen osakkeiden kannustinohjelman 2015 (2015: osakepohjaisen kannustinohjelman 2014 ja optio-ohjelman 2010) veronalaisen ansiotulon olivat yhteensä 1,7 (2015: 2,5) miljoonaa euroa. Toimitusjohtaja on oikeutettu maksuperusteiseen lisäeläkkeeseen. Eläkesopimuksen

mukaisesti toimitusjohtaja on oikeutettu jäämään eläkkeelle 60–65 vuoden iässä. 0,7 miljoonan euron kertamaksu on maksettu kokonaisuudessaan vuonna 2016 vakuutusyhtiölle, joka hallinnoi toimitusjohtajan lisäeläkettä. Cargotecille ei koidu toimitusjohtajan lisäeläkkeestä muita kuluja. Lisäksi toimitusjohtajalla on oikeus lakisääteiseen eläkkeeseen, josta kirjattu eläkekulu oli 0,2 (2015: 0,2) miljoonaa euroa.

Ylimmän johdon työsuhde-etuuksista on lisätietoa konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 33, Lähipiiritapahtumat.

4. Poistot ja arvonalentumiset

MEUR	1.1.–31.12.2016	1.1.–31.12.2015
Suunnitelman mukaiset poistot		
Aineettomat oikeudet	0,7	0,6
Liikearvo	0,4	0,4
Muut pitkävaikutteiset menot	4,2	3,8
Rakennukset ja rakennelmat	-	0,0
Koneet ja kalusto	0,0	0,0
Yhteensä	5,3	4,9

5. Tilintarkastajan palkkiot

MEUR	1.1.–31.12.2016	1.1.–31.12.2015
Tilintarkastus	0,4	0,4
Veroneuvonta	0,1	0,2
Muut palvelut	0,3	0,3
Yhteensä	0,8	0,9

6. Rahoitustuotot ja -kulut

MEUR	1.1.–31.12.2016	1.1.–31.12.2015
Korkotuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	13,6	17,4
Muilta	0,2	0,1
Yhteensä	13,8	17,5
Muut rahoitustuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	13,3	14,3
Saadut osingot saman konsernin yrityksiltä	107,7	103,3
Valuuttakurssierot	22,9	-3,8
Yhteensä	143,8	113,9
Korkokulut		
Saman konsernin yrityksiltä	-3,5	-2,7
Muilta	-16,6	-18,3
Yhteensä	-20,1	-21,0
Muut rahoituskulut		
Saman konsernin yrityksiltä	-18,8	-4,6
Muilta	-9,3	-5,4
Yhteensä	-28,0	-10,0
Arvonpalautukset tytäryhtiöosakkeista	51,0	25,0
Arvonalentumiset tytäryhtiöosakkeista	-32,0	-20,7
Rahoitustuotot ja -kulut, yhteensä	128,5	104,7

Jaksotettuun hankintamenoön arvostettavien rahoituslainojen korkokulujen oikaisuksi on kirjattu rahavirran suojauksiksi määritellyistä koron- ja valuutanvaihtosopimuksista syntynyt positiivinen tulosvaikutus 3,2 (2015: 3,4) miljoonaa euroa.

7. Tuloverot

MEUR	1.1.–31.12.2016	1.1.–31.12.2015
Tuloverot	0,3	0,2
Laskennallisen verosaamisen muutos	1,9	11,0
Yhteensä	2,2	11,2

8. Aineettomat hyödykkeet

MEUR	Aineettomat oikeudet	Liikearvo	Muut pitkävaikutteiset menot	Keskeneräiset investoinnit	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2016	6,4	2,2	50,1	2,5	61,1
Lisäykset	0,6	-	0,1	6,9	7,6
Vähennykset	-	-	-0,2	-	-0,2
Siirrot erien välillä	-	-	2,9	-2,9	-
Hankintameno 31.12.2016	7,0	2,2	52,8	6,5	68,4
Kertyneet poistot 1.1.2016	4,5	0,9	22,2	-	27,5
Tilikauden poisto	0,7	0,4	4,2	-	5,3
Vähennykset	-	-	-0,2	-	-0,2
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2016	5,2	1,3	26,2	-	32,7
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	1,8	0,9	26,7	6,5	35,8
Hankintameno 1.1.2015	4,6	2,2	45,8	1,9	54,5
Lisäykset	-	-	-	6,6	6,6
Siirrot erien välillä	1,7	-	4,3	-6,1	-
Hankintameno 31.12.2015	6,4	2,2	50,1	2,5	61,1
Kertyneet poistot 1.1.2015	3,9	0,4	18,3	-	22,7
Tilikauden poisto	0,6	0,4	3,8	-	4,8
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2015	4,5	0,9	22,2	-	27,5
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	1,9	1,3	27,9	2,5	33,5

MEUR	2016	2015
Aktivoituja korkomenoja poistamatta	0,2	0,2

Aktivoidut korkomenot liittyvät toiminnanohjausjärjestelmäprojektiin ja sisältyvät muihin pitkävaikutteisiin menoihin. Aktivoidut korkomenot poistetaan muiden

pitkävaikutteisten menojen poistosuunnitelman mukaisesti.

9. Aineelliset hyödykkeet

MEUR	Maa-alueet	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2016	-	-	1,1	0,1	1,2
Lisäykset	-	-	0,1	-	0,1
Hankintameno 31.12.2016	-	-	1,2	0,1	1,3
Kertyneet poistot 1.1.2016	-	-	1,1	0,1	1,1
Tilikauden poisto	-	-	0,0	-	0,0
Kertyneet poistot 31.12.2016	-	-	1,1	0,1	1,2
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	-	-	0,1	0,0	0,1
Hankintameno 1.1.2015	0,4	0,4	1,1	0,1	2,0
Vähennykset	-0,4	-0,4	-	-	-0,8
Hankintameno 31.12.2015	-	-	1,1	0,1	1,2
Kertyneet poistot 1.1.2015	-	0,1	1,0	0,1	1,2
Tilikauden poisto	-	0,0	0,0	-	0,1
Vähennykset	-	-0,1	-	-	-0,1
Kertyneet poistot 31.12.2015	-	-	1,1	0,1	1,1
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	-	-	0,1	0,0	0,1

10. Sijoitukset

MEUR	2016	2015
Osuudet saman konsernin yrityksissä		
Hankintameno 1.1.	2 861,6	2 081,8
Kertyneet arvonalentumiset 1.1.	-141,0	-145,3
Lisäykset	59,0	782,7
Vähennykset	-	-2,9
Tilikauden arvonalentumiset/-alentumiset	19,0	4,3
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 798,5	2 720,5

MEUR	2016	2015
Osuudet yhteisyrityksissä		
Hankintameno 1.1.	45,8	40,0
Lisäykset	4,7	5,9
Kirjanpitoarvo 31.12.	50,5	45,8

MEUR	2016	2015
Muut osakkeet ja osuudet		
Hankintameno 1.1.	3,8	3,8
Kirjanpitoarvo 31.12.	3,8	3,8

Konserniyritysten nimet, kotipaikat ja emoyhtiön omistusosuus on eritelty konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 34, Tytäryhtiöt.

11. Pitkäaikaiset saamiset

MEUR	31.12.2016	31.12.2015
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	407,1	499,8
Lainasaamiset muilta	1,2	-
Laskennallinen verosaaminen	0,6	2,5
Johdannaisvarat	16,9	35,3
Yhteensä	425,8	537,6

12. Lyhytaikaiset saamiset

MEUR	31.12.2016	31.12.2015
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Lainasaamiset	616,3	723,2
Myyntisaamiset	7,5	12,9
Johdannaisvarat	53,5	69,0
Siirtosaamiset	17,2	60,3
Yhteensä	694,5	865,4
Saamiset muilta		
Lainasaamiset	-	0,1
Myyntisaamiset	0,0	0,0
Johdannaisvarat	45,5	36,5
Siirtosaamiset	15,1	13,4
Yhteensä	60,7	50,0
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	755,2	915,4

13. Oma pääoma

MEUR	2016	2015
Sidottu oma pääoma		
Osakepääoma 1.1.	64,3	64,3
Osakepääoma 31.12.	64,3	64,3
Ylikurssirahasto 1.1.	98,0	98,0
Ylikurssirahasto 31.12.	98,0	98,0
Käyvän arvon rahasto 1.1.	1,0	0,7
Rahavirran suojaukset	-1,0	0,4
Laskennallisen verovelan/-saatavan muutos	0,2	-0,1
Käyvän arvon rahasto 31.12.	0,2	1,0
Sidottu oma pääoma yhteensä	162,5	163,3
Vapaa oma pääoma		
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1.	78,0	75,9
Omien osakkeiden hankinta	-7,6	-3,4
Omien osakkeiden myynti	0,8	0,9
Osakemerkinnöistä saadut maksut	0,5	4,6
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	71,7	78,0
Voitto edellisiltä tilikausilta 1.1.	1 110,0	990,6
Osingonjako	-51,6	-35,3
Lahjoitukset	-0,6	-
Voitto edellisiltä tilikausilta 31.12.	1 057,8	955,3
Tilikauden voitto	116,9	154,7
Vapaa oma pääoma yhteensä	1 246,4	1 188,0
Oma pääoma yhteensä	1 408,9	1 351,3
Jakokelpoiset varat	1 246,4	1 188,0

14. Pitkäaikaiset velat

MEUR	31.12.2016	31.12.2015
Joukkovelkakirjalainat	230,0	337,5
Lainat rahoituslaitoksilta	424,7	424,5
Laskennallinen verovelka	0,1	0,3
Yhteensä	654,8	762,3

Erääntyä yli 5 vuoden kuluttua

MEUR	31.12.2016	31.12.2015
Lainat rahoituslaitoksilta	16,6	58,7
Yhteensä	16,6	58,7

Alla olevassa taulukossa esitetyt joukkovelkakirjalainojen käyvät arvot on laskettu diskonttaamalla lainojen kassavirrat käyttäen korkokantana markkinakorkoja ja Cargotec Oyj:n luottoriskiä. Muiden korollisten velkojen käyvät arvot eivät poikkea olennaisesti kirjanpitoarvoista.

Joukkovelkakirjalainat

Laina-aika	Kuponkikorko, %	Nimellisarvo	Kirjanpitoarvo, MEUR	
			31.12.2016	31.12.2015
2007–2017	5,6	120,0 MUSD	113,8	110,2
2007–2019	5,7	85,0 MUSD	80,6	78,0
2014–2020	3,4	150,0 MEUR	149,4	149,3

Yhdysvaltain dollarimääräiset Private Placement -joukkovelkakirjalainat on suojattu rahavirran suojausiksi määritetyillä valuutan- ja koronvaihotosopimuksilla. Suojaus huomioiden Cargotecillä ei ole merkittäviä määriä valuuttamääräisiä korollisia velkoja. Vuonna 2017 päättyvä joukkovelkakirjalaina on sisällytetty lyhytaikaisiin velkoihin.

15. Lyhytaikaiset velat

MEUR	31.12.2016	31.12.2015
Velat saman konsernin yrityksille		
Lainat saman konsernin yrityksiltä	1 962,3	2 088,1
Ostovelat	13,3	12,3
Johdannaisvelat	13,0	31,5
Siirtovelat	16,1	13,7
Yhteensä	2 004,7	2 145,6
Velat ulkopuolisille		
Joukkovelkakirjalainat	113,8	-
Lainat rahoituslaitoksilta	-	2,5
Yritystodistukset	-	30,9
Käytetyt pankkitililimiitit	0,0	1,4
Ostovelat	13,5	8,7
Johdannaisvelat	34,0	14,0
Siirtovelat	31,0	26,9
Yhteensä	192,4	84,5
Lyhytaikaiset velat yhteensä	2 197,1	2 230,0

Siirtovelat

MEUR	31.12.2016	31.12.2015
Palkka- ja sosiaalikulujaksotukset	6,0	4,9
Korkojaksotukset	14,6	14,4
Muut siirtovelat	26,4	21,2
Yhteensä	47,0	40,6

16. Vastuut

MEUR	31.12.2016	31.12.2015
Takaukset		
Saman konsernin yritysten puolesta	424,3	494,1
Annetut vastuusitoumukset		
Vuokravastuut muiden puolesta	1,7	2,0
Leasingvastuut		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	2,0	2,1
Myöhemmin maksettavat	2,1	2,2
Yhteensä	5,8	6,3

17. Johdannaissopimukset**Johdannaissopimusten käyvät arvot**

31.12.2016 MEUR	Positiivinen käypä arvo	Negatiivinen käypä arvo	Netto käypä arvo
Konsernin sisäiset valuuttatermiinit	53,5	13,0	40,5
Muut valuuttatermiinit	21,9	33,8	-12,0
Koron- ja valuuttavaihtosopimukset	40,5	-	40,5
Yhteensä	115,9	46,9	69,0

31.12.2015 MEUR	Positiivinen käypä arvo	Negatiivinen käypä arvo	Netto käypä arvo
Konsernin sisäiset valuuttatermiinit	69,0	31,5	37,5
Muut valuuttatermiinit	36,5	14,0	22,5
Koron- ja valuuttavaihtosopimukset	35,3	-	35,3
Yhteensä	140,7	45,5	95,3

Johdannaissopimusten nimellisarvot

MEUR	31.12.2016	31.12.2015
Konsernin sisäiset valuuttatermiinit	2 463,3	2 436,9
Muut valuuttatermiinit	3 563,7	3 853,5
Koron- ja valuuttavaihtosopimukset	194,5	188,3
Yhteensä	6 221,5	6 478,7

Koron- ja valuuttavaihtosopimukset suojaavat helmikuussa 2007 liikkeellelaskettua US Private Placement -joukkovelkakirjalainaa, joka erääntyy vuosina 2017–2019. Instrumenteille sovelletaan rahavirran suojauslaskentaa. Valuuttatermiinien suojauskohteena olevat erittäin todennäköiset rahavirrat toteutuvat pääosin seuraavan kahden vuoden kuluessa.

Johdannaisten käyvät arvot on kirjattu taseeseen bruttona, sillä konsernin johdannaissopimuksiin liittyvät eri nettotamissopimukset antavat ehdottoman oikeuden netotukseen luottoriskin realisoituessa, mutta eivät normaalitilanteessa. Konserni ei ole antanut tai saanut vakuuksia johdannaistavastapuolilta.

Tunnusluvut

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Konsernin tuloslaskelma		2016	2015	2014	2013	2012
Liikevaihto	MEUR	3 514	3 729	3 358	3 181	3 327
Vienti ja ulkomaan toiminta	MEUR	3 451	3 673	3 307	3 131	3 260
Liikevoitto	MEUR	198	213	127	93	131
% liikevaihdosta	%	5,6	5,7	3,8	2,9	3,9
Liikevoitto ilman uudelleenjärjestelykuluja	MEUR	250	231	149	127	158
% liikevaihdosta	%	7,1	6,2	4,4	4,0	4,7
Voitto ennen veroja	MEUR	169	186	98	79	123
% liikevaihdosta	%	4,8	5,0	2,9	2,5	3,7
Tilikauden voitto	MEUR	125	143	72	55	89
% liikevaihdosta	%	3,6	3,8	2,1	1,7	2,7

Muut tunnusluvut		2016	2015	2014	2013	2012
Palkat ja palkkiot	MEUR	571	538	506	460	452
Poistot ja arvonalentumiset	MEUR	85	77	81	77	70
Investoinnit aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	MEUR	40	38	38	69	76
Investoinnit asiakasrahoitussopimuksiin	MEUR	40	41	42	39	34
Investoinnit yhteensä % liikevaihdosta	%	2,3	2,1	2,4	3,4	3,3
Liiketoiminnan rahavirta	MEUR	373	315	204	181	97
Tutkimus- ja kehitystoiminnan menot	MEUR	91	83	67	63	75
% liikevaihdosta	%	2,6	2,2	2,0	2,0	2,3
Oma pääoma	MEUR	1 397	1 342	1 214	1 239	1 219
Taseen loppusumma	MEUR	3 736	3 571	3 652	3 336	3 298
Korolliset nettovelat ¹	MEUR	503	622	719	578	478
Oman pääoman tuotto	%	9,1	11,2	5,9	4,5	7,5
Sijoitetun pääoman tuotto	%	8,8	9,8	6,2	5,0	8,2
Omavaraisuusaste	%	39,1	39,8	35,9	39,5	40,8
Nettovelkaantumisaste ¹	%	36,0	46,4	59,2	46,7	39,2
Saadut tilaukset	MEUR	3 283	3 557	3 599	3 307	3 058
Tilaukanta	MEUR	1 783	2 064	2 200	1 980	2 021
Henkilöstö keskimäärin		11 193	10 772	10 838	10 210	10 522
Henkilöstö 31.12.		11 184	10 837	10 703	10 610	10 294
Osingot	MEUR	61 ²	52	35	27	44

1 Sisältää 205 (31.12.2012–31.12.2013: 300 ja 31.12.2014–31.12.2015: 205) miljoonan Yhdysvaltain dollarin Private Placement -joukkovelkakirjalainan valuuttakurssiriskisuojaus. Lisätietoa on annettu pääoman hallintaa kuvaavassa osioissa, joka sisältyy liitteeseen 3, Rahoitusriskien hallinta.

2 Hallituksen ehdotus.

Osakekohtaiset tunnusluvut

		2016	2015	2014	2013	2012
Osakekohtainen tulos						
Laimentamaton osakekohtainen tulos	EUR	1,95	2,21	1,11	0,89	1,45
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos	EUR	1,94	2,21	1,11	0,89	1,45
Oma pääoma/osake	EUR	21,65	20,73	18,76	19,18	19,80
Osinko/osake, B-sarjan osake	EUR	0,95 ⁴	0,80	0,55	0,42	0,72
Osinko/osake, A-sarjan osake	EUR	0,94 ⁴	0,79	0,54	0,41	0,71
Osinko/tulos, B-sarjan osake	%	48,7 ⁴	36,1	49,6	47,1	49,7
Osinko/tulos, A-sarjan osake	%	48,3 ⁴	35,7	48,7	46,0	49,1
Efektiiivinen osinkotuotto, B-sarjan osake	%	2,2 ⁴	2,3	2,2	1,6	3,6
Hinta/voitto (P/E), B-sarjan osake	EUR	22,0	15,6	23,0	30,4	13,8
Osakkeen kurssikehitys, B-sarjan osake						
Keskikurssi	EUR	34,31	31,58	27,65	24,49	22,70
Kauden ylin kurssi	EUR	43,35	37,37	34,67	29,69	33,62
Kauden alin kurssi	EUR	24,30	23,70	20,57	19,35	15,65
Kauden päätöskurssi	EUR	42,89	34,50	25,55	27,09	19,95
Osakkeiden markkina-arvo 31.12. ¹	MEUR	2 762	2 228	1 647	1 743	1 223
B-sarjan osakkeiden markkina-arvo 31.12. ²	MEUR	2 355	1 900	1 403	1 484	1 034
Osakevaihto, B-sarjan osake	1 000 kpl	42 653	58 340	53 641	41 105	64 275
Osakevaihto, B-sarjan osake	%	73,9	104,5	96,0	74,0	118,8
A-sarjan osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo ³	1 000 kpl	9 526	9 526	9 526	9 526	9 526
A-sarjan osakkeiden lukumäärä 31.12. ³	1 000 kpl	9 526	9 526	9 526	9 526	9 526
B-sarjan osakkeiden lukumäärän laimentamaton painotettu keskiarvo ²	1 000 kpl	55 076	55 042	54 861	51 995	51 819
B-sarjan osakkeiden laimentamaton lukumäärä 31.12. ²	1 000 kpl	54 917	55 072	54 911	54 789	51 819
B-sarjan osakkeiden lukumäärän laimennusvaikutuksella oikaistu painotettu keskiarvo ²	1 000 kpl	55 246	55 072	54 949	52 082	51 819

Osakkeiden kurssi- ja vaihtotiedot perustuvat Nasdaq Helsinki Oy:n kaupankäyntitietoihin.

- 1 Sisältää A- ja B-sarjan osakkeet, omat osakkeet vähennetty.
- 2 Ei sisällä yhtiön hallussa olevia omia osakkeita.
- 3 A-sarjan osakkeisiin ei kohdistu laimennusvaikutusta.
- 4 Hallituksen ehdotus.

Tunnuslukujen laskentakaavat

Oman pääoman tuotto (%)	=	100 x $\frac{\text{Tilikauden voitto}}{\text{Oma pääoma (keskimäärin kauden aikana)}}$
Sijoitetun pääoman tuotto (%)	=	100 x $\frac{\text{Voitto ennen veroja + korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{Taseen loppusumma – korottomat velat (keskimäärin kauden aikana)}}$
Omavaraisuusaste (%)	=	100 x $\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Taseen loppusumma – saadut ennakot}}$
Nettovelkaantumisaste (%)	=	100 x $\frac{\text{Korolliset velat* – korolliset varat}}{\text{Oma pääoma}}$
Osakekohtainen tulos, laimentamaton	=	$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto}}{\text{Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä keskimäärin kauden aikana}}$
Osakekohtainen tulos, laimennettu	=	$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto}}{\text{Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä keskimäärin kauden aikana, laimennusvaikutus huomioituna}}$
Oma pääoma/osake	=	$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä kauden lopussa}}$
Osinko/osake	=	$\frac{\text{Tilikaudelta jaettava osinko}}{\text{Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä kauden lopussa}}$
Osinko/tulos (%)	=	100 x $\frac{\text{Tilikaudelta jaettava osinko/osake}}{\text{Osakekohtainen tulos}}$
Efektiiivinen osinkotuotto (%)	=	100 x $\frac{\text{Osinko/osake}}{\text{B-sarjan osakkeen kauden päätöskurssi}}$
Hinta/voitto (P/E)	=	$\frac{\text{B-sarjan osakkeen kauden päätöskurssi}}{\text{Osakekohtainen tulos}}$
Keskikurssi	=	$\frac{\text{B-sarjan osakkeen euromääräinen kokonaisvaihto kauden aikana}}{\text{Vaihdettujen B-sarjan osakkeiden lukumäärä kauden aikana}}$
Osakkeiden markkina-arvo kauden lopussa	=	Ulkona olevien B-sarjan osakkeiden määrä kauden lopussa x B-sarjan osakkeen kauden päätöskurssi + Ulkona olevien A-sarjan osakkeiden määrä kauden lopussa x B-sarjan osakkeen kauden päätöspäivän keskikurssi
Osakevaihto	=	Vaihdettujen B-sarjan osakkeiden lukumäärä kauden aikana
Osakevaihto (%)	=	100 x $\frac{\text{Vaihdettujen B-sarjan osakkeiden lukumäärä kauden aikana}}{\text{B-sarjan osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo kauden aikana}}$

* Sisältää Yhdysvaltain dollarin Private Placement -joukkovelkakirjalainan valuuttakurssiriskisuojaus.

Euron valuuttakurssit

Päättökurssit	31.12.2016	31.12.2015
SEK	9,553	9,190
USD	1,054	1,089

Keskikurssit	1.1.–31.12.2016	1.1.–31.12.2015
SEK	9,450	9,341
USD	1,102	1,113

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Cargotec Oyj:n B-sarjan osake on noteerattu Nasdaq Helsingin Large Cap -listalla 1.6.2005 lähtien. Osakkeen kaupankäyntitunnus on CGCBV. Osakkeet ovat rekiste-

rissä Euroclear Finland Oy:n ylläpitämässä arvo-osuusjärjestelmässä ja Euroclear Finland Oy ylläpitää Cargotec Oyj:n virallista omistajaluetteloa.

Osakekohtaiset tunnusluvut 2012–2016, EUR

	2016	2015	2014	2013	2012
Laimentamaton osakekohtainen tulos	1,95	2,21	1,11	0,89	1,45
Oma pääoma/osake	21,65	20,73	18,76	19,18	19,80
Osinko/osake, B-sarjan osake	0,95*	0,80	0,55	0,42	0,72
Osinko/osake, A-sarjan osake	0,94*	0,79	0,54	0,41	0,71
Efektiivinen osinkotuotto, B-sarjan osake, %	2,2*	2,3	2,2	1,6	3,6
Hinta/voitto (P/E), B-sarjan osake	22,0	15,6	23,0	30,4	13,8
Osakkeen kurssikehitys, B-sarjan osake					
Keskikurssi	34,31	31,58	27,65	24,49	22,70
Kauden ylin kurssi	43,35	37,37	34,67	29,69	33,62
Kauden alin kurssi	24,30	23,70	20,57	19,35	15,65
Kauden päätöskurssi	42,89	34,50	25,55	27,09	19,95

* Hallituksen ehdotus

Osakkeet ja osakepääoma

Cargotecilla on kaksi osakesarjaa, noteeratut B-sarjan osakkeet ja noteeraamattomat A-sarjan osakkeet. Yhtiökokouksessa jokaisella A-sarjan osakkeella on yksi ääni ja kymmenellä B-sarjan osakkeella yksi ääni kuitenkin niin, että jokaisella osakkeenomistajalla on vähintään yksi ääni. Kaikkien osakkeiden tuottama yhteenlaskettu äänimäärä oli vuoden 2016 lopussa 15 041 877.

Cargotec Oyj:n osakepääomassa ei tapahtunut muutoksia vuonna 2016. Maksettu ja kaupparekisteriin merkitty osakepääoma 31.12.2016 oli 64 304 880 euroa. Osakanta koostui 55 182 079 B-sarjan osakkeesta ja 9 526 089 A-sarjan osakkeesta. B-sarjan osakkeiden määrä kasvoi tilikauden aikana 17 096 kappaleella, kun osakkeita merkittiin 2010B-optio-oikeuksilla. Merkintähinta 474 243,04 euroa merkittiin kokonaisuudessaan sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon, joten Cargotecin osakepääoma säilyi ennallaan.

Osingonjako

B-sarjan osakkeet oikeuttavat korkeampaan osinkoon kuin A-sarjan osakkeet. Eri osakesarjoille jaettavan osingon välisen eron tulee olla vähintään yksi (1) sentti ja enintään kaksi ja puoli (2,5) senttiä.

Osinkoehdotus

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että käytettävissä olevista voittovaroista jaetaan tilikaudelta 2016 osinkoa 0,94 euroa kutakin A-sarjan osaketta ja 0,95 euroa kutakin ulkona olevaa B-sarjan osaketta kohden.

Omat osakkeet ja osakeanti

Marraskuussa Cargotec osti yhteensä 200 000 omaa B-sarjan osaketta 22.3.2016 kokoontuneen yhtiökokouksen myöntämään valtuutukseen perustuen kokonaishintaan 7 590 656,76 euroa. Osakkeet ostettiin yhtiön osakepalkkio-ohjelmien palkkioiden maksuun.

Hallitus päätti 22.3.2016 suunnatusta maksuttomasta osakeannista Cargotecin osakepohjaiseen kannustinohjelmaan 2014 sisältyvän rajoitettujen osakkeiden ohjelman 2015 palkkion maksamista varten. Osakeannissa luovutettiin vastikkeetta kannustinohjelman ehtojen mukaisesti 27 601 yhtiön hallussa ollutta omaa B-sarjan osaketta avainhenkilöille, joiden osalta ansaintakriteerit täyttyivät.

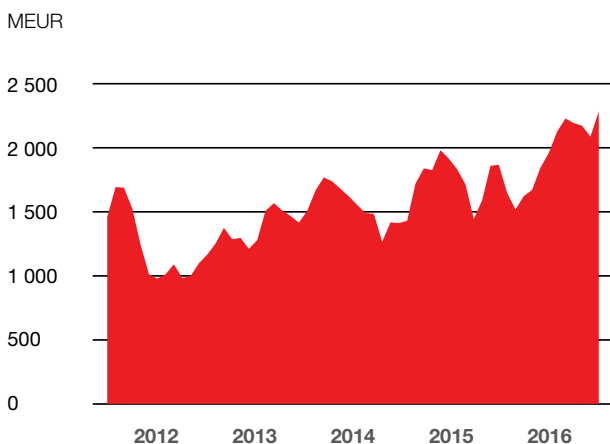
Vuoden 2016 lopussa Cargotecin hallussa on 265 099 omaa B-sarjan osaketta, mikä vastaa 0,41 prosenttia osakkeiden yhteismäärästä ja 0,18 prosenttia osakkeiden yhteisäänimäärästä. Ulkona olevien B-sarjan osakkeiden lukumäärä oli vuoden 2016 lopussa 54 916 980.

Osakkeen arvon kehitys ja kaupankäynti

Cargotecin B-sarjan osakkeen arvo nousi vuoden 2016 aikana 24 prosenttia eli 34,50 eurosta 42,89 euroon. Samaan aikaan OMX Helsinki Benchmark Cap -indeksi nousi 10 prosenttia.

B-sarjan osakkeiden markkina-arvo vuoden 2016 lopussa ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita laskettuna vuoden viimeisen kaupankäyntipäivän päätöskurssilla oli 2 355 (31.12.2015: 1 900) miljoonaa euroa. Kaikkien osakkeiden markkina-arvo, jossa pörssissä noteeraamattomat A-sarjan osakkeet on arvostettu B-sarjan osakkeen vuoden viimeisen kaupankäyntipäivän keskimääräiseen, oli vuoden lopussa ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita 2 762 (2 228) miljoonaa euroa.

Markkina-arvo, B-sarjan osakkeet

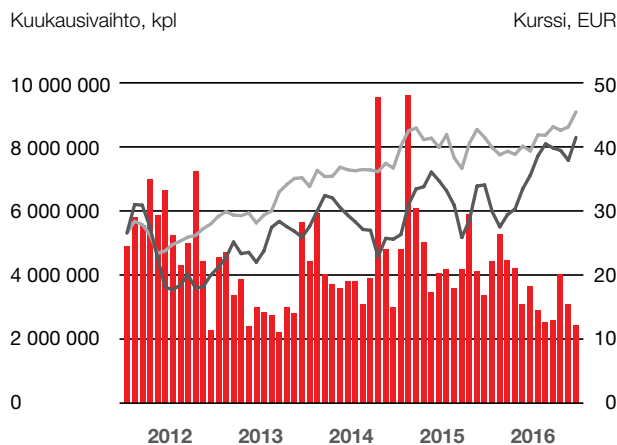
B-sarjan osakkeen päätöskurssi vuoden 2016 viimeisenä kaupankäyntipäivänä oli 42,89 (34,50) euroa. Vuoden 2016 ylin kurssi oli 43,35 (37,37) euroa ja alin 24,30 (23,70) euroa. Tilikauden vaihdolla painotettu keskimääräinen kurssi oli 34,31 (31,58) euroa.

B-sarjan osakkeita vaihdettiin vuonna 2016 Nasdaq Helsinki Oy:ssä 43 (58) miljoonaa kappaletta, mikä vastasi 1 456 (1 837) miljoonan euron vaihtoa. Osakkeiden keskimääräinen päivävaihto oli 168 590 (232 429) kappaletta eli 6 (7) miljoonaa euroa.

Vuonna 2016 B-sarjan osakkeita vaihdettiin Nasdaq Helsinki Oy:n lisäksi Fidessan mukaan useilla vaihtoehtoisilla markkinapaikoilla yhteensä 68 (62) miljoonaa kappaletta, mikä vastasi 2 334 (1 966) miljoonan euron vaihtoa. Osakkeita vaihdettiin eniten BATS Chi-X CXE:ssä ja BATS OTC:ssä.

B-sarjan osakkeen ajantasaiset pörssikurssitiedot ovat luettavissa Cargotecin verkkosivuilla www.cargotec.fi/sijoittajat.

Osakekurssi ja vaihto

- Kuukausivaihto, Nasdaq Helsinki Oy
- Kuukausivaihdolla painotettu keskimurssi
- OMXHB Cap kuukausittainen päätöskurssi indeksoituna

Osakkeenomistajat

Cargotecilla oli vuoden 2016 lopussa 22 068 (31.12.2015: 24 705) rekisteröitynyttä osakkeenomistajaa. Suurin yksittäinen osakkeenomistaja oli Wipunen varainhallinta oy. Ilkka Herlin oli suurin omistaja, kun omistukseen lasketaan sekä henkilökohtainen että määräysvalta-yhtiöiden omistus. Hallintarekisteröityjen osakkeiden lukumäärä oli 16 622 504 (13 127 208) ja osuus kaikista

osakkeista 25,69 (20,29) prosenttia, mikä vastasi 11,05 (8,73) prosenttia kaikkien osakkeiden äänimäärästä.

Kuukausittain päivitettävä lista suurimmista osakkeenomistajista on nähtävillä Cargotecin verkkosivuilla www.cargotec.fi/sijoittajat.

Suurimmat osakkeenomistajat 31.12.2016

Osakkeenomistaja	A-sarjan osakkeet	B-sarjan osakkeet	Osakkeet yht.	Osakkeet yht., %	Äänet yht.	Äänet yht., %
1 Ilkka Herlinin määräysvallassa olevat osakkeet yht.	2 940 067	6 207 197	9 147 264	14,14	3 560 786	23,67
Wipunen varainhallinta oy	2 940 067	6 200 000	9 140 067	14,13	3 560 067	23,67
Ilkka Herlinin suora omistus		7 197	7 197	0,01	719	0,00
2 Mariatorp Oy (Niklas Herlinin määräysvallassa)	2 940 067	5 000 000	7 940 067	12,27	3 440 067	22,87
3 Pivosto Oy (Ilona Herlinin määräysvallassa)	2 940 067	3 850 000	6 790 067	10,49	3 325 067	22,11
4 Koneen säätiö	705 888	1 232 454	1 938 342	3,00	829 133	5,51
5 Valtion eläkerahasto		1 109 000	1 109 000	1,71	110 900	0,74
6 Keskinäinen eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen		861 953	861 953	1,33	86 195	0,57
7 Keskinäinen eläkevakuutusyhtiö Varma		500 098	500 098	0,77	50 009	0,33
8 Sijoitusrahasto Nordea Suomi		486 403	486 403	0,75	48 640	0,32
9 Keva		466 910	466 910	0,72	46 691	0,31
10 Herlin Heikki		400 000	400 000	0,62	40 000	0,27
11 Sigrid Juséliuksen säätiö		367 600	367 600	0,57	36 760	0,24
12 SEB Finlandia-sijoitusrahasto		365 875	365 875	0,57	36 587	0,24
13 Svenska litteratursällskapet i Finland r.f.		344 800	344 800	0,53	34 480	0,23
14 Sijoitusrahasto Nordea Pro Suomi		328 849	328 849	0,51	32 884	0,22
15 OP-Suomi Pienyhtiöt -sijoitusrahasto		326 322	326 322	0,50	32 632	0,22
16 Fondita Nordic Small Cap -sijoitusrahasto		290 000	290 000	0,45	29 000	0,19
17 Nurminen Hanna		270 268	270 268	0,42	27 026	0,18
18 Cargotec Oyj		265 099	265 099	0,41	26 509	0,18
19 Sijoitusrahasto Evli Suomi Pienyhtiöt		252 872	252 872	0,39	25 287	0,17
20 Sijoitusrahasto OP-Suomi Arvo		233 519	233 519	0,36	23 351	0,16
Yhteensä	9 526 089	23 159 219	32 685 308	50,51	11 842 004	78,73
Hallintarekisteröidyt			16 622 504			
Muut osakkeenomistajat			15 400 356			
Liikkeeseen laskettu osakemäärä yhteensä 31.12.2016			64 708 168			

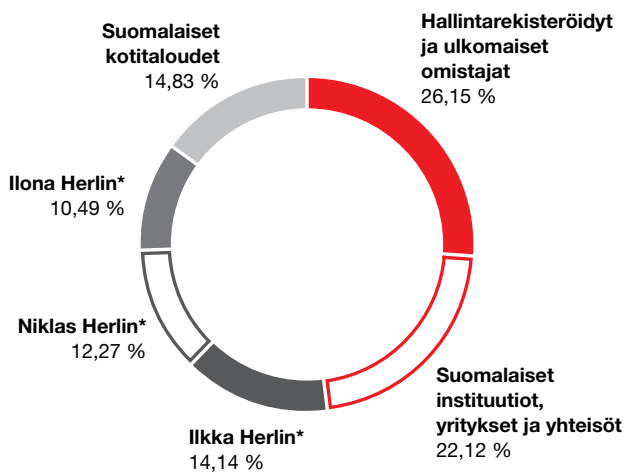
Perustuu Euroclear Finland Oy:n omistajarekisteriin.

Osakkeenomistuksen jakautuminen 31.12.2016

Osakkeita	Omistajien lukumäärä	%-osuus omistajista	Osakemäärä, kpl	%-osuus osakekannasta
1-100	10 092	45,73	540 031	0,83
101-500	8 333	37,76	2 112 131	3,26
501-1 000	1 830	8,29	1 402 118	2,17
1 001-10 000	1 621	7,35	4 439 579	6,86
10 001-100 000	151	0,68	4 553 483	7,04
100 001-1 000 000	33	0,15	8 251 900	12,75
yli 1 000 000	7	0,03	43 138 481	66,67
Yhteensä	22 067	100,00	64 437 723	99,58
joista hallintarekisteröityjä	10			
Yhteistilillä			5 346	0,01
Ulkona olevien osakkeiden määrä 31.12.2016			64 443 069	99,59
Omat osakkeet 31.12.2016	1		265 099	0,41
Liikkeeseen laskettu osakemäärä yhteensä 31.12.2016			64 708 168	100,00

Perustuu Euroclear Finland Oy:n omistajarekisteriin.

Osakkeenomistajat omistajaryhmittäin 31.12.2016

* Omistustiedot sisältävät suorat omistukset sekä määräysvalta-yhtiöiden omistukset

Perustuu Euroclear Finland Oy:n omistajarekisteriin.

Hallituksen ja johdon osakeomistukset

Cargotecin hallituksen ja toimitusjohtajan sekä heidän määräysvallassaan olevien yhtiöiden yhteenlaskettu osakeomistus 31.12.2016 oli 2 940 067 (31.12.2015: 2 940 067) A-sarjan osaketta ja 6 489 623 (6 492 309) B-sarjan osaketta, mikä vastasi 14,57 (14,58) prosenttia kaikkien osakkeiden yhteismäärästä ja 23,86 (23,87) prosenttia yhteisäänimäärästä.

Toimitusjohtaja Mika Vehviläinen on oikeutettu osakepohjaiseen kannustinohjelmaan 2014, 2015 ja 2016.

Lisätieto-linkit:

Selvitys hallinnointi- ja ohjausjärjestelmästä 2016

Palkka- ja palkkioselvitys 2016

Hallituksen jäsenten CV:t (cargotec.fi)

Johtoryhmän jäsenten CV:t (cargotec.fi)

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitukset

Helsingissä, 7. helmikuuta 2017

Ilkka Herlin
Hallituksen puheenjohtaja

Tapio Hakakari
Hallituksen varapuheenjohtaja

Jorma Eloranta
Hallituksen jäsen

Peter Immonen
Hallituksen jäsen

Kimmo Alkio
Hallituksen jäsen

Kaisa Olkkonen
Hallituksen jäsen

Teuvo Salminen
Hallituksen jäsen

Heikki Soljama
Hallituksen jäsen

Mika Vehviläinen
Toimitusjohtaja

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä, 7. helmikuuta 2017

PricewaterhouseCoopers Oy
Tilintarkastusyhteisö

Ylva Eriksson
KHT

Tomi Hyryläinen
KHT

Tilintarkastuskertomus

Cargotec Oyj:n yhtiökokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Lausuntonamme esitämme, että

- konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti
- tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Tilintarkastuksen kohde

Olemme tilintarkastaneet Cargotec Oyj:n (y-tunnus 1927402-8) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2016. Tilinpäätös sisältää:

- konsernin taseen, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot, mukaan lukien yhteenveto merkittävimmistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista; sekä
- emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa.

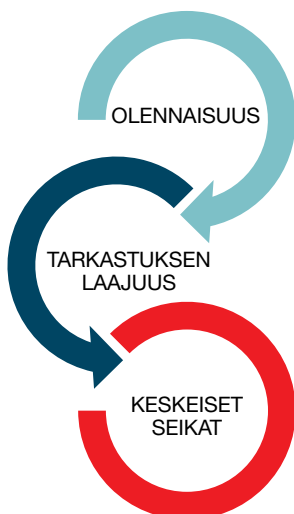
Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonamme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Riippumattomuus

Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Tarkastuksen yleinen lähestymistapa

Yhteenveto

Olennaisuus

- Konsernitilinpäätökselle määritetty olennaisuus oli 14 miljoonaa euroa.

Konsernitarkastuksen laajuus

- Konsernitilinpäätöksen tarkastuksen laajuuteen sisältyi kaikki merkittävät toiminnalliset yhtiöt, ja iso joukko pienempiä yhtiöitä kattaen valtaosan konsernin liikevaihdosta, varoista ja veloista.

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat

- Pitkäaikaishankkeiden tuloutus
- Liikearvon arvostus
- Uudelleenjärjestelyvarausten ja -kulujen kirjaaminen
- Vaihto-omaisuuden arvostus

Osana tilintarkastuksen suunnittelua olemme määrittäneet olennaisuuden ja arvioineet riskiä siitä, että tilinpäätöksessä on olennainen virheellisyys. Erityisesti olemme arvioineet alueita, joiden osalta johto on tehnyt subjektiiv-

visia arvioita. Tällaisia ovat esimerkiksi merkittävät kirjanpidolliset arviot, joihin liittyy oletuksia ja tulevien tapahtumien arviointia.

Olennaisuus

Tarkastuksemme suunnitteluun ja suorittamiseen on vaikuttanut soveltamamme olennaisuus. Tilintarkastuksen tavoitteena on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena olennaista virheellisyttä. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä. Niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Perustuen ammatilliseen harkintaamme määritimme olennaisuuteen liittyen tiettyjä kvantitatiivisia raja-arvoja, kuten alla olevassa taulukossa kuvatun konsernitilinpäätökselle määritetyn olennaisuuden. Nämä raja-arvot yhdessä kvalitatiivisten tekijöiden kanssa auttoivat meitä määrittämään tarkastuksen kokonaislaajuuden ja yksittäisten tilintarkastustoimenpiteiden luonteen, ajoituksen ja laajuuden sekä arvioimaan virheellisyyksien vaikutusta tilinpäätökseen kokonaisuutena.

Konsernitilinpäätökselle määritetty olennaisuus	14 miljoonaa euroa
Olennaisuuden määrittämisessä käytetty vertailukohde	Liikevaihto ja tilikauden tulos ennen veroja
Perustelut vertailukohteen valinnalle	Valitsimme olennaisuuden määrittämisen vertailukohteiksi liikevaihdon ja tuloksen ennen veroja, koska käsityksemme mukaan tilinpäätöksen lukijat käyttävät yleisimmin näitä kriteereitä arvioidessaan konsernin suoriutumista. Lisäksi liikevaihto ja tulos ennen veroja ovat yleisesti hyväksytyjä vertailukohteita.

Konsernitilinpäätöksen tarkastuksen laajuuden määrittäminen

Tilintarkastuksemme laajuutta määrittäessämme olemme ottaneet huomioon Cargotec-konsernin rakenteen sekä yksittäisten konserniyhtiöiden koon, toiminnan luonteen ja riskit. Valitsimme tilintarkastuksen kohteeksi konserniyhtiöitä ja kirjanpidon tilejä edellä mainittujen kriteerien perusteella siten, että suorittamillamme tilintarkastustoimenpiteillä saatiin riittävä kattavuus lausunnon esittämiseksi konsernitilinpäätöksestä.

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat ovat seikkoja, jotka ammatillisen harkintamme mukaan ovat olleet merkittävimpiä tarkastuksen kohteena olevan tilikauden tilintarkastuksessa. Nämä seikat on otettu huomioon tilinpäätökseen kokonaisuutena kohdistuneessa tilintarkastuksessamme sekä laatiessamme siitä annettavaa lausuntoa, emmekä anna näistä seikoista erillistä lausuntoa.

Otamme kaikissa tilintarkastuksissamme huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontroleja. Tähän sisältyy arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riski.

Konsernitilinpäätöksen tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka

Miten seikkaa on käsitelty tilintarkastuksessa

Pitkäaikaishankkeiden tuloutus

Katso konsernitilinpäätöksen liitetiedot 1, 2 ja 6.

Konsernilla on merkittäviä pitkäaikaishankkeita Kalmar- ja MacGregor-segmenteissä. Nämä pitkäaikaishankkeet ovat usein monimutkaisia räätälöityjä ratkaisuja ja täyttävät pitkäaikaishankkeiden tuloutusmääritelmän.

Tuotot pitkäaikaishankkeista tuloutetaan valmistumisasteen perusteella. Valmistumisaste määritetään hankkeen fyysisen valmistumisen perusteella tai tarkasteluhetken mennessä toteutuneiden menojen suhteena hankkeen arviointiin kokonaismenoihin. Pitkäaikaishankkeiden tuloutukseen liittyy johdon harkintaan perustuvia arvioita, jotka perustuvat aikaisempaan kokemukseen ja tulevaisuuden tapahtumia koskeviin odotuksiin. Merkittävin arvio liittyy hankkeen ennustettuihin kokonaiskustannuksiin, johon vaikuttaa useat eri asiat, kuten raaka-aineiden ja työn ennustetut kustannukset sekä sopimukseen liittyvät erityiset riskit.

Johdon harkintaan perustuvasta arvionvaraisuudesta johtuen pitkäaikaishankkeiden tuloutus on tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka.

Tilintarkastustoimenpiteemme sisälsivät sekä kontrollien tarkastusta, että valittuihin merkittäviin pitkäaikaishankkeisiin kohdistettua aineistotarkastusta. Kontrollien tarkastuksessa keskityimme konsernin käyttämiin tietojärjestelmiin sekä hankkeiden ennustamiseen ja tulouttamiseen liittyviin kontroleihin.

Aineistotarkastuksessa keskityimme erityisesti johdon laatimien ennusteiden tarkastamiseen. Tarkastustoimenpiteemme sisälsivät tarkastuksen kohteeksi valittujen pitkäaikaishankkeiden osalta mm. seuraavat toimenpiteet:

- Varmistimme, että sovellettu tuloutustapa on asianmukainen sopimuksen ehdot huomioiden;
- Täsmäytimme tuottoennusteen myyntisopimukseen huomioiden sopimukseen mahdollisesti tehdyt muutokset;
- Tarkastimme kustannusennusteen valitsemalla otoksen ennusteeseen sisältyviä kustannuskomponentteja, jotka täsmäytimme taustadokumentaatioon; ja
- Laskimme myyntituoton uudelleen valmistumisasteen perusteella. Tarkastimme valmistumisasteen oikeellisuuden vertaamalla hankkeen toteutuneita menoja hankkeen ennustettuihin kokonaismenoihin. Fyysistä valmistumisastetta sovellettaessa varmistimme sen oikeellisuuden vertaamalla käytettyä valmistumisastetta asianmukaiseen taustadokumentaatioon.

Konsernitilinpäätöksen tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka

Miten seikkaa on käsitelty tilintarkastuksessa

Liikearvon arvostus

Katso konsernitilinpäätöksen liitetiedot 1, 2 ja 14.

Konsernin taseessa oli 31.12.2016 liikearvoa 1 024,5 miljoonaa euroa. Liikearvo on kohdistettu konsernin segmenteille seuraavasti: Kalmar 376,9 miljoonaa euroa, Hiab 208,6 miljoonaa euroa ja MacGregor 439,1 miljoonaa euroa.

Yhtiö testaa liikearvon arvonalentumisen varalta aina, kun on viitteitä siitä, että arvo saattaa olla alentunut, mutta kuitenkin vähintään kerran vuodessa. Arvonalentumistestauksessa verrataan taseessa olevaa liikearvon määrää kerrytettävissä olevaan rahamäärään. Kerrytettävissä olevat rahamäärät perustuvat käyttöarvolaskelmiin. Nämä laskelmat edellyttävät johdolta rahavirroista sekä diskonttokoron määrittämiseen.

Liikearvon määrä konsernin taseessa on merkittävä ja sen arvostukseen liittyy merkittävää johdon harkintaa. Näistä seikoista johtuen liikearvon arvostus on tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka.

Keskityimme tarkastustoimenpiteissämme johdon harkintaa edellyttävien arvioiden asianmukaisuuden varmentamiseen seuraavin toimenpitein:

- Tarkastimme yhtiön käyttämän käyttöarvon laskentamallin oikeellisuuden vertaamalla mallia IAS 36: Omaisuuserien arvonalentuminen – standardin vaatimuksiin sekä tarkastamalla laskelmien matemaattisen oikeellisuuden;
- Arvioimme käyttöarvolaskelmissa käytettyjen rahavirtaennusteiden määrittämiseen liittyvää prosessia ja vertasimme ennusteita hallituksen hyväksymiin strategiaan suunnitelmiin;
- Tarkastimme johdon harkintaa vaativia oletuksia, ml. arvioita liikevaihdon ja kannattavuuden kehityksestä, käytettyjä diskonttokorkoja sekä ennustejakson jälkeisten rahavirtojen arvioinnissa käytettyä pitkän aikavälin kasvuvauhtia;
- Vertasimme tilikauden toteutuneita tuloslukuja edellisenä vuonna arvonalentumismallissa käytettyihin tulosennusteisiin sen selvittämiseksi, sisältyikö ennusteisiin oletuksia, jotka olivat jälkikäteen arvioituina olleet optimistisia;
- Arvioimme johdon laatimassa herkkyysoanalyysissä käytettyjen oletusten asianmukaisuutta, arvioimalla niihin sisältyvien johdon harkintaa vaativien oletusten muutosten todennäköisyyttä;
- Laskelmissa käytettyjen diskonttokorkojen tarkastamisessa käytimme apuna PwC:n arvonmääritykseen erikoistuneita asiantuntijoita. Diskonttokorkojen määrittämisessä käytettyjä komponentteja verrattiin soveltuville osin ulkopuolisiin yleisesti hyväksytyihin tietolähteisiin; ja
- Arvioimme myös konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 14 esitettyjen tietojen riittävyyttä ja asianmukaisuutta.

Uudelleenjärjestelyvarausten ja -kulujen kirjaaminen

Katso konsernitilinpäätöksen liitetiedot 1, 2, 8 ja 28.

Uudelleenjärjestelyvarausten määrä konsernin taseessa 31.12.2016 oli 38,1 miljoonaa euroa. Uudelleenjärjestelykulujen määrä konsernin tuloslaskelmassa tilikaudella 2016 oli 52,5 miljoonaa euroa. Uudelleenjärjestelykulut sisältävät pääasiassa työsuhteiden päättämiseen liittyviä kuluja, sopimusten päättämiseen liittyviä kuluja, toimintojen siirtoihin liittyviä kuluja, uudelleenjärjestelyihin liittyviä konsultointi- ja asiantuntijakuluja sekä omaisuuden arvonalentumisia.

Uudelleenjärjestelykulujen kirjaaminen edellyttää johdon harkintaa, joka liittyy kirjattavien määrien ja kirjausten oikea-aikaisuuden arvioimiseen. Arvionvaraisuutta liittyy myös siihen missä määrin yhtiöllä on tilinpäätöspäivänä oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite ja maksuvelvoitteen syntyminen on todennäköistä. Johdon harkintaa edellyttää myös uudelleenjärjestelykuluihin sisällytettyjen kulujen asianmukaisuuden arvioiminen.

Uudelleenjärjestelyvarausten kirjaaminen on tilintarkastuksen kannalta merkittävä seikka siihen liittyvästä johdon harkintaan perustuvasta arvionvaraisuudesta johtuen.

Tarkastustoimenpiteidemme tavoitteena oli varmistaa uudelleenjärjestelykulujen asianmukainen kirjaaminen sekä tilikauden aikana maksettujen kulujen osalta että johdon harkinnan perusteella arvioitujen ja varauksena kirjattujen kulujen osalta.

Keskityimme tarkastuksessa arvioimaan erityisesti seuraavia seikkoja:

- Tarkastimme onko uudelleenjärjestelykustannukset kirjattu oikealle kaudelle, IFRS:n vaatimuksia noudattaen;
- Kirjattujen varausten ja arvonalentumisten taustalla olevien arvioiden asianmukaisuus; ja
- Onko uudelleenjärjestelykuluihin sisällytetty vain sellaisia kuluja, joiden liittyminen uudelleenjärjestelyyn on riittävän ilmeistä ja onko niiden esittäminen uudelleenjärjestelykuluna yhtiön laskentaperiaatteiden mukaista.

Konsernitilinpäätöksen tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka

Miten seikkaa on käsitelty tilintarkastuksessa

Vaihto-omaisuuden arvostus

Katso konsernitilinpäätöksen liitetiedot 1, 2 ja 20.

Vaihto-omaisuuden määrä konsernin taseessa 31.12.2016 oli 647,0 miljoonaa euroa, joka sisälsi 96,0 miljoonaa euroa epäkuranttiusvarausta.

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoa tai sitä alempaan arvioituun nettorealisointiarvoon. Nettorealisointiarvo on tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava arvioitu myyntihinta vähennettynä arvioiduilla tuotteen valmiiksi saattamisesta ja myynnistä johtuvilla menoilla. Vaihto-omaisuuden arvossa huomioidaan epäkuranttiusdeusta johtuva arvonalentuminen. Arvioidessaan epäkuranttiusdeusta johtuvan arvonalentumisen määrää johto ottaa soveltuvin osin huomioon vaihto-omaisuuden luonteen, kunnan, ikärakenteen ja määrän ennustetun tarpeen pohjalta.

Vaihto-omaisuuden arvostus on tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka johtuen sen määrästä ja epäkuranttiusvarauksen määrittämiseen liittyvästä johdon harkintaan perustuvasta arvionvaraisuudesta.

Tarkastustoimenpiteisiimme sisältyi varaston arvostukseen ja olemassaoloon liittyvien kontrollien tarkastusta sekä aineistotarkastusta.

Aineistotarkastustoimenpiteisiimme sisältyi mm. seuraavat toimenpiteet:

- Osallistuimme vaihto-omaisuuden inventointiin saadaksemme evidenssiä vaihto-omaisuuden olemassaolosta ja kunnosta. Inventoinnin aikana varmistimme yhtiön inventointiprosessin asianmukaisuutta ja suoritimme tarkastuslaskentoja. Vaihto-omaisuuden ollessa kolmannen osapuolen hallussa hankimme kolmannelta osapuolelta asianmukaiset vahvistukset, jotka täsmäytimme vaihto-omaisuuskirjanpitoon;
- Tarkastimme otantamenetelmällä vaihto-omaisuusnimikkeiden hankintamenoa sisällytettyjä ostopohjoja vertaamalla niitä ostolaskuihin. Tarkastimme myös laskelmia, joiden perusteella vaihto-omaisuuden hankintamenoa on sisällytetty suhteellinen osuus valmistuksen muuttuvista ja kiinteistä yleismenoista;
- Epäkuranttiusvarauksen perustessa vaihto-omaisuuden ikärakenteeseen, tarkastimme varauksia uudelleenlaskelmalla sekä varmistamalla, että varaukset on määritetty konsernin laskentaperiaatteiden mukaisesti. Varausten sisältäessä johdon harkintaa, arvioimme varauksen oikeellisuutta olosuhteet huomioiden; ja
- Varausten perustessa ennustettuun tarpeeseen, tutkimme varauksen taustalla olevaa dokumentaatiota sekä varmistimme että varaus on määritetty konsernin laskentaperiaatteiden mukaisesti. Varausten sisältäessä johdon harkintaa, arvioimme varausten oikeellisuutta olosuhteet huomioiden.

Emoyhtiön tilinpäätöksen osalta ei ole sellaisia tilintarkastuksen kannalta keskeisiä seikkoja, joista olisi viestittävä kertomuksessamme.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja siten, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviin tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntonne.

Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuva tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien

kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.

- teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.
- arvioimme tilinpäätöksen, liitetiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaan tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitiilinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Lisäksi annamme hallintoelimille vahvistuksen siitä, että olemme noudattaneet riippumattomuutta koskevia relevantteja eettisiä vaatimuksia, ja kommunikoimme niiden kanssa kaikista suhteista ja muista seikoista, joiden voi kohtuudella ajatella vaikuttavan riippumattomuuteemme, ja soveltuviissa tapauksissa niihin liittyvistä varoimista.

Päätämme, mitkä hallintoelinten kanssa kommunikoiduista seikoista olivat merkittävimpiä tarkasteltavana

olevan tilikauden tilintarkastuksessa ja näin ollen ovat tilintarkastuksen kannalta keskeisiä. Kuvaamme kyseiset seikat tilintarkastuskertomuksessa, paitsi jos säädös tai määräys estää kyseisen seikan julkistamisen tai kun äärimmäisen harvinaisissa tapauksissa toteamme, ettei kyseisestä seikasta viestitä tilintarkastuskertomuksessa, koska siitä aiheutuvien epäedullisten vaikutusten voitaisiin kohtuudella odottaa olevan suuremmat kuin tällaisesta viestinnästä koitua yleinen etu.

Muut raportointivelvoitteet

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomukseen ja vuosikertomukseen sisältyvän muun informaation kuin tilinpäätöksen ja sitä koskevan tilintarkastuskertomuksemme. Olemme saaneet toimintakertomuksen käyttöömmme ennen tämän tilintarkastuskertomuksen antamispäivää ja odotamme saavamme vuosikertomuksen käyttöömmme kyseisen päivän jälkeen.

Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea edellä yksilöity muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Toimintakertomuksen osalta velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että

- toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia
- toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme ennen tilintarkastuskertomuksen antamispäivää käyttöön saamaamme muuhun informaatioon kohdistamamme työn perusteella johtopäätöksen, että kyseisessä muussa informaatioissa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Helsingissä 7. helmikuuta 2017

PricewaterhouseCoopers Oy
Tilintarkastusyhteisö

Ylva Eriksson
KHT

Tomi Hyryläinen
KHT

Selvitys Cargotecin hallinto- ja ohjausjärjestelmästä 2016

Cargotecin hallinto ja johtaminen perustuvat Suomen osakeyhtiö- ja arvopaperimarkkinalakeihin, Nasdaq Helsinki Oy:n sääntöihin ja ohjeisiin sekä yhtiön yhtiöjärjestykseen ja eettisiin toimintaohjeisiin (Code of Conduct). Cargotec noudattaa Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n julkaiseman hallinnointikoodin 2015 kaikkia suosituksia (www.cgfinland.fi).

Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä annetaan erillisenä kertomuksena ja julkistetaan yhdessä tilinpäätöksen, hallituksen toimintakertomuksen ja palkka- ja palkkioselvityksen kanssa yhtiön verkkosivuilla www.cargotec.fi > Sijoittajat > Hallinnointi. Ajantasaista tietoa yhtiön hallinnointiin ja palkitsemiseen liittyvistä asioista annetaan yhtiön verkkosivuilla.

Cargotecin ylintä päätösvaltaa käyttävät osakkeenomistajat yhtiökokouksessa. Yhtiötä johtavat hallitus ja toimitusjohtaja.

Cargoteciin kuuluu kolme liiketoiminta-alueita: Kalmar, Hiab ja MacGregor. Cargotec Oyj toimii strategisena arkkitehtina omistaja-arvon kasvattamiseksi ja tukee liiketoiminta-alueita pörssi-yhtiöille määritettyjen tavoitteiden, ohjeiden ja säännösten noudattamisessa.

Hallitus

Tehtävät

Hallitus vahvistaa Cargotecin strategian ja seuraa sen toteuttamista. Osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksen mukaan hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä sekä edustaa yhtiötä. Hallitus on laatinut itselleen kirjallisen työjärjestyksen, jossa määritellään sen keskeiset tehtävät ja toimintaperiaatteet. Hallituksen tehtäviin kuuluu hyväksyä tilinpäätökset, puolivuosi- ja osavuosikatsaukset ja varmistaa, että kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on järjestetty asianmukaisesti. Hallitus päättää merkittävistä lainoista, yrityskaupoista ja investoinneista ja hyväksyy vuotuiset ja pitkän tähtäimen liiketoimintasuunnitelmat ja budjetit sekä riskienhallinnan periaatteet. Hallitus hyväksyy konsernin pitkän ja lyhyen aikavälin palkitsemisohjelmat ja niiden toteumat. Hallitus valitsee Cargotecin toimitusjohtajan ja päättää hänen palvelussuhteensa ehtoista. Vuosisuunnitelmansa mukaan hallitus pitää teemakokouksia, joissa se käsittelee tarkemmin strategian toteutuksen kannalta keskeisiä tai muita ajankohtaisia asiakokonaisuuksia.

Hallitus piti vuoden 2016 aikana yhdeksän kokousta. Jäsenten osallistumistiedot esitetään jäljempänä olevassa taulukossa. Hallituksen työskentelyssä keskeisiä teemoja

olivat Cargotecin strategian painopistealueet, huoltoliiketoiminta, digitalisaatio ja johtamisen kehittäminen. Cargotecin liiketoimintojen, Kalmarin, Hiabin ja MacGregorin, toimintaa käsiteltiin tarkemmin omista teemakokouksissaan, ja muita erityisteemoja olivat yritysvastuu ja tuoteportfolion kehittäminen.

Kokoonpano

Cargotecin hallitukseen kuuluu yhtiöjärjestyksen mukaan vähintään viisi ja enintään kahdeksan varsinaista jäsentä sekä enintään kolme varajäsentä. Hallituksen jäsenet valitaan varsinaisessa yhtiökokouksessa vuoden mittaiseksi toimikaudeksi, joka päättyy vaalia ensiksi seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Cargotecin hallituksen kokoonpanon tulee tukea yhtiön strategian toteutusta. Vuonna 2016 määriteltyjen hallituksen monimuotoisuusperiaatteiden mukaan hallituksen monimuotoisuus ei ole Cargotecissa muuttumaton käsite, vaan muotoutuu liiketoimintastrategian ja tulevaisuuden tarpeiden mukaan. Monimuotoisuuden kriteereitä ovat jäsenten kokemus strategisilta toimialoilta ja niistä kulttuureista, joiden parissa toimimme, sekä koulutus, ikä ja sukupuoli. Cargotecin hallituksessa tulee olla molempia sukupuolia. Tavoitteena on saavuttaa tasapainoisempi sukupuolijakauma hallituksessa.

Itsearviointi ja riippumattomuusarviointi

Hallitus arvioi toimintaansa ja työskentelytapojaan vuosittain sisäisenä itsearviointina. Joulukuussa 2016 tehdyssä itsearviointikyselyssä jäsenet kommentoivat muun muassa hallituksen päätöksentekoprosessia, strategiatyöskentelyä, jäsenten roolia ja hallituksen monimuotoisuutta sekä kykyä huomioida päätösten sosiaaliset ja ympäristövaikutukset. Hallituksen jäsenillä on monipuolinen koulutustausta ja kokemusta kansainvälisten yhtiöiden johtotehtävistä eri kulttuureissa. Hallituksen jäsenet olivat vuonna 2016 iältään 52–65-vuotiaita, ja kahdeksasta jäsenestä yksi oli nainen. Puolet hallituksen jäsenistä on ollut tehtävässään yli viisi vuotta ja puolet alle viisi vuotta.

Hallituksen jäsenten enemmistön tulee olla riippumattomia yhtiöstä, ja riippumattomista jäsenistä vähintään kahden tulee olla riippumattomia merkittävistä osakkeenomistajista. Hallitus arvioi hallinnointikoodin kriteerien mukaisesti jäsenten riippumattomuuden yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista vuosittain ja tarvittaessa. Hallituksen jäsenet ovat riippumattomia yhtiöstä ja Ilkka Herliniä ja Peter Immosta lukuun ottamatta riippumattomia merkittävistä osakkeenomistajista. Hallitus arvioi, että myös yli kymmenen vuotta hallituksessa

toimineet Ilkka Herlin, Tapio Hakakari ja Peter Immonen ovat riippumattomia yhtiöstä.

Hallituksen sihteerinä toimi lakiasiaintohtaja Outi Aaltonen. Hallituksen jäsenten CV-tiedot ovat nähtävissä yhtiön verkkosivuilla www.cargotec.fi.

Nimi Syntymävuosi	Koulutus/arvo	Päätoimi	Riippumattomuus	Osakeomistus 31.12.2016*
Ilkka Herlin puheenjohtaja 1959	Filosofian tohtori, tekniikan tohtori h.c., maatalous- ja metsätieteiden tohtori h.c.	Hallituksen puheenjohtaja ja omistaja, Wipunen varainhallinta oy; hallituksen puheenjohtaja, Elävä Itämeri säätiö	Riippumaton yhtiöstä, merkittävä osakkeenomistaja	2 940 067 A-osaketta, 6 207 197 B-osaketta
Tapio Hakakari varapuheenjohtaja 1953	Oikeustieteen maisteri	Hallitusammattilainen	Riippumaton	165 832 B-osaketta
Jorma Eloranta 1951	Diplomi-insinööri, vuorineuvos, tekniikan tohtori h.c.	Hallitusammattilainen	Riippumaton	8 470 B-osaketta
Peter Immonen 1959	Kauppätieteiden maisteri	Hallituksen puheenjohtaja, WIP Asset Management Oy	Riippumaton yhtiöstä, ei riippumaton merkittävistä osakkeenomistajista	53 596 B-osaketta
Teuvo Salminen 1954	Kauppätieteiden maisteri, KHT-tutkinto 1983	Hallitusammattilainen	Riippumaton	8 354 B-osaketta
Hallituksen jäsenet 22.3.2016 alkaen:				
Kimmo Alkio 1963	Ekonomi, EMBA	Toimitusjohtaja, Tieto Oyj	Riippumaton	1 939 B-osaketta
Kaisa Olkkonen 1964	Oikeustieteen maisteri	Toimitusjohtaja, SSH Communications Security Oyj	Riippumaton	169 B-osaketta
Heikki Soljama 1954	Diplomi-insinööri	Hallitusammattilainen	Riippumaton	169 B-osaketta
Hallituksen jäsenet 22.3.2016 saakka:				
Antti Lagerroos 1945	Oikeustieteen lisensiaatti, merenkulkuneuvos	Hallitusammattilainen	Riippumaton	-
Anja McAlister (Silvennoinen) 1960	Diplomi-insinööri, MBA	Johtaja, Pöyry Management Consulting Oy	Riippumaton	-

* suora ja määräysvalta-yhtiöiden omistus

Hallituksen valiokunnat

Työskentelynsä tehostamiseksi hallitus on perustanut kaksi valiokuntaa: tarkastus- ja riskienhallintavalioikunnan ja nimitys- ja palkitsemisvalioikunnan. Hallitus valitsee keskuudestaan vuosittain järjestäytymiskokouksessaan valiokuntien jäsenet ja puheenjohtajat sekä vahvistaa valiokuntien kirjalliset työjärjestykset. Valiokunnilla ei ole itsenäistä päätösvaltaa, vaan ne toimivat valmisteluvina eliminä, joiden käsittelemät asiat tuodaan hallituksen päätettäväksi.

Tarkastus- ja riskienhallintavalioikunta

Valiokunnan tehtävänä on valvoa johdon toimeenpanemaa konsernin taloudellista raportointia ja seurata tilinpäätös- ja välitilinpäätösraportoinnin prosessia. Valiokunta valvoo työjärjestyksensä mukaisesti yhtiön sisäisen valvonnan, sisäisen tarkastuksen ja riskienhallinnan riittävyyttä ja asianmukaisuutta, operatiivisten ja strategisten riskien ja riskienhallinnan kehitystä sekä käsittelee sisäisen tarkas-

tuksen suunnitelmat ja raportit. Lisäksi valiokunta valmistelelee yhtiökokoukselle esityksen tilintarkastajan valinnasta ja palkkioista, määrittelee ja seuraa tilintarkastusyhteisön suorittamien neuvontapalvelujen laajuutta tilintarkastusyhteisön riippumattomuuden varmistamiseksi sekä seuraa tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen lakisäätteistä tilintarkastusta. Valiokunta myös käsittelee yhtiön hallinto- ja ohjausjärjestelmästä annettavan selvityksen.

Tarkastus- ja riskienhallintavalioikuntaan kuuluu vähintään kolme hallituksen jäsentä. Kokouksiin osallistuvat myös toimitusjohtaja, talousjohtaja ja sisäisen tarkastuksen johtaja sekä tilintarkastusyhteisön edustajat. Konserniraportoinnin johtaja, rahoitus- ja verotoimintojen johtajat sekä riskienhallintojohtaja raportoivat säännöllisesti valiokunnalle. Valiokunta kokoontuu ilman toimivan johdon läsnäoloa, mikäli käsiteltävät asiat sitä edellyttävät.

Tarkastus- ja riskienhallintavaliokunnan puheenjohtajana toimi Teuvo Salminen ja jäseninä Ilkka Herlin sekä Anja McAlister 22.3.2016 saakka ja Kaisa Olkkonen 22.3.2016 alkaen. Valiokunnan jäsenet ovat riippumattomia yhtiöstä ja Ilkka Herliniä lukuun ottamatta riippumattomia merkittävästä osakkeenomistajista. Valiokunnan jäsenillä on vuosien kokemus liikkeenjohdollisista tehtävistä. Tarkastus- ja riskienhallintavaliokunta kokoontui seitsemän kertaa vuonna 2016. Tiedot jäsenten osallistumisesta kokouksiin esitetään jäljempänä olevassa taulukossa. Talouden, rahoituksen, veroasioiden ja riskienhallinnan seurannan lisäksi valiokunnan erityisseurannassa olivat konsernin myynti- ja huoltoverkoston toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönotto, sisäisten kontrollien kehitysohjelma ja compliance-asiat. Valiokunta arvioi työskentelynsä kehitystarpeita vuotuisessa itsearviointikeskustelussa.

Nimitys- ja palkitsemisvaliokunta

Nimitys- ja palkitsemisvaliokunta valmistelee Cargotecin yhtiökokoukselle tehtävän ehdotuksen yhtiön hallituksen kokoonpanosta ja palkkioista ja vastaa siitä, että hallituksen monimuotoisuuskriteerit on otettu ehdotuksessa huomioon. Valiokunta tekee hallitukselle ehdotuksen toimitusjohtajasta ja hänen palvelussuhteensa ehdoista ja valmistelee tarpeen mukaan myös muun ylimmän johdon nimitys- ja palkitsemisasiat ennen hallituksen käsittelyä.

Valiokunta valmistelee konsernin palkitsemisperiaatteet ja lyhyen ja pitkän aikavälin kannustinohjelmat sekä seuraa niiden toteumia ja toimivuutta.

Nimitys- ja palkitsemisvaliokuntaan kuuluu vähintään kolme hallituksen jäsentä. Valiokunta kokoontuu tarvittaessa, kuitenkin vähintään kolme kertaa vuodessa.

Valiokunnan puheenjohtajana toimi Ilkka Herlin, ja jäseninä olivat Jorma Eloranta, Tapio Hakakari ja Peter Immonen. Valiokunnan jäsenet ovat yhtiöstä riippumattomia. Toimitusjohtaja ja henkilöstöjohtaja osallistuivat valiokunnan kokouksiin paitsi milloin käsiteltävät asiat koskivat heitä.

Nimitys- ja palkitsemisvaliokunta kokoontui kuusi kertaa vuonna 2016, ja tiedot osallistumisesta kokouksiin esitetään jäljempänä olevassa taulukossa. Valiokunnan agendalla olivat vuosiohjelman mukaisesti ylimmän johdon kannustinohjelmat ja niiden toteumat, ylimmän johdon arviointit ja palkkaus sekä osajakartoitusten seuranta. Valiokunta käsiteli hallituksen monimuotoisuus suunnitelman ja huolehti siitä, että kaikki monimuotoisuus kriteerit otettiin huomioon, kun valiokunta ryhtyi valmistelemaan ehdotustaan hallituksen kokoonpanosta vuoden 2017 yhtiökokoukselle.

Hallituksen ja valiokuntien jäsenten osallistuminen kokouksiin 2016

Nimi	Hallitus	Tarkastus- ja riskienhallintavaliokunta	Nimitys- ja palkitsemisvaliokunta
Ilkka Herlin	9/9 (puheenjohtaja)	7/7	6/6 (puheenjohtaja)
Tapio Hakakari	9/9 (varapuheenjohtaja)		6/6
Jorma Eloranta	8/9		6/6
Peter Immonen	9/9		6/6
Teuvo Salminen	9/9	7/7 (puheenjohtaja)	
Hallituksen jäsenet 22.3.2016 alkaen:			
Kimmo Alkio	6/8		
Kaisa Olkkonen	8/8	6/6	
Heikki Soljama	8/8		
Hallituksen jäsenet 22.3.2016 asti:			
Antti Lagerroos	1/1		
Anja McAlister	1/1	1/1	

Toimitusjohtaja

Hallitus nimittää Cargotecin toimitusjohtajan ja päättää hänen palvelussuhteensa ehdoista, jotka on määritelty kirjallisessa toimitusjohtajasopimuksessa. Toimitusjohtaja vastaa hallituksen asettamien tavoitteiden, suunnitelmien, linjausten ja päämäärien toteuttamisesta yhtiössä. Osakeyhtiölain mukaan toimitusjohtaja vastaa siitä, että yhtiön kirjanpito on lain mukainen ja varainhoito on järjestetty luotettavasti. Hallitus arvioi toimitusjohtajan työtä ja hänelle asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Cargotecin toimitusjohtajana toimii kauppatieteiden maisteri Mika Vehviläinen.

Johtoryhmä

Toimitusjohtajan tukena toimiva johtoryhmä vastaa konsernin ja liiketoiminnan kehittämisestä ja operatiivisesta toiminnasta hallituksen ja toimitusjohtajan antamien

tavoitteiden mukaisesti. Johtoryhmä myös määrittelee toimintaperiaatteet ja menettelytavat hallituksen antamien suuntaviivojen mukaisesti. Johtoryhmä kokoontuu kuukausittain ja tarvittaessa ja keskittyy konsernin ja liiketoimintojen strategiaan kysymyksiin. Agendalla on säännöllisesti taloudelliseen kehitykseen, hallintoon, henkilöstöasioihin, yritys vastuuseen ja kehitysprojekteihin liittyviä kysymyksiä ja katsauksia. Johtoryhmän puheenjohtajana toimii toimitusjohtaja ja sihteerinä lakiasiainjohdaja. Toimitusjohtajan ja johtoryhmän CV-tiedot ovat nähtävissä yhtiön verkkosivuilla www.cargotec.fi.

Laajennettuun johtoryhmään kuuluivat allamainittujen johtoryhmän jäsenten lisäksi lakiasiainjohdaja Outi Aaltonen, sisäisen tarkastuksen johtaja Stephen Foster, viestintäjohtaja Leena Lie ja tietohallintojohtaja Soili Mäkinen, jotka tukivat johtoryhmän työtä omilla vastuualueillaan.

Nimi	Syntymävuosi, kansalaisuus	Asema	Koulutus	Osakeomistus 31.12.2016, B-osakkeet*
Mika Vehviläinen	1961, Suomi	toimitusjohtaja	kauppatieteiden maisteri	43 897
Mikko Puolakka	1969, Suomi	talous- ja rahoitusjohtaja 1.5.2016 alkaen	kauppatieteiden maisteri	1 200
Mikael Laine	1964, Suomi	strategiajohtaja	kauppatieteiden maisteri	2 500
Mikko Pelkonen	1970, Suomi	henkilöstöjohtaja	B.A.	10 675
Antti Kaunonen	1959, Suomi	johtaja, Kalmar 1.7.2016 alkaen	tekniikan tohtori	3 200
Roland Sundén	1953, Ruotsi	johtaja, Hiab	M.Sc. (konetekniikka)	5 652
Michel van Roozendaal	1963, Alankomaat	johtaja, MacGregor	M.Sc. (ilmailu- ja avaruustekniikka), MBA	4 392
Eeva Sipilä	1973, Suomi	talous- ja rahoitusjohtaja 31.7.2016 asti	kauppatieteiden maisteri, CEFA	-
Olli Isotalo	1959, Suomi	johtaja, Kalmar 30.6.2016 asti	diplomi-insinööri	-

* suora ja määräysvalta-yhtiöiden omistus

Sisäpiirihallinto

Cargotec noudattaa Nasdaq Helsinki Oy:n sisäpiiriohjetta. Lisäksi yhtiön hallitus on hyväksynyt pörssin ohjeeseen perustuvan yhtiön sisäisen sisäpiiriohjeen, joka on päivitetty kesäkuussa 2016 vastaamaan EU:n markkinoiden väärinkäyttöasetuksen vaatimuksia.

Yhtiön pysyvään sisäpiirirekisteriin merkitään henkilöt, joilla on pääsy kaikkeen Cargotecia koskevaan sisäpiiritietoon. Näitä ovat Cargotecin hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja muut laajennetun johtoryhmän jäsenet sekä toimitusjohtajan assistentti ja sisäpiirirekisterin hoitaja. Tarvittaessa perustettavaan hankekohtaiseen sisäpiirirekisteriin merkitään ne henkilöt, jotka työ- tai muun sopimuksen perusteella työskentelevät yhtiölle ja saavat tiettyä hanketta koskevaa sisäpiiritietoa.

Cargotec ylläpitää luetteloa yhtiön johtohenkilöistä ja heidän lähipiiristään. Cargotecin johtohenkilöitä ovat hallituksen ja johtoryhmän jäsenet. Johtohenkilöiden ja heidän lähipiirinsä tulee ilmoittaa Cargotecille ja Finanssivalvonnalle yhtiön rahoitusvälineillä tekemistään liiketoimista, ja Cargotec julkistaa ilmoitukset pörssitiedotteilla.

Kaupankäynti Cargotecin rahoitusvälineillä on kiellettyä a) silloin kun henkilöllä on sisäpiiritietoa, b) pysyville sisäpiiriläisiltä ja heidän edunvalvonnassaan olevilta vajaavaltaisilta henkilöiltä 30 päivän aikana ennen osavuositarkastusten ja tilinpäätöstiedotteiden julkaisemista (suljettu ikkuna), c) sellaisilta henkilöiltä ja heidän edunvalvonnassaan olevilta vajaavaltaisilta henkilöiltä, joilla on pääsy koko konsernin taloustietoon, erityisesti niiltä, jotka valmistelevat Cargotecin tilinpäätöstä ja osavuositarkastuksia, 30 päivän aikana ennen osavuositarkastusten ja tilinpäätöstiedotteiden julkaisemista (suljettu ikkuna), ja

d) hankekohtaisilta sisäpiiriläisiltä hankkeen raukeamiseen tai julkistamiseen saakka.

Cargotecin lakiasianjohtaja on vastuussa sisäpiiriasioiden hallinnosta ja sisäpiirikoulutuksesta. Cargotecin lakiasianosasto (Corporate Legal) vastaa sisäpiirirekistereiden ja johtohenkilöiden luettelon ylläpitämisestä sekä sisäpiiriläisille lähetettävistä heidän sisäpiirasemaansa ja suljettua ikkunaa koskevista ilmoituksista. Cargotecin viestintäosasto (Corporate Communications) vastaa johtohenkilöiden ja heidän lähipiirinsä kaupankäynti-ilmoitusten julkistamisesta.

Tilintarkastus

Lakisääteinen tilintarkastus sisältää tilikauden kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tarkastuksen. Vuosittain annettavan tilintarkastuskertomuksen lisäksi tilintarkastajat raportoivat hallitukselle säännöllisesti tarkastushavainnoistaan ja osallistuvat hallituksen tarkastus- ja riskienhallintavaliokunnan kokouksiin.

Yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiössä on vähintään yksi ja enintään kolme tilintarkastajaa. Tilintarkastajan tulee olla Keskuskauppakamarin tilintarkastajaksi hyväksymä tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö. Tilintarkastaja valitaan vuosittain varsinaisessa yhtiökokouksessa toimikaudeksi, joka päättyy seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

Vuoden 2016 varsinainen yhtiökokous valitsi Cargotec Oyj:n tilintarkastajiksi KHT Tomi Hyryläisen ja tilintarkastusyhteisö PricewaterhouseCoopers Oy:n. PricewaterhouseCoopers Oy nimesi KHT Ylva Erikssonin tilintarkastusyhteisön päävastuulliseksi tilintarkastajaksi. Tilintarkastajien palkkiot maksetaan laskun mukaan. PricewaterhouseCoopers Oy on toiminut Cargotec Oyj:n tilintarkastajana vuodesta 2005 lähtien. Tilintarkastus kilpailutettiin viimeksi tilikaudesta 2012 alkaen.

Tilintarkastajille maksetut palkkiot eri palveluista on kerrottu alla. Muut palvelut ovat pääasiassa yrityskauppoihin ja -järjestelyihin sekä IFRS-neuvontaan liittyviä palveluja.

Tilintarkastajien palkkiot

MEUR	2016	2015
Tilintarkastus	2,6	2,6
Veroneuvonta	1,0	1,5
Muut palvelut	0,5	0,9
Yhteensä	4,0	5,0

Taloudellisen raportointiprosessin valvonta

Cargotec laatii taloudellisen raportointinsa kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS), arvopaperimarkkinalain, Suomen kirjanpitolain ja kirjanpitolautakunnan ohjeiden ja lausuntojen mukaisesti noudattaen samalla Finanssivalvonnan standardeja ja Nasdaq Helsinki Oy:n sääntöjä. Yhtiön taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet, ohjeet, käytännöt ja vastualueet on suunniteltu varmentamaan, että yhtiön taloudellinen raportointi on luotettavaa ja että tilinpäätös on laadittu voimassa olevien lakien, määräysten ja yhtiön toimintaperiaatteiden mukaan. Taloudellisen tiedon julkaisemista ja ulkoista viestintää koskevat ohjeet sisältyvät hallituksen hyväksymään yhtiön tiedonanto-ohjesääntöön (Disclosure policy), joka on saatavilla englanniksi Cargotecin intranetissä ja yhtiön verkkosivuilla www.cargotec.fi > Sijoittajat > Sijoittajapalvelut. Ohjeen ajantasaisuutta ja noudattamista valvoo sijoittajasuhteet yhdessä konserniviesticannan kanssa.

Sisäinen valvonta

Cargotecin sisäisen valvonnan tavoitteena on varmistaa, että konsernin toiminta on tehokasta ja tuloksellista, että riskien hallinta on riittävää ja asianmukaista ja että taloudellinen ja muu tuotettu informaatio on luotettavaa. Cargotecin sisäinen valvonta pohjautuu yhtiön eettisiin toimintaohjeisiin (Code of Conduct) ja sisäisiin kontroleihin, joita taloudellisen raportointiprosessin osalta tukevat ohjesäännöt, muut ohjeistukset sekä sisäinen taloudellinen raportointiprosessi ja viestintä.

Hallituksen hyväksymässä Cargotecin sisäistä valvontaa koskevassa ohjesäännössä (Internal control policy) määritellään valvonnan periaatteet, menetelmät ja vastuut. Kuten kaiken muunkin toiminnan osalta, myös taloudellisessa raportoinnissa sisäisen valvonnan vastuu on jaettu Cargotecissa kolmelle tasolle. Ensisijaisesti sisäisestä valvonnasta on vastuussa linjajohto. Sitä tukevat konsernin tukitoiminnot, jotka laativat koko konsernia koskevat ohjeistukset ja valvovat riskien hallintaa. Kolmannen tason sisäisestä valvonnasta muodostavat sisäinen ja ulkoinen tarkastus, joiden tehtävänä on varmistaa, että kaksi ensimmäistä tasoa toimivat tehokkaasti.

Cargotecin sisäinen tarkastus (Corporate Audit) on riippumaton valvonta- ja neuvontaelin, joka toimii erillään operatiivisesta organisaatiosta ja raportoi hallituksen tarkastus- ja riskienhallintavaliokunnalle sekä hallinnollisesti toimitusjohtajalle. Sisäinen tarkastus laatii tarkastussuunnitelman yhtiön riskikartan pohjalta esiinnousseiden keskeisten riskien perusteella ja seuraa valittujen riskien hallintaa. Tytäryhtiöiden ja liiketoimintayksiköiden tarkastuksissa arvioidaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuutta sekä toimintaperiaatteiden ja ohjeiden noudattamista. Lisäksi sisäinen tarkastus tarkastaa ja arvioi taloudellisen raportoinnin prosesseja ja niihin liittyvien valvontatoimenpiteiden noudattamista yksiköissä. Sisäinen tarkastus raportoi havainnoistaan ja

tarkastustoiminnastaan säännöllisesti yhtiön johdolle ja hallituksen tarkastus- ja riskienhallintavaliokunnalle.

Riskienhallinta

Riskienhallinta on Cargotecissa osa sisäistä valvontaa. Hallituksen hyväksymässä ja yhtiön arvoihin pohjautuvassa riskienhallinnan ohjesäännössä (Risk management policy) määritellään riskienhallinnan tavoitteet, periaatteet ja vastuut. Keskeisenä periaatteena on jatkuva, järjestelmällinen ja ennaltaehkäisevä toiminta riskien tunnistamiseksi, yhtiön hyväksymän riskitason määrittelemiseksi, riskien arvioimiseksi ja käsittelemiseksi sekä riskien toteutuessa niiden tehokkaaksi hoitamiseksi. Toimitusjohtaja ja johtoryhmä vastaavat riskienhallinnan toimintatavoista, toimeenpanosta sekä valvonnasta ja raportoivat edelleen hallitukselle. Cargotecin riskienhallinta on hajautettu yksiköihin ja konsernin tukitoimintoihin, jotka määrittelevät riskienhallinnan vastuulliset tahot ja vastaavat riskien tunnistamisesta, hallinnasta ja raportoinnista. Rahoitusriskien hallinta on keskitetty konsernirahoitukseen, ja niistä raportoidaan säännöllisesti johdolle ja hallitukselle.

Taloudellinen raportointiprosessi

Taloudelliseen raportointiin liittyvien sisäisen valvonnan toimenpiteiden tehokkuutta valvovat hallituksen ja tarkastus- ja riskienhallintavaliokunnan lisäksi toimitusjohtaja ja konsernin sekä liiketoiminta-alueiden johtoryhmät. Organisaation eri tasoilla tehdään täsmäytyksiä sekä loogisuus- ja vertailuanalyseja. Valvonnan tavoitteena on havaita, estää ja korjata mahdolliset virheet ja poikkeamat

taloudellisessa seurannassa. Cargotecin talousraportointi perustuu kuukausittaiseen tulosseurantaan keskitetyssä raportointijärjestelmässä. Talousraportit käsitellään raportointiyksikkötason jälkeen liiketoiminta-alueiden seurantakokouksissa divisioonatasolla, koko liiketoiminta-alueen tasolla ja konsernijohdon tasolla. Lopuksi ne käsitellään konsernin laajennetun johtoryhmän kokouksessa. Myös hallitukselle raportoidaan talousinformaatio kuukausittain. Talousvastaavat raportoivat johtoryhmille suunnitelmista poikkeavista tuloksista ja analysoivat poikkeamien syitä sekä tukevat johtoa päätöksenteossa. Kuukausiseurannalla varmistetaan myös vuositavoitteiden johtaminen ja talousennusteiden ajantasaisuus. Taloudellisen raportoinnin ja suunnittelun ohjeet (Cargotec accounting standards ja Cargotec reporting manual) ovat koko henkilöstön saatavilla yhtiön intranetissä. Taloustoiminto pyrkii yhtenäistämään talousvastaavien toimintatapoja ja varmistamaan ohjeiden yhtenäisen tulkinnan sekä kehittämään ohjeistusta edelleen.

Konsernissa toteutettu sisäisten kontrollien kehitysohjelma on selkeyttänyt ja lujittanut yhtenäisiä toimintaperiaatteita ja vahvistanut sisäistä valvontaa. Ohjelman prosessit on otettu osaksi Cargotecin päivittäistä toimintaa, ja niillä varmistetaan konsernin eettisten toimintaohjeiden ja sisäisten ohjesääntöjen noudattaminen. Liiketoimintajohdon taloudellisen seurannan ja vertailukelpoisuuden tueksi on kehitetty yhteisiin järjestelmiin perustuvia monipuolisia raportointityökaluja. Osana yhteistä järjestelmää konsernissa toimii keskitetty taloushallinnon palvelukeskus.

Cargotecin palkka- ja palkkioselvitys 2016

Palkka- ja palkkioselvityksessä esitetään yhtiön palkitsemisen päätöksentekojärjestys, palkitsemisen periaatteet sekä maksetut palkat ja palkkiot hallituksen jäsenille, toimitusjohtajalle ja johtoryhmän jäsenille vuonna 2016.

Päätöksentekojärjestys

Yhtiökokous päättää hallituksen jäsenten palkkioista nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan ehdotuksen pohjalta. Hallituksen palkkioita määritettäessä valiokunta ottaa huomioon hallituksen jäsenten vastuut ja velvoitteet yhtiötä kohtaan sekä vertaa hallituspalkkioita vastaavatyypisessä toimintaympäristössä toimivien, liikevaihdoltaan saman kokoluokan yritysten hallituspalkkioihin.

Cargotecin palkitsemis- ja etuusohjesääntöä (Compensation and benefits policy) sovelletaan toimitusjohtajan ja johtoryhmän kokonaispalkan määrittelyssä. Ohjesäännön hyväksyy hallitus. Hallitus päättää toimitusjohtajan ja johtoryhmän palkoista, lyhyen aikavälin kannustinohjelmista ja eduista nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan esityksen pohjalta. Lisäksi hallitus päättää pitkän aikavälin kannustinohjelmien sisällöstä, kohderyhmästä ja allokatioista nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan valmisteleman esityksen perusteella.

Palkitsemisen periaatteet

Cargotecin palkitsemisen viisi pääperiaatetta ovat:

- Kohdistamme kokonaispalkitsemisen investoinnit tukemaan strategisia ja liiketoimintasuunnitelmiamme – Palkitsemisohjelmamme vahvistavat palkitsemisen sekä liiketoiminnan tulosten välistä sidosta. Ohjelmat rahoitetaan liiketoiminnan kantokyvyn perusteella niin, että palkitsemiseen käytettävät investoinnit voidaan perustella.
- Vahvistamme menestymisen kulttuuria – Palkitsemme sellaisen suoriutumisen ja käyttäytymisen, joka vahvistaa yhteisenä perustana olevaa arvoamme, menestymisen kulttuuria. Cargotecilla on vakiintunut globaali menettelytapa palkita huippusuoriutujia sekä tukea henkilöitä, joiden tulee parantaa omaa suoriutumistaan.

- Edistämme suoriutumiseen perustuvaa palkitsemista – Palkitsemisohjelmamme mahdollistavat yksilön suoriutumisen tarkastelun liiketoiminnan tuloksiin perustuen. Kun yksilölliset ja yhtiötasoiset tavoitteet saavutetaan ja ylitetään, ohjelmamme tarjoavat kilpailukykyiset palkkiot.
- Haluamme tasapainottaa osakkeenomistajan ja työntekijän näkökulmat – Palkitsemisohjelmamme on suunniteltu optimoimaan sekä osakkeenomistajan että työntekijän tarpeet.
- Tehostamme kykyämme houkuttaa, sitouttaa ja motivoida monipuolisia osajia – Palkitsemisohjelmamme ovat joustavia ja oikeudenmukaisia, ja työntekijämme ymmärtävät ja arvostavat niitä.

Hallitus

Hallituksen jäsenet saavat yhtiöltä ainoastaan hallituksen ja valiokuntien jäsenyyteen ja hallitustyöhön liittyviä korvauksia. Hallituksen jäsenet eivät ole Cargotecin lyhyen tai pitkän aikavälin kannustinjärjestelmien piirissä. Vuosipalkkioista 30 prosenttia suoritetaan Cargotecin B-sarjan osakkeina ja loput rahana. Osakkeet hankitaan markkinahintaan neljännesvuosittain. Hallituksen jäsenten tulee säilyttää palkkioina saamansa osakkeet omistukseensa ainakin kaksi vuotta saantipäivästä lukien.

Toimitusjohtaja ja johtoryhmä

Toimitusjohtajan ja johtoryhmän kokonaispalkkarakenne koostuu kiinteästä peruspalkasta luontoisetuineen ja kannustinjärjestelmistä, joissa on määritelty sekä pitkän että lyhyen aikavälin tavoitteet. Muuttuva palkanosa koostuu pitkän aikavälin tavoitteisiin sidotusta osakepohjaisesta kannustinohjelmasta sekä lyhyen aikavälin tulospalkkiosta. Seuraamme tarkasti olennaisia markkina-käytäntöjä määrittäessämme palkitsemiselementtejä.

Cargotecin johtoryhmän palkitseminen koostuu seuraavista elementeistä:

Palkkioelementti	Kuvaus
Peruspalkka	Kiinteä palkka sisältäen verotettavat luontaisedut
Lyhyen aikavälin kannustinjärjestelmä	<p>Suoritusmäärittävät:</p> <ul style="list-style-type: none"> Taloudelliset tavoitteet, 60 % paino (2016 kassavirta ja liikevoitto) Strategiset yksilölliset tavoitteet, 40 % paino Kynnys-, tavoite- ja maksimisuoritusarvot määritellyt <p>Tavoitepalkkiotaso (maksimi), prosenttia vuosittaisesta peruspalkasta:</p> <ul style="list-style-type: none"> Toimitusjohtaja: 60 % (120 %) Liiketoiminta-alueen johtaja: 50 % (100 %) Muu johtoryhmän jäsen: 40 % (80 %)
Pitkän aikavälin kannustinohjelma	<p>Kolmivuotinen ansaintajakso, suorituksen mittaaminen kahdessa vaiheessa.</p> <p>Suoritusmäärittävät:</p> <ul style="list-style-type: none"> Vaihe 1: 2016 ROCE (sijoitetun pääoman tuotto) Vaihe 2: Cargotec 3/2016–3/2019 Total Shareholder Return (Cargotecin osakkeen kokonaistuotto) Kynnys-, tavoite- ja maksimisuoritusarvot määritellyt <p>Tavoitepalkkiotaso (maksimi), prosenttia vuosittaisesta peruspalkasta:</p> <ul style="list-style-type: none"> Toimitusjohtaja: 120 % (360 %) Liiketoiminta-alueen johtaja: 80 % (240 %) Muu johtoryhmän jäsen: 80 % (240 %) <p>Ensimmäisen vaiheen taloudellisen suorituksen kynnyksen tulee saavuttaa osakepalkkion saamiseksi.</p> <p>Ohjelman toinen vaihe määrittää kertyneen ensimmäisen vaiheen ansainnalle. Palkkio maksetaan osakkeina ohjelman toisen suoritusvaiheen jälkeen keuhällä 2019. Osakkeiden toimittamisen jälkeen niillä ei ole rajoitusjaksoa. Osakepalkkiota ei makseta, jos jompikumpi osapuoli on antanut irtisanoutumisilmoituksen ennen osakkeiden toimittamista.</p> <p>Osakeomistuksen suositus: yhden vuoden bruttoperuspalkka. Suositus täytetään pidättäytymällä myymästä osakkeita, joita on saatu palkkioksi Cargotecin osakepohjaisista palkitsemisohjelmista.</p> <p>Takaisinperintä: Hallitus voi pienentää, peruuttaa tai periä jo maksetut palkkiot takaisin väärinkäytösten yhteydessä.</p>
Rajoitetut osakkeet	Rajoitettuja osakkeita voidaan myöntää valituille johtoryhmän jäsenille. Bruttopalkkio ennen verojen ja sivukulujen vähentämistä on 20–100 prosenttia vuosittaisesta peruspalkasta. Hallitus määrittelee taloudellisen tavoitteen kynnyksen. Yhden vuoden ansaintajaksoa seuraa yhden vuoden rajoitusjakso.
Eläke	<p>Toimitusjohtaja on oikeutettu maksuperusteiseen lisäeläkkeeseen. Eläkesopimuksen mukaisesti toimitusjohtaja on oikeutettu jäämään eläkkeelle 60–65 vuoden iässä. 700 000 euron kertamaksu on maksettu kokonaisuudessaan vuonna 2016 vakuutusyhtiölle, joka hallinnoi toimitusjohtajan lisäeläkettä. Cargotecille ei koidu toimitusjohtajan lisäeläkkeestä muita kuluja. Johtoryhmän muilla suomalaisilla jäsenillä on oikeus lakisääteiseen eläkkeeseen. Heidän eläkeikänsä määräytyy lakisääteisen järjestelmän puitteissa. Johtoryhmässä olevien Suomen kansalaisten lakisääteinen eläkeikä on vuonna 2016 voimassa olevan lainsäädännön nojalla 63 vuotta (uusi lainsäädäntö tammikuusta 2017 eteenpäin nostaa lakisääteistä eläkeikää).</p> <p>Hiabin ja MacGregorin liiketoiminta-alueiden johtajilla on Belgian ja Alankomaiden markkinakäytäntöjen mukaiset maksuperusteiset eläkejärjestelyt.</p>
Erokorvaukset	Johtoryhmän jäsenillä irtisanomisaika on kuusi kuukautta, ja heillä on oikeus 6–12 kuukauden erorahaan.

Palkitsemisraportti

Hallitus

Varsinainen yhtiökokous 22.3.2016 päätti hallituksen jäsenten vuoden 2016 vuosipalkkioiksi seuraavat:

- puheenjohtaja: 80 000 euroa
- varapuheenjohtaja: 55 000 euroa
- tarkastus- ja riskienhallintavaliokunnan puheenjohtaja: 55 000 euroa
- muut hallituksen jäsenet: 40 000 euroa

Hallituksen ja valiokuntien kokouksista maksetaan lisäksi 1 000 euron kokouspalkkio.

Vuonna 2016 hallituksen jäsenille maksettiin palkkioita seuraavasti:

Hallituksen jäsen	Hallituspalkkio, EUR*	Palkkiona saadut B-sarjan osakkeet**
Ilkka Herlin , puheenjohtaja	101 240	721
Tapio Hakakari , varapuheenjohtaja	69 240	495
Kimmo Alkio , jäsen ¹	36 667	169
Jorma Eloranta , jäsen	53 000	359
Peter Immonen , jäsen	53 000	359
Antti Lagerroos , jäsen ²	11 000	203
Kaisa Oikkonen , jäsen ¹	44 667	169
Teuvo Salminen , jäsen	70 000	495
Anja McAlister (Silvennoinen) , jäsen ²	12 000	203
Heikki Soljama , jäsen ¹	38 667	169
Yhteensä	489 481	3 342

* Sisältää vuosipalkkion ja kokouspalkkiot.

** Arvo sisältyy hallituspalkkioon

¹ 22.3.2016 alkaen;

² 22.3.2016 asti.

Toimitusjohtaja ja johtoryhmä

Toimitusjohtaja Mika Vehviläisen peruspalkka luontoisetuineen tilikaudella 2016 oli 686 168 euroa. Lisäksi hänelle maksettiin 559 707 euron tulospalkkio (perustuen vuoden 2015 suoriutumiseen) sekä 443 674 euron palkkio pitkän aikavälin kannustinjärjestelmästä (rajoitettujen osakkeiden

ohjelma). Toimitusjohtaja on oikeutettu Cargotecin osakepohjaisiin kannustinohjelmiin sekä lyhyen aikavälin tulospalkkio-ohjelmaan. Vuonna 2016 toimitusjohtajalle ja johtoryhmän jäsenille maksetut rahalliset palkat ja palkkiot on kuvattu seuraavassa taulukossa:

Maksetut palkkiot vuonna 2016, EUR	Toimitusjohtaja	
	Mika Vehviläinen	Muut johtoryhmän jäsenet *
Peruspalkka luontoisetuineen	686 168	1 971 142
Lyhyen aikavälin kannustimet (tulospalkkio, perustuen vuoden 2015 suoriutumiseen)	559 707	1 100 095
Pitkän aikavälin kannustimet (rajoitettujen osakkeiden ohjelma, bruttopalkkio ennen verojen ja sivukulujen vähentämistä)	443 674	676 391
Pitkän aikavälin kannustimet (2010B-optio-oikeudet, bruttopalkkio ennen verojen ja sivukulujen vähentämistä)	0	3 656
Yhteensä	1 689 549	3 751 284

* Mikael Laine, Mikko Pelkonen, Mikko Puolakka (1.5.2016 alkaen), Eeva Sipilä (31.7.2016 asti), Antti Kaunonen (1.7.2016 alkaen), Olli Isotalo (30.6.2016 asti), Roland Sundén, Michel van Roozendaal. Taulukko ei sisällä työsuhteen päättymisen yhteydessä suoritettuja etuuksia, yhteensä 474 601 euroa (lyhyen ja pitkän aikavälin kannustinohjelmiin liittyviä maksuja).

Seuraavassa taulukossa on esitetty toimitusjohtajalle ja johtoryhmän jäsenille toimitettujen osakkeiden todellinen määrä (netto, verojen ja sivukulujen vähentämisen jälkeen) vuonna 2016:

Vuonna 2016 toimitettujen osakkeiden nettomäärä	Toimitusjohtaja	
	Mika Vehviläinen	Muut johtoryhmän jäsenet
2014–2016 rajoitettujen osakkeiden ohjelma; ansaintajakso 2015, rajoitusjakso 2016; B-sarjan osakkeet	8 097	13 174

Seuraavassa taulukossa on esitetty toimitusjohtajan ja johtoryhmän jäsenten käyttämät optio-oikeudet vuonna 2016:

Vuonna 2016 käytetyt optio-oikeudet	Toimitusjohtaja	
	Mika Vehviläinen	Muut johtoryhmän jäsenet
2016 avaus/päättösaldo: 2010B-optio-oikeudet	0/0	640/0

Seuraavassa taulukossa on esitetty toimitusjohtajalle ja johtoryhmän jäsenille vuonna 2016 myönnettyjen pitkän aikavälin kannustinjärjestelmän bruttopalkkioiden euromääräiset arvot:

Vuonna 2016 myönnetyt pitkän aikavälin kannustinjärjestelmän bruttopalkkiot, EUR	Toimitusjohtaja	
	Mika Vehviläinen	Muut johtoryhmän jäsenet
2016 osakepohjainen kannustinohjelma; ansaintajakso 2016–2019, tavoitteen mukainen suoriutuminen (bruttopalkkio euroissa ennen verojen ja sivukulujen vähentämistä)	792 000	1 275 504
2014–2016 rajoitettujen osakkeiden ohjelma; ansaintajakso 2016 (bruttopalkkio euroissa ennen verojen ja sivukulujen vähentämistä)	264 000	437 739
Yhteensä	1 056 000	1 713 243

Sijoittajasuhteet

Tehtävät ja tavoitteet

Cargotecin sijoittajasuhdetoiminnan tavoitteena on tarjota kaikille markkinaosapuolille täsmällistä ja riittävää tietoa yhtiön osakkeen oikean arvostuksen tukemiseksi. Sijoittajasuhdetoiminto vastaa talous- ja sijoittajaviestinnän suunnittelusta ja toteutuksesta ja käsittelee kaikki sijoittajien kyselyt keskitetysti.

Tilinpäätösten, osavuositarkastusten, sijoittajasivuston ja pörssitiedotteiden lisäksi Cargotecin sijoittajaviestintä kattaa roadshow-tapahtumat, sijoittajatapaamiset, seminaarit, tulosjulkistuksiin liittyvät tiedotustilaisuudet, vierailut tuotantolaitoksiin sekä yhtiökokoukset. Cargotec järjestää myös pääomamarkkinapäiviä sijoittajille ja analyytikoille.

Lisäksi sijoittajasuhdetoiminto kerää ja analysoi markkinatietoa ja sijoittajapalautetta Cargotecin johdon ja hallituksen käyttöön.

Hiljainen jakso

Cargotec noudattaa kolmen viikon hiljaista jaksoa ennen osavuositarkastusten tai tilinpäätösten julkaisua. Sinä aikana Cargotecin edustajat eivät kommentoi yhtiön taloudellista tilannetta, markkinoita tai tulevaisuudennäkymiä eivätkä järjestä tapaamisia sijoittajien tai analyytikoiden kanssa tai osallistu sijoittajakonferensseihin.

Sijoittajasuhteet vuonna 2016

Vuonna 2016 Cargotecin sijoittajasuhteet järjesti aktiivisesti erilaisia tapahtumia sijoittajille ja analyytikoille. Sijoittajasuhteiden lisäksi sijoittajatapaamisiin ja -tapahtumiin ovat osallistuneet myös Cargotecin toimitusjohtaja, talous- ja rahoitusjohtaja sekä liiketoiminta-alueiden johtajat. Vuoden aikana sijoittajasuhteet järjesti vierailun Kalmarin teknologia- ja osaamiskeskukseen Tampereelle antaakseen analyytikoille ja sijoittajille tilaisuuden tavata yrityksen paikallista johtoa ja nähdä Kalmarin tuotteita alan asiantuntijoiden esittelemänä. Tapahtuman päätteeksi oli Cargotecin terminaalien automatisointiin liittyvä liiketoiminta. Vuonna 2016 Cargotecin roadshow-tapahtumia järjestettiin Isossa-Britanniassa, Yhdysvalloissa, Saksassa, Ranskassa, Sveitsissä, Ruotsissa, Italiassa, Alankomaissa ja Norjassa.

Cargotecin tilinpäätöstiedotteen, puolivuositarkastuksen ja osavuositarkastusten julkaisupäivät vuonna 2016 olivat 10.2., 29.4., 20.7. ja 27.10. Cargotec järjesti tiedotusvälineille ja analyytikoille puhelinkonferenssin jokaisesta osavuositarkastuksesta. Näissä puhelinkonferensseissa toimitusjohtaja sekä talous- ja rahoitusjohtaja esittelivät kuluneen vuosineljänneksen tuloksen. Tiedotustilaisuuksia oli mahdollista seurata Cargotecin pääkonttorilla Helsingissä, reaaliaikaisena verkkolähetyksenä Cargotecin sijoittajasivustolla tai puhelinkonferenssina. Tilaisuuksien tallenteet ja pöytäkirjat ovat saatavilla Cargotecin sijoittajasivustolla.

Analyttikot

Vuonna 2016 Cargotecin osaketta seurasi Helsingissä, Tukholmassa ja Düsseldorfissa vähintään 11 analyytikkoa. Analyttikoiden yhteystiedot sekä konsensusennusteet ovat saatavilla Cargotecin sijoittajasivustolla. Cargotec ei vastaa mitään osin analyyttikoiden tai muiden pääomamarkkinoiden edustajien näkemysten sisällöstä, oikeellisuudesta tai laajuudesta.

Taloudellinen kalenteri 2017

8.2.2017	Tilinpäätöstiedote 2016
Viikko 7, 2017	Tilinpäätös ja vuosikertomus 2016
21.3.2017	Varsinainen yhtiökokous
26.4.2017	Osavuositarkastus tammi-maaliskuulta 2017
20.7.2017	Puolivuositarkastus tammi-kesäkuulta 2017
12.9.2017	Pääomamarkkinapäivä
27.10.2017	Osavuositarkastus tammi-syyskuulta 2017

Taloudellisten tiedotteiden aikataulu on saatavilla Cargotecin sijoittajasivustolla.

Sijoittajasuhteita hoitavat yhteyshenkilöt

Hanna-Maria Heikkinen
Sijoittajasuhdejohtaja
Puh. 020 777 4084

Pekka Rouhiainen
Sijoittajasuhdepäällikkö
Puh. 040 739 5897

Tiina Aaltonen

Johdon assistentti talous- ja rahoitusjohtajalle ja sijoittajasuhdetoiminnolle
Puh. 020 777 4105

Cargotec (Nasdaq Helsinki: CGCBV) on johtava lastin- ja kuormankäsittelyalan ratkaisujen toimittaja, jonka tavoite on olla älykkään lastinkäsittelyn markkinajohtaja. Cargotecin liiketoiminta-alueet Kalmar, Hiab ja MacGregor tarjoavat asiakkaille tuotteet ja huoltopalvelut, jotka takaavat jatkuvan, luotettavan ja vastuullisen toiminnan. Cargotecin liikevaihto vuonna 2016 oli noin 3,5 miljardia euroa, ja konserni työllistää yli 11 000 henkilöä.
www.cargotec.fi

Cargotec Oyj

Porkkalankatu 5, 00180 Helsinki
PL 61, 00501 HELSINKI
Puh. 020 777 4000
communications@cargotec.com
www.cargotec.fi

Tämä taloudellinen katsaus on osa Cargotecin vuoden 2016 vuosikertomusta, joka on julkaistu osoitteessa www.cargotec.fi. Katso myös Cargotecin vuosikatsaus 2016.